

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANASANAT DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI PROGRAMI**

**ANTİK DÖNEM (M.Ö. 3500-3000) MALATYA
DESENLERİNİN BASKI VE JAKARLI DOKUMALARLA
DENİM KUMAŞINA UYGULANMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Ahmet Giray YILMAZ**

**Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Şöhret Aktepe**

İstanbul-2017

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Tekstil ve Mod. Tasarım / Anabilim/Anasanat Dalı Mod. Tasarım Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi.....^{Tekstil ve} AHMET SİRAY YILMAZ ^{Mod. Tasarım} tarafından hazırlanan
“... ANTIK DÖNEM (M.Ö. 2500-3000) MALATYA DESENLERİNİN BASKI ve İKARLI DOKUMALARLA DENİM KİMASINA UYGULANMASI.” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 13/06/2017

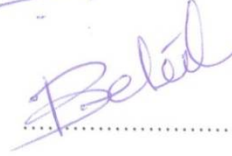
(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Şehret Aktepe
Danışman: Halic, Üniv. ^{Tekstil ve} ASD/ABD Öğr. Üyesi
^{Moda Tas.}

Jüri Üyesi: Prof. Betül Atlı
İş. İ. Üniv. ^{Moda ve} ASD/ ABD Öğr. Üyesi
^{Tekstil Tas.}

Jüri Üyesi: Zehra Doğan Sözer
Halic, Üniv. ^{Tekstil ve} ASD/ ABD Öğr. Üyesi
^{Moda Tas.}

Jüri Üyesi:
..... Üniv. ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi:
..... Üniv. ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

ÖNSÖZ

Arkeolojik bulgular, ait oldukları döneme ilişkin, sosyo-kültürel yapılanma, bilim ve teknoloji, sanat ve refah düzeyleri gibi sayısız alanda bilgiler vermektedir. Antik dönemlere ait medeniyetleri tam anlamıyla bilmesek bile, o dönemlere ait bulgular dönemi yeniden kurmak, yorumlamak için fırsat vermektedir. Çağlar boyu medeniyetlerin gelişim düzeylerini algılamak ve günümüze ışık tutmak amacı ile bilimin hemen her alanında değerlendirilen arkeolojik bulgular, sanat ve tasarım alanında da esin kaynağı olmaktadır. Orta Asya'ya kadar uzanan medeniyetimize ait eserlere ulaşmak için geçmişimizi tanımak ve dünyaya tanıtmak için en önemli yöntemlerden biri o dönemlere ait eserlerin tasarım alanında dolaşıma sokulmasıdır. Bu amaçla hazırlanan, Tez çalışmasında; Arslantepe Höyüğü'nden çıkarılan sayısız zengin eser kaynak olarak kullanılmış, höyükten çıkarılan eserlerle bağ kurularak, güncel bir yorum ve anlayış getirilmiş, ve Arslantepe'nin izlerini tekstil ve giysi ürünlerine yansıtmak amacıyla çalışma hazırlanmıştır. Çalışmanın birinci ve ikinci bölümünde ana tamamızı oluşturan toprak mühürlerin yapısı, çeşitliliği ve kullanım fonksiyonları açıklanmıştır. Üçüncü ve dördüncü bölümde Arslantepe'deki yapılar ve kullanım yerleri, yönetim/idari organizasyon prosedürleri incelenmiştir. Beşinci bölümde ise toprak mühürler üzerindeki baskı izleri ve resimler açıklanmıştır. Altıncı bölümde Arslantepe'de kullanılan tekstil üretim araçları ve tekstil malzemeleri ele alınmıştır. Yedinci bölümde höyükten çıkarılan mühürlerin denim kumaşına uygulanma aşamaları anlatılmış ve özgün kumaş önerileri hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında, hazırlanan kumaşlardan giysi koleksiyonu hazırlanarak, defile organizasyonu düzenlenmiştir. Son bölümde ise Arslantepe koleksiyonunun dikimi ve defile görselleri yorumlanmıştır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında akademik desteğinden dolayı Tekstil ve Moda Tasarımı Ana Sanat Dalı Bölüm başkanı, değerli hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Şöhret AKTEPE'ye, Arslantepe Höyüğü'ndeki kazı çalışmaları ve mühürlerle ilgili bilgi veren Prof. Dr. Marcella FRANGİPANE'ye, dokuma çalışmalarının uygulama aşamasındaki desteklerinden dolayı, Çalık Denim Fabrika Direktörü Serhat KARADUMAN'a, defile organizasyonunun hazırlanmasında yardımcı olan Turan GÜRKAN'a, her zaman yanımda olan, tezin hazırlık sürecinde vermiş olduğu her türlü destek ve çalışma için kıymetli eşim Kübra YILMAZ'a ve destekleri için aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Malatya, 2017

Ahmet Giray YILMAZ

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ŞEKİLLER LİSTESİ.....	V
ÖZET.....	XIV
ABSTRACT.....	XV
1.GİRİŞ.....	1
2.KRETULA(TOPRAK YAPILAR) VE YAPILARIN KULLANIM VE FONKSİYONLARI	3
2.1. Kretula (Toprak Mühürler).....	5
2.1.1. Malların İç Dağıtım ve Yönetimi İçin Toprak Mühürlerin Kullanılması	7
2.1.2. Taşınan Mallara Bağlanmış Toprak Mühürler.....	7
2.1.3. Belgelerle İlgili Toprak Mühürler.....	8
2.2. Sert Oval (Yumurta) Şeklindeki Toprak Yapılar	8
2.2.1. Asılabilen Oval ya da Armut Şeklindeki Toprak Yapılar.....	8
2.2.2. Sert Oval Toprak Yapılar	10
2.3. Delikli Küresel Bullalar.....	12
3.ARSLANTEPE YAPILARININ GENEL ÖZELLİKLERİ.....	14
4. MÜHÜRLÜ NESNELER, KAPATICILAR VE MÜHÜR UYGULANMIŞ KRETULALARIN BOZULMASI, İDARİ MATERYALLERİN İLK VE SON PROSEDÜR AŞAMALARI	17
4.1. A206 Deposundaki Katmanlarda Tanımlanan Mühürlü Nesnelere Ve Arslantepe'deki Mühür İşlemleri..	17
4.1.1. Kil Topakları: A.....	18
4.1.2. Mühürlü Nesnelere Türleri.....	19
4.1.2.1 Kapların Üzerindeki Toprak Yapılar, Torbalar.....	20
4.1.2.1.1. B1) Torbaların Ağzının İçindeki Toprak Yapılar.....	20
4.1.2.1.2. B2) Kazık (Ağaç Mandal) ile Kapatılmış Torbaların Ağzının İçindeki Kretulalar.....	22
4.1.2.1.3. C) Torbanın Dışındaki Toprak Mühürler.....	24
4.1.2.2.Çanaklar	27
4.1.2.2.1 D1) Çanakların Ağzının İçindeki Toprak Yapılar.....	27
4.1.2.2.2. D2) Çanakların Ağzını Tamamen Kapan Tıkaç veya Tapa Türündeki Toprak Yapılar.....	30
4.1.2.2.3 E) Küplerin Dış Boynuna Uygulanan Kretulalar.....	31
4.1.2.2.4. F) Vazonun Dışındaki KretulaUygulamaları.....	32
4.1.2.2.5. G) Çanakların İç Kısmı ile Kapağı Arasında Yer Alan Kretulalar.....	34

4.1.2.2.6 I) Ahşap Üzerine Uygulanan Kretulalar	34
4.1.2.2.7 L) Kumaş (Bez) Üzerine Uygulanan Kretulalar	34
4.1.2.2.8. M) Küçük Merceksel Toprak Yapılar (Kretulalar).....	34
4.1.2.3. Hasır, Sepet ya da Hasır Kapaklar Üzerine Uygulanan Toprak Yapılar.....	35
4.1.2.3.1. N) Bordürlerle Hasır Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar	35
4.1.2.3.2. O) Hasır Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	36
4.1.2.3.3. O1) Hasır Kapakların Üzerine Uygulanan Küçük Merceksel Bir Yüzü Düz Diğer Yüzü Dış Bükey Olan Toprak Yapılar.....	36
4.1.2.3.4. P) Hasırdan Yapılmış Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	38
4.1.2.3.5. R) Lifli Otlar, Geniş Yapraklar ya da Kıvrımlı Kamışlardan Yapılmış Kapakların Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	39
4.1.2.4 Kapıları Kapatmak İçin Kullanılan Kretulalar.....	40
4.1.2.4.1 S) Kapıları Kapatmada Kullanılan Sürgüler (Mandal).....	40
4.1.2.4.1.1 S1) Küçük Sürgülere Uygulanan Toprak Yapılar.....	42
4.1.2.4.1.2 S2) Boş Kısmı Çentikli Poligonal Sürgü (Kazık) Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	43
4.1.2.4.1.3 S3) Geniş Sürgülerin Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	45
4.1.2.4.2 T) Kilitli Kapatılan Kapıların Üzerindeki Kretulalar.....	46
5.A206, A340, A77, A39, A430 ve A434’TE TANIMLANAN MÜHÜR UYGUALAMALARI.....	53
5.1.A206 Mühürleri	53
5.2.A340 Odasındaki Mühürler	112
5.3. (A Deposu) A77 Ve A39 Mühürleri.....	124
5.4. A430 Mühürleri	137
5.5. A434 Mühürleri	142
6.ARSLANTEPE’DE KULLANILAN HALATLAR VE TEKSTİL MALZEMELERİ.....	143
6.1.Halat Takımları (İpler).....	143
6.1.1.Bükümlü Halatlar.....	133
6.1.2. Düz Örgülü Halatlar.....	147
6.1.3.Kumaş Şeritler	148
6.1.4.Deri Şeritler	148
6.1.5.Düğümler ve Diğer Kapatma Sistemleri	149
6.2.Torbaların Yapımı Ve Çanakların Kapatılması İçin Kullanılan Materyaller.....	150
6.2.1. Kumaş	150
6.2.2. Deri	153
6.3. Arslantepe Bölgesi M.Ö. 4000 ile 2000 Arasındaki Kumaş Baskıları ve tekstil Araçları	154

6.3.1. Arslantepe Eğirme Araçları ve Teknikleri	154
6.3.2. Arslantepe Dokuma Araçları ve Teknikleri	158
6.3.3. Arslantepe VI A (M.Ö. 3500-3000) Döneminde Tekstil Üretimi	160
6.3.3.1. Tekstil	160
6.3.3.1.1. Sıvalı Tekstil Numuneleri	162
6.3.3.1.2. Oksitlenmiş Metal Kasede Tekstil Numuneleri	162
6.3.3.1.3. Metal Kasede Tekstil Parçaları	162
6.3.4. Arslantepe Tekstil Üretiminin 2000 Yıllık Sonuçları	164
6.3.4.1. Eğirme Teknolojileri	164
6.3.4.2. Dokuma Teknolojilerinin Gelişimi	165
7. ARSLANTEPE BÖLGESİNDEN ÇIKARILAN MÜHÜRLERİN DENİM KUMAŞA UYGULANMASI .	166
7.1. Arslantepe Bulgularından Esinlenilerek Kumaş Geliştirme Aşamaları	166
7.1.1. Kullanılan İplikler	166
7.1.1.1. Pamuk İpliği	166
7.1.1.1.1. Penye İpliği	166
7.1.1.1.2. Karde İpliği	166
7.1.1.1.3. Şantuklu İplikler	166
7.1.1.2. Yün İpliği	167
7.1.1.2.1. Kamgarn İpliği	167
7.1.1.2.2. Ştrayhgarn İpliği	167
7.1.1.3. Keten İpliği	167
7.1.1.4. Jüt İpliği	168
7.1.2. Kullanılan Dokuma Çeşitleri	168
7.1.2.1. Armürlü Dokumalar	168
7.1.2.1.1. Armürü Dokumalarda Örgü Çeşitleri	168
7.1.2.1.1.1. Dimi Örgü Yapısı	168
7.1.2.1.1.2. Fantezi Örgüler	171
7.1.2.1.1.3. Saten Örgü Yapısı	173
7.1.2.2. Jakarlı Dokumalar	175
7.1.3. Denim Kumaşların Terbiye İşlemleri	178
7.1.3.1. İpliklerin İndigo İle Boyanması	178
7.1.3.1.1. İndigo Bitkisi	178
7.1.3.2. İndigo İle Boyama Aşamaları	179
7.1.3.3. Denim Kumaşların Terbiye İşlemleri	180
7.1.3.3.1. Ağartma İşlemi	180
7.1.3.3.2. Batık Yıkama	181
7.1.4. Denim Kumaşlara Uygulanan Baskı Teknikleri	183
7.1.4.1. Aşındırma Baskı	183
7.1.4.2. Rotasyon Baskı	184

7.1.4.3.Lazer Baskı.....	186
7.1.4.4.Flok Baskı.....	188
7.1.5. Denim Kumaşta Laminasyon	191
7.1.6.Denim Kumaşlara Uygulanan Nakışlar	192
7.1.6.1.Sargı Nakış Tekniği.....	192
7.1.6.2. Eva Nakış Tekniği.....	193
8. ARSLANTEPE DEFİLESİ İÇİN DİKİLEN DENİM ve DERİ ÜRÜNLER.....	195
8.1. Aksesuarlar	204
8.2. Arslantepe Höyüğü'ndeki Mühürlerden Esinlenerek Hazırlanan Defile Görüntüleri.....	211
9.SONUÇ.....	218
KAYNAKLAR.....	220
ÖZGEÇMİŞ	222

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1.1: Arslantepe’de A206 Odasındaki Kretulalardır. c2837’deki Baskı İzi	6
Şekil 1.2: Taşınan Mallara Bağlı Toprak Mühürler	9
Şekil 1.3: Geç Uruk Dönemi’ne Ait Oyuklu Küresel Bullalar.....	13
Şekil 1.4: A206 Mühür Baskıları.....	15
Şekil 1.5: B1 Türü: Torbaların Ağız İçine Uygulanmış Kretula, A206.....	21
Şekil 1.6: A206’daki Torbaların Ağız İçine Uygulanmış Kretula	22
Şekil 1.7 : B2 Türü: A206’da Kazık İle Kapatılmış Torbaların Ağız İçine Uygulanmış Kretula	23
Şekil 1.8 : A206: Torbaların Ağızına Eklenen Kazıkların Üzerine Uygulanmış Kretulalar	24
Şekil 1.9 : C Türü: Kapalı Torbaların Dışına Uygulanmış Kretula. A206.....	26
Şekil 1.10:A206: Kapalı Torbaların Dışına Uygulanmış Kretula Uygulaması.....	27
Şekil 1.11: D1 Türü: Bu Tür Mühür Uygulama Türünde Çanakların Ağız Daima Deri Ya Da Kumaş Parçaları İle Kapalıdır	28
Şekil 1.12: A206: Çanağın Ağızının İçine Uygulanmış Kretulalar.....	29
Şekil 1.13: D2 Türü: Çanakların Ağız İçine Uygulanmış Kretulalar	31
Şekil 1.14: E Türü:Pithosun ya da Geniş Ağızlı Kapların Boyunlarının Dış Kısmına Uygulanmış Kretulalar.	32
Şekil 1.15 : F Türü: Kavanoz Formunda ya da Orta Boyutta KaplarınDış Kısmındaki Kretulalar	33
Şekil 1.16 : A206: Kapların Boyunlarının dış Kısmına Uygulanmış Kretulalar	33
Şekil 1.17: G Türü: Çanağın İçi İle Kapağı Arasında Yer Alan Kretula Türüdür. A206	34
Şekil 1.18 : N ve O Türü: Hasır Sepet ya da Kapakların Üzerine Baskı Yapılmış Kretula	35
Şekil 1.19 : A206: Hasır Ya Da Sepet Kapakları Üzerine Baskı Yapan Kretulalar	37
Şekil 1.20 : P Türü: Hasır Kapak Ya Da Sepetler Üzerine Baskı Yapan Kretulalar	38
Şekil 1.21 : A206: Hasır Kapak Üzerindeki Kretula.....	39
Şekil 1.22 : A340’daki Otlarla Yapılmış Kapakların Üzerindeki Kretulalar	40
Şekil 1.23 : S Türü: Kazık İle Kapatılan Kapı Sistemleri Üzerindeki Kazıklar	41
Şekil 1.24 : A206: Kapı Kazığı Üzerindeki S1 Üzerindeki Kretula. c2581 ve c2912 Çizimleri.....	43
Şekil 1.25 : A206’da Tanımlanan 3 Farklı Kapı Kazığı Türü Üzerindeki Kretulalar.....	44
Şekil 1.26 : A206: S2 ve S3 Kapı Kazığı Üzerindeki Kretulalar	45
Şekil 1.27 : T Türü: Ahşap Kilitli Kapı Kapatma Sistemleri.....	46
Şekil 1.28 : Doğu Anadolu’nun Bazı Köylerinde Bulunan Modern Ahşap Kapı	48
Şekil 1.29 : Arslantepe’de 4. Milenyumda Sarayda Kullanılan 5 Ahşap Kilitin İllüstrasyonları.....	51
Şekil 1.30 : A206’da Ahşap Kilitler Üzerindeki Kretulalar, TA, TB ve TC Türleri.....	52
Şekil 1.31 : Ahşap Kilitler Üzerindeki Kretulalar, Td ve Te. A206.....	53

Şekil 2.1: A206-001 Silindir Mührü.....	54
Şekil 2.2 : A201-002 Silindir Mührü	54
Şekil 2.3 : A201-003 Silindir Mührü	55
Şekil 2.4 : A206-004 Kısmi Silindir Mührü	55
Şekil 2.5 : A206-005 Silindir Mührü	56
Şekil 2.6 : A206-006 Silindir Mührü	56
Şekil 2.7 : A206-007 Silindir Mührü	57
Şekil 2.8 : A206-008 Kısmi Silindir Mührü	57
Şekil 2.9 : A206-009 Tamamlanmış Silindir Mührü.....	58
Şekil 2.10 : A206-010 Tamamlanmış Silindir Mühür Baskısı.....	58
Şekil 2.11 : A206-011 Kare Çerçevesel Mühür Baskısı.....	59
Şekil 2.12 : A206-012 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı.....	59
Şekil 2.13 : A206-013 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı	60
Şekil 2.14 : A206-014 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı.....	60
Şekil 2.15 : A206-015 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı.....	61
Şekil 2.16 : A206-016 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı.....	61
Şekil 2.17 : A206-017 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı.....	62
Şekil 2.18 : A206-018 Dikdörtgen Çerçevesel Mühür Baskısı.....	62
Şekil 2.19 : A206-019 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı.....	63
Şekil 2.20 : A206-020 Dikdörtgen Çerçevesel Mühür	63
Şekil 2.21:A206-021 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı	64
Şekil 2.22 : A206-022 Dairesel Çerçevesel Tamamlanmış Mühür Baskısı	64
Şekil 2.23 : : A206-023 Dairesel Çerçevesel Kısmen Tamamlanmış Mühür Baskısı	65
Şekil 2.24 : A206-024 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	65
Şekil 2.25 : : A206-025 Dikdörtgen Çerçevesel Mühür.....	66
Şekil 2.26 : A206-026 Kısmi Dairesel Mühür.....	66
Şekil 2.27 : A206-027 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	67
Şekil 2.28:A206-028 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	67
Şekil 2.29 : A206-029 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı.....	68
Şekil 2.30 :A206-030 Kısmi Tamamlanmış Mühür Baskısı.....	6
Şekil 2.32 : A206-032 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	69
Şekil 2.33 : A206-033 Fiilen Tamamlanmış Dairesel Mühür Baskısı.....	70
Şekil 2.34: A206-034 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	70
Şekil 2.35 : A206-035 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür Baskısı.....	71
Şekil 2.36 : A206-036 Dikdörtgen Çerçevesel Mühür Çalışma Ortamı.....	71
Şekil 2.37: A206-037 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	72
Şekil 2.38 : A206-038 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür	72
Şekil 2.39 : A206-039 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	73
Şekil 2.40 : A206-040 Dairesel Çerçevesel Mühür.....	73

Şekil 2.41 :A206-041 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	74
Şekil 2.42 : A206-042 Kısmen Dairesel Çerçevesi Mühür	74
Şekil 2.43 : A206-043 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	75
Şekil 2.44 : A206-044 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	75
Şekil 2.45 : A206-045 Kısmi Dairesel Mühür	75
Şekil 2.46 : A206-046 Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı	76
Şekil 2.47 : A206-047 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	76
Şekil 2.48 : A206-048 Kısmi Dairesel Mühür	77
Şekil 2.49 : A206-049 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür	77
Şekil 2.50 : A206-050 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı.....	78
Şekil 2.51 : A206-051 Kısmi Dairesel Mühür	78
Şekil 2.52 : A206-052 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	79
Şekil 2.53 : A206-053 Dikdörtgen Çerçevesi Kısmi Mühür.....	79
Şekil 2.54 : A206-054 Kısmi Dairesel Mühür	80
Şekil 2.55 : A206-055 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	80
Şekil 2.56 : A206-056 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	81
Şekil 2.57 : A206-57 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	81
Şekil 2.58 : A206-058 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür	82
Şekil 2.59 : A206-059 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı.....	82
Şekil 2.60 : A206-060 Kısmi Dairesel Mühür Baskısı.....	83
Şekil 2.61 :A206-061Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı.....	83
Şekil 2.62 : A206-062 Kısmi Dairesel Mühür	84
Şekil 2.63 : A206-063 Kısmi Dairesel Mühür	84
Şekil 2.64 : A206-064 Kısmi Dairesel Mühür	85
Şekil 2.65 : A206-065 Kısmi Dairesel Mühür	85
Şekil 2.66 : A206-066 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	86
Şekil 2.67 : A206-067 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	86
Şekil 2.68 : A206-068 Kısmi Korunmuş Mühür Baskısı	87
Şekil 2.69 : A206-069 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	87
Şekil 2.70 : A206-070 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	87
Şekil 2.71 : A206-071 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	88
Şekil 2.72 : A206-072 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	88
Şekil 2.73 : A206-073 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı.....	89
Şekil 2.74 : A206-074 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	89
Şekil 2.75 :A206-075 Kısmi Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı.....	90
Şekil 2.76 : A206-076 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür	90
Şekil 2.77 : A206-077 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	91
Şekil 2.78 : A206-078 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	91
Şekil 2.79 : A206-079 Kısmi Dairesel Mühür	92
Şekil 2.80 : A206-080 Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı	92

Şekil 2.81 : A206-081 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	93
Şekil 2.82 : A206-082 Kısmi Dairesel Mühür	93
Şekil 2.83 : A206-083 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür	93
Şekil 2.84 : A206-084 Dikdörtgen Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı.....	94
Şekil 2.85 : A206-085 Kısmi Dairesel Mühür	94
Şekil 2.86 : A206-086 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	95
Şekil 2.87 : A206-087 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	95
Şekil 2.88 : A206-088 Kısmi Dairesel Mühür	96
Şekil 2.89 : A206-089 Kısmi Dairesel Mühür	96
Şekil 2.90 : A206-090 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	97
Şekil 2.91 : A206-091 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	97
Şekil 2.92 : A206-092 Kısmi Dairesel Mühür	97
Şekil 2.93 : A206-093 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	98
Şekil 2.94 : A206-094 Kısmi Dairesel Mühür	98
Şekil 2.95 : A206-095 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür	99
Şekil 2.96 : A206-096 Dikdörtgen Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı.....	99
Şekil 2.97 : A206-097 Kısmi Dairesel Mühür	100
Şekil 2.98 : A206-098 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	100
Şekil 2.99 : A206-099 Kısmi Dikdörtgen Çerçevesi Mühür.....	101
Şekil 2.100 : A206-100 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür	101
Şekil 2.101: A206-101 Kısmi Dairesel Mühür	101
Şekil 2.102 : A206-102 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	102
Şekil 2.103 : A206-103 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	102
Şekil 2.104 : A206-104 Dikdörtgen Çerçevesi Kısmi Dairesel Mühür	103
Şekil 2.105 : A206-105 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	103
Şekil 2.106 : A206-106 Kısmi Dairesel Mühür	104
Şekil 2.107: A206-107 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür	104
Şekil 2.108 : A206-108 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı.....	104
Şekil 2.109 : A206-109 Kısmi Dairesel Mühür	105
Şekil 2.110 : A206-110 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	105
Şekil 2.111 : A206-111 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	106
Şekil 2.112 : A206-112 Dairesel Çerçevesi Mühür	106
Şekil 2.113: A206-113 Kısmi Dairesel Mühür	107
Şekil 2.114 : A206-114 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	107
Şekil 2.115 : A206-115 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür	107
Şekil 2.116 : A206-116 Dikdörtgen Çerçevesi Kısmi Dairesel Mühür	108
Şekil 2.117 : A206-117 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	108
Şekil 2.118 : A206-118 Kısmi Dairesel Mühür	109
Şekil 2.119: A206-119 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür	109
Şekil 2.120: A206-120 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı	109

Şekil 2.121 : A206-121 Kısmi Dairesel Mühür	110
Şekil 2.122 : A206-122 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	110
Şekil 2.123: A206-123 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	111
Şekil 2.124 : A206-124 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	111
Şekil 2.125: A206-125 Kısmi Dairesel Mühür	112
Şekil 2.126 : A206-126 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür	112
Şekil 2.127 : A206-127 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	112
Şekil 3.1: A340-151 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	113
Şekil 3.2 : A340-152 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	113
Şekil 3.3 : A340-153 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür	114
Şekil 3.4: A340-155 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür.....	114
Şekil 3.5 : A340-156 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı	115
Şekil 3.6 : A340-157 Tamamlanmış Silindir Mühür.....	115
Şekil 3.7 : A340-158 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	115
Şekil 3.8: A340-159 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	116
Şekil 3.9 : A340-160 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	116
Şekil 3.10 : A340-161 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	117
Şekil 3.11: A340-162 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür.....	117
Şekil 3.12 : A340-164 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı	117
Şekil 3.13 : A340-165 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	118
Şekil 3.14 : A340-167 Kısmi Silindir Mühür	118
Şekil 3.15: A340-168 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	119
Şekil 3.16 : A340-169 Kısmi Silindir Mühür	119
Şekil 3.17 : A340-170 Tamamlanmış Dairesel Çerçevesi Mühür	119
Şekil 3.18: A340-172 Muhtemelen Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür.....	120
Şekil 3.19 : A340-173 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Tamamlanmış Silindir Mühür	120
Şekil 3.20 : A340-174 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı Dairesel Çerçevesi Mühür.....	120
Şekil 3.21: A340-175 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Dairesel Çerçevesi Mühür.....	121
Şekil 3.22: A340-176 Dairesel Çerçevesi Mühürkısmi Dairesel Çerçevesi Mühür.....	121
Şekil 3.23 : A340-177 Muhtemelen Dairesel Çerçevesi Mühür.....	121
Şekil 3.24: A340-178 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür	122
Şekil 3.25 : A340-180 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	122
Şekil 3.26 : A340-182 Kısmi Silindir Mührü	122
Şekil 3.27 : A340-183 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı	123
Şekil 3.28: A340-184 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı Dairesel Çerçevesi Mühür	123
Şekil 3.29 : A340-185 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı.....	124
Şekil 3.30 : A340-186 Kısmi Silindir Mührü	124
Şekil 3.31: A77-201Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	124
Şekil 3.32 : A77-202 Kısmi Silindir Mühür	125
Şekil 3.33 : A77-203 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı Olabilir	125

Şekil 3.34: A77-204 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	126
Şekil 3.35 : A77-205 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	126
Şekil 3.36 : A77-206 Dairesel Mühür	127
Şekil 3.37: A77-207 Dairesel Mühür	127
Şekil 3.38: A77-208 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	127
Şekil 3.39 : A77-209 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	128
Şekil 3.40 : A77-210 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	128
Şekil 3.41: A77-211 Dairesel Çerçevesi Mühür.....	128
Şekil 3.42 : A77-212 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı.....	129
Şekil 3.43: A77-213 Belirsiz Şekle Sahip Mühür Baskısı.....	129
Şekil 3.44: A77-214 Silindir Mühür Baskısı	130
Şekil 3.45: A77-215 Kısmi Mühür Baskısı	130
Şekil 3.46: A77-216 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı	130
Şekil 3.47: A77-217 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı.....	131
Şekil 3.48 : A77-218 Muhtemelen Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	131
Şekil 3.49: A77-219 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	132
Şekil 3.50: A77-220 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı	132
Şekil 3.51 : A77-221 Kısmi Mühür	132
Şekil 3.52: A77-222 Kısmi Mühür Baskısı	133
Şekil 3.53: A77-223 Kısmi Dairesel Mühür Baskısı	133
Şekil 3.54 : A77-224 Kısmi Silindir Mührü.....	133
Şekil 3.55 : A77-225 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı	134
Şekil 3.56: A77-226 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı Çerçevesi Mühür Baskısı	134
Şekil 3.57 : A77-227 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı	134
Şekil 3.58 : A39-228 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	135
Şekil 3.59: A39-229 Tamamlanmış Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı.....	135
Şekil 3.60 : A39-230 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı	135
Şekil 3.61: A39-231 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı.....	136
Şekil 3.62: A39-232 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür	136
Şekil 3.63 : A39-233 Mühür Baskısı.....	136
Şekil 3.64: A39-234 Kısmi Silindir Mührü.....	137
Şekil 3.65 : A39-235 Belirsiz Çerçevesi Mühür Baskısı	137
Şekil 3.66 : A430-253 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı	137
Şekil 3.67 : A430-254 Muhtemelen Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı	138
Şekil 3.68: A430-255 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür.....	138
Şekil 3.69 : A430-256 Silindir Mühür Baskısı	138
Şekil 3.70 : A430-258 Kısmi Silindir Mührü.....	139
Şekil 3.71 : A430-259 Kısmi Mühür Baskısı	139
Şekil 3.72 : A430-260 Kısmi Mühür Baskısı	140
Şekil 3.73: A430-261 Kısmi Mühür Baskısı	140

Şekil 3.74 : A430-262 Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı	140
Şekil 3.75 : A430-263 Kısmen Korunmuş Mühür	141
Şekil 3.76: A430-264 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı.....	141
Şekil 3.77 : A430-265 Kısmi Mühür Baskısı	141
Şekil 3.78 : A430-266 Dairesel Çerçeveli Kısmi Mühür Baskısı	142
Şekil 3.79: A430-267 Dairesel Çerçeveli Kısmi Mühür Baskısı	142
Şekil 3.80 : A434-250 Büyük Dikdörtgen Çerçeveli Mühür Baskısı	143
Şekil 3.81 : A434-251 Silindir Mührün Kısmi Görüntüsü	143
Şekil 4.1 : A206'daki Bükümlü Halatlar	145
Şekil 4.2 : A206'daki Düz Örgülü Şeritler (Yukarıda) Ve Kumaş Şeritleri (Aşağıda)	147
Şekil 4.3 :Kretula Üzerindeki Düğüm Baskıları Ve Diğer Kapatma Sistemleri	151
Şekil 4.4: Kretula Üzerindeki Kumaş Baskıları.....	153
Şekil 4.5: A206'daki Kretula Üzerindeki Baskı İzleri	154
Şekil 5.1:Eğirme Mili Malzemesi ile Ağırlık/çap arasındaki İlişki.....	155
Şekil 5.2: Eğirme Mili Türleri ile Materyal Arasındaki İlişki	156
Şekil 5.3:Eğirme Mil Türü ve Ağırlık/çap Arasındaki İlişki	157
Şekil 5.4:Arslantepe'de Bulunan Farklı Periyotlara Ait Taş, Kemik ve Kil Eğirme Milleri	158
Şekil 5.5: a-d VII dönemdeki yarı küresel dokuma tezgahı ağırlığı; e-f VI A dönemdeki konik dokuma tezgahı ağırlıkları.....	159
Şekil 5.6:Ağırlıklı Çözümlü Dokuma Tezgahı.....	160
Şekil 5.7: Çözümlü Ağırlıklı Dokuma Tezgahı.....	160
Şekil 5.8: Mikroskopik Kumaş Numunesi	162
Şekil 5.9:Kıvrımlı Dokuma Zinciri Görüntüsü.....	162
Şekil 5.10: Eğik Açılı Numune Görüntüsü.....	163
Şekil 5.11:Kıvrımlı Dokuma Zinciri Görüntüsü.....	164
Şekil 5.12:Arslantepe VI B1 Kraliyet Mezarındaki Hükümdar Üzerindeki Tekstil Görüntüsü.....	164
Şekil 5.13:Kıvrımlı Dokuma Zinciri Görüntüsü.....	165
Şekil 6.1 : Dimi Örgünün Enine Kesiti ve Örgü Yapısı 2/1 Z Dimi	170
Şekil 6.2 : Denim Dokuma S Dimi	170
Şekil 6.3 : İndigo İplik/ Yün İplik Karışımı Denim Dokuma S Dimi	171
Şekil 6.4 : Denim Yıkama Z Dimi	171
Şekil 6.5:Mühür Arslantepe Desenlerinden Esinlenerek Oluşturulmuş Denim Dokuma	172
Şekil 6.6 : Höyük Duvarlarında Bulunan Baklava Desenlerinden Oluşturulmuş Denim Kumaş	172
Şekil 6.7 : Denim İpliklerle Oluşturulmuş Baklava Desenleri.....	173
Şekil 6.8 : Denim İplikler ve Karışım İplikler ile Oluşturulmuş Desen	173
Şekil 6.9:Höyükteki ve Mühürlerdeki Şekillerden Esinlenilerek Oluşturulmuş Fantezi Denim Kumaş... 174	
Şekil 6.10:Saten Örgü Yapısı 4/1 S	175

Şekil 6.11: Üzeri Baskılı Saten Denim.....	175
Şekil 6.12 : Kükürt Boyalı Saten Dokuma	176
Şekil 6.13 : Arslantepe Mührü, Jakarlı Tezgahta İndigo İplikle Dokunmuştur	177
Şekil 6.14 : Arslantepe Mührü, Jakarlı Tezgahta İndigo İplikle Dokunmuştur	177
Şekil 6.15: Jakarlı Denim Dokuma.....	178
Şekil 6.16:Mühürlerde Bulunan Boynuzlu Hayvan Figürlerinden Esinlenilerek Oluşturulan Dokuma.....	178
Şekil 6.17: Mühürlerden Esinlenilerek Oluşturulmuş Dokuma	179
Şekil 6.18 : Ağartılmış Denim Kumaş	181
Şekil 6.19: Zemindeki Denim Kumaş Hipoklorit ile Ağartılmıştır. Üzeri Lazer Baskı Yapılmıştır.....	182
Şekil 6.20: Elle Yapılan Permanganat Yıkamalı Denim Kumaş.....	182
Şekil 6.21: Permanganat İle Yapılan Elde Yıkama (Batık Tekniği)	183
Şekil 6.22: Permanganat Kimyasalı ile Elde Batık Tekniği ile Yapılmış Denim Kumaştır.....	183
Şekil 6.23: Permanganat Kimyasalı ile Elde Batık Tekniği ile Yapılmış Denim Kumaştır	184
Şekil 6.24: İndigo/Yün Karışımı Denim Kumaş Üzerine Aşındırma Baskı Yapılmıştır	185
Şekil 6.25: Kükürt Boyalı Kumaş Üzerine Rotasyon Baskı Yapılmıştır.....	186
Şekil 6.26 : Z Dimi Örgülü Denim Kumaş Üzerine Rotasyon Baskı.....	186
Şekil 6.27 : Z Dimi Örgülü Kükürt Boyalı Kumaş Üzerine Rotasyon Baskı Mühür Baskısı	187
Şekil 6.28 : Denim Kumaş Üzerine Rotasyon Baskı.....	187
Şekil 6.29: Yıkamalı Denim Kumaş Üzerine Arslantepe Mühürlerinin Lazer Baskısı	188
Şekil 6.30: Silindir Mühürdeki Çarpışma Sahneleri Lazer Baskı Tekniği İle Kumaşa Aktarılmıştır.....	188
Şekil 6.31:Dijital Baskılı Saray Depo Odalarının Görüntüsü	189
Şekil 6.32 : Yıkama Yapılmış Kumaş Üzerine Flok Baskısı	190
Şekil 6.33: Yıkamalı Denim Kumaş Üzerine Etnik Flok Baskı.....	190
Şekil 6.34 : Kükürt Boyalı Kumaş Üzerine Silindir Mühür Görüntüsünün Baskısı.....	191
Şekil 6.35 : Kükürt Boyalı Kumaş Üzeri Flok Baskı	191
Şekil 6.36 :Laminasyonla Oluşturulmuş Denim Kumaş Ve Üzeri Lazer Baskı	192
Şekil 6.37: Ebruli İplik İle Dokunmuş Kumaş Üzerine Yapılmış Sargı Nakış Tekniği	193
Şekil 6.38 :Yıkamalı Denim Kumaş Üzerine Sargı Tekniği İle Mühürler Uygulanmıştır.....	193
Şekil 6.39 : Aşındırma Baskı Yapılmış Denim Kumaş Üzerine Sargı Nakış İle Mühür Uygulanmıştır ..	194
Şekil 6.40 : Batık Yıkama Yapılmış Denim Kumaş Üzerine Eva Tekniği İle Dairesel Mühür Uygulamaları.....	194
Şekil 6.41:Ağartma Yapılmış Denim Kumaş Üzerine Dairesel Mühürler Eva Tekniği İle Uygulaması...	195
Şekil 6.42: Ağartma Yapılmış Denim Kumaştaki Dairesel Mühürler Ve Eva Tekniği.....	195
Şekil 7.1 : Eva Tekniği Uygulanmış Deri Elbise	196
Şekil 7.2 : Flok Baskılı, Yıkamalı Denim Kumaş Üzerine Deri Uygulaması.....	197
Şekil 7.3 : Kapitoneli Deri Pantolon Üzerine Dikiş Uygulamaları	198
Şekil 7.4: Eva Tekniği Kullanılmış Deri Palto	199

Şekil 7.5 : Eva Tekniği İle Silindir Mühür Ve Kapitone Uygulanmış Deri Kaftan.....	200
Şekil 7.6: Etnik Desenli Denim Kumaştan Dikilmiş Takım Elbise	201
Şekil 7.7 : Ebru İplik İle Dokunmuş Etnik Ceket	202
Şekil 7.8 : Batik Yıkama Yapılmış Kumaştan Dikilmiş Tasarım Ceket.....	203
Şekil 7.9: Etnik Desenli Flok Baskılı Kumaştan Yapılmış Tasarım Ceket, Batik Yıkama Yapılmış Etek	204
Şekil 7.10 : Farklı Yıkamalara Sahip Denim Pantolonlar	204
Şekil 8.1: Arslantepe Defilesi İçin Kullanılan Aksesuarlar	205
Şekil 8.2: Arslantepe Defilesi İçin Kullanılan Takılar	206
Şekil 8.3 :Yıkamalı ve Lazer Baskılı Denim Kumaş ile Tasarlanan Ayakkabılar.....	207
Şekil 8.4: Yıkamalı Denim Kumaş (Üstte) ve Etnik Desenli Denim Kumaştan Yapılmış(Altta) Ürünler.	208
Şekil 8.5 : Flok Baskılı Kumaştan Yapılmış Deri Ayakkabılar	209
Şekil 8.6 : Etnik Desenli Denim Kumaş ve Deri Kullanılarak Tasarlanmış Ayakkabılar	209
Şekil 8.7: Dikilen Ürünlerde Kullanılan Düğme Ve Etiketlerdeki Arslantepe Mühürleri	210
Şekil 8.8: Dikilen Ürünlerde Kullanılan Elcik, Düğme Ve Jakron Üzerindeki Mühür Detayları	211
Şekil 8.9 : Dikilen Ceketler İçine Uygulanan Astar, Etiket Ve Yıkama Talimatında Arslantepe Mührü..	212
Şekil 9.1 : Etnik Takım Elbise.....	212
Şekil 9.2 : Jakarlı Denim Ve Dijital Baskılı Kumaşların Görüntüsü.....	213
Şekil 9.3 : Etek Formlu Yapılar, Yıkamalı Parçalar.....	213
Şekil 9.4 :Arslantepe Defilesi İkili Karşılaşma Sahnesi.....	214
Şekil 9.5: Lazer Baskılı Denim Kumaştan Dikilmiş Kepenek Tarzı Palto	214
Şekil 9.6 : Denim ve Deri İle Birlikte Dikilmiş Uzun Gömlek ve Etek.....	215
Şekil 9.7 : Saten Dokuma Ve Batik Yıkama Yapılmış Takım Elbise, Ceket Ve Etek	215
Şekil 9.8 : Sergilenen Denim Ürünler	216
Şekil 9.9: Uzun Elbiseler Ve Deri Ürünler.....	216
Şekil 9.10: Etnik Desenli Etek Ve Pantolon.....	217
Şekil 9.11 : Deri Uzun Ceket Ve Deri Pantolon	217
Şekil 9.12: İki Farklı Renkte Dokunmuş Etnik Takım Elbise	218
Şekil 9.13: Mühür Baskıları İle Hazırlanmış Deri Giysiler Ve Çarık Şeklindeki Ayakkabılar	218

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Ahmet Giray YILMAZ
Anabilim Dalı : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Programı : Tekstil ve Moda Tasarım
Tez Danışmanı : Yard. Doç.Dr. Şöhret AKTEPE
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Mayıs 2017

ANTİK DÖNEM (M.Ö. 3500-3000) MALATYA DESENLERİNİN BASKI VE JAKARLI DOKUMALARLA DENİM KUMAŞA UYGULANMASI

ÖZET

Malatya, Arslantepe Höyüğü, köklü bir geçmişe ve medeniyete ev sahipliği yapmış kadim bir bölgedir ve aynı zamanda ilk şehir devletidir. Hiyerarşinin ve bürokrasinin yapılanma gösterdiği bu bölgede 2000’i aşkın mühür baskısı ve çanak/çömlek gibi yapılar son derece dikkat çekici ve ilham vericidir. Bu araştırma ve uygulamada, yapıların anlaşılması, tanıtımının yapılarak tarihi değer bilincinin oluşturulması amacıyla bölgedeki eserler ve toprak mühürlerin tekstil aracılığıyla yeniden yorumlanması için çalışılmıştır. Toprak mühürler üzerinde sayısız baskı ve mühür resimleri mevcuttur. Öncelikle bu yapıların anlaşılması ve kullanım amaçları incelenmiştir. İncelenen mühürler farklı dokuma ve baskı teknikleri ile denim kumaşına uygulanmıştır. Farklı yıkama teknikleri, baskı ve nakış teknikleri ile mühürler kullanılmıştır. Son aşamada, mühür uygulanmış kumaşlardan dikilen ürünler ve dönemin izlerini taşıyan defile ile pekiştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arslantepe Höyüğü, Tekstil, Moda, Dokuma, Baskı, Denim,

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Ahmet Giray YILMAZ
Field :Social Science Institute
Program :Textile and Fashion Design
Supervisor :Asst. Prof.Şöhret AKTEPE
Degree Awarded and Date :Master – May 2017

APPLICATION OF THE MALATYA PATTERNS IN THE ANTIQUE PERIOD (3500/3000 B.C.) TO THE DENİM FABRIC WITH PRINTING AND JACQUARD WEAVING

ABSTRACT

Malatya, Arslantepe mound, is an ancient region with a long history and a home to civilization, and at the same time is the first city state. In this region where the hierarchy and the bureaucracy are structured, more than 2,000 seals and pottery structures are extremely striking and inspiring. In this research and application, it has been tried to interpret the structures and earth seals in the region through textile in order to understand the structures, to make the presentation, to create the historical value consciousness. Numerous prints and stamps are available on earth seals. First of all, the understanding and purpose of these structures have been examined. The seals examined were applied to denim fabric with different weaving and printing techniques. Different washing techniques, printing and embroidery techniques and seals were used. At last stage, the seal is reinforced with products erected from the applied fabrics and a fashion show bearing the traces of the period.

Key Words: Arslantepe Mountain, Textile, Fashion, Weaving, Printing, Denim

1.GİRİŞ

Arslantepe Bölgesi; Son Kalkolitik Çağ'dan Yeni Hitit Çağı'na kadar kesintisiz sayılabilecek bir tabakalaşma göstermektedir. Höyük olarak tanımlanan tepelerde gerçekleştirilen kazılar sonucu farklı periyotlara denk gelen yerleşim tabakaları ortaya çıkmıştır. Prof. Dr. Marcella Frangipane ve ekibinin bölgede yaptığı uzun yıllar süren araştırmalar bize bu bölgenin önemini fazlasıyla anlatmaktadır. 2013 yılında katılmış olduğum kazı çalışmalarında, saray yapısının bulunduğu bölgede yapılan titiz çalışmalar bu medeniyetin titizlikle incelenmesi ve ilham veren arkeolojik verilerin değerlerinin korunması gerektiğini göstermiştir. Saray odalarında yapmış olduğum incelemeler, duvardaki desenler, kullanılan renkler bürokrasi ile beraber dini ritüellerinde ne kadar yaygın olduğunu göstermiştir.

Yapılan kazılarda M.Ö. 3500-3000'li yıllarda en erken devlet sistemlerinden birinin doğuşunu kanıtlayan eski bir yönetim merkezi bulunmuştur. Ayrıca yan yana iki tapınak, bir idari kamu binası ve en üst terasta yönetici sınıfının oturduğu birkaç odalı yapılar bulunmuştur. Yapıların mekan boyutları farklıdır ve depolama, dağıtım, arşiv, oturma, mutfak gibi farklı işlevleri vardır. Bu yapılar içerisinde, çeşitli yerlere atılmış üzerinde mühür baskısı olan binlerce kil topakları bulunmuştur. Ayrıca depolama ya da diğer işlevsel faaliyetler için binlerce çanak/çömlek ve üzerlerini kapatmak için kullanılan tekstil malzemeleri ortaya çıkmıştır. Bulunan materyallerin zenginliği, kullanım fonksiyonları, merkezi yönetimin ve kurumsal ilk şehir devletinin izlerini taşımaktadır.

Oluşan yeni ekonomik sistem ve yaygınlaşan üretim sosyal statüleri, işçi/memur sınıfı, seçkinler ve din adamları gibi grupların oluşmasına sebep olmuş; yönetim/idare organizasyonu, çalışanların emeğinin ücretlendirilmesi, malların garantisi, adakların toplanması ve sunulması gibi konuları da beraberinde getirmiştir. Ayrıca bölgede çok fazla hayvan kemiğinin bulunması tahıl üretimi ile beraber hayvancılığın da ne kadar geliştiğini göstermektedir (T.A.Y- Türkiye Arkeolojik Yerleşimleri). Özellikle koyun kemiklerinin artışı dokuma sanayisinin geliştiğinin göstergesidir. Bölgedeki veriler; koyun ya da keçi yününden, bitkisel liflerden dokunmuş tekstil materyalleri olduğunu göstermektedir.

Tekstil üretimi için kullanılan taş, kemik veya kilden yapılmış lif eğirme milleri, iğneler, dokuma tezgahı ağırlıkları, farklı konstrüksiyonlarda dokunmuş kumaş yapılar onların dokuma teknolojisi açısından ne kadar ileri olduklarını göstermektedir. Arslantepe Bölgesinde o dönemde dokumanın bu kadar gelişmiş olması ve kullanılan binlerce mühür görüntüsü çalışmamızın çıkış noktasını oluşturmuş, giyimin hem ticari hem sosyal statüdeki yerini anlamamız için yol göstermiştir. Kullanılan binlerce farklı mühür resimleri ve dokunmuş kumaşların fonksiyonları sosyal statülerde giyimin rolünü yeniden değerlendirmek için çalışmamızı sağlamıştır. Mühürlerin çeşitliliği, hayvan figürleri ve dokumaların çeşitliliği denim ipliklerle yapılan dokumalara ilham vermiş; o dönemin mimarisi, kil topaklarının kullanım şekilleri, duvardaki resim ve süslemeler kumaş desenlerine ve dokuma şekillerine ilham vermiştir.

Denim ipliklerle yapılan dokumalara o dönemin izleri yansıtılmış, örgü yapısı, lif materyali, kumaşların yıkanma aşamaları o dönemin dokusu ile birleştirilmiştir. Farklı dokuma teknikleri, baskı ve nakış işlemleri ile mühürler kumaşa aktarılmıştır. Görkemli yapılar günümüz denim kumaşı ile yorumlanarak, dönemin sosyal ve ticari gelişimine ışık tutmuş "moda kavramı" ile bütünleştirilmiştir. Denim kumaşlar Arslantepe Höyüğü'nden alınan ilhamla tasarlanıp dikilmiş ve Arslantepe Koleksiyonu ile defile hazırlanmıştır.

2.KRETULALAR, TOPRAK YAPILARIN KULLANIM VE FONKSİYONLARI

Son zamanlarda arkeolojik materyallerin sınıflandırılmasına paralel olarak topraktan yapılan nesnelere önemli ölçüde dikkate alınmaktadır. Bu materyallerin kırılabilir yapısı, eski kazı yöntemleri ile kazarken muhafaza etmeyi ve tanımlamayı zorlaştırmaktadır. Hatta bu eğilim mühür uygulanmış yüzeylerin resmedilmesinde öncelikli dikkat çeken etkidir. Bu durum mühür için kullanılan toprak yapının arkasındaki diğer resim uygulanmış saklı işaretlerin göz ardı edilmesine yol açmıştır. Festos'ta yapılan toprak yapılarla ilgili çalışmalar bu materyaller için tüm yaklaşımı değiştirmiştir. Toprak yapılardan elde edilmiş nesnelere arkasındaki baskı izlerini analiz edebilmek için; depolama sistemleri üzerindeki güvenlik kontrolünü sağlamada topraktan yapılan araçların fonksiyonu ve mal ticaretinde bölme/dağıtım işlevlerine ağırlık verilmiştir. Bu çalışmada; ekonomi organizasyonu, yönetim için kullanılan idari işlemler ve depo sistemi için toprak yapıların muazzam gücünden nasıl faydalandığı görülmüştür.

Festos'ta (FLANDRA 1968) yapıların kullanımı üzerine ilk analitik yayınlama 1968'de yayınlanmıştır. Sayısız kazılar, özellikle Yakın Doğu'da yönetsel (idari) materyallerin aydınlatılması için toplananlar üzerine odaklanılmıştır. Bu durumdan daha fazla dikkat çeken problem, bu konular üzerinde analiz yapma, bulup çıkarma, kazı yöntemlerinde daha dikkatli ve daha araştırmacı olunması gerektiğidir. Geçen birkaç yılda, eski kazılardaki materyaller yeniden değerlendirilmiş, toplantı yapılmış, erken idari yönetim (ZETLER 1987) özellikle mühürleme yöntemleri dikkatli bir şekilde ele alınmıştır.

Materyallerin zenginliği, yeni bilgilerin tedarik edilmesine, o döneme dair anlayışımızın kapsamının genişletilmesine olanak sağlamıştır. Ortaya çıkan bir dizi farklı nesnelere, hesap tutmak için kullanılan araçlar, idarecilik, karmaşık yapılanma fonksiyonlarının aydınlatılması, erken dönemdeki ekonomik çevrelerin farklı ihtiyaçlarının idaresi, yerleşik tarım toplulukları, en Erken Neolitik yapılanmayı başlatmıştır. Fakat yeni bölgelerdeki hiçbir araştırmada erken evreye sık rastlanmamıştır. Farklı sınıflara ait nesnelere çok çeşitli olması, içerik ve kullanım şartlarının ayrı olması terminolojik ve kavramsal karışıklığa sebebiyet vermektedir. Araştırmadaki mevcut aşamada, bu karışıklığın ele alınması ve açıklanması

gerekmektedir. Böylece paradigmatik temel kavramlar kümesi geliştirilebilir ve tüm uzmanlar tarafından kriter olarak kullanılabilir. Bu, tek başına yanlış anlaşılmanın önlenmesine yardımcı olmayacaktır fakat malların yönetimi için kullanılan farklı sistemlerin ayrıntılı bir şekilde anlaşılmasına, idari proseslerin aşamalarını ve bireysel bakış açılarının tanınması için ihtiyaç duyulan analitik araçların titizlikle ayarlanmasında yardımcı olacaktır.

Mühürlenmiş objelerin çoğu, kil yataklarından ya da diğer bazı işlenebilir plastik malzemelere uygulanmış objelerdir. Mühür baskılarının etkisi üst yüzeylerinde görülmektedir. Bütün materyallerin incelenmesinde farklı prehistorik ve erken historik içerikler bulunmuştur. Bununla birlikte, belli bir amaca bağlı olarak yapılan farklı nesnelere, onların kendi düzenleri, ekonomik ve idari işleyişlerini göstermektedir. Ayrıca, mühür izlenimini taşıyan kil topaklarının çok farklı şekillerde kullanılmış olması gerektiğini açıkça göstermektedir. Örneğin, taşınan malların teslim anına kadar kendi bütünlüğünü korumak için uygulanmış olabilir.

Alternatif olarak, tek bir ekonomik birimin bünyesinde iç dağıtım için planlanmış ve depoya yerleştirilmiş malların kapatılması ve garantisi için kil topakları kullanılmış olabilir. Bu ekonomik birimlerin işleyişi, Neolitik dönemdeki eşitlikçi topluluklar gibi ya da aynı zamana rastlayan minimal sosyal sektör (aile ekonomisi birimine benzer şekilde) gibi olabilir. Daha geniş bir bakış açısıyla veya alternatif olarak, hiyerarşik toplumların merkezi kurumları tarafından bu sistem kullanılmış olabilir. Mühürleme işleminin kullanımındaki bir başka amaç ise yazılı doküman kapsamına giren taahhüt ve doğruluk garantisi için kullanılmasıdır.

Farklı koşullarda kullanmak için çeşitli kategorilerde mühürlenmiş olan nesnelere, resmi ve fonksiyonel benzerlikleri ve ayrılıkları arasında bağlantı kurmak için yapılan analizi engellemiş ve yanlış anlaşılmalara artmasına sebep olmuştur. Ayrıca farklı dönemlerde kullanılan yapılar ve terimler farklı dillerde karışıklık yaratmıştır (kil mühürler, bullalar, asılabilen yapılar, resmi din görevlisi mühürleri, üzeri oyulmuş tutucular, toprağa işlenmiş izler, gibi). Özellikle, sık olarak "mühürleme" ve "kil mühürler" bazen "bulla" devri ile bazen de "içi boş olarak belirtilen yuvarlak kil topakları" ile aynı zamana denk gelmektedir. Ne yazık ki bu durum, bu yapıların ve içerdeki diğer toprak yataklarına uygulanmış mühürlerin yanlış anlaşılmasına ve ayırt edilememesine en büyük sebeptir. "Bulla" ifadesi kullanıldığında Orta Çağ'da belirtilen metal ya da kurşun askı parçalarına uygulanmış mühürlerin baskısı belirtilmektedir. Oysa "mühür" ifadesi

kullanıldığında; işlenebilir materyaller, balmumu mühürleri ve benzeri farklı parçaların mühürlenmesi için kullanılan (gerçek mühürleme) işlemi belirtmekle ilgilidir.

Mühür uygulanmış idari nesnelere ana kategorilerde dikkatli analiz edilmesi gerekmektedir. Bu yüzden Latin devrinde "Kretula"(FIANDRA 1995:359)olarak tanımlanmış olan malzeme, mühür baskı yatakları; özellikle kil ve işlenebilen malzemelerden yapılmış olan bütün nesnelere kapsayan bir terimdir. Bu toprak mühürler arasındaki farklar, objelere uygulanmış olan baskıların karakterlerine ve bunların yanı sıra fiziksel kayıtlardaki belirli özelliklerin fonksiyonlarına bakılarak değişik şekillerin açıklanmasında daha iyi bir betimleme sağlamaktadır.

"Kretula " (toprak yapıları) toplu bir şekilde aramak için bütün materyallerin sistematik sınıflandırılması gerekmektedir. Nesnelere belirgin farklı sınıflarını belirlerken aynı zamanda her bir mühür uygulaması ile ilişkisini incelenebilecektir.Bu mühür uygulamaları,çok erken ortaya çıkan sistemin prosedürlerini, malların hareketini kontrol etmek için kodlanmış (yazılı) sistemleri ve idari teknolojilerin karmaşıklığını içermektedir.3 ana kategori ile aralarındaki ayırım, aşağıdaki şartlarda yapılmıştır;

1) Kretula (Toprak Yapılar); Teknik olarak diğer özellikleri olmayan yapılardır.Kimliklerin belgelenmesi,belgelerin işlenmesi, malların bütünlüğünün garanti altına alınması için kapılarda, dokümanlarda ya da kapılara benzer (çanak-çömlek) toprak yataklarından oluşan nesnelere mühürler uygulanmıştır.

2) Sert Kretulalar ; Mühür baskılı kil yatakları genellikle oval, armut ya da çubuk şeklinde her iki yandan asılabilen ve asılı olmayan mühürlerdir. Bunlar herhangi bir şeyi kapatmak, kilitlemek için kullanılmamıştır fakat muhtemelen idari işlemlerin fiziksel kaydını tutmak ya da kimlik doğrulama belgelerinin fonksiyonu için kullanılmıştır. (Asılı parçalar halinde).

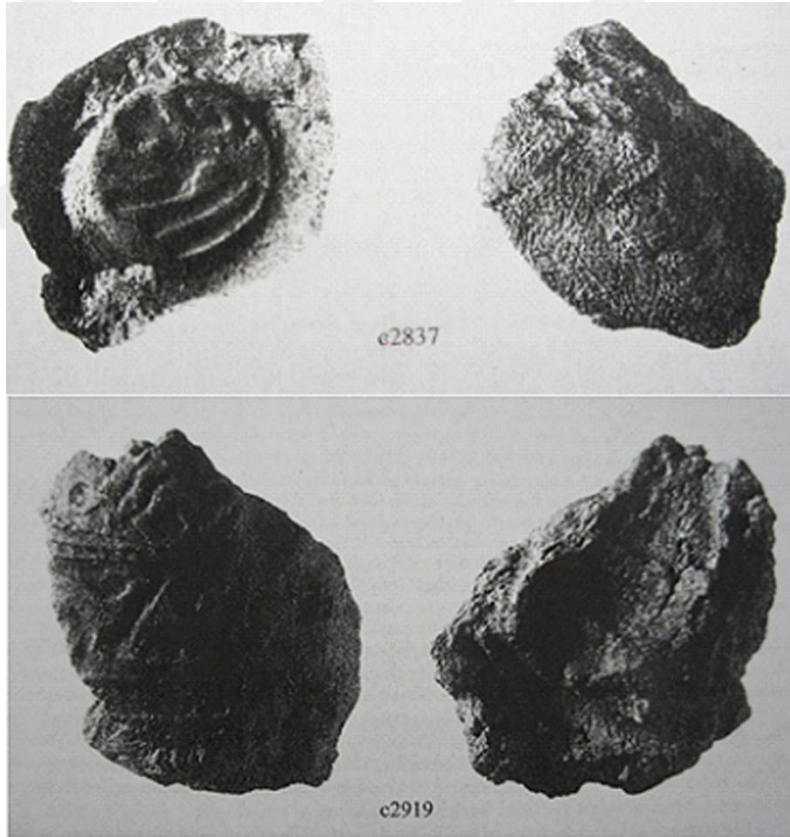
3) Oyuk Yuvarlak Mühürler; Oyuk yuvarlak alanların yüzeyine mühürler uygulanmıştır ve bu mühürler çeşitli şekillerde semboller içermektedir. Bu semboller ve deliklerdeki işaretler onların kendi hayatları ile ilgili mesajlar veren asıl belgelerdir.

2.1.Kretulalar

Bu toprak yapıları aynı temel morfolojiye sahip ilk kategoriye aittir. Bu yapıların hepsi ön yüzlerinde bir mühür izlenimi taşıırken, ters tarafındaki yönünde kilin fiziksel teması ile ya

da diğ er işlenebilen materyallerle (ç amur ya da g übre ile kil karışımı) yapılmış bir kısım mühürlü nesnel er görülmektedir(Ş ekil 1.1)

Bu tür toprak yapılar, malların kontrol edilmesi, belirli fonksiyonların güvencesi ve fiziksel şek il açısından yaygın biçimde kullanılmış ve zaman içinde de ğ işmeden kalmıştır. Bu nötr elemanlar, farklı idari prosedürlerin, farklı sistemlerin kontrol ve idarisi için uyarlanabilmektedir. Bu birbirine ba ğlı de ğ erler zamanla de ğ işebilir olsa bile, toprak yapılar mühür uygulamalarında materyallerin çekirde ğ ini oluşturmaktadır. Nesnel er bir şekilde fiziksel olarak birbirine ba ğ lanmakta ve bu yapılar; kabile esasına dayalı tarım uygarlıkları boyunca toplumların daha çok gelişmesi, merkezi idarenin sağlanması ya da aile ekonomisinin ilk oluşumunda merkezileştirilmiş etkin bir sistem ve idari bir ö ge olarak karakterini muhafaza etmiştir. Bu etki daha sonra yine klasik çağın uygarlıkları ve ötesinde de devam etmiştir.

Ş ekil 1.1: Arslantepe’de A206 odasındaki kretulalardır. c2837’deki baskı izi belirgin bir tekstil malzemesi ya da halat formudur. c2919’daki baskı izi kapı tokma ğ ı görüntüsüdür.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell’Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Sayfa: 18)

Bu toprak yapıların ilk kategori içinde en az 2 fonksiyonel grubu vardır. Bu iki grup fiziksel açısından aynı olabilirler;

2.1.1. Malların İç Dağıtım ve Yönetimi İçin Toprak Mühürlerin Kullanılması

Bu gruba ait toprak yapılar, mühürlü parçaların bütünlüğünü garanti altına almak amacıyla (dağıtılacak kaplarda kullanıldığı zaman), idari prosedürün belgelenmesinde (dağıtım yapıp mühürler açıldıktan sonra) ve aynı zamanda hizmet sunmakta kullanılmaktadır. Arkeolojik kayıtlarda, toprak yapıların muhasebe işlemleri için sıkça kullanıldığı görülmektedir. İlk kullanım Jezirah'da (DUISTERMAAT 1996) Neolitik Dönem'de gerçekleşmiştir. Büyük miktarlardaki nesnelere ya da ürünler çeşitli şartlarda ve farklı sebeplerle mühürlendikten sonra geçici olarak depolama alanlarında yığılı olarak bulunmuştur. Bizce; bu geçici depolar, alışveriş yapan her kimse toprak mühürlerle kimliğini tespit etmek, gerçekleştirilen alışverişin uygulanacak miktarını belirlemek ve yürütülen alışverişin hesap içeriğini daha sonrasında doğrulamak için hazırlık amaçlı kullanılmıştır (Alışveriş yapan her kişi için mühürler ayrı ayrı tanımlanmıştır). Bu hipotez, Arslantepe mühürleri ile ilgili çalışmada; toprak mühürlerin hem malların emniyeti hem de ekonomik alışverişin her bir ayrıntısının kontrolünü sağlamak için kullanıldığını göstermektedir. Gerçekte Arslantepe'de bulunan büyük miktarlardaki atılmış toprak mühürler, düzenli bir şekilde daha önceden toplanmış ve belli bir süre içinde arşivlenmiş olabileceğini düşündürmektedir.

2.1.2. Taşınan Mallara Bağlanmış Toprak Mühürler

Bu toprak mühürler, kapların içinde taşınan malları korumak ve onların verileceği yere ulaşmadan önce malların onaysız şekilde değişiklik yapıp yapılmadığını kanıtlamak ve kontrol altına almak için uygulanmıştır. Toprak mühürlerle kilitlemiş kaplar; aynı yerleşim içinde tek bir bölgeden veya diğer esnafların işyerlerinden başka bir bölüme taşınmış olabilir veya aynı bina içinde herhangi bölümden başka benzer yere taşınmış olabilir. Mühürlenmiş malların dağıtılması halinde, bu mallar iç yönetimdeki hesap (sayımda) işlemlerinde işlevini yitirmekteydi. Çünkü dağıtılmış mallar kayıtların bir parçası olmaktan çıkıp idari belgelerdeki işlevini kaybediyordu. Bu tip toprak mühürlerin şekilleri, erzakların günlük hareketlerinde kullanıldığında ayırt edilemezler, sadece farklı bölgelerde (FIANDRA 1982) gelişigüzel

bulunan aynı mühür baskıları olduğu takdirde ayırt edilebilmektedir. Toprak mühürlerin iç yönetimde kullanımında mühürler tanımlanabilmiştir çünkü bazen aynı yerdeki nesne ya da ürünlerin üzerinde aynı mühürler defalarca yer almıştır. Bu sebeple Arslantepe mühürlerinin çoğu diğer kaynaklardada (Piera Ferioli ve Enrica Fiandra'nın 1988'de yayınlanmamış çalışmasında MÖ. ikinci milenyumda Monastiraki 'deki tekrarlı olarak kullanılan toprak yapılar) bulunmuştur.

2.1.3. Belgelerle İlgili Toprak Mühürler

Bu tip toprak mühürler genellikle ağaç, parşöment, papirus gibi çabuk bozulabilen malzemelerden yapılmış dokümanlara belgelemek amacıyla uygulanmıştır. Bu kategorideki toprak mühürler yazının çağında doğal olarak gelişmiştir. Bu sebeple toprak yapılar ve belgeler tek bir birime bağlı olup doğruluk garantisi ve mesaj iletmek gibi bir çift fonksiyonu kapsamaktadır. Bu çift fonksiyon ön yazın çağı içinde sert biçimde olan, tanımlanabilir, kil tabletler içinde birleştirilmiştir (1a tipindeki toprak yapıda tarif edilen şekilde).

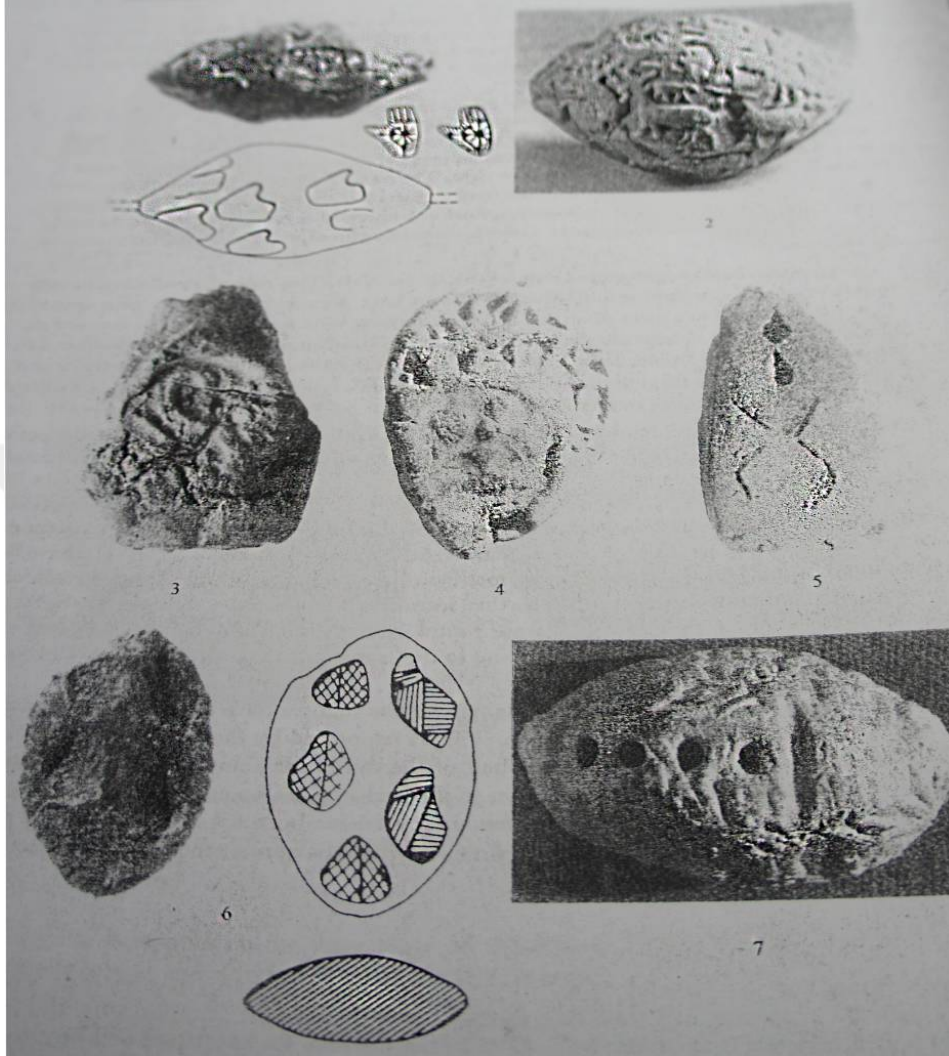
2.2. Sert Oval ve Yumurta Şeklindeki Toprak Yapılar

İkinci kategorideki toprak yapılar benzer şekilde fakat farklı şartlarda kendi içerisinde farklı 2 gruba ayrılabilir, bunlar; (a) türündeki objeler bir ip ile kısmen ya da tamamıyla asılabilen objelerden oluşmaktadır. Diğer tür ise (b) mühürlerle doğrudan ilişkili olmayan nesnelere ve bu yüzden kendi başına belgelerin bir türünü oluşturmuşlardır (Şekil 1.2). Bu kategoriye ait toprak yapılar hem a hem de b grubu, malların güvenliği ya da bütünlük garantisi için kullanılmamıştır (Onlar kapların yetkisiz açılmasına karşı doğrudan güvenlik objesi değildi). Bu yüzden toprak mühürlerin tek bir fonksiyonu başarılı olmuştur o da makbuzların senedi olarak kullanımı ya da işlemlerin belgelenmesidir.

2.2.1. Asılabilen Oval ya da Armut Şeklindeki Toprak Yapılar

Bu tip yapılar genellikle eğri şekilli ya da kalp şeklindedir ve daha sonraki periyotlarda piramit ya da armut şeklindedir (Şekil 1.2: 1-2, 3-5). Onlar bir dizi parçanın bağlanması ile oluşmuş ve mühür baskıları ile kaplı yüzeylerden oluşmaktadır. Bu eğri şekilli toprak yapılar Geç Uruk Dönemin'den (Geç Uruk Dönemi) (QATES 1993, B türü, Şekil 6b,c) ve (Acemhöyük ÖZGÜÇ 1980) ve Halaf döneminden daha ileride (VON WICKEDE 1990,

sayfa 54-56, 68, 72-73)belgelerdir. Bazı durumlarda bir ya da iki grafik işaretleri ya da numerik baskılar (OATES 1993, Şekil 8b) toprak yapılara taşınmıştır.

Şekil 1.2: (1-2) : Irak/ Arpachiyah'daki asılabilen oval kretulalardır. 1 no'lu kretula Halaf dönemi (VON WICKEDE 1990, Resim: 54 a-b ve 57). 2 no'lu kretula Geç Uruk dönemi (ROUAULT, MASETI-ROUAULT 1993, Resim: 144). (3-5) : Asılabilen armut şekilli kretulalardır. 3 no'lu olan Agia Triada'da (Resim E.Fiandra'ya ait) ve 4-5 no'lu kretula Ayanis'dedir (SALVINI 2001, Resim: 1e ve 4c). (6-7): Sert oval kretulalardır. 6 no'lu kretula Arpachiyah'da Halaf dönemine aittir (VON WICKEDGE 1990, Resim: 60 a-b) ve 7 no'lu kretula Tell Brak'ta Akkad dönemine aittir (QATES 1993, Resim: 8b).

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Sayfa: 20)

Çok küçük piramit ya da eğri(mil) şeklinde asılabilen grafik işaretleri ile belirtilmiş toprak yapılar,M.Ö. ilk milenyumda Ayanis (FERIOLI, FIANDRA 1983)Bölgesindeki Urartular ve Ugarit (BEYER 1983:50) tarafından Girit'te (DE MAYER 1977:34, pl. 24),Doğu Akdeniz ve Yakın Doğu'nun farklı bölgelerinde ise ikinci milenyumun ikinci yarısında sıklıkla gözlenmektedir. Girit'te Orta Minos'un üçüncü periyodunda, Geç Minos'un birinci periyodunda Aghia Triada'da çoğunlukla kamu binalarında, sayısız homojen gruplarda

bu tip toprak mühürler (işaretler) bulunmuştur. Doğu Anadolu'da Ayanis Kalesi'nde depolama alanlarının içinde bu tip asılabilen toprak yapılar bulunmuştur. Ayanis'deki bazı toprak yapılar yazılı belgelerin özet içeriğini gösteren hiyeroglif ve çivi yazıtlarını taşımaktadır. Bulunan diğer yapılar asılabilen (kulplu) küplerdir. Bunlar küçük malların miktarlarını belirtmek için kullanılmış olabilir(TOST 1969).

Burada tarif edilen, asılabilen(kulplu) toprak yapıdaki tüm tipler arşiv belgelerinin bir kısmını oluşturmaktadır. Tell Brak 'da üçüncü milenyumun ikinci yarısına kadar uzanan zamanda keşfedilen toprak yapılar, birkaç grafik ve/veya numerik işaretler taşımaktadır. Bunların yanı sıra kimlik doğrulamak(Ferioli ve Fiandra tarafından Shar-i Sokhta 'dan gelen kretula gibi materyaller üzerinde gerçekleştirilen bilgidir) için mühür baskıları da kullanılmıştır. Bu toprak yapılarda yer alan işaretler ve rakamlar onların hayatı ile ilgili bir tür doküman niteliğindedir. Bu dokümanlardaki bulguların çoğu muhtemelen uygulanan işlemin kaydını göstermektedir.

Küçük piramit toprak yapılar, depolarda işlemlerin özetlenmesi için daha büyük detayların kaydedilmesinde kullanılmış olabilir (Aghia Triada'daki asılabilen toprak yapılardaki belgelerde olduğu gibi)(KÜHNE 1984). Alternatif olarak, depolarda muhafaza edilen ya da çıkarılan malların miktarlarını özetleyebilmek için kullanılmıştır (Ayanis'deki asılabilen (kulplu)topraktan kaplar ya da diğer nesnelere olduğu gibi)(FERIOLI,FIANDRA, 1983:488 Şekil.13; LIVERANI 1983).

2.2.2. Sert Oval Toprak Yapılar

Bu tip toprak yapılar, asılabilen (kulplu) toprak parçaların şekline çok benzerdir, hatta aynıdır(Şekil 1.2:6-7).Bu yapılar, mühür baskılarıyla kapatılmıştır ve bazı durumlarda delik numerik ve grafik işaretlerle belli edilmiştir. Halaf Dönemi'nin(Bu bilgi Ferioli ve Fiandra tarafından doğrudan materyallerin gözlemlerinden elde edilmiştir) erken başlangıcındaki gibi aynı zamansal/mekansal dağılıma sahiptir. Tell Brak'da(DUISTERMAAT 1996, Şekil: 5.2:5) Akkad töreninde 18. odada bulunan materyaller, bu yapıların aynı konumlandırma ve aynı içeriklere sahip olduğunu göstermektedir.

Gerçekte; Tell Brak'da 18. odada bulunan sert toprak yapılarla birlikte, mühür baskıları olmayan düz, pürüzsüz benzer yapıda oval kil nesnelere bulunmuştur.

Sözü edilen "çamur topakları" ya da "çamur topları" onların amacı hakkındaki soruları ortaya çıkarmaktadır. Bu "çamur (saman) topakları " Geç Neolitik boyunca Ubeyd Dönemi'nde ve daha sonrasında bile yaygın olarak kullanımda kalmıştır.

Depolara(FERIOLI, FIANDRA1994) bağlı yerlerde geniş konsantrasyonlarda dağıtılmış, yeniden dağıtımın ilk formu belirlenmiş (ARCHI 1980) karar vermede bir yöntem bulunmuştur.Gelen ve giden malların yönetimi için sayaçlar ya da ağırlıkların kullanımı "yönetimin"(FERIOLI,FIANDRA 1994; VEEHNOF 1986) basit formunu veya hesap işleminin tek bir yöntemle bağlı olduğunu gösteriyor olabilir.

İdari aktivitelerin başlangıcında; bazı durumlarda asılabilen iplerin varlığı, şekil ve materyal açısından şartları çok benzer objelerin varlığı, mühürlü yüzeylerin kullanımı Halaf Dönemi ile aynı olduğunu doğrulamaktadır.Bu nesnelere, belki de Neolitik Çağ'da hesap araçları olarak zaten kullanılıyordu. Mühürlerle tutturularak malların doğrulanması ve sorumlulukları izafeten dönüştürülmüş nesnelere olarak erken Halaf Dönemi'nde de kullanılmıştır.

Özel türdeki nesnelere ile mühür baskısı olmayan türler arasında bağlantı kurmaktaki mümkün değildir. Hayvanlar gibi bazı spesifik türdeki malların yönetimi kapalı kapların içinde değildi.Bu bağlantıda ilginç olan, Umm Dabaghiyah'daki depolarda toplu olarak bulunan geniş miktarlardaki "çamur topakları",buranın mancınıkla avlanmada uzmanlaşmış olduğunu göstermektedir.Tepe Gawra'da (ROTHMAN 2002) 11. ile 12. seviyelerde ve Sabi Abyad'daki(ALIZADEH 1994.43, Şekil. 7)seviyelerde Halaf'da olduğu gibi hububat(tahıl) depoları ya da diğer tarım ürünleri ile ilgili net hiçbir bağlantı bulunamamıştır. Bulunan binalar muhtemelen genişti,sıklıkla avlular ya da daha geniş alanlara sahipti.

Tepe Gawra'da oval tipteki topaklarla birlikte tuhaf (iğ biçimli) "çamur topakları" 'nın bulunması bu açıdan ilginçtir.Tobler bu durum için şöyle der; "çamur topakları kullanılarak yapılmış olan nesnelere henüz nasıl görüldüğünü anlamak zordur,onlar çok uzun etkiye sahip fırlatılan cisim(TOBLER 1950:174)gibi görünmektedir. Bu nesnelere Halaf Dönemi'nde yaygın olarak kullanılması; avcılık,hayvan idareciliği ve tarım topraklarında uzmanlaşma biçimini temel alan yapı,bu toplulukların temel ekonomik karakterini oluşturmaktadır.

Eğer oval toprak yapılar malların işlenmesi için kullanılmışsa, canlı hayvan, ahşap, parça ürünler, tam olarak yiyecek gibi olmayan mallaryla da diğer materyaller, kaplar içinde kapalı olamaz. Toprak yapılarla bağlanmış objeler sürekli ve yaygın olarak bulunmadığı için açıklamak kolaydır. Örneğin; bu yapıların iş gücü üzerindeki kontrol içeriğinde, öncelikle yiyeceklerin dağıtımını için ayrılmış geniş kamu alanlarında yer alan ekonomik aktivitelerde Uruk'ta Eanna'da ve 6. yüzyıl Arslantepe'deki saray kompleksinde bulunmaması yansıtıyor olabilir.

2.3.Delikli Küresel Bullalar

Bu 3. ve son kategorideki toprak yapılar diğer 2 kategoriden alan ve zaman dağılımı açısından çok daha sınırlıdır. Gerçekte bu içi boş toprak yapılar yaygın olarak "bullalar" olarak adlandırılmaktadır (Şekil 1.3).

Sadece Geç Uruk kültür içeriğinde, Orta Mezopotamya ve Mezopotamya'da bu bullalardan bulundu.Bu yapılar mükemmel şekilde anlaşılabilir çünkü bu idari nesnelere,görüntüsel tabletleri (SCHMANDT BESSERAT 1992; 1996)gelişimine öncü olan sembollerin çıkışı ile ekonomik mesajların iletimini sağlamıştır.Ayrıca kayıt için teknolojinin gelişimindeki özel aşamalarda kullanılan idari araçlar olarak yorumlanmıştır.İçi boş toprak yapılar bir tür gerçek mesaj içerdiği için,yani yapılarıdaki semboller ve kimlik doğrulama mesajında bir araç olarak kullanılan mühürleme işlemi,bu yapıların değiştirilmesini engellemiştir. Bu kategori çok açık ve nettir,çünkü bu yapılar ön yazın belge olma özelliğine sahiptir. Materyal ya da malların işlenişi ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olması sayesinde bu yapıları,diğer bütün toprak yapıların dışında tutmaktadır.

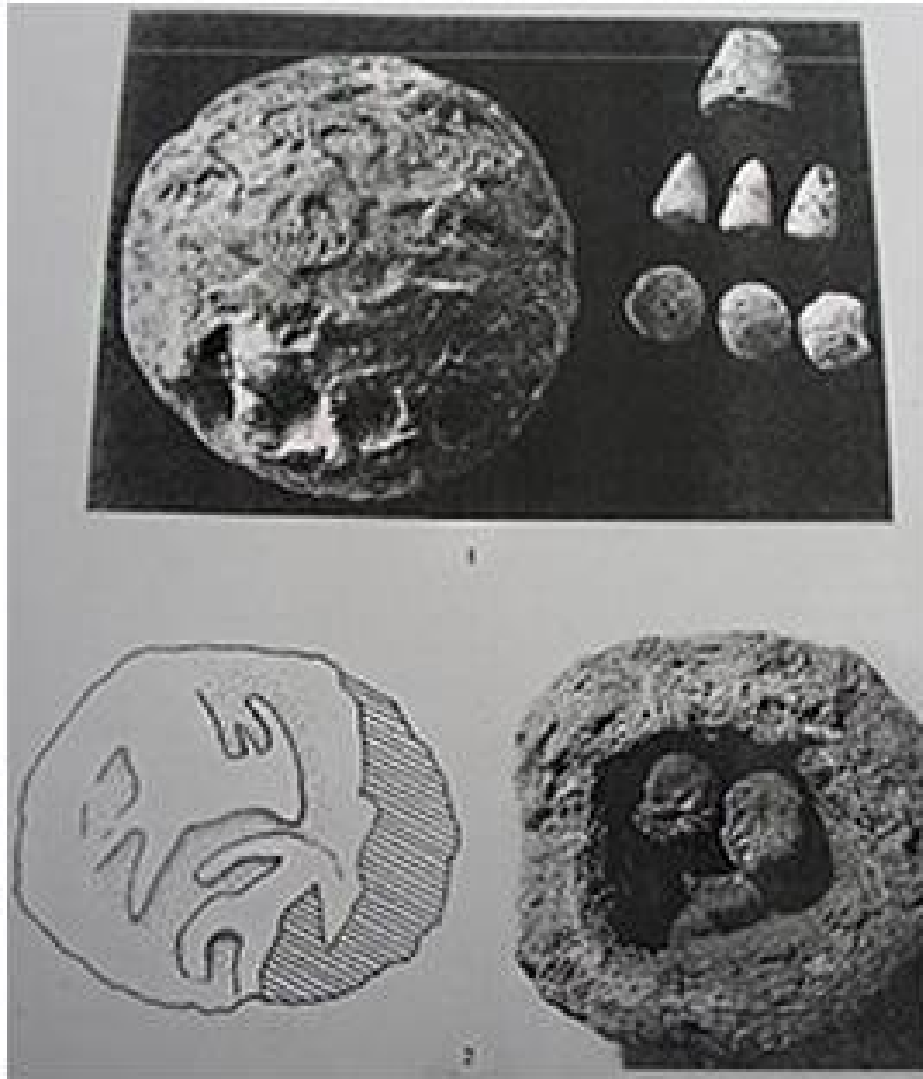
25 yıldan daha fazla yapılan detaylı analizler sonucu, Arslantepe'deki toprak yapılarda ele alınan özellikle **1a** tipindeki yapılar; Arslantepe'deki idari sistemlerin başlangıcını,sayısız varyant ve yöntemleri,zaman ve mekan içindeki örgütlenme ve daha sonraki gelişiminde iç depo yönetimi için kullanılmıştır.

Bu fonksiyonlar ve idari materyallerin kullanımı farklı coğrafya ve kronolojik şartlarda kullanılmıştır. Tüm sistem dikkate alındığında yeniden dağıtım sistemleri ve merkezi

gelişimin tam bir resmini önermek mümkündür. Ayrıca bu yapı, farklı ekonomik ve sosyal yapıların özel ihtiyaçları açısından spesifik yöntemlere de izin vermektedir.

Arslantepe bölgesinde bulunan idari araçlar sınırlı oranda olmasına rağmen şimdiye kadarki faaliyetlerin ortaya çıkarılmasında büyük oranda etkilidir. İdari kontrolün icra edilmesinde kullanılan bu araçlar malzeme özelliklerine göre gıda maddelerinin hareketini sağlamıştır. İşçi ve esnafın farklı kategorilerde desteklenmesi veya ödüllendirilmesi için kamu otoriteleri tarafından gıda maddelerinin idari kontrolü sağlanmıştır.

Yukarıda geçen idari araçların çeşitli tipleri ile ilgili kavramları standardize etmek için Yakın Doğu'da tarih öncesi ve erken tarih döneminde terminolojide kullanılmıştır.

Şekil 1.3:(1-2): Geç Uruk Dönemi'ne ait oyuklu küresel bullalar. 1 no'lu kretula Susa'da (NISSEN1990: 49, Abb. 6c). 2 no'lu kretula Uruk-Warka, W20987, 22 (BOEHMER 1999, 88, 40b).

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Sayfa: 23)

Uluslararası bilimsel topluluk tarafından ortak paradigmatic yapıyı uyarmak için kullanılmıştır. Eski ekonomik sistemin analitik çalışmasında başlangıç noktası olarak doğrudan arkeolojik materyaller analiz edilmiş ve ortak bir anlayış hedeflenmiştir. İkinci olarak, Arslantepe VI A'deki ekonomik/idari organizasyonun analizinde tanımlayıcı ortam sağlamak için; geçmiş tarihteki benzer, paralel ya da farklı durumlardaki alternatif gelişim veya oluşumlar karşılaştırılmalıdır.

3.ARSLANTEPE YAPILARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

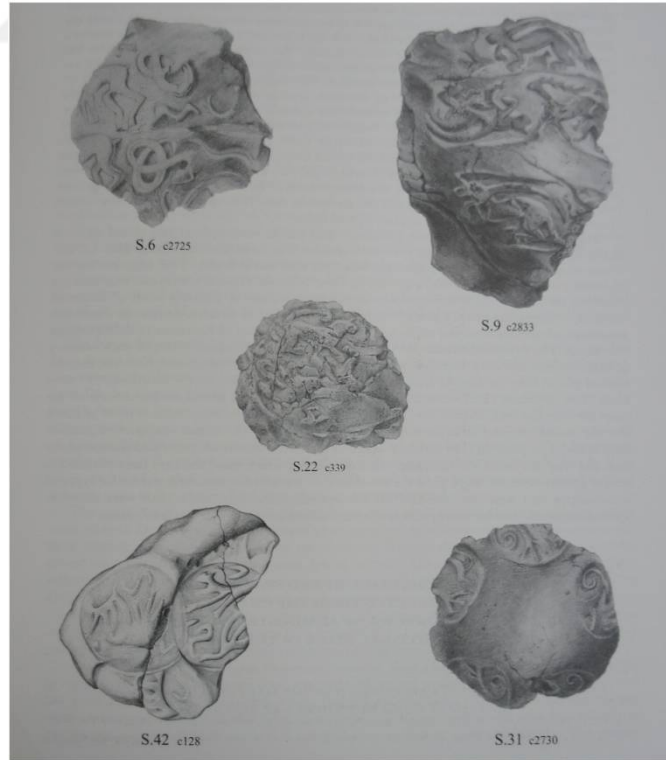
Arslantepe saray yapısında bulunan toprak yapıların fiziksel özellikleri, uygulanma yöntemleri ve hızlı bir şekilde ortaya çıkarılan yapımlar, deneyimli insanlar tarafından defalarca uygulanmıştır. Bölgedeki bürokratik yönetimin çok yönlü sistemi, etkili ve olgunlaşmış yapı, çok geniş miktarlarda ortaya çıkarılan toprak yapılar, bu gözlemleri destekleyen yapıdadırlar. Bu yaklaşımda geniş çeşitlilikte farklı kaplar, farklı kapatma türleri ve bunların üzerine damga vurulan mühürlerin sınıflandırılması, yapıştırılan kil topraklarının kullanımı ve görünümü farklı olmasına rağmen özünde bütün bu materyallerin temel karakterleri homojen bir gövdeden oluşmaktadır. Bu homojen yapıların özellikleri; iri kum (çakıl) parçalarından rakamlar içeren, saman ve hatta minerallerle kapatılan kalın bir şekilde yapıştırılmış yapılarıdır. Bazı durumlarda çoğunlukla saman ve içinde diğer mineraller vardır. Küçük merceksel toprak yapılar, çok nadir durumlarda saf kilden yapılmıştır ve özel kapları mühürlemek için kullanılmıştır.

Arslantepe toprak yapılarındaki sağlamlığa ve görünüşüne bakılırsa ateşe maruz kaldıkları görülmektedir. Bu yapılar kasıtlı olarak yakılmamış, normal şartlarda kendiliğinden gelişmiştir. Bu "yanmanın" bir kısmı tahrip olan binaların alevlenmesinden dolayı olmuş olabilir. Bu yanma sonucundaki tabakaların atıkları, atılmış olan toprak yapılar hakkında ipuçları verebilmektedir. Yine de elde edilen etkinin homojenliği göz önüne alındığında geçici arşiv aşamasında sağlamlaştırmak (birleştirmek) için bilerek yakılmış olması da mümkündür.

Küçük merceksel toprak yapılar dışında, büyük ve geniş yüzeyli kapların çoğunun kapatılmasında kullanılan yapılar da vardır. Bu mühürler genellikle geniş, düzensizce ve hızlıca uygulanmıştır. Asimetrik açılı bu uygulama ile (Şekil 1.3: c2725, c2833) ve düzensiz basınçla sıralanmış bir görüntü oluşturmuştur (Şekil 1.3: c339, c128). Bumeکانik tekrarlı, tanıdık ve rutin uygulamalar kretula ya da kenar yüzeylerini kaplayan

uygulamalardır(Şekil1.3:c2833, c2730). Bu mühürler daima kapların üzerinde aynı kısım ve aynı durumda yer almaktadır. Bu varsayımı doğrulayan örneğin; vazo boyunlarının dış kısımlarına uygulanan yapılardır. Fakat dokuma giysilerdeki baskılar belirsizdir. Bu etki, muhtemelen birkaç toprak yapıda, kapların ağzını kapatmak için kumaşların üzeri ıslak kil ile işaretlenip ayrılmış olan vazoların her birinde aynı yerde tekrarlı bir şekilde yer aldığı için görülmektedir.

Arslantep VI A toprak yapılarının tamamında gözlenen bir başka homojen element; kapların kapatıldığı farklı biçimli kapatıcılardır. Bu kapatıcılar daima dikkatli şekilde yapılan, kapların devamlı açılmasına izin vermek için tasarlanan ve çok iyi kodlanmış aynı protokolleri izleyen yapılardır. Vazolar, kağıt torbalar ve kapı kancalarında (ağaç çivi) kullanılan kapatıcılar; daima sicim sargılarla, halat ya da şeritle çevrilmiştir. Fakat tekrar kolay açılması için asla tam olarak düğümlememişlerdir. Açılan vazolar, saman ya da hasır kapakla kapatılmadığı zaman çeşitli türdeki kumaş ya da deri ile kapatılmaktadır. Bu kapatmada kullanılan bağlar boyun çevresinden bağlı değildir, uçları çapraz bağlı ya da sadece toprak mühürleri yerde saklamak ve bir arada tutmak içindir. Odalarda açığa çıkarılan bozulmuş toprak yapılar ve kapların her biri sıklıkla tekrar açılır ve kapanabilirdir (Şekil 1.3: c2725).

Şekil 1.4: (c128);A206 odasındaki kretulalar ile örtüşen aynı mühür görüntüsüne sahiptir. (c339) ; mührü üzerinde parmak izleri vardır. (c2725, c2833) ; deforme olmuş kretulalardır. (c2730); mührü açılan kapların kenarında kretulanın önemli bir kısmı birkaç kez görülen geleneksel baskı izidir.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 67)

Kil henüz yumuşak iken kaplardan ayrılmaktadır. Bu uygulamalar, sık olarak ve kapalı aralıklarla uygulanmıştır. Bu uygulama; A206'da açıkça ortaya çıkan bir durumdur. Buradaki atık materyaller, geniş çeşitlilikte ve farklı türlerde dir. Bu materyaller, işlevsel olarak depo uygulamalarında, önemli zaman aralığında idari uygulamaları temsil etmektedir. A206'da deforme olmuş toprak yapılar, genellikle mühürlü nesnelere kategorisinde yaklaşık %9/10 miktarındadır ve yaklaşık tüm kategorilerde mevcuttur. Diğerleri ise vazoların boyun ile omuzları arasında yer alan daha az sıklıkla kullanılan yapılar dır (E ve F) (Şekil 1.14-Şekil 1.15)

Bununla birlikte dikkate alınması gereken bir diğer durum; daha sık şekilde deforme olmuş kapı kilitleri (T)(Şekil: 1:27) üzerinde ve vazoların ağzında yer alan toprak yapılar dır (D1) (Sırasıyla %23.3 ve %23) (Şekil1.12)

Kapı sürgüsü tipinde deforme olmuş birkaç toprak yapı (Genellikle % 9) ve kapı sürgüsünü mühürlemek için kapı kilitlerinde birkaç rakam içeren toprak yapılar da not edilmiştir. Kapı kilitleri daha büyük bir güvenliği sağlamayı amaçlamaktadır. Özel türdeki maddeler içeren depoların kapılarında kullanılan kilitler,günlük normal dağıtım amaçlı değildir,bu yüzden özel durum ya da ihtiyaçları karşılamak için,kısa periyotlarda sık olarak kullanılmaktadır.

4.MÜHÜRLÜ NESNELER, KAPATICILAR VE MÜHÜR UYGULANMIŞ KRETULALARIN BOZULMASI,İDARİ MATERYALLERİN İLK VE SON PROSEDÜR AŞAMALARI

4.1. A206 Deposundaki Katmanlarda Tanımlanan Mühürlü Nesnelere Ve Arslantepe'deki Mühür İşlemleri

A206'da atık yerinde bulunan temel toprak yapılar, geniş miktarlarda sıradışı örnekler açısından temel oluşturmaktadır. 4.milyen'de Arslantepe'de saray döneminde kapılar ve kapların üzerinde kullanılan mühürlerin tüm ana tiplerini belirlemek mümkündür.Saray bölgesindeki başka bir yerde sonradan bulunan toprak yapı karışımları,saray sistemi boyunca aynı türdeki mühürlü sistemlerin ve kapaticıların pratikte kullanıldığını göstermektedir.

İncelenen toprak yapı parçalarının tamamı 5000 civarındadır.1,728 toprak yapı en az iki baskı,mühür ya da mühürlü nesne taşımaktadır.1,469 'un üzerinde mühürlü nesne tespit edilmiştir.

Arslantepe'de en sık şekilde mühürlenmiş kapılardır ve bundan dolayı depo işlerinde kullanılmaktadır.Geniş miktarda mühürlü materyal bulunmasına rağmen rakamlar şaşırtıcı derecede azdır. İki tip kapatma şekli ile depo kapıları ve geniş küçük vazolar kumaş ya da deriden yapılan torbalarla kapatılmıştır.Kamış ya da hasır sepetler de kullanılmış olabilir fakat bazı durumlarda seramik vazoların kapakları topraktan yapılmış mühür baskılarını kaldırmaktadır.

Toprak yapılar üzerindeki nesnelere baskıları geniş bir çeşitliliğe sahiptir.Bu yüzden kendileri kapılara bakmaz fakat onları mühürlemek için oldukça farklı bir sistem kullanırlar;başka deyişle kapların her birinin üzerinde toprak mühürler yer almaktadır. Örneğin;torbalar mühürlendiği zaman, kretulanın ters tarafında üç farklı türde baskı oluşturulabilmekte, şekline bağlı olarak çuvallara uygulanabilmektedir; torbanın ağız içine (B1)(Şekil1.5-Şekil1.6), silindirik sürgü(pim) çevresine (B2)(Şekil 1.7-Şekil 1.8)ya da torbaların ağzının dış kısmına (C) (Şekil 1.9- Şekil 1.10)olacak şekilde uygulanabilmektedir.

Vazoların ağzını kapatmak için kumaş ya da deri gibi farklı materyallerin kullanımı ile çizimleri arasında hiçbir ayrım yoktur, bu durum vazodaki baskılar kadar toprak yatağı ile de ilgilidir.Vazoların üzerindeki toprak yapıların durumu ile ilgili olarak kaydedilen ayrım şu şekildedir: D1(Şekil 1.11-Şekil 1.12) için; vazunun ağzının içinde yer alan toprak mühürdür, F(Şekil 1.15) için omuz ile ağız arasında,ağzın içinde yer alan toprak yapılarıdır. D1 en sık

toprak yapı kategorisidir ve genellikle iki ucu bir araya getirilmiş halatlar yer alır ve sıklıkla vazunun ağız kısmında baskı içermektedir. Biz D2 (Şekil 1.13) olarak bir başka alt grup daha belirledik. D2 toprak yapıları, kesin olarak ters taraflarındaki baskılar açısından farklı değildir fakat şekilleri daha geniş, kalın ve daha fazla üçgen olma eğilimindedir. Vazoları açmak ya da kapatmak için tapa olarak kullanılan türlerdir.

Diğer bölgelerde bilinen en sık toprak yapılar; hem D hem de F tipindeki vazoların güvenliği için kullanılan yapılardır. Çünkü bu vazolar en sık kullanılan kaplardır ve kapalı sistemlerde daha kolay tanınabilmektedir. Vazoların üzerinde yer alan toprak yapılar en eski örnekler arasında Suriye'deki (AKKERMANS, 1996; DUISTER-MAAT 1996) Sabi Abyad' daki Neolitik yapılar örnek gösterilebilir. Değirmentepe (ESİN 1994) ile Susa'ya (AMIET 1986, P.20. Şekil.6) kadar uzanan büyük bir alan üzerinde bu vazo kapatmaları sık şekilde kullanılmaktadır. Bu vazolar üzerinde kullanılan kapatma türleri (tapa) bugünde kullanılmaktadır. Bazı toprak yapılar muhtemelen sadece vazoların ağızını kapatmak için kullanılan kumaş ya da derinin üzerindeki baskıyı sağlamak içindir. Bağlantı kurmak mümkün olmadığı için 2 ayrı kategoride tutulursa, bunlar sırasıyla; H ve L'dir.

Yukarıda tarif edildiği gibi, kapı kapatmalarında 2 ana tip vardır; biri ağaç sürgüyü duvarın içine sürmek için kullanılır ve kapı çevresinde halatla birkaç kez bağlanır ve diğer kapatma sistemlerinde tam teşekküllü ahşap kilit kullanılır. İlk kapatma sistemi Yakın Doğu'da, Mısır'da ve hala bölgede bulunan köylerde oldukça yaygındır. Bazen halat yerine zincir çeşitleri de kullanılmaktadır (Şekil 1.26). 2. sistem sadece Arslantepe'de (FERIOLI, FIANDRA 1983; 1993) 4. milenyumun ilk zamanlarında kullanıldığı bilinen bir sistemdir. Bu sistemler daha sonra çeşitli dönemlerdeki tarihi ve etnografik belgelerde tanımlanan, tespit edilen ve bugün hala dünyada (CHIGHINE 'e göre; 1985:244-247; FERIOLI, FIANDRA 1992) Akdeniz çevrelerinin çeşitli bölgelerinde bulunan çok benzer türdeki kilitlerdir.

Kullanılan kazık (tapalar) şekil ve çapları açısından 3 gruba ayrılır; S1, S2 ve S3 (Şekil: 1.22-1.23). Çalışmanın ilk safhasında poligonal şekilde 4. bir şekil bulunmuştur ve S4 olarak tanımlanmıştır. Fakat daha sonra baskılı toprak yatağında 2 kısımdan oluşan birleşik kazık (mandal) bulunmuştur. Bu birleşik kazığın (mandal) üst kısmı silindirik, poligonal kısmı ise daha yüzeyseldir. Yani S4 yapısı aslında S2'nin bir parçasıdır. Bu yüzden S4 kısmı şekil elimine edilmiştir. Diğer iki kategorideki baskılar net olarak gösterilmemektedir çünkü nesnelere uygulanmış baskılarla ilgili kesin bir şey söylemek için korunan kısımlar çok eksiktir. Biz bu şekilde delilleri korumayı ve kaydetmeyi başardık. Bununla birlikte potansiyel hatalı verilerle kesin verilerin birbirine karışmasını engelledik. Bu kategoriler; alt yüzeyleri

eksik olan merceksel toprak yapılarıdır: M grubu, eşit gruplara ait olabilen: H, I, L, O, P, bükümlü halatlardaki baskı yataklarına ait, S grubu kazık (mandal), torbalar: C ya da B2 grubuna ait olabilir.

Son olarak V grubunu içeren toprak yapıların tamamında mühürlemek için kullanılan nesnelere, görüntü noktasında ayırt edilememektedir, çünkü onların her biri parça parça, yüzeyleri hasar görmüş, şekilsiz ve orijinal şekilleri ayırt edilemeyecek durumdadır. Biz A206'daki atık yerinde bulunan toprak yapıları incelediğimizde, temelde kapatmak için kullanılan sistemler ve mühürlü nesnelere yüzeyel şekilde grupladık. Arslantepe sarayında bulunan toprak yapıları ayrı tutmak için geçerli tipolojik değerler dikkate alınmalıdır.

4.1.1.A Türündeki Kil Topakları

Mühür uygulamalarında çok sık ve düzenli olarak kil kullanılmaktadır. Muhtemelen en ihtiyaç duyulduğunda uygulanması için, hamur şeklindeki karışım hazırlanarak önceden küçük kil topakları hazırlanıp bir kenara konmaktadır. Arslantepe'de kretulalarla birlikte çeşitli kil topakları da bulunmuştur. Bunlar genellikle dikdörtgen şeklinde bazıları biraz basık yapılarıdır ve işlenmiş hamur halinde insan elinin izlerini taşımaktadır (Şekil 1.4). Daha az ya da daha fazla olmak üzere sadece küçük farklılıklarla hepsi aynı boyuttadırlar. Belki de yüzeylerin boyutunu belirleyen mühür uygulamasıdır. A206'daki mühür uygulamalarında kil artıkları, küçük yuvarlak topaklar ve pürüzsüz yüzeylerden oluşan iki ezilmiş kil parçasından oluşmaktadır.

A harfi ile etiketlenmiş olan yapılar, idari materyallerin genel topluluğuna ait olduğunu göstermektedir. Bu yapılar, kretula olmadan önceki şekli kil topaklarıdır. A206'da 31'de 1. ile 10. tabakalardaki dökümler tüm üst katmanları oluşturur. 4. ve 5. katmanların oluşumu daha geniştir (sırasıyla 5. ve 9. parçalar). A340 dağıtım deposunda, dolu tabakalar içinde dağınık 8. kil topakları bulundu. Muhtemelen deponun katı üzerine yerleşen, üst katın çökmesi sonucu olabilir (Şekil 1.36).

Bölgedeki kil topakları mühür işlemlerinin uygulanması için kullanılmıştır. Mühürlemek için kullanılan materyaller; önceden küçük bloklar halinde hazırlanan, mümkün olduğunca işlenebilir ve nemli tutulan yapılarıdır. Belki uygulanmadan önce tekrar nemlendirilmiş olabilir. Bu önceden hazırlanan kil; yeniden dağıtım aşamasında peş peşe yapılan işlemleri kolaylaştırmak ve işlemleri hızlandırmaya yardımcı olmak ya da bir yerden başka bir yere malların taşınması için sonradan mühür işlemlerinde kullanılmaktadır. Bu durum sürekli olarak meydana gelmiş ve belki de özel periyotlarda oluşmuş olabilir.

A206 döküm yerindeki üst tabakalardaki kil topraklarının varlığı, muhtemelen idari aşamanın sonunda, işlemler tamamlandığı zaman üzerinden bu kil topraklarının ayrıldığını göstermektedir. Muhtemelen onlar kurutulmuştur ve artık kullanılabilirlerdir.

Diğer bölgelerde bulunan kil toprakları idari fonksiyonlar için kullanılmıştır. Kullanıma hazır kil toprakları "Shahr-i Sokhta'da (TOST 1969: 362, Şekil:192), Mari'de (BEYER 1983:50) Chantier A'daki 11. odanın katlarında ve hem Tell ed-Der 'de (DE MAYER'e göre 1977:34, pl. 24) hem Susa'da katların ön tabanlarında küplerin içinde bulunmuştur. Her iki durumda da kil toprakları yeterli nemi muhafaza edebilmek için her zaman kullanılmaktadır.

4.1.2. Mühürlü Nesnelerin Türleri

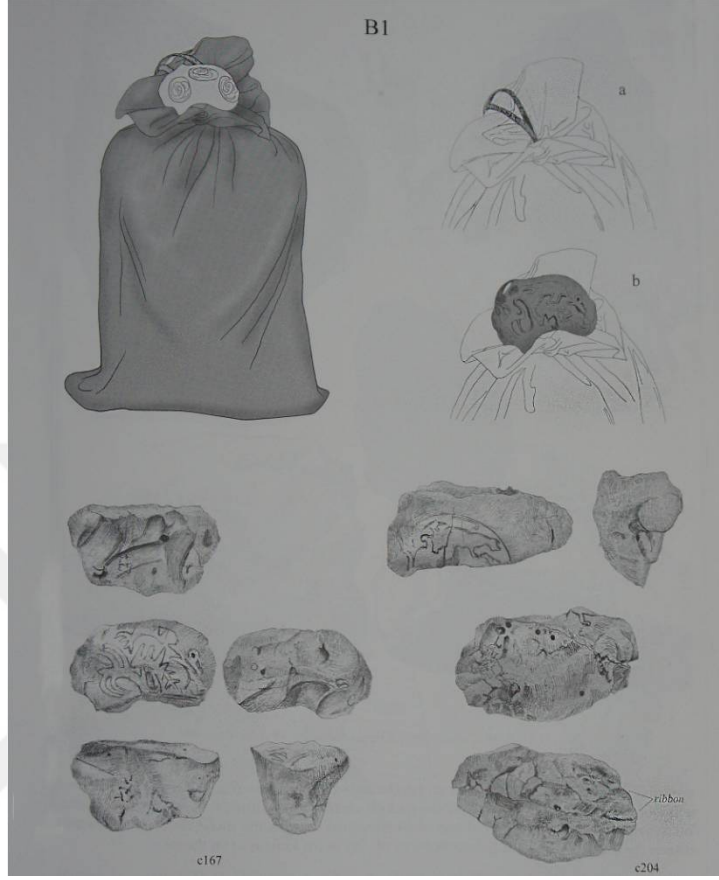
Toprak yapıların fonksiyonel türleri, başka bir deyişle kapatılan nesnelerin ana yöntemleri ve mühürlü nesnelerin türleri alfabetik olarak büyük harf kullanılarak sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma B harfi ile başlamaktadır, çünkü A zaten ana kretula (FERIOLI, FIANDRA 1983) olarak önceden tayin edilmiş kil topraklarıdır. Farklı yöntemlerle kapatılan kaplar ya da spesifik mühürlü nesnelere ana kategori içinde seri numaralarla adlandırılmaktadır. Örneğin; B kategorisi içinde (torbaların iç kapatmaları), torbaların ağız içine yerleştirilen B1 ve B2 olarak sınıflandırılır. S kategorisinde özel türdeki kazıklara bağlı olarak (kapların sürgüsü) S1, S2 ve S3 bulunmaktadır.

4.1.2.1. Kapların Üzerindeki Toprak Yapılar, Torbalar

4.1.2.1.1. B1 Türündeki Torbaların Ağızının İçindeki Toprak Yapılar

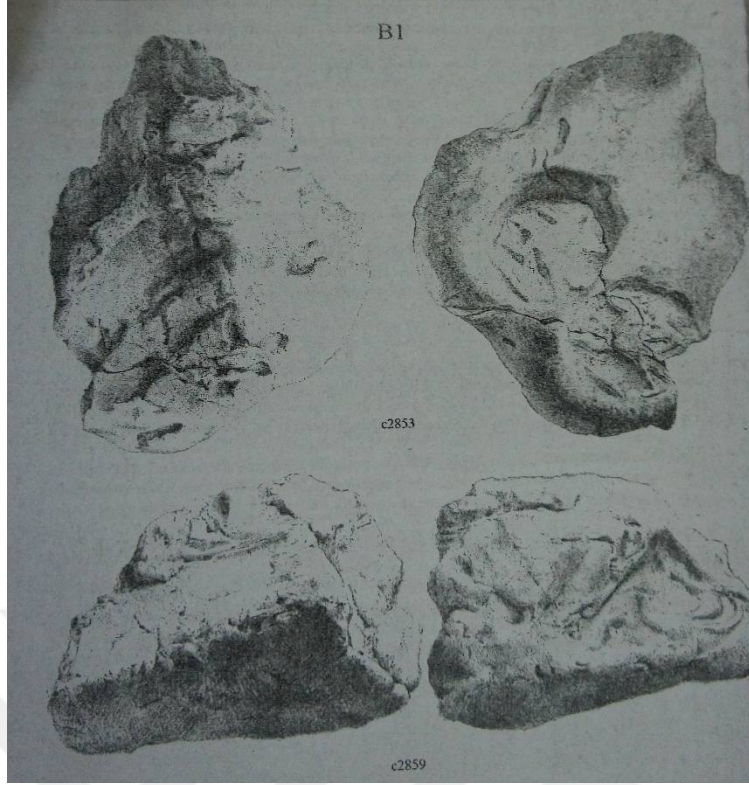
Bu kil toprakları deri ya da kumaş torbaların ağızının içine bastırılmış mühürle baskılanmış yapılardır. Torbaların üst kısmı şerit ya da uzun ipele etrafından sıkıca bağlanmıştır ve ipin bir ya da iki ucundan içeri doğru ilmek yapılar kretula ile mühürlenmiştir (Şekil 1.5). Bu nedenle üst kısım mühür baskısını taşıırken, alt kısım halatla bağlanmış olan torbanın kıvrımlarını taşımaktadır. Hatta bazen üst kısımdaki toprak mühür yerine parmak izleri taşıyan sıkılmış kil topağı kullanılmıştır (Şekil 1.5-1.6). Bazen torbaların ağızları elle sıkıca kapatılmaktadır ya da kil topraklarının beze güvenli bir şekilde yapışmasını sağlamak için sopa kullanılarak basınç uygulanmıştır. Bazen kretula aşağı doğru itildiği sırada, mühür uygulanmış toprak yapılar sonuçta deforme olmuştur. Diğer durumlarda kil torbanın ağızının merkezine derinden nüfuz etmemektedir. Çünkü kıvrımlar çok kalın ve çok serttir. Kretula sadece dış alandaki kıvrımların etkisini muhafaza etmektedir. Düşük merkezli kısım, mühürlü

nesnelerin tamamı ile fiziksel temasta değildir ve bu yüzden kil topaklarının orijinal şekli muhafaza edilmektedir.

Şekil 1.5: B1 türü: Torbaların ağız içine uygulanmış kretula, A206.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa:73)

Şekil 1.6: A206'daki torbaların ağız içine uygulanmış kretula.

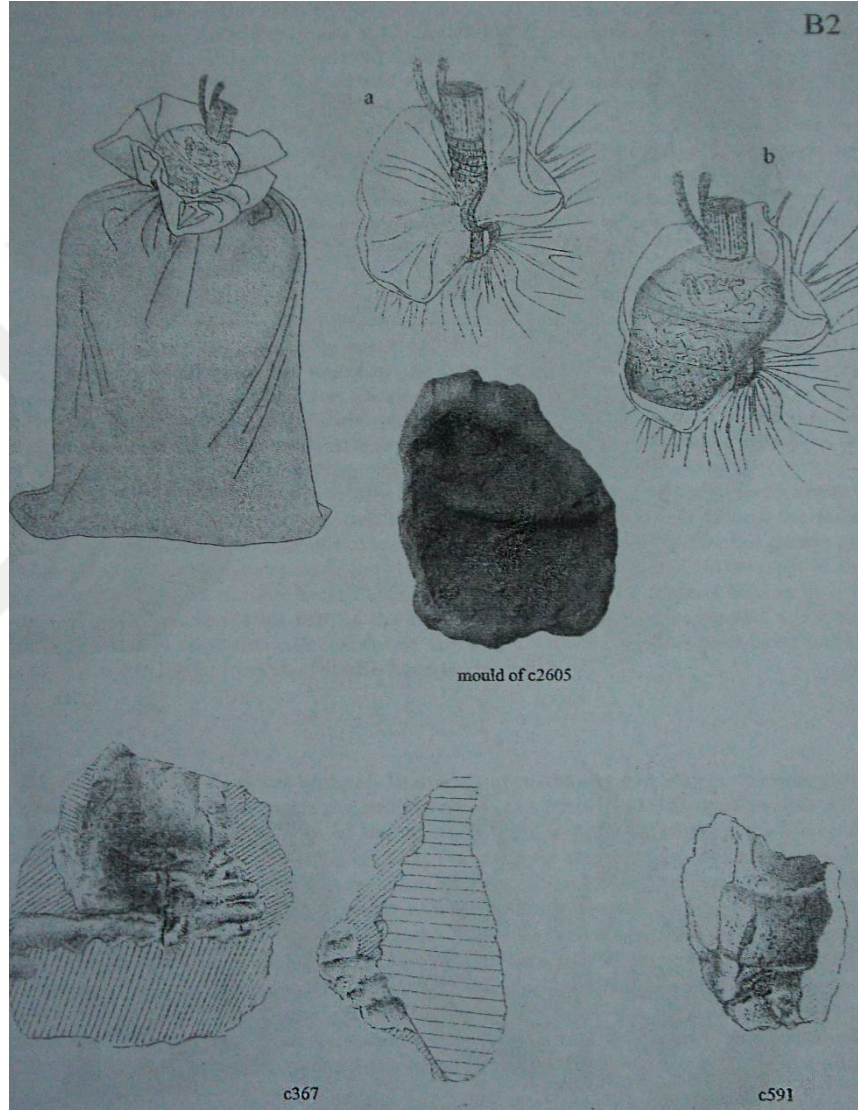
Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa:74)

Torbaları mühürlemek için kullanılan toprak yapılar genellikle konik şekildedir, fakat torbanın ağızını kapatmak için çubuklar kullanıldığı zaman ya da elle kapatıldığı zaman yanları ezilerek, yatay dikdörtgen şeklini almaktadır (Şekil1.5: c167). Bazen deri ya da kumaşlar sayesinde sopanın üniform ve pürüzsüz etkisi net bir şekilde görülmektedir. Dokuma çuval materyaller ile iplikler arasındaki boşluk nemli kil ile doldurularak düzeltilmekte ve sonrasında torba üzerindeki aynı noktalara kil uygulamaları tekrarlanmaktadır.

4.1.2.1.2. B2 Türünde Ağaç Mandal ile Kapatılmış Torbaların Ağızının İçindeki Kretulalar

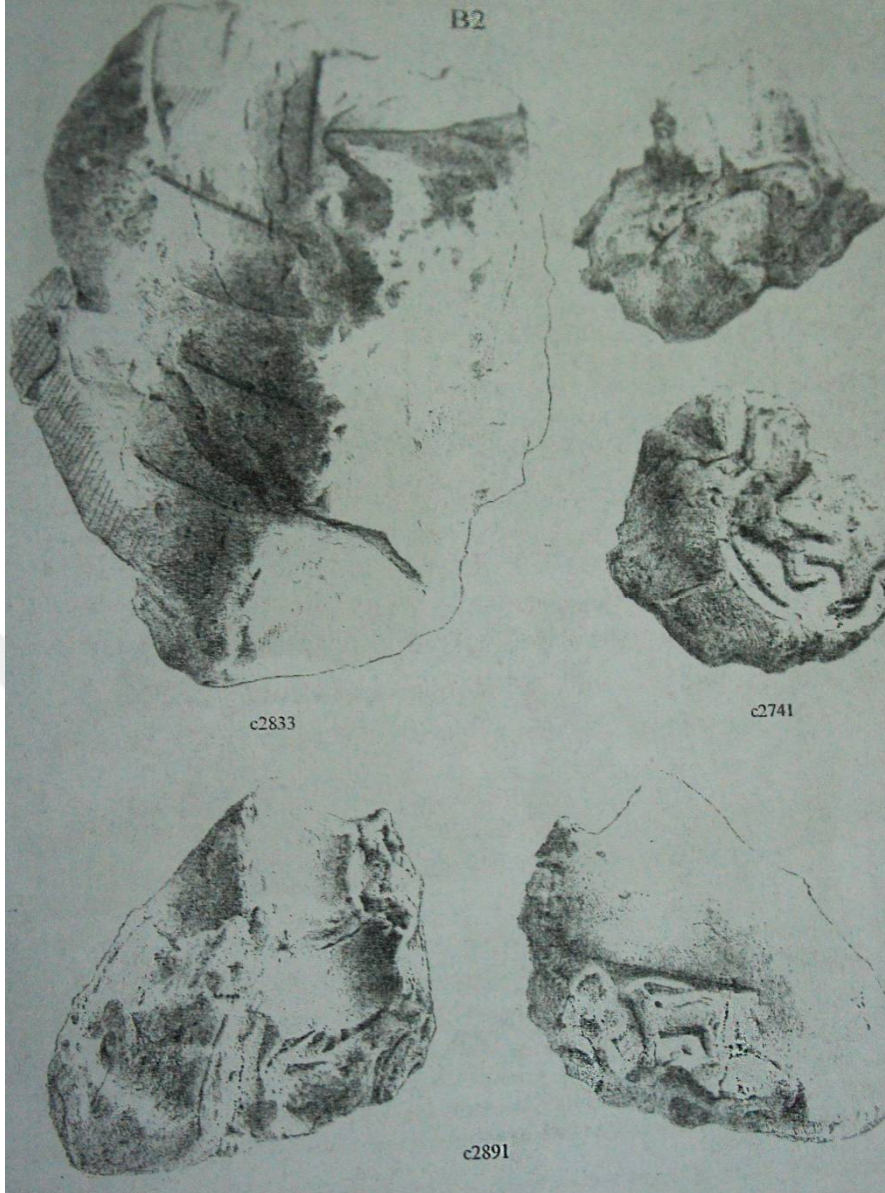
Bu tip toprak yapılarda; gözlenenler 2,5-3 cm çapında ahşap ya da sopa gibi silindirik nesnelere yerleştirilmiştir(Şekil 1.7).Her birinin etrafı şerit iplerle sarılmıştır. Bu toprak yapılar(mühürler) farklı boyutlardadır. Bazen iplerin en az 4 sargısının izi net bir şekilde görülebilmektedir. Aslında kısmen kapı sürgüsüne benzer izler sebebi ile bu tür toprak yapılarıdaki mühürlü nesnelere belirlenmesi ve yeniden kurulması zordur. Torba kıvrımlarının üzerindeki kazıkların izleri aslında bu tür hakkında ayırt edici bir durumdur (Şekil 1.8). Araştırma ilerlerken, daha fazla nesne analiz edilerek yeniden yapılandırılma için

makul değerleri ortaya koymayı başardık. Torbanın ağzını kapatmak ve sonra yeniden ağmayı kolaylaştırmak için bir sistem önerdik. Bu nedenle, B1 olarak kretula ve torbanın arasında ipin uçları doğrudan yer almaz, fakat sopa ya da kamyş parçasının çevresindeki ilk sarımdan sonra torbanın ağzının merkezine kretula eklenmiştir. Bu işlem yapılarak, sopa dndrlp ip sıkıldıktan sonra merkez boşlukların içine ahşap sopa itilerek torbanın daha sıkı kapatılmasını sağlamak mümkündür.

şekil 1.7: B2 türü: A206' da kazık ile kapatılmış torbaların ağz içine uygulanmış kretula.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 75)

Şekil 1.8: A206: Torbaların ağzına eklenen kazıkların üzerine uygulanmış kretulalar. Kazığın tabanındaki baskı izlerinden çuvalın kırışıklıkları net bir şekilde görülmektedir.

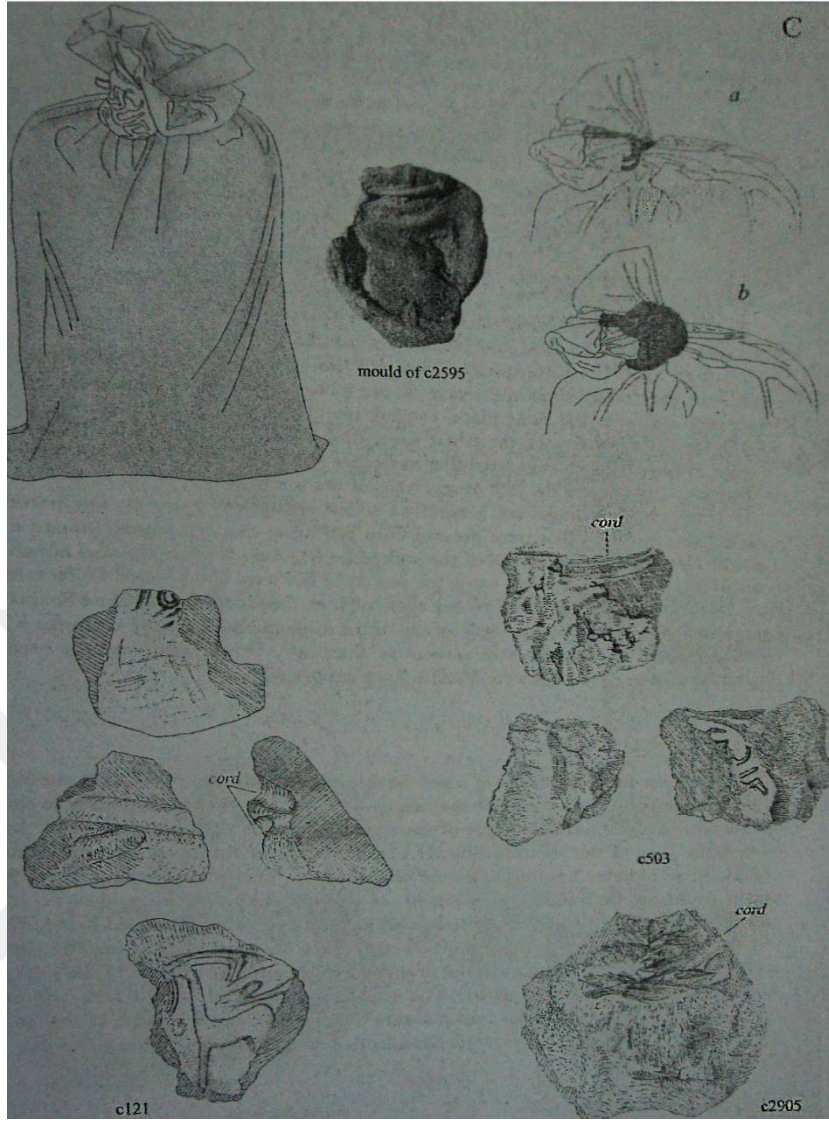
Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 76)

4.1.2.1.3. C Türündeki Torbanın Dışında Bulunan Toprak Mühürler

Bu tür yapılarda, torbanın ağzının dış kısmında yer alan kil, ağız etrafında birkaç kez ipe sarılmıştır(Şekil 1.9, 1.10). Genelde bu toprak yapılar da iplerin izlerini net olarak taşımaktadır, fakat dokuma kumaş çok nadiren gösterilmektedir. Bu torbalar, daima aynı yerden tekrarlı bir şekilde mühürlenmiştir. Kretulanın altındaki kumaşın kaba ve pürüzsüz yüzeyini önlemek için dokumadaki boşluklar kil ile doldurulmaktadır. Burada yumuşak türde

kumaş ya da keçe kullanılmış olabilir, bu durumda kilin arkasında dokumaya dair hiçbir izin olmamasının eksikliği açıklanmaktadır.

Torbaların üzerinde yer alan toprak yapılar her dönemde genellikle yaygın olarak kullanılmaktadır. Özellikle harici (dış) türde C türü ağız çevresi ipe sarılıp üzeri bastırılmıştır. Çuvalların (torbaların) ağız içinde yer alan kretula (B1 türü) sayıca azdır fakat oldukça yaygındır. B2 türünde ise torbaları kapatmada kullanılan kazık (sürgü) çok nadir kullanılmaktadır. Şimdiye kadar bu yapıların çoğu daha yakın dönemde belgelenmiştir. Örnek olarak; 3. milenyumun 2. yarısında tarihlenen adımlarda İran'da(TOST 1969) Shahr-i Sokhta'da bulunan yapılarıdır. Bu örnekler içinde, torbaları kapatmak için sürgü (kazık)(Ferioli ve Fiandra tarafından Shar-i Sokhta 'dan gelen kretula gibi materyaller üzerinde gerçekleştirilen bilgidir). Diğer örnekler Orta Asya Dönemi'nde(KÜHNE 1984) Suriye'de Sheikh Hamad'da bulunmuştur.

Şekil 1.9: C türü: Kapalı torbaların dışına uygulanmış kretula. A206.

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 78)

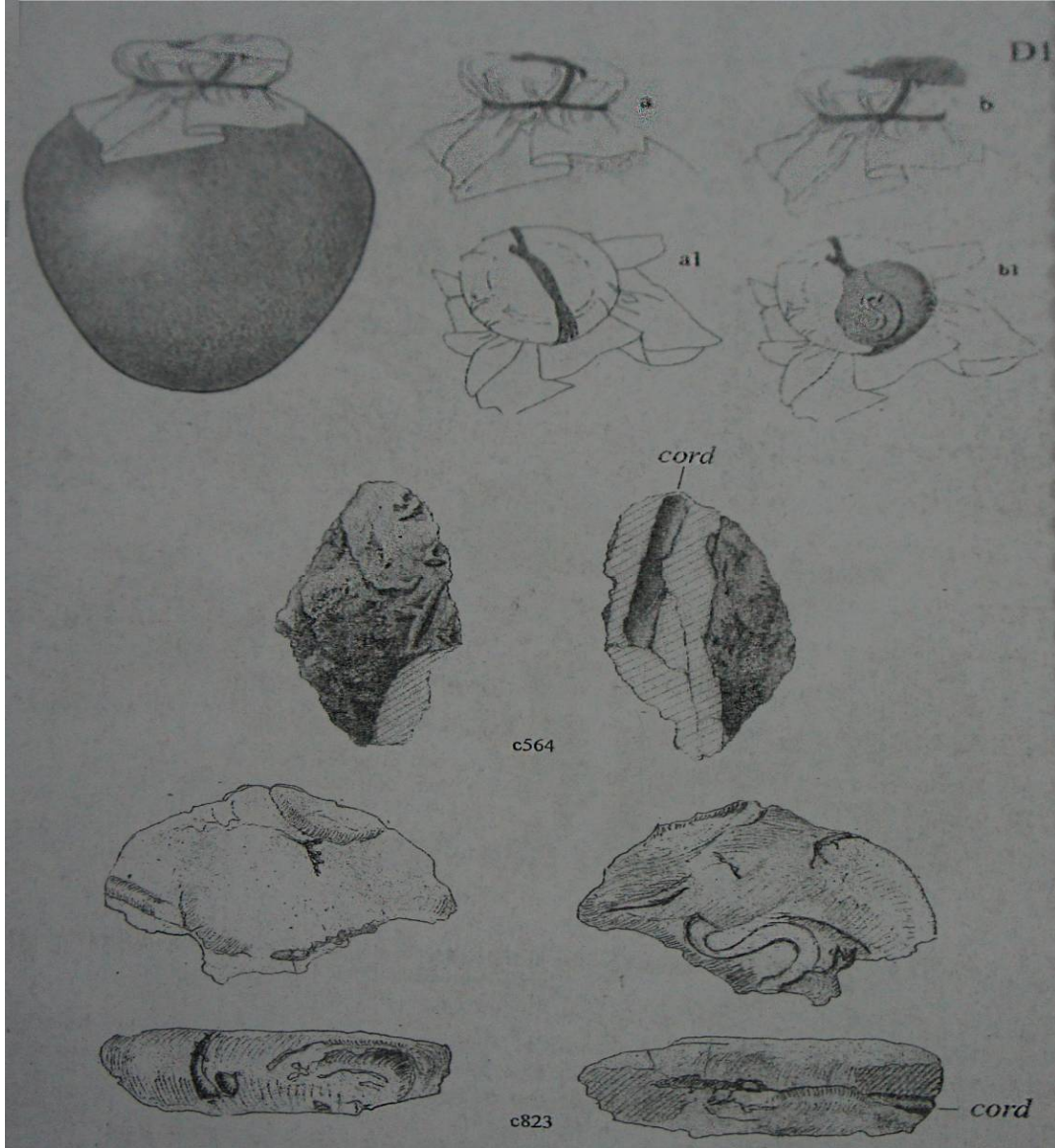
Şekil: 1.10: A206: Kapalı torbaların dışına uygulanmış kretula uygulaması. Halat ve torba/kumaş kırışıklıkları baskı izlerinde farkedilebilir.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 79)

4.1.2.2.Çanaklar

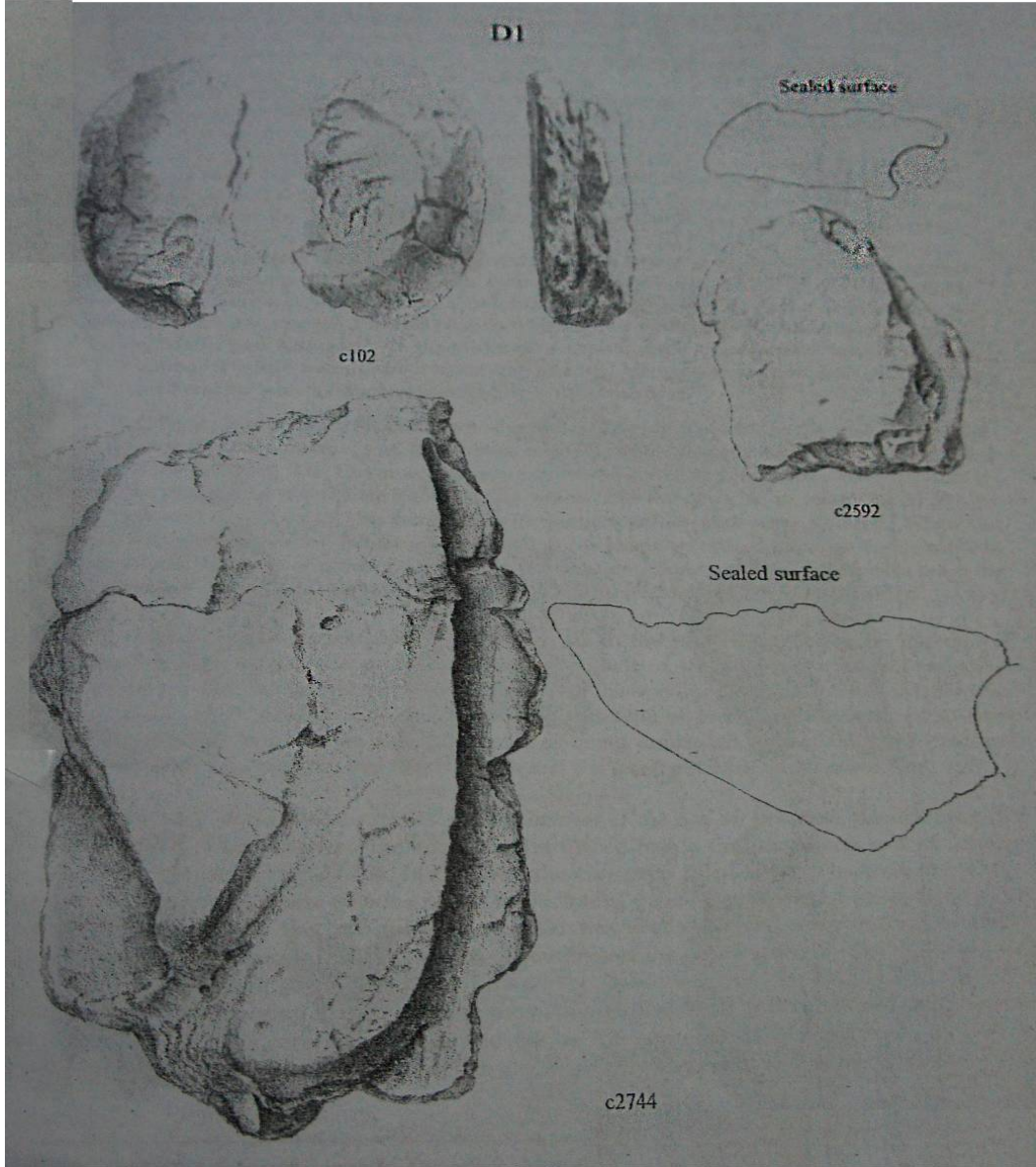
4.1.2.2.1 D1 Türündeki Çanakların Ağzının İçindeki Toprak Yapılar

Bu yapılarda, açılmış çanakları kapatmak için üzerine deri ya da kumaş kapatılmaktadır. Kil topakları çanakların üzerine dikkatli bir şekilde uygulanmaktadır. Kretulalar aynı zamanda çanakların omuz çevresinden kumaş ya da gergin deri ile sıkıca tutulup uçlarından ipler geçirilip örtülür (Şekil 1.11). İplerin uçları, ters yönden geçirilir fakat düğümlenmez sadece geçirilir. Bu çanakların mühürlenme yöntemi hileli olarak açılmaması için garantidir. Aynı zamanda bu yöntemle çanaklar yeniden açılabilen ve ip dolaşıklığı, ilmek açılma komplikasyonları olmadan tekrar hızla kapatılmaktadır. Bu tür kretulalar hemen hemen yalnızca kenar kısmından bağlıdır. Bu çeşitli baskı şekilleri, basınç uygulamalarına bağlı olarak, gergin deri ya da kumaşla desteklenmektedir. Kretulanın arkasındaki kenar baskıları, çanak ağzının şekli ve çap ölçümü çok nettir (Şekil1.12.). Bazen mercek şeklindeki kretulaların yuvarlak,ezilmiş, yatay/ düşük yüzeyli formu ve halat etrafındaki izleri, kil baskısı üzerinde görülebilmektedir (Şekil1.12: c102). Kretulanın boyutuna bağlı olarak üst yüzeyde bir ya da daha fazla kez mühür uygulanmıştır.

Şekil 1.11: D1 türü: Bu tür mühür uygulama türünde çanakların ağzı daima deri ya da kumaş parçaları ile kapalıdır. Çanakların ağız içine uygulanan kretuladır.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 80)

Şekil 1.12: A206: Çanağın ağzının içine uygulanmış kretuladır. Arka tarafın düz kısmında, kabın etrafına geçirilen kumaş ya da derinin baskı izleri kenar kısmında ve etrafına yapılmış çerçevede görülebilir.

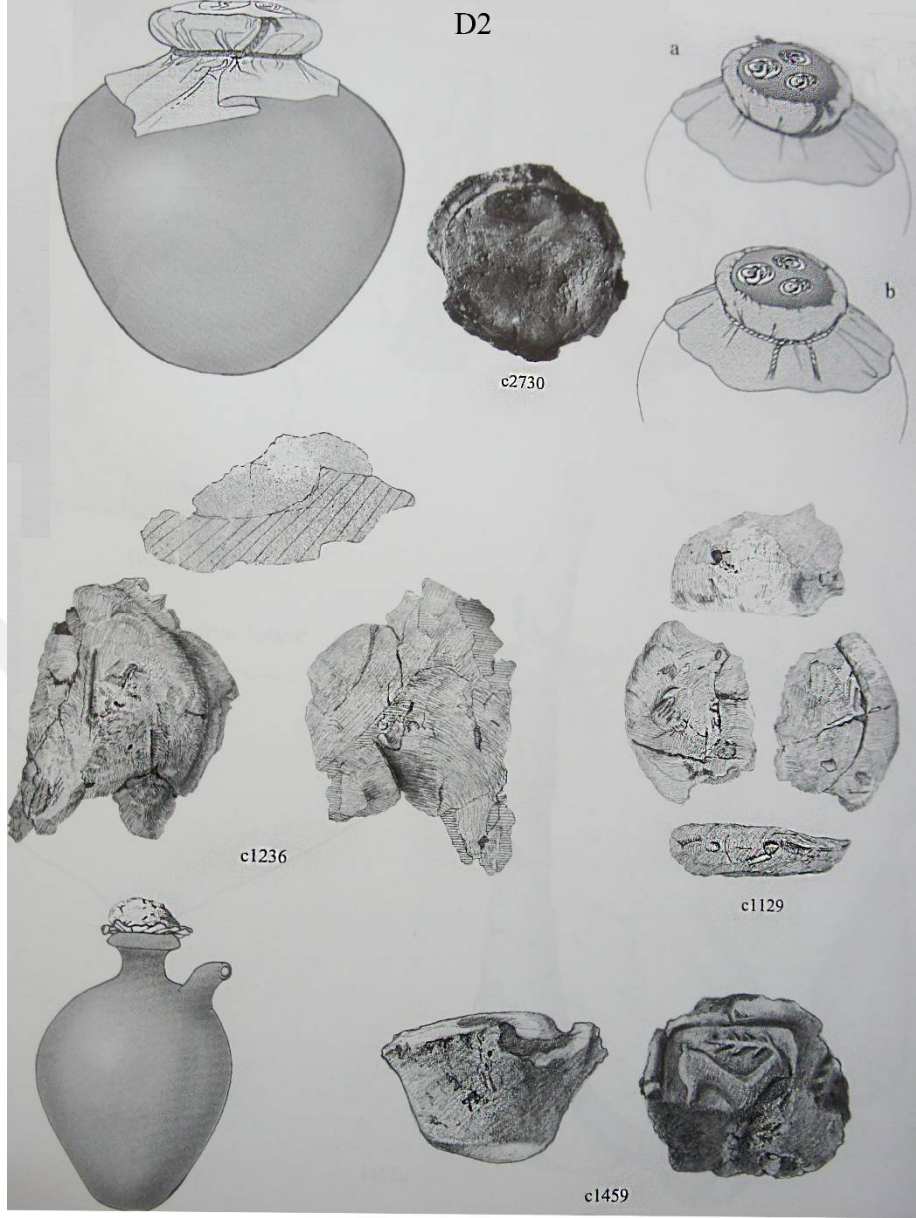
Kaynak: Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 81)

4.1.2.2.2. D2 Türündeki Çanakların Ağzını Tamamen Kapatın Tıkaç veya Tapa Türündeki Toprak Yapılar

Çanakların ağzındaki kil topakları üst kısımda yayılırken kısmen içine de nüfuz etmekte ve kalın bir bölüm elde edilmektedir (Şekil 1.13). Bazen kil kütlelerinin çanak içerisine çok derin şekilde batmasını engellemek için ağız kenarına kamış ya da diğer materyaller yerleştirilerek toprak mühürler desteklenmektedir. Çanağın çapı geniş değilse bu durumda ağzının üzerine, destek için ıslak kumaş ya da deri parçaları gerilmektedir. Bu deri ya da kumaşların etkileri, torbalarda(çuval) olduğu gibi her zaman görülmektedir fakat dokuma ya da deri detaylarının izlerindeki netlik çok azdır. Çünkü kil uygulamaları devamlı ve tekrarlıdır, her biri işlenebilir durumda olan, kıvrım veya kırışıklıklar doldurularak kısmen düzeltilen, sert bez ya da derilerdir. Bazen bu izler, keçeleşmiş kumaşa benzemektedir.

D2 ile benzer kapalı sistemler Türkiye'de bugün hala kullanılmaktadır: Orduzu köyünde, Arslantepe höyüğünde, peynir ürünleri genellikle plastikten yapılmış kaplarda muhafaza edilmektedir fakat hala kumaş kapatılıp üzerine kil kütlesi basılarak kapatılmaktadır. Küçük çubuklar ise hem kumaş hem de kili desteklemek için aynı zamanda da kabın açıklığını kapatmak için kullanılmaktadır.

c1430'daki kretulanın arka yüzeyindeki küçük parça derin olmayan bir delik içerir. Muhtemelen bu delik, küçük sopa ile işaretlemenin yapıldığı ıslak kil olabilir. Belki de sayaçlara (FERIOLI,FIANDRA, 1983:488 Şekil.13; LIVERANI 1983) çok benzer bir sistem kullanılarak, depodaki hesap işlerinde kullanılmış olabilir. Benzer kretulalar Shahr-i Sokhta,Mallia ve Knossos'da (Bu bilgi Ferioli ve Fiandra tarafından doğrudan materyallerin gözlemlerinden elde edilerek bulunmuştur).

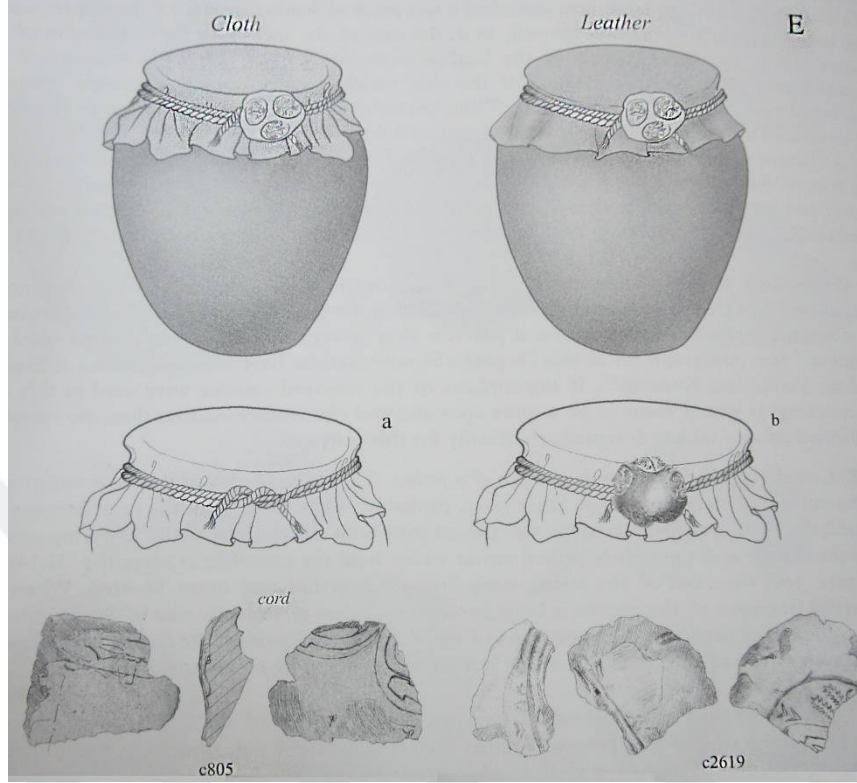
Şekil 1.13: D2 türü: Çanakların ağız içine uygulanmış kretulalardır. Bir tür tıkaç (kapatıcı) olarak kapların üzerini örtmektedir. Bu tıkaç şeklinde kretula ile örtülmeden önce çanakların ağızı deri ya da kumaş ile kapatılmıştır.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa:82)

4.1.2.2.3 ETüründeki , Küplerin Dış Boynuna Uygulanan Kretulalar

Bu kil topakları, geniş vazolar ya da küplerin deliklerinin dış kısmına genellikle de omuz ile boyun arasına uygulanmıştır. Küplerin ağızını kapatmak için üzeri bez ya da deri ile kapatılmakta ve ipe sıkıca çekilip üzerine kil kütlesi yerleştirilmektedir. Her biri kapatılıp yerde tutulmaktadır (Şekil: 1.14).Bu nedenle çoğu küpün iplerinin ucu bir araya getirilir ve asla düğümlenmez. Kretulanın yeterince büyük bir kısmı korunmuştur: omuzun üst kısmı,

boyun profilive ağız kısmının şekilleri korunmuştur. Bazı kretulalar, vazonun omuz yüzeyinin ve deri ya da bezin kenar izlerini taşımaktadır.

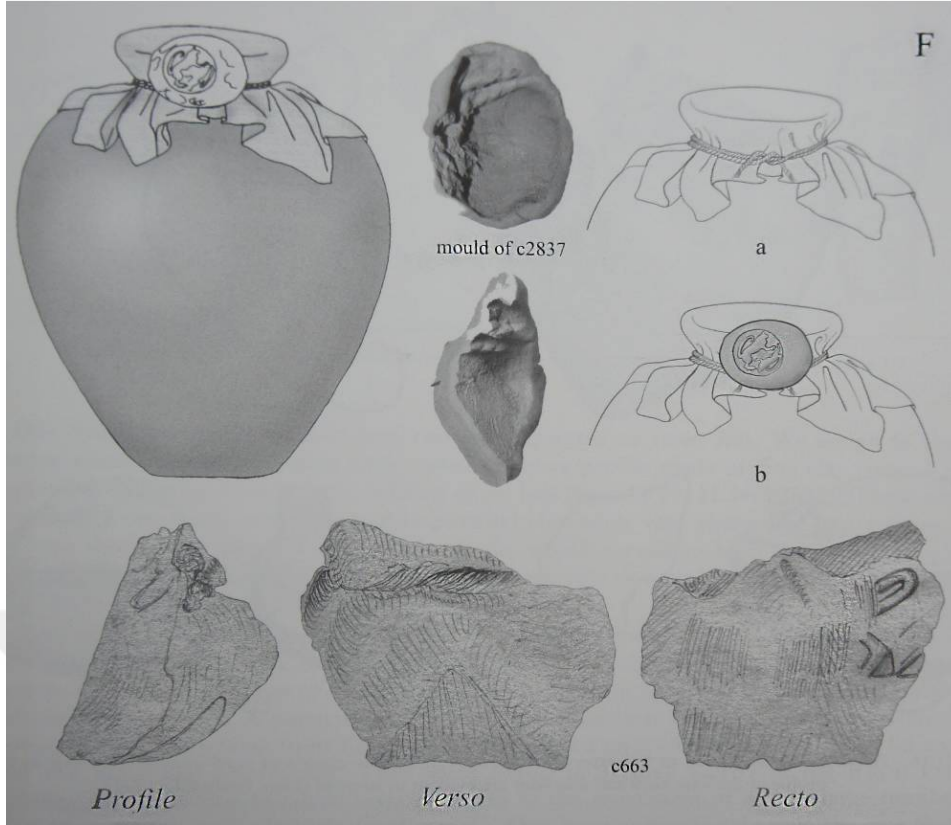

Şekil 1.14: E türü: Pithosun ya da geniş ağızlı kapların boyunlarının dış kısmına uygulanmış kretulalardır.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 84)

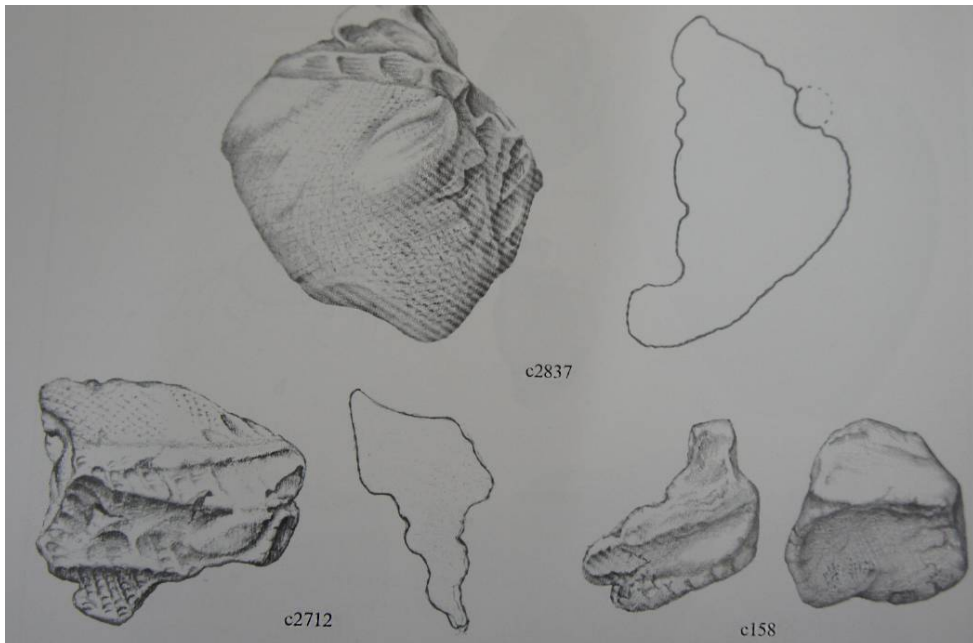
4.1.2.2.4. F Türünde Vazonun Dışındaki Kretula Uygulamaları

E türünde olduğu gibi, dahaküçük çanakların ağız deri ya da kumaş ile kapatılıp üzeri iple sarılmaktadır ve çanakların dış kısmına mühürlenmiş kil topakları uygulanmıştır (Şekil 1.15, 1.16, 1.34: c2633. A206.)

Şekil 1.15: F türü: Kavanoz formunda ya da orta boyutta kapların boyunlarının dış kısmına uygulanmış kretula

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 85)

Şekil 1.16:A206: Kapların boyunlarının dış kısmına uygulanmış kretulalardır. Kumaş ya da halat izleri kadar vazoların boyun ve omuzlarının profili de kretula üzerinde belirgin şekilde görülmektedir.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 86)

4.1.2.2.5. G Türü:Çanakların İç Kısmı ile Kapağı Arasında Yer Alan Kretulalar

Çanakların ağzı gergin deri ile geçirilip iki ucu ipe kapatılıp üst yüzeylerine bu kil topakları uygulanmıştır. D1 türündekine benzer özelliklerde muhtemelen çanakların ağzı deri ile kapatılmıştır fakat çanaklar hiçbir iz taşımamaktadır. Bu nedenle bunlar ayrı bir kategori içinde oluşturulmalıdır. Kretula için kullanılan kil her zaman oldukça temizdir(Şekil 1.17).

Şekil 1.17: G türü: Çanağın içi ile kapağı arasında yer alan kretula türüdür. A206.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 87)

4.1.2.2.6 I Türü:Ahşap Üzerine Uygulanan Kretulalar

Sadece iki küçük kretula, ipin iki ucunda bulunan mümkün olduğunca boyalı ve pürüzsüz ahşap parçalarında keskin izler taşımaktadır. Bu mühürlü nesne ahşap kapaklar ve çekmecelere ait olabilir.

4.1.2.2.7 L TürüKumaş Üzerine Uygulanan Kretulalar

H türüne benzer toprak yapılarıdır, fakat kretulalar aşağı yukarı ince dokuma ve kumaş baskılarının zıt izlerini taşımaktadır.

4.1.2.2.8. M Türü: Küçük Merceksel Toprak Yapılar

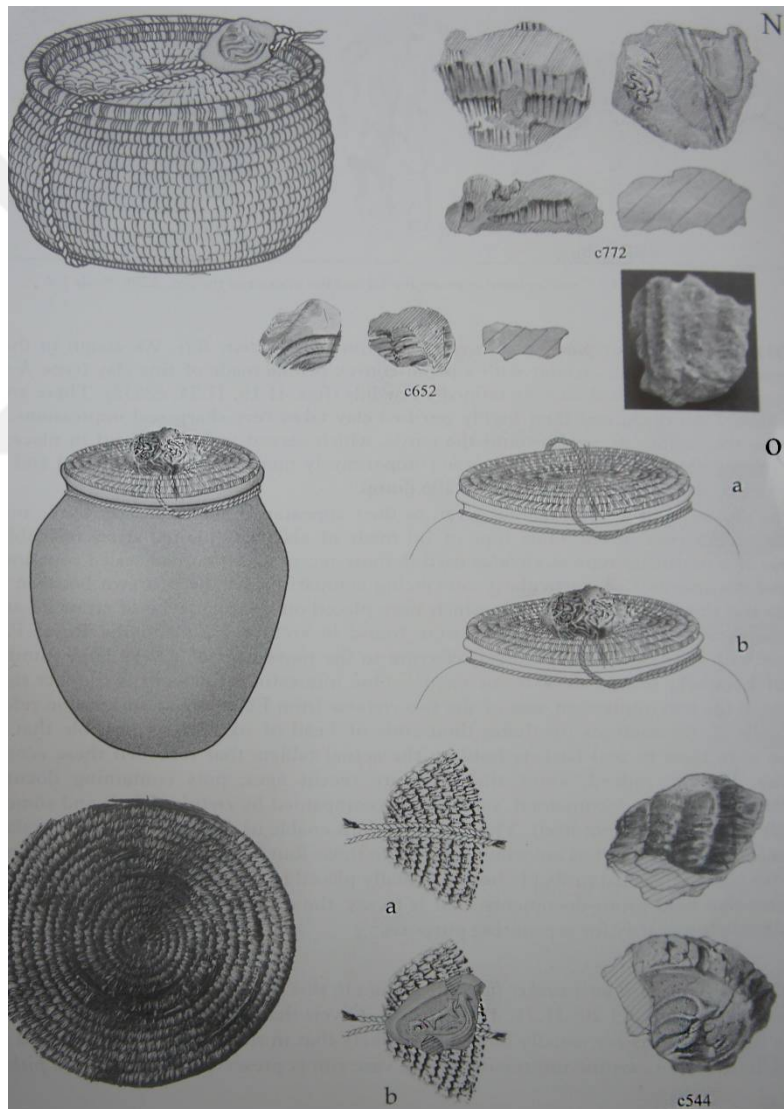
Bu kategori basık ve yuvarlanmış kretulalar içermektedir. Alt yüzeyi korunamadığı için bu kısımlar mühürlü nesnelerin izlerini taşımamaktadır. Bu anlamda hiçbir bilinen nesne grubu açıklıkla ayrılmış olamaz. Bunlar, kilin temizlik ve şekli açısından H,I,L,O ya da P grubuna üye olabilir. Bunlar kesinlikle kategorize edilmemiştir, fakat her durumda olduğu gibi bazı türdeki mühürlü kaplar için kullanılmıştır.

4.1.2.3. Hasır, Sepet ya da Hasır Kapaklar Üzerine Uygulanan Toprak Yapılar

4.1.2.3.1. N Türü: Bordürlerle Hasır Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar

Hasır sepetlerin dış kısmındaki bordürler yükseltilmiş, hasır kapaklar iç kısımda kalmıştır. Muhtemelen bataklık sazlıklarından ya da diğer sebze maddelerinin türlerinden yapılmıştır.

Bu tür kapaklar Arslantepe'de nadir olarak bulunmaktadır. Sadece örnek vardır. Fakat nadir olmasına rağmen Sabi Abyad'daki (DUISTERMAAT 1996, Şekil: 5.2:5) örneklerde, Yakın Doğu'da Neolitik dönemde bulunmuştur(Şekil 1.18).

Şekil 1.18: N ve O türü: Hasır sepet ya da kapakların üzerine baskı yapılmış kretula. N türünde obje kenarda yükselmiştir. A206.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 88)

4.1.2.3.2. O Türü: Hasır Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar

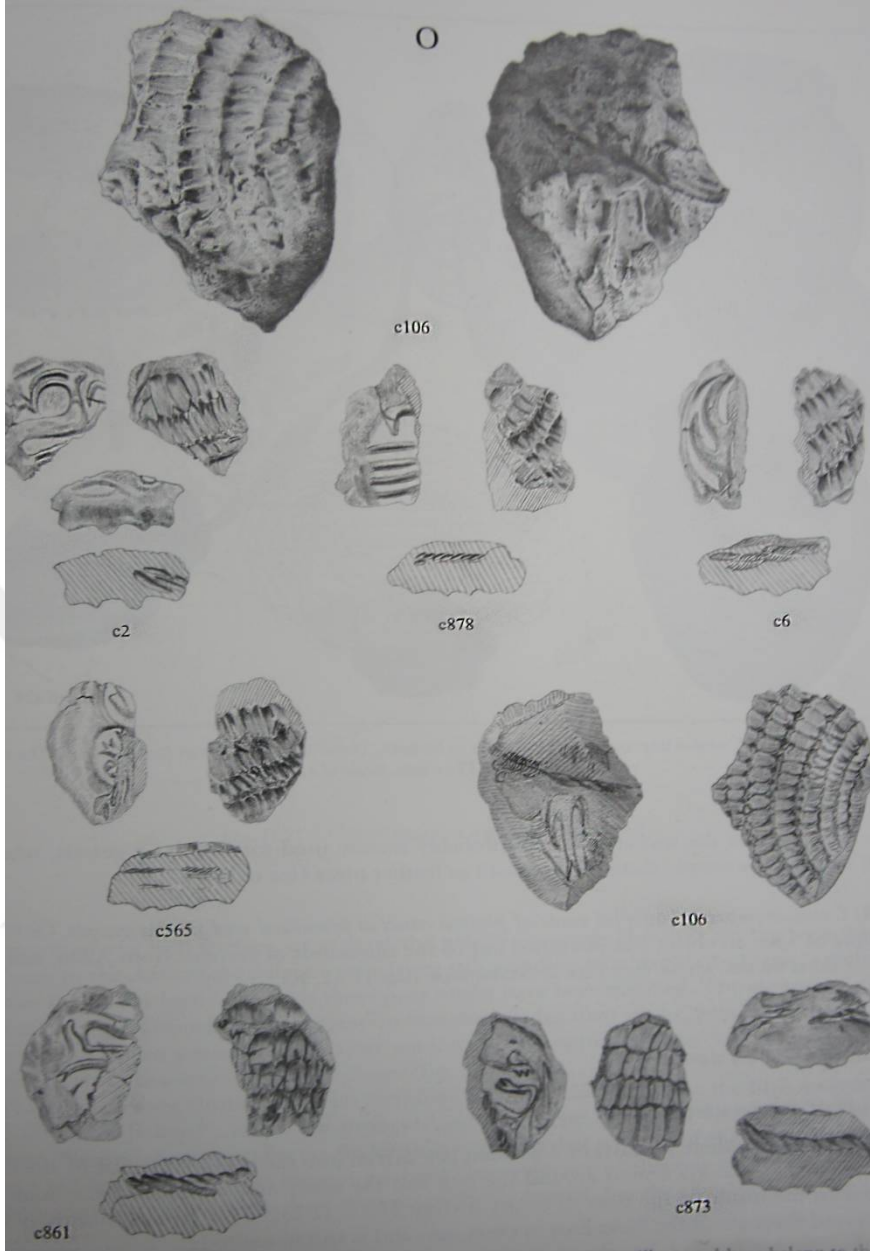
N türüne benzer kıvrımlı hasır kapaklar üzerinde yer alan yapılardır. Fakat, mühür bu örnekte kapağın merkezine uygulanmıştır. Ayrıca kretulanın arkasında bordür izleri görünmemektedir (Şekil 1.18, 1.34: c2742). Bu yüzden aynı tür kapaklar mühürlenmiş olabilir. O türü N türünden daha çoktur (28) ve genellikle halatların eş merkezli olarak kendi etrafında sarılmasıyla yapılmış olan kıvrımlı hasır kapaklardır. Bu kapaklar oldukça küçüktür ve keskin izler taşımaktadır.

İki kretula (10. tabakada bulunan 29 mühür yatağı ve c52, 7a tabakasında bulunan c2686, 37 mühür yatağı) kapakların merkez kısmında baskılar taşımaktadır. Ancak bir noktada sarılmış olan hasır kapaklar kırılmıştır. Kapakların üzerindeki yırtılma ve aşınmanın sebebi bu delikler olabilir. Eğer kesin aynı kapaksa iki kretula uygulamasının arasında az bir zaman geçtiğini düşündürmektedir.

4.1.2.3.3. O1 Türü: Hasır Kapakların Üzerine Uygulanan Küçük Merceksel Bir Yüzü Düz Diğer Yüzü Dış Bükey Olan Toprak Yapılar

O1'in alt türünde yer alan bu yapılar, ince hasır kapaklar üzerine uygulanan, ince kilden yapılmış bir yüzü düz diğeri dış bükey olan küçük merceksel toprak yapılardır (Şekil 1.19, Şekil 1.34: c2632). Bunlar 2 cm'den daha kalın değildir ve yüksek derecede saflaştırılmış killerle yapılmış keskin mühür izlerini taşımaktadır. Bu kil tamamen halatların etrafına uygulanmıştır, her biri kapağı yerinde tutmak için kullanılmakta ve onları birleştirmektedir. A206 döküm yerinde üst tabakada bir araya getirilmiş ve O1 toprak yapılara nispeten çok sayıda olan yapılardır (48 görüntü).

Bu yapıların görünümü için normalden daha büyük bir özen verilmiş ve temiz kil kullanılmıştır. Kıvrımlı hasır kapaklar ayrıntılı şekilde çalışılmış ve aynı türden kil uygulaması tekrarlanmıştır. Kullanılan kretulanın özel türdeki özellikleri daha sonraki dönemlerde arşivlenen belgelerdeki mühürlü kaplara benzemektedir (FERIOLI, FIANDRA 1994). Özellikle bu kretulalar ile Ebla'daki 3 kretula arasındaki çizimler karşılaştırıldığında, benzer türde hasır kapakların yer aldığı ve hepsinin aynı mühür baskısını taşıdığı görülmektedir (Royal Palace). Kraliyet Sarayı'nda L2769'da bulunan belgelerle birlikte, çok sayıda hayvan kafasının (özellikle öküz (ARCHI 1980) hareketi ile ilgili yüzün üzerinde metin bulunmuştur. Keşiflerdeki ilginç gerçeklerden biri; mühür baskılarına ek olarak, Ebla'da bulunan yazıtlarda iki kretuladan birinin öküz kafası içeren işlemler taşımasıdır.

Şekil 1.19: A206: Hasır ya da sepet kapakları üzerine baskı yapan kretulalardır. İllüstre edilmiş tüm parçalar O1'in alt kategorisine aittir.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 89)

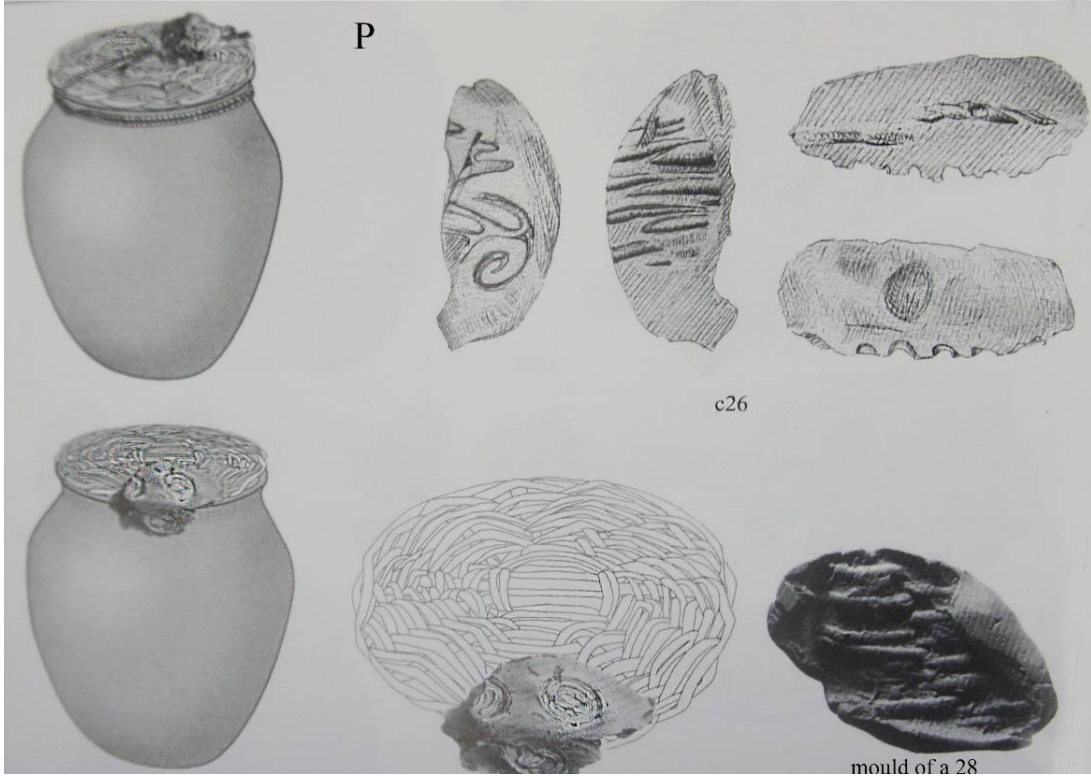
Sepetleri mühürlemek için kullanılan kretulalar, ekonomik aktivitelerin kaydını tutmak için esas tabletleri oluşturmaktadır. Daha sonraki dönemlerde, dokümanete etmek için üzerinde belgeler içeren kaplar (pıсандуба) yapılmıştır. Bu belgeler bazen çanakların üzerindeki kayıtlarda, bazen de bu çanakların üzerinde kullanılan kretula/etiketleme ile kaydedilmiştir. Bu gözlemler Arslantepe'deki O1 kretularını akla getirmektedir. Bu kretulalarda olan özellikler Ebla'da bulunanlar ile çok benzerdir. Bununla birlikte kaplarda yer alan yüzlerce

arşiv tabletler muhtemelen orjinaldir. Ayrıca kapları mühürlemek için kullanılmış olan ön belgelerdir. Bu gerçek kretulalar muhasebe işlemi için geçici depolarda bulunuyordu (FERIOLI, FIANDRA 1994; VEEHNOF 1986).

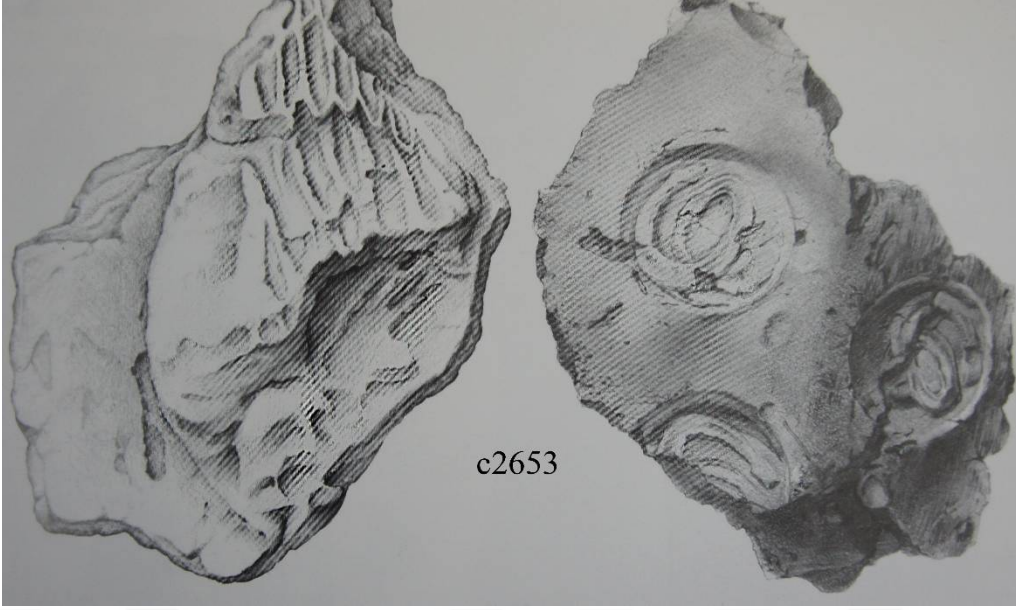
4.1.2.3.4. P Türü: Hasırdan Yapılmış Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar

Bu kretulalar oldukça ince hasır işlerinin baskılarını taşımaktadır (Şekil 1.20, 1.21). Belirlenen kapakların yüzeyleri düzdür, halbukisepetlerin kapakları genellikle eğridir, bu durumda anlaşılan o ki bu kapaklar çanaklar için kullanılmaktadır. Birkaç durumda, vazoların kenarındaki izler küplerde olduğu gibi korunmuştur (E).

Bu önermelerdeki hasır kapakların çoğu muhtemelen büyük boyutlu kaplar için kullanılmaktadır. Halbuki küçük kaplar deri ya da kumaş parçası ile basitçe kapatılabilir.

Şekil 1.20: P türü: Hasır kapak ya da sepetler üzerine baskı yapan kretulalar. Bu kapaklar genellikle geniş boyutlardadır. Bu kalıp A77 kretulası ile benzerlik gösterir. A206. (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 90)

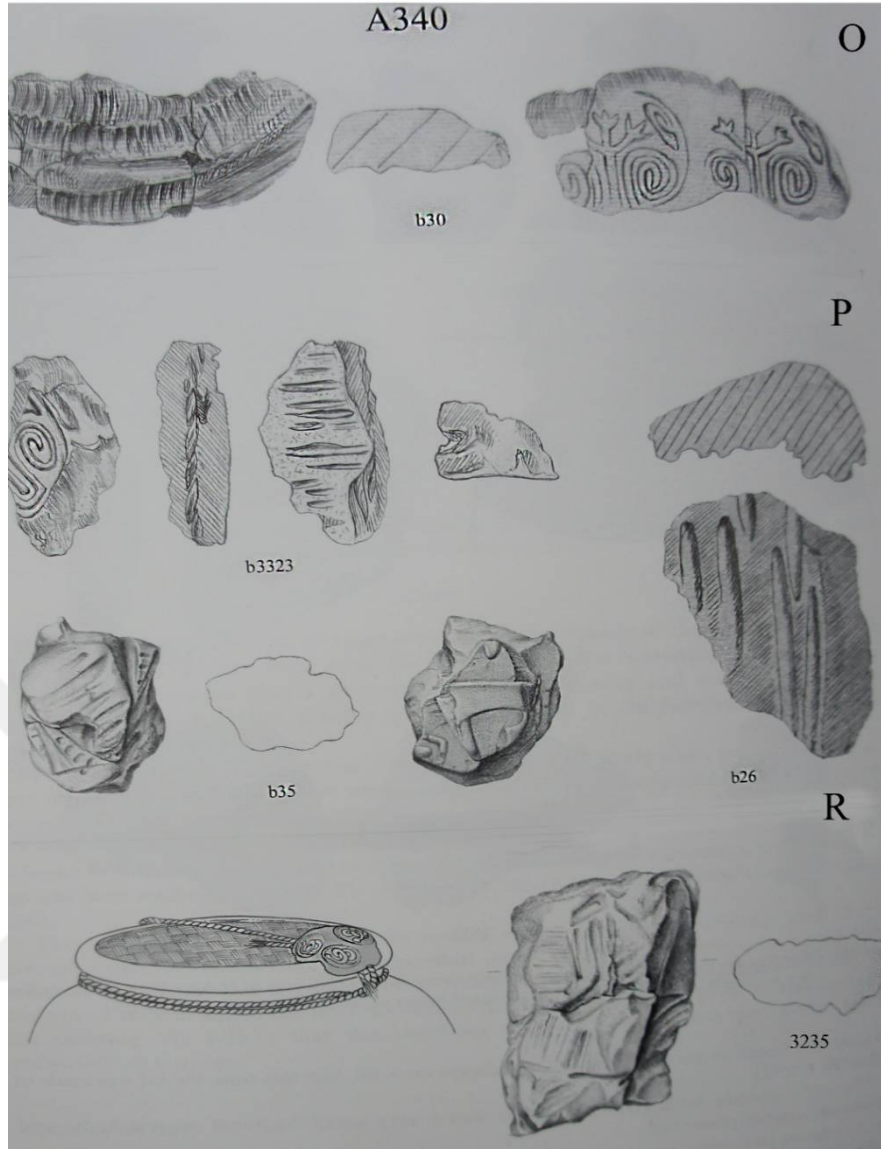

Şekil 1.21: A206: Hasır kapak üzerindeki kretula.

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 91)

4.1.2.3.5. R Türü: Lifli Otlar, Geniş Yapraklar ya da Kıvrımlı Kamışlardan Yapılmış Kapakların Üzerine Uygulanan Kretulalar

A206'daki binlerce kretulanın dışında tespit edilen böyle bir nesneye bir örnek vardır ve bu türde bir kapak Arslantepe' de çok nadirdir (Şekil 1.42: R).

Şekil 1.22: A340'daki otlarla yapılmış kapakların üzerindeki kretulalardır: Saman kapak (O türü), hasır kapak (P türü) ve belirli kamış(bambu) ya da lifli otlardan yapılmış kapak türü(R türü)dür.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 122)

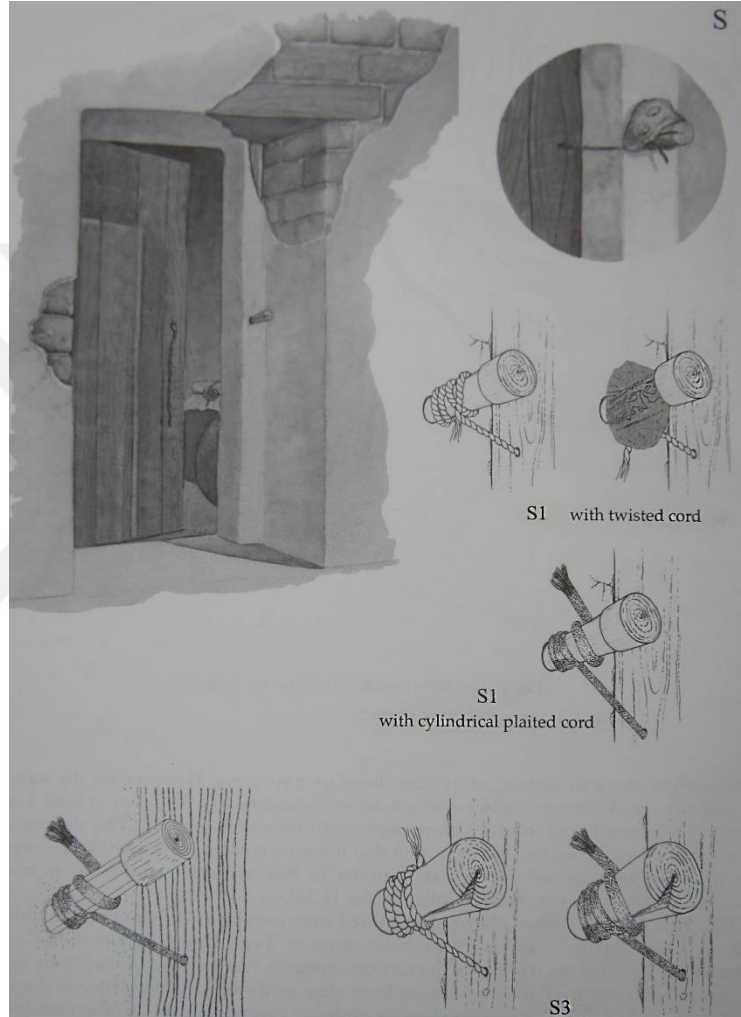
4.1.2.4 Kapıları Kapatmak İçin Kullanılan Kretulalar

4.1.2.4.1 S Türü: Kapıları Kapatmada Kullanılan Sürgüler

Bu kapatma sistemi, kapı kenarındaki duvar içine ahşap sürgünün sürülmesiyle oluşur. Sürgünün çevresine halatın bir ucu sarılırken, diğer ucu kapıya bağlanmıştır ve kapının güvenliği için üzeri düğümlenmiştir (Şekil 1.22, 1.23). Bu tür kapatma sistemi, her dönemde Yakın Doğu'da yaygın şekilde kullanılmaktadır, bugün de hala kullanılmaktadır.

Etnografik araştırmalar ahşap sürgünün genellikle odanın dışında yer aldığını göstermektedir, sürgüler ya doğrudan duvara ya da kapının pervazına sürülmektedir.

Arslantepe toprak yapıları duvar yüzeyindeki baskıları taşımaktadır. Bununla birlikte, Arslantepe bölgesindeki kapı yanındaki duvarlarda(ki her biri en az 2 metre yükseklikte durmaktadır) deliksiz takılı olan sürgüler bulunmuştur. Deliklerin olmaması, ahşap kapı pervazının olması ile açıklanabilmektedir, duvarlara uygulanan sıvı kaplamalara benzer şekildeki uygulama, bugün hala belli köylerdeki evlerde bulunmaktadır (Şekil 1.22). Arslantepe'deki 3 farklı kapıya ait 3 sürgü boyut ve şekil açısından farklılaştırılmıştır.

Şekil 1.23: S türü: Kazık ile kapatılan kapı sistemleri yeniden yapılandırılmış ve A206 kretulalarında tespit edilen 3 farklı kapı kazığı illüstre edilmiştir. S1: küçük kazık, S2: çentikli yuvarlak başı olan poligonal kazık, S3: geniş kazık.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 92)

Bu tür kapatmalardaki kretulalar M.Ö Tall-e Bokun'da (ALIZADEH 1994.43, Şekil:7.5.) erken milenyumda ve muhtemelen Level IX'da (ROTHMAN 2002) Tepe Gawra 'da kullanıldığı tespit edilmiştir. Şu an için Arslantepe' deki toprak yapılar kamu şartlarında

tam gelişmiş kullanımın en erken örnekleridir. Güney Mezopotamya'da bu uygulama ile ilgili henüz açık bir delil yoktur.

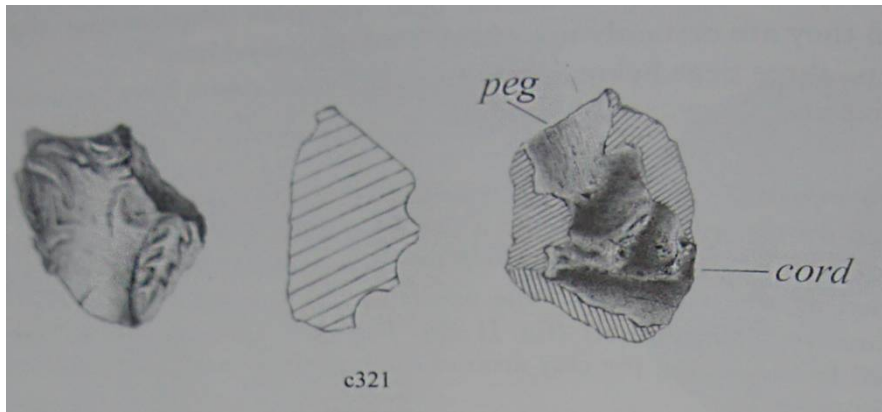
Uruk-Warka 'da kapı kapatmaları vardır muhtemelen şimdiye kadar ki kretulalar incelendiğinde kompleks baskıları taşıyan yapılar teşhis edilebilecek kadar net değildir, burada tanımlanan türdeki yapılar kesin değildir.

4.1.2.4.1.1 S1 Türü: Küçük Sürgülere Uygulanan Toprak Yapılar

19 kretulanın yer aldığı bu sürgüleri boyut ve şekil açısından yeniden düzenlemek mümkündür. Kretulanın üzerinde korunan izlere göre, bu sürgülerin uzunluğu en az 3 cm, çapı da 2,3/ 2,5 cm'dir. 2 durumun birinde bir çentik görülebilir, muhtemelen bu çentik halatın kaymasını önlemek için tokmak gibi bir tür sürgü (mandal) içerisinde üst kısmın genişletilmesi ile oluşturulmuştur. Silindirik kazığın (sürgü) etrafındaki kil sıkıştırılarak tipik konik şekilde bir kretula oluşturulmaktadır. Bu mühür uygulaması bir ya da daha fazla kez uygulanmıştır.

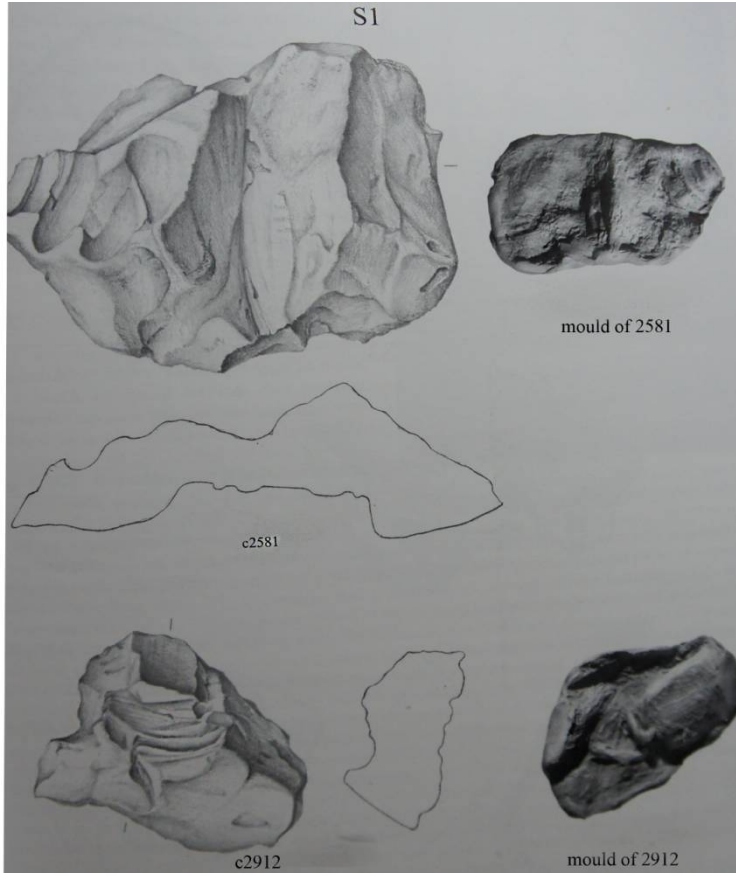
Halatların uçları, sürgünün (kazık) etrafında tekrarlı bir şekilde sarılarak üzerine kretula dökülmektedir (Şekil 1.23: c321, Şekil 1.24: c2912). Kretuların tabanı düzdür fakat sıvalı kapı pervazındaki sürgü (kazık) çıkıntılıdır ve duvarın yüzeyinde yansıtılan pürüzlü bir yüzeydir. Bu durum; duvar açılarında ya da kapı pervazında açıkça görülmektedir (Şekil 1.24: c2581). Bu tür kretulanın bazısı tam bükümlü halatla gösterilirken, diğerlerinin üzerinde silindirik kıvrımlı halatlar vardır (Şekil 1.22). Burada 2 farklı kapıda benzer kazık (sürgü) kullanılmış olabilir ya da aynı kapıda farklı halatlar yer almıştır.

S1 sürgüsü (kazık) ile ilgili Arslantepe'de bilinen (19 örnek) diğer sürgülere göre daha az kretula uygulaması vardır. A206 döküm yerinde orta ve alt katmanlarda, üstte aynı frekansta sadece bir tane bulunmuştur. Uygulanan farklı mühürler büyük bir çeşitlilikte ve orantılıdır.

Şekil 1.23; c321: S1 türü.

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 94)

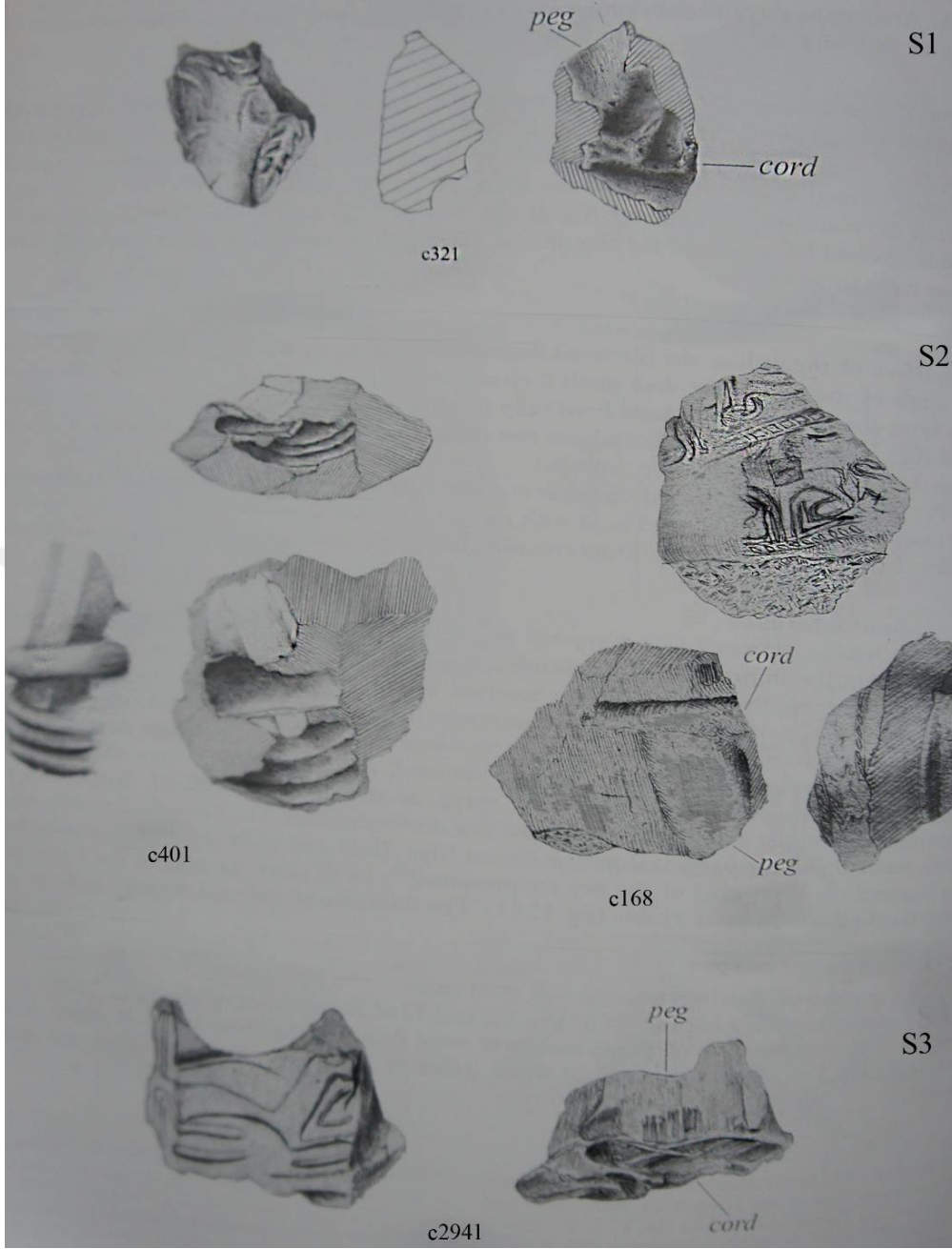

Şekil 1.24: A206: Kapı kazığı üzerindeki S1 üzerindeki kretula. c2581 ve c2912 çizimleri

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 95)

4.1.2.4.1.2 S2 Türü: Boş Kısmı Çentikli Poligonal Sürgü Üzerine Uygulanan Kretulalar

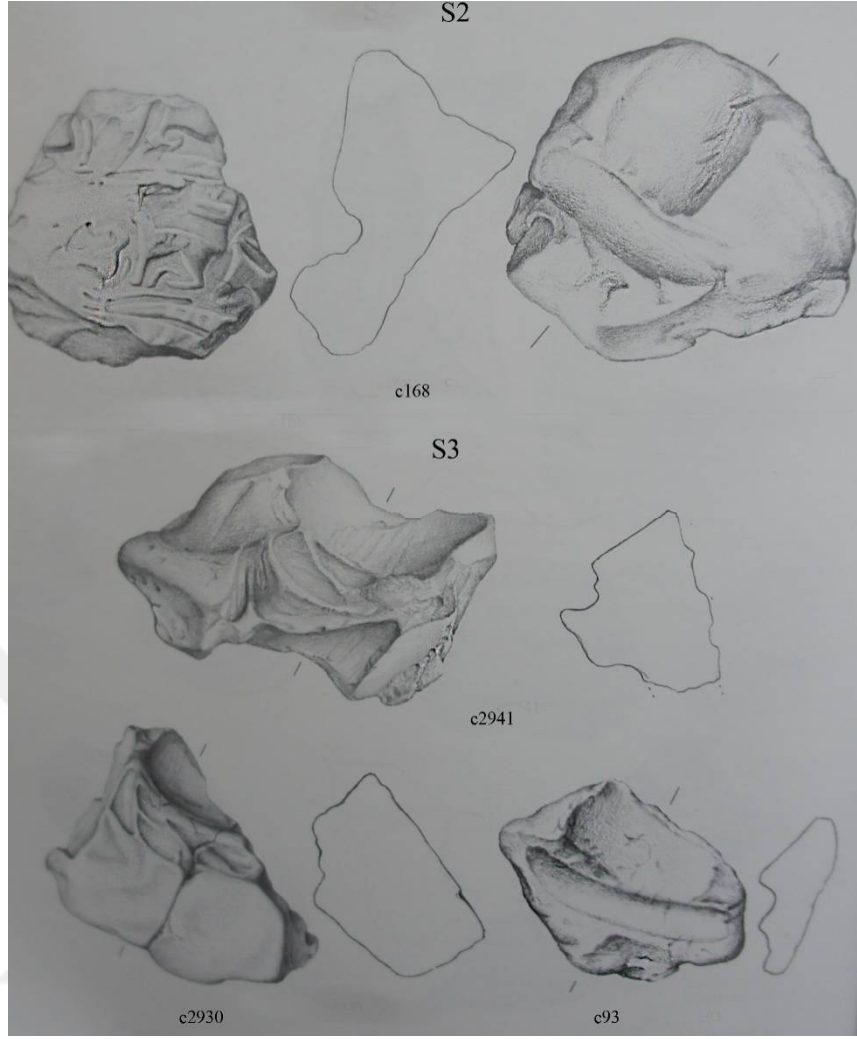
Bu yapılarda; sürgü (kazık) duvara eklenmiştir ve duvara doğru daralmıştır. Silindirik kazığın geniş kısmının çapı 3-3,4 cm'dir (Şekil 1.22). Diğer kazıklardaki farklılıklar uzunlamasına yontulmuş işaretli poligonal şekillerdir. Bu sürgülerin ucundaki çentik, muhtemelen hepsinin özelliğidir. Bu yapılarda toprak mühür baskıları görülmemektedir, bunlar kazığın kaymasını önlemek ve halatların sarılmasını kolaylaştırmak için kullanılmaktadır. Bu kretulalar S1'de olduğu gibi daima konik şekildedir. Sürgülerde (kazık) bazen üst silindirik kısımdaki baskılar ağırlıkta olurken (Şekil 1.23 ve 1.25: c168) diğer zamanlarda alt poligonal kısım nettir (Şekil 1.23, 1.34: c401). Bazı durumlarda sürgünün hem alt hem üst kısmı korunmuştur. Bu yapılardaki halkaların tamamında 1 cm kalınlıkta kıvrımlı silindirik halat gözlenmektedir (Şekil 1.22). Bu kalınlıktaki halatlar bugünkü perde halatlarına benzer yöntemle yapılmıştır (Şekil 1.23: c401). Kretulanın alt kısmı düz ve kabadır.

Şekil 1.25: A206'da tanımlanan 3 farklı kapı kazığı türü üzerindeki kretularlar

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 94)

S2'deki sürgüler 69 kretula baskısı taşımaktadır ve 57 baskının 10 tanesi aynı mührün uygulamasıdır. Bunların büyük çoğunluğu, A206 döküm yerindeki alt katmanlarda bulunmuştur, sadece 5 tanesi dışında hemen hemen hepsi diğer mühürlerle kapatılmıştır ve üst tabakalarda bulunmuştur.

Şekil 1.26: A206: S2 ve S3 kapı kazığı üzerindeki kretulalar

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 96)

4.1.2.4.1.3 S3 Türü: Geniş Sürgülerin Üzerine Uygulanan Kretulalar

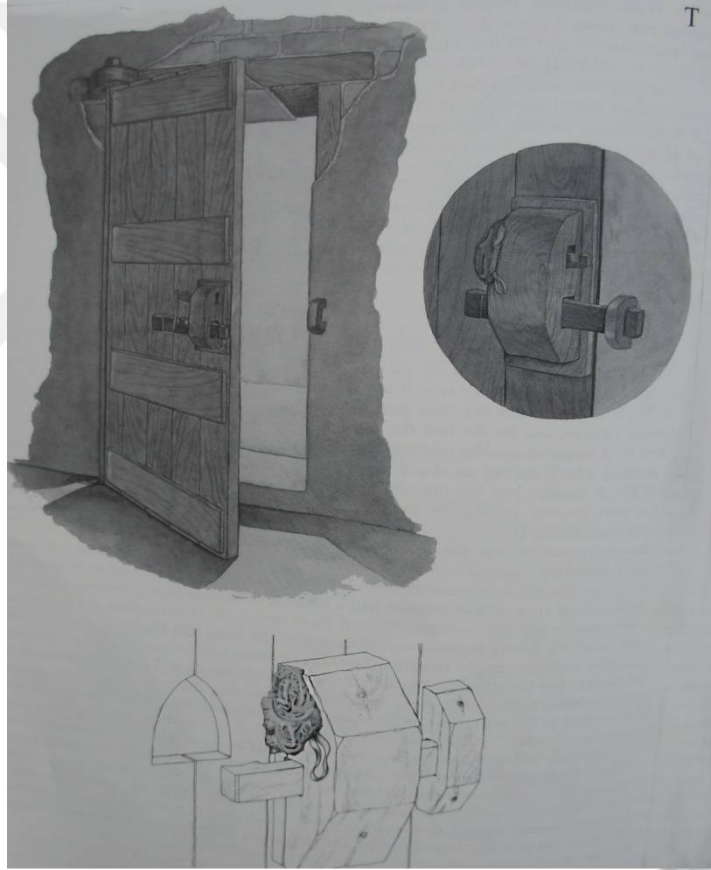
Bu silindirik kazığın (sürgü) şekli düzenlidir ve çapı yaklaşık 4 cm'dir; S1 ve S2'den daha geniştir (Şekil 1.22, 1.23, 1.25: c2941, c2930; 1.34: c2788, c1057)

S3 kazığına bağlı 40 kretulanın çoğu döküm yerindeki alt katmanlarda bulunmuştur ve çoğu izler 22 mühür taşımaktadır (diğer 3 mühür alt tabakalarda bulunmuştur bu mühürler sırasıyla 6, 25 ve 61'dir ve bu kazıklara bir ya da iki kez uygulanmıştır). 12'den fazla mühür baskısı kazıkların üzerine uygulanmıştır, fakat her biri sadece bir kez kullanılmıştır ve A206 döküm yerinin üst tabakalarında bu mühür baskılarının izleri bulunmuştur.

4.1.2.4.2 T Türü: Kilitle Kapatılan Kapıların Üzerindeki Kretulalar

Bu kretulalar ahşap kilitler (silindirli kilit) üzerinde yer almaktadır. Bu kilit türünde 2 paralel yatay boşluklara sahip blok ahşaptan yapılmıştır, hareketli dikey pinlerle bloke edilmiştir (tıkalı) ve anahtar deliği olarak bir başka şekilde hizmet vermektedir (Şekil 1.27). Bu ahşap anahtar, anahtar deliğinin içerisine takılmakta, böylece pim yükselerek sürgü serbest kalmaktadır (Şekil 1.28).

79 kretulanın uzun ve özenli incelenmesi sonucunda uzun zamandır "gizemli nesne" olarak kabul edilen, ters tarafında baskılar taşıyan bu tuhaf nesnelerin benzer şekil ve özellikleri yorumlanmıştır. Bu kretuladaki ayırt edici özelliklerin sayısı diğer hiçbir kaynaktan asla görülmez. Birbirine dik açılarda yer alan iki ahşap yüzey üzerine toprak mühür uygulanmıştır.

Şekil 1.27: T türü: Ahşap kilitli kapı kapatma sistemlerinin yeniden oluşturulmuştur ve A206'daki kretula ile belirtilmiştir.

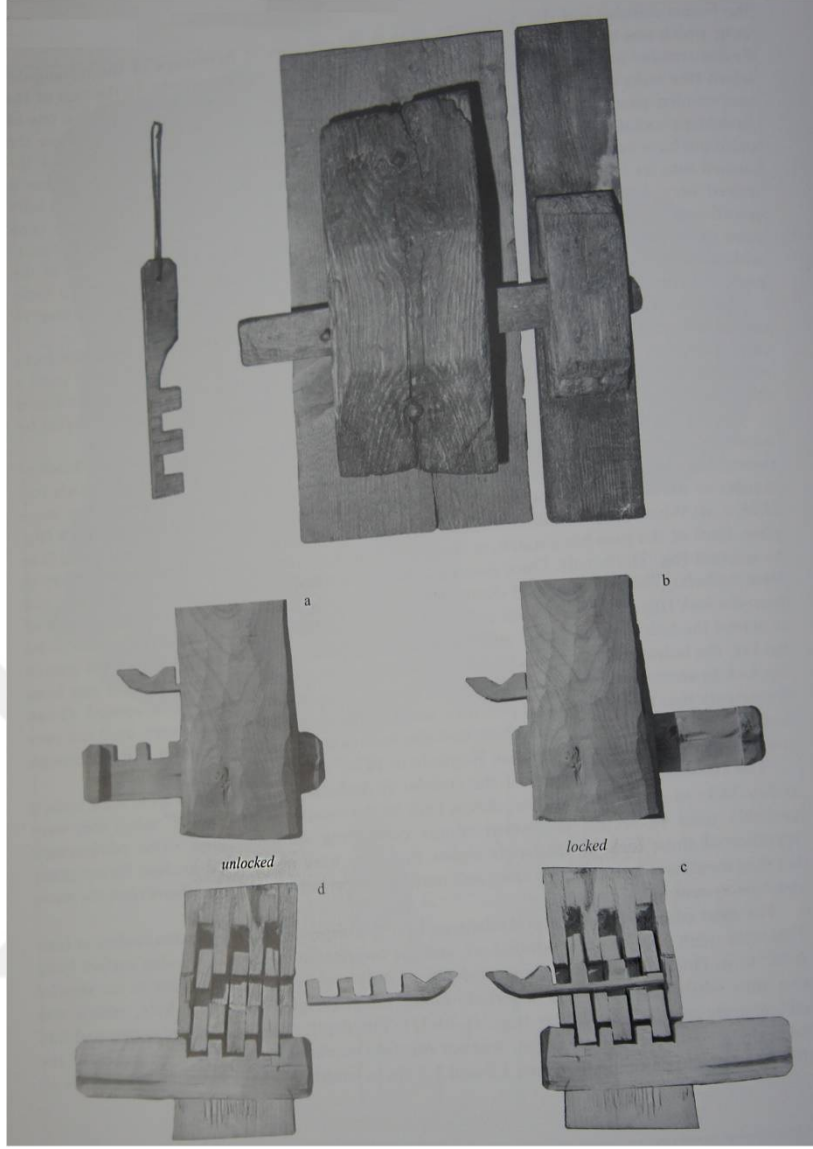
Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 98)

Bu mühürlerin çoğu oldukça temiz ve çalışılabilir kilden yapılmıştır. Her iki durumda da bu ahşap yüzeylerden biri dikdörtgen deliklidir. Delikler daha fazla ya da daha azdır ancak aynı boyuttadırlar. İşlenmiş kilden yapılan toprak mühür, deliği tamamen tıkayarak

birkaç santimetre içine nüfuz etmektedir. Ahşabın sıyrılması ile açığa çıkan liflerin özü sayesinde toprak mühürlerin tekrarlı uygulamalarında daima aynı yerde net bir şekilde görülmektedir. Dış kısmındaki toprak mühür (kretula) oval şekildedir ve kolayca mühür izlenimi alabilmesini sağlamak için yumuşatılmış ve dikkatli şekilde basılmıştır. Kretulaların boyutlarındaki farklılık, mühürlenecek olan yüzeyin boyutlarına bağlıdır. Bu yüzden bazı kretulalar, delik ile iki ahşap yüzeye kalıp döküldüğü için nesnelere orijinal şekli hemen hemen korunmuştur, oysa diğerleri sadece delik ile ahşap yüzeyin küçük bir kısmı ile çevrili alana kalıp dökülmüştür. Bunun anlamı; kil kütlelerinin mühürlenmesindeki ana unsur deliktir. Ayrıca deliklerdeki çıkıntılarda bulunan deri ya da şerit ipliklerin izleri bu toprak yapılarda net bir şekilde gözlenmektedir.

II. milenyumun kretulaları ve benzerlikleri arasında Girit Festos'da bulunan yapılar gösterilebilir. Bunlar sağlam sürgüler kullanılarak kapı kilitlerini mühürlemek için kullanılmıştır. Özellikle her iki ahşap yüzeyin birbirine dik açılı olarak bulunması dikkat çekmektedir. Bu ipucu bizi kapı kitleme sistemlerini araştırmaya doğru yönlendirmiş oldu. Fakat Arslantepe ve Festos'ta toprak yapılar arasındaki ana farklardan biri Arslantepe'deki deliklerin dikdörtgen olması ve halat ya da iplerin kullanılmış olmasıdır. Festos'ta üzerinde kretula bulunan dik açılı iki ahşap elementten biri kesinlikle hareketlidir. Fakat mühür uygulanan noktada iki ahşap parça bir araya gelmiştir ve burada hiçbir şerit ya da halat izine rastlanmamıştır(FIANDRA 1968:389; 1975:14).

Arslantepe kretulaları ahşap delik içerisine özellikle eklenmiştir fakat doğrudan sürgü deliğine uygulanamamıştır. Sürgüler aslında tam olarak yuvanın içine itilememektedir çünkü tekrar dışarı çekilecek kadar uzun değildir. Ve aslında bilinen kilitler ile sürgülerin hepsi, sürgülerin delik içerisinde tamamen kaymasını önlemek için durdurucu olarak işlev gören elemanlardır. Buradaki sürgünün bir ucunda flanş (kaydırmazlık elemanı) vardır(Şekil 1.28).

Şekil 1.28: Doğu Anadolu'nun bazı köylerinde modern ahşap kapı kilitleri bulunmuştur.

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 100)

Arslantepe'de geriye kalan kretulardaki gizemli nesnelere kadar özel olan ahşap kilitler bulunmuştur. Bu ahşap kilitler için dişli anahtar kullanılmıştır. Doğu Anadolu köylerinde bugün hala kullanılan kapalı sistemlere ilişkin sonradan bulunan etnografik ve tarihi belgeler, Arslantepe 'ye özgü olan sıradışı kretulalar ile mühürlenmiş nesnelere doğasına daha fazla ışık tutmaktadır.

Bu mekanizma, ahşap bir blok içerir ve muhtemelen dikdörtgen şeklindedir. Bu ahşap blok bir başka ahşap bloğa sabitlenmiştir ve ahşap bloğun kısa kenarlarından biri dikdörtgen anahtardır ve delik içerisine uzunlamasına çalışacak şekildedir. Bu anahtar, içerisi dikey deliklerle delinmiş blok içerisine yerleştirilmektedir. Anahtar, blok içerisindeki delikli hareketli parçalar ile kusursuz şekilde aynı genişliktedir (Şekil 1.28: c, d). Pimler (dişliler)

düştüğü zaman onları yerinde tutmak için sürgünün içerisindeki delik içine oturtulmaktadır. Pimlerin her biri, bir çentiğe sahiptir ve deliklerdeki her bir adım anahtarın takılmasına olanak sağlamak için tasarlanmıştır. Anahtar deliğe bir kez sokulup kaldırıldığında pimler yukarı doğru itilir ve sürgü boşta kalır. Kapı kilitlendiği zaman anahtar boşa çıkar (Şekil 1.28: c) ve kilitten anahtar çıkarılabilir (Şekil 1.28: d). Kapıyı açabilmek ve sürgünün serbest hareketine izin vermek için anahtar deliğe tekrar yerleştirilir ve yukarı kaldırılır. Bu sistemdeki anahtarın pimleri mükemmeldir, bloklar içerisindeki delikler ve sürgülerin üzerindeki çentiklerin sayısı ve boyutları değişkendir. Bu yüzden açabilmek için gerekli olan her bir kilit kendine özgü bir anahtar gerektirmektedir. Bu mekanizmalar güvenliği sağlamaktadır ve çok uzun olmayan bir zaman öncesine kadar, bu tür kilitler bugün bazı köylerin kapılarında kullanılmaktadır. Bu kilitler çok uzun çalışmalar boyunca mimar Alpaslan Koyunlu tarafından 1976'da (KOYUNLU 1976:223) vurgulanmış ve not edilmiştir.

Arslantepede'deki kretulalarda yapılan bu olağanüstü keşifler, bugün artık kullanılmayan kilitlerin çok eskiden kullanımı ile ilgili geçmiş izleri göstermektedir. Bu kilitler muhtemelen değerli parçalar içeren önemli odaların güvenliğini sağlamak için M.Ö 4. milenyuma kadar uzanan bir dönemde kullanılmıştır.

Bu karmaşık yapılanmaya sahip kilitler, çürük kapıları kapatmak için oluşturulmadığını direkt olarak göstermektedir. Fakat daha sonra kapı kilitleri için daha güvenli ve emniyetli bir sistem olan daha ortak bir sistem olan sürgüler kullanılmıştır.

Arslantepede'deki ahşap yüzey üzerindeki en kesiksiz kretulalar, en az 7 cm genişliğinde, yuvarlak köşeli ve bir başka ahşap yüzeye 90° ile yatan yapılardır. Anahtar delik içerisine takılıp sağa doğru itilmekte ve daha sonra üzerinde sadece tek bir delik olan ve ona karşılık gelen daha küçük bir deliğe sahip kil ile kapatılmaktadır (Şekil 1.30- 1.33).Kilin anahtar deliği içerisinde yerleştiği derinlik 3 cm kadardır ve içerisinde hiçbir şekilde toplanmaksızın durmalıdır. Bu kretula türlerinin neredeyse hepsinin üzerindeki şerit ya da ip parçalarının uzunluğu 1,2 ve 1,5 cm arasında bulunmuştur. Bu ip parçaları ya da şeritler muhtemelen anahtarın ucuna bağlanmaktadır, böylece kretula anahtar deliğinden çıkarıldıktan sonra tekrar anahtar dışarı çekilebilmektedir. Bu tür kilitlere çağdaş bir örnek olan ahşap anahtarların ucuna daima şerit ya da halat takılmaktadır ve bu ipler anahtarları duvara asmak için kullanılmaktadır (Şekil 1.28).

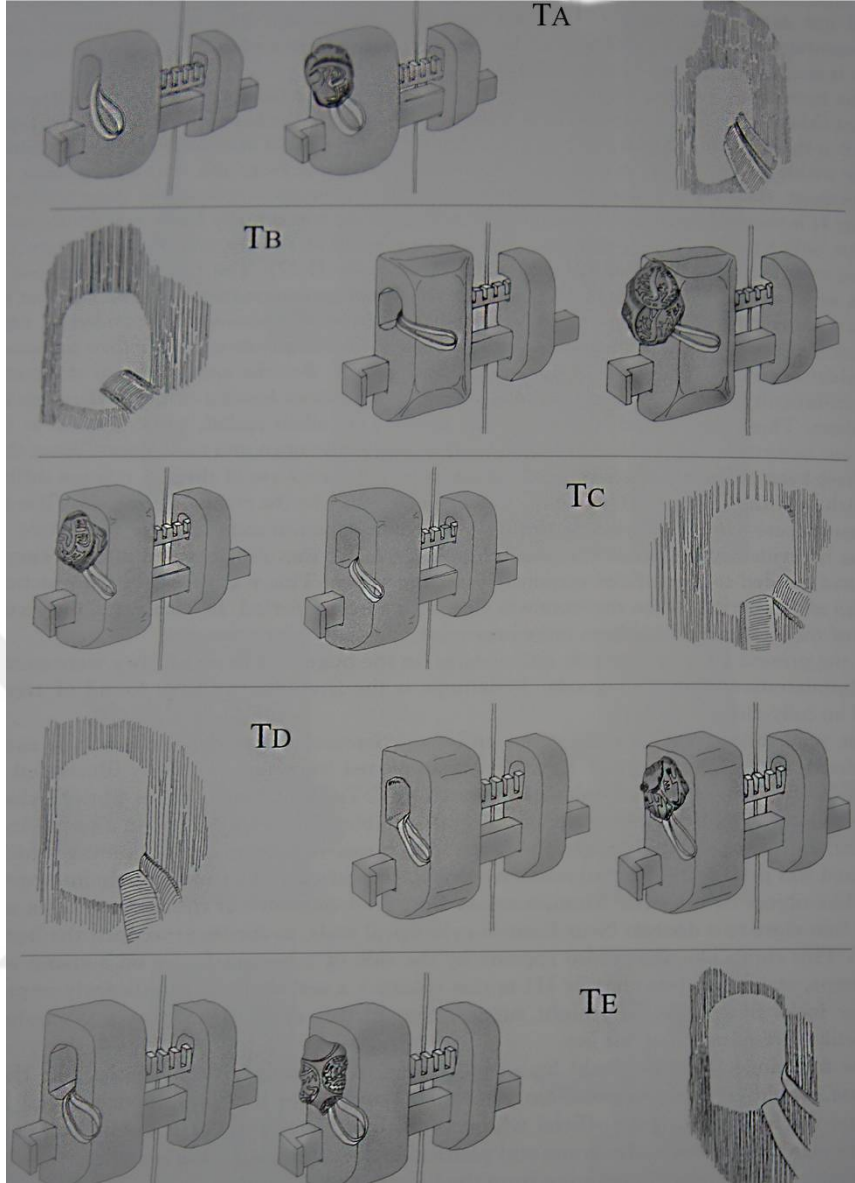
Bizim hipotezimizi destekleyen Ordu (Malatya) 'daki köylerin evlerinde doğrudan delillerle gösterilmektedir. Anahtar deliği içerisindeki anahtar sağa doğru itilerek kilit kendiliğinden kapatılmakta ve delik içerisinden ayrılmaktadır. Söz konusu olan bu kilitler kapının daima iç tarafına monte edilir ve bu yüzden anahtar dışında görünmez. Böyle bir

düzenlemede kapının dışındaki deliğe elini koyarak kilit açılabilir. Eski zamanlarda anahtar aslında deliğin içerisinde bırakılmaktadır ve sadece anahtar içeren mekanizmanın üzerine uygulanan kretula ve ip parçası çıkarılmaktadır (Şekil 1.27). Aslında bu o kadar güvenli değildir, çünkü anahtar kapı içerisinden ayrılmaktadır. Aslında temelde idari işlemler için kullanılan kretula değişken olamaz. Kapılar belgelerin sayımını yapmak, sahte açıklıkları önlemek ve her bir uygulamanın geçerlilik garantisi için açılmıştır. Fakat yapılan kretula uygulamaları kapıların ya da kapların bu yerlerden ayrılmadan önce yasadışı açılmasının zor olduğunu gösteren bir delildir. Bu uygulama gün içerisindeki süreç boyunca sistemli olarak oluşturulmuş olmalıdır. Bu kilitler diğer türdeki kapatmalara göre mekanik açıdan karmaşıktır ancak daha güvenlidir. Kapı kapatıldıktan sonra anahtar çıkarılmakta ve depo sorumlusu resmi bir kişiye teslim edilmektedir. Bu uygulama muhtemelen deponun uzun periyotlarda kapatıldığı bir zaman dilimidir, akşam karanlığı ve içindeki periyotlar gibi. Bu gibi durumlarda, güvenlik yönünden kilit daha önemli olmaktadır.

Kretula araştırmasının mevcut aşamasında, Arslantepe bölgesinde malların idari kontrolü için kullanılan tam teşekküllü kilitler bulunmuştur.

Bu önermenin olasılığı Yakın Doğu'da en erken merkezileştirilmiş sistemler içindeki ahşap kilitlerin varlığı ile desteklenmektedir. F. Van Luschan (VON LUSCHAN 1916 -18) tarafından yapılan birtakım erken sistematik etnolojik araştırmadaki kanıtlarla açıkça gösterilmektedir. Onun çalışmasında Araplar, Romalılar tarafından Avrupa'daki silindri kilitlerin yayılması ve gelişiminin çizelgesi kaydı gösterilmiştir. Bu izlerin arkasındaki başlangıç M.Ö. 2. milenyumdan önce öne sürülmüştür. Özellikle Mezopotamya'daki Güneş Tanrısı Şamaş tarafından tutulan tarak benzeri nesne Yakın Doğu'daki kapıya yakın birçok yerde silindri mühürlere tasvir edilmiştir ve bu cennetin kapıları açmak için inandırıcı şekilde anahtar olarak yorumlanır (VON LUSCHAN 1916: 423-427, Şekil. 16-17; FERIOLI). Bu tarak benzeri nesne Arslantepe'deki mühür baskılarının üzerindeki insan figürünün yanında gösterilmektedir. Bu mühürler önemli ölçüde kapı kilitlerinin üzerine 5 kez uygulanmıştır. Bu durumun sebebi anahtarın yerine şematik ve sembolik bir anlatım olabilir.

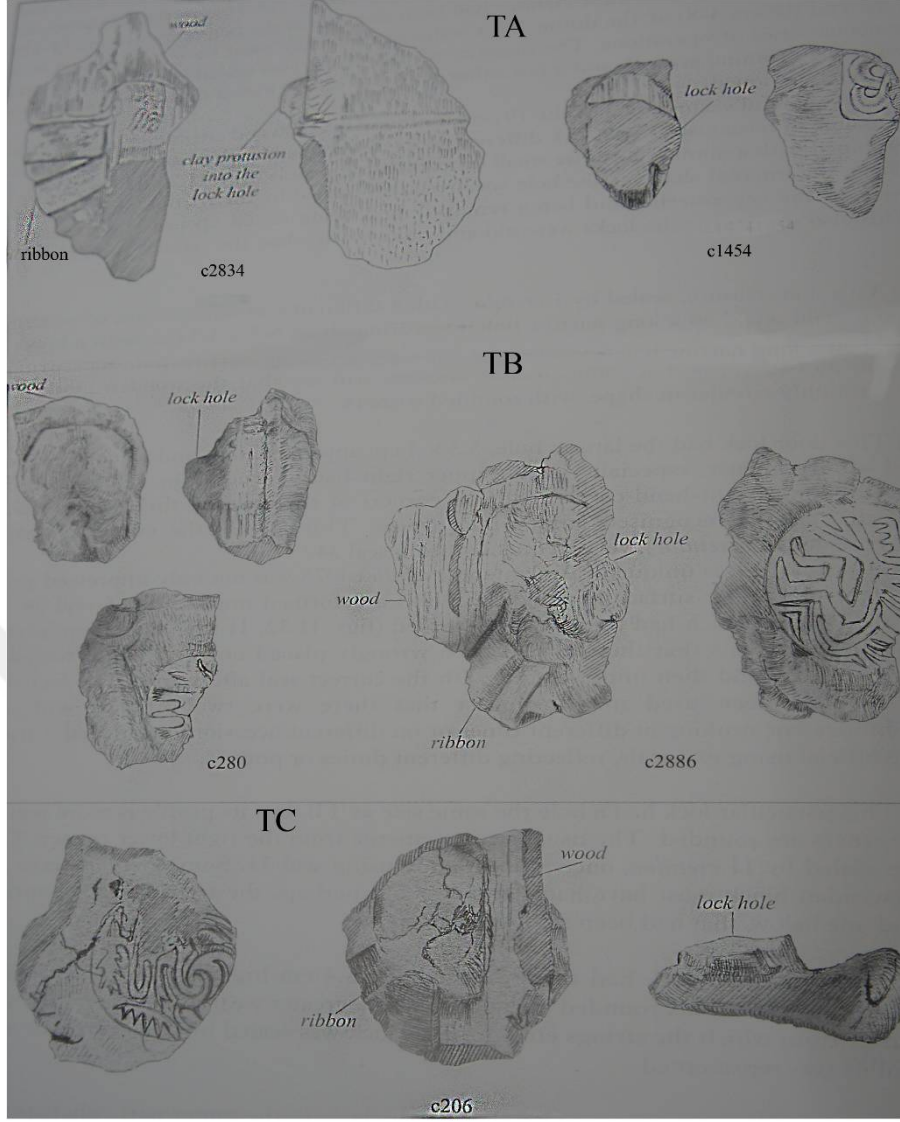
Tanrı Şamah (Shamash) gibi şüphesiz tutulan anahtarın anlamı da önemli ve kendine özgüdür. Anahtar günlük uygulamalar için türetilmiştir; sosyal statüler, rütbe ve kamu binalarındaki alanlarda resmi sorumluluklarda kullanılmaktadır. Bürokratik ve politik hiyerarşide mülk anahtarı, fonksiyonel uygulamalardaki gücün somut bir işareti olarak gösterilmektedir.

Şekil 1.29:Arslantepe’de 4. Milenyumda sarayda kullanılan 5 ahşap kilitin illüstrasyonları gösterilmiştir(TA-TB). Kretula uygulanan her bir anahtar deliğinin şekil ve boyutları tespit edilmiştir. Anahtar deliği çizimleridir..

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell’Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 102)

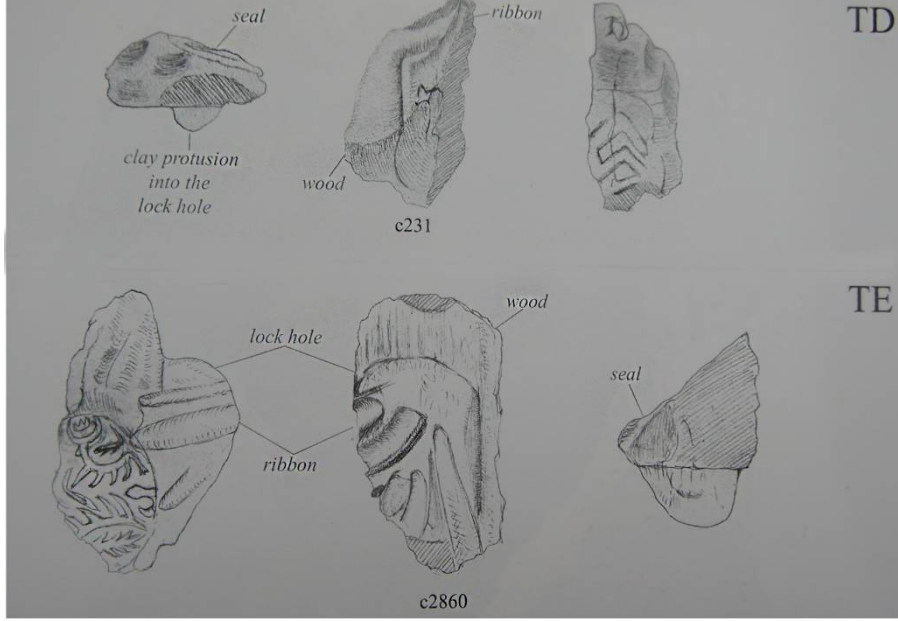
Arslantepe'deki kapı kilidi üzerindeki kretulalar şimdiye kadar sadece A206 bölgesindeki döküm yerinde bulunmuştur. Sadece bu kretulalardan birkaçı, 17-18 tabakalarının başlangıcında ve 4-8. tabakalarının sonundaki döküm yerlerinde bulunmuştur. Onlar homojen bir dizi uygulamanın parçasını oluşturmuş olduğunu göstermektedir. Bunların çoğunluğunda mühür işlemi; birincisinde 34 mühür, ikincide 29 mühür ve daha sonraki diğer 15 mühür dahil her birinde net bir şekilde görülmekte ve bahsedilmektedir.

Şekil 1.30:A206'da ahşap kilitler üzerindeki kretulalar, TA, TB ve TC türleri.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 104)

A206'da bulunan 79 kretula ve belirtilen kapı kilitlerinin çok dikkatli incelenmesinden sonra, delik şekli ve boyutları açısından en az 5 farklı kilit belirlenmiş ve küçük detaylı ayrımlarla bir araya getirilmiştir (Şekil 1.29, 1.30, Şekil 1.31). Bunların tümünde deliğin iç şekli düzensizdir, sebebi anahtarın tekrarlı olarak takılıp çıkarılması sonucu oluşan sürtünme ve pimi yukarı kaldırmak için yükselmesidir.

Şekil 1.31: Ahşap kilitler üzerindeki kretulalar, TD ve TE. A206.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter II, Sayfa: 105)

5. A206, A340, A77, A39, A430 ve A434'TETANIMLANAN MÜHÜR UYGUALAMALARI

5.1. A206 Mühürleri

A206-001 Silindir Mührü: Resimde boğa tarafından çekilen kızağın üzerinde oturan bir figür ve törensel harman sahnesi resmedilmiştir. Bu resimde üstü gölgelikle kapatılmış eğimli tabure üzerinde oturan iki kısa bacaklı figür resmedilmiştir. Figürün cinsiyeti belirsizdir, fakat kel ve bu yüzden muhtemelen erkektir. Sağ elini belinde tutması ile dirseği genişlemiştir ve sol kolu da dirseğinden büküldüğünden eli omuz hizasına kadar yükselmiştir. Oturan figürün önünde çıplak insan figürü ise muhtemelen kızağı kullanmakta ve sağ elinin yukarısında boğayı kontrol etmek için dizginleyici (halka biçiminde) tutmaktadır. Sol elinde ise yukarı kaldırılmış bir değnek tutmaktadır. Oturan figürün arkasındaki ikinci çıplak insan figürü sağ elinde çatallı bir araç tutmakta ve sol eliyle de eğimli gölgeliğe dokunmaktadır. Arkasındaki diğer figürde daha küçük bir insan figürü bulunmakta, hatta o da çıplak ve elinde çatallı bir araç taşımaktadır. Arkasındaki figür dört ayaklı arkası dönük bir hayvandır. Boğa çizimi

arkasındaki kızak ile ilişkilendirilmiştir. Alan içinde altı küçük formda çeşitli şekiller vardır(Şekil2.1).

Şekil 2.1: A206-001 Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 182)

A206-002 Silindir Mührü: Bu sahnede insan figürü hayvanlarla çevrilidir. Çıplak insan figürünün kolu dirsekten bükülmüş şekilde sağ elinde bir cisim taşıyarak yürümektedir. Düz formu belki de bir plaka taşımaktadır. Arkasında iki köpek sağa doğru yürüyerek kediyi takip etmektedir. Kedinin uzun kuyruğu vardır ve pençeleri net bir şekilde gösterilmiştir. Kedi ve köpeklerin arasında küçük bir yılan vardır. İnsan figürünün önünde çok küçük bir köpek ve dört kaprit bulunmaktadır. İki geniş kaprit, insan figürünün karşısına dizilmiş ve kedinin yukarısındaki iki küçük kaprit yüzünü insan figürüne dönmüştür(Şekil2.2).

Şekil2.2:A201-002 Silindir mührü.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 182)

A206-003 Silindir Mührü: Bu resimde sol tarafa doğru yürüyün çıplak insan figürüdür. Onun sağ kolu dirseğinden bükülmüş ve sağ eli açık olarak yukarı kaldırılmıştır, ayrıca beş figür net bir şekilde görülmektedir. Sol kolu geniş biçimde aşağı doğru yönelmiştir. İnsan figürünün arkasında sola doğru yürüyün dört ayaklı bir hayvan vardır. Bu hayvanın ne olduğu

belirsizdir. Boynuzu ve pençesi yoktur ya da pençeleri belirtilmemiştir. İnsan figürünün önünde tamamı görünmese de bir başka küçük dört ayaklı görülmektedir. Bu alanda iki küçük eşkenar dörtgen şeklinde doldurulmuş motifler vardır(Şekil2.3).

Şekil2.3: A206-003 Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 183)

A206-004 Kısmi Silindir Mührü: Resmi olmayan birkaç kayıt içinde düzenlenmiş alanda hayvanlar gösterilmiştir. Solda uzun kıvrık kuyruğu olan kedi sola doğru yürümektedir. Kedinin aşağısında kısmi görünse de kuyruksuz dört ayaklı bir hayvanın arkası görülmektedir. Kedinin arkasındaki en yukarıdaki kısımdaki resim dört ayaklı, S şeklinde boynuzlu ve uzun kuyrukları ile sola doğru yürüyen fantastik bir hayvandır (kaprit-kedi). Arkasındaki bir başka hayvan, dört ayaklı ve iki eğimli boynuzu ile sola doğru koşmaktadır. Yukarıda küçük dört ayaklı, tek boynuzlu ve sağa doğru

Şekil2.4: A206-004 Kısmi Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 183)

dönmüş kuyruksuz bir hayvan vardır. Aşağıda küçük dört ayağı ile tek düz boynuzlu ve kuyruksuz sola doğru koşan bir hayvan gösterilmiştir. Önündeki hayvan yüzünü sola dönmüş küçük bir kümes hayvanıdır.

A206-005 Kısmi Silindir Mührü: Figürde sola doğru tek sıra halinde yürüyen keçiler ve ceylanlar resmedilmiştir. Sol başlangıçtan itibaren iki düz boynuzlu sahip keçinin ön bacağı ve başı görülmektedir. Önünde çok kısa kuyruklu ve S şeklinde boynuzlara sahip ceylanlar bulunmaktadır. Sağ alanda daha yukarıda çok küçük bir dört ayaklılığın kısmi görüntüsü bulunmaktadır(Şekil2.5).

Şekil 2.5:A206-005 Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 184)

A206-006 Tam Resmedilmiş Silindir Mührü:Bu sahnede yılanlar ve hayvanlar karşı karşıya bulunmaktadır. Solda kedi net bir şekilde gösterilen pençelere sahiptir ve kıvrık kuyruğunun uçları gür şekilde sağa doğru yürümektedir. Üçgen şeklindeki başı ile uzun yılan, kedinin boyun kısmında çapraz şekilde durmaktadır. S şeklindeki boynuzlu ahu kediye yüzünü dönmüş olarak gösterilmektedir. Hayvanların arasındaki üçgen başlı geniş bir yılan ve çizgileri bulunan uzun vücudu düğüm şeklinde içine belirgin bükülmüştür. Aşağısında ve yukarısında iki küçük boynuzsuz dört ayaklı kısa kuyruklu bir hayvan vardır. Alanda birkaç küçük kabartma vardır.

Şekil 2.6:A206-006 Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 184)

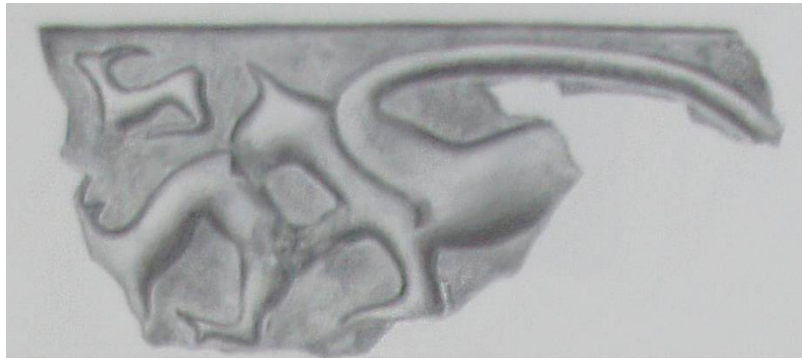
A206-007 Kısmı Silindir Mührü: Bu figürde iki alt alta dizili hayvan gösterilmektedir. Her iki dört ayaklının da sadece vücutlarının aynı yerden az bir kısmı görülmektedir (Şekil2.7)

Şekil2.7: A206-007 Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 184)

A206-008 Parçalı Silindir Mührü: Silindir mühür baskısı gözlenmektedir. Baskının bir kısmı bozulmuştur. Korunan kısımdaki görüntü çarpışma sahnesi olabilir. Bir yılan yukardan kedigile saldırırken, kedigil sol tarafta küçük dört ayaklıya doğru ön pençesini uzatmaktadır. Kapritin yukarısında ise kısa kıvrımlı boynuzlara sahip küçük yatık keçi bulunmaktadır(Şekil2.8).

Şekil2.8:A206-008 Kısmi Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 185)

A206-009 Tam Resmedilmiş Silindir Mührü: Bu sahnede korunmuş, başları çapraz ve karşı karşıya duran iki hayvan gösterilmektedir. Solda büyük bir kedi ayakta durmaktadır. Yüzünü sağa dönmüş üç belirgin pençelere sahip, uzun kıvrımlı ve tüylü kuyruğa sahiptir. Kedi(gil)in vücudunun yukarısında üçgen başlı uzun yılan kedinin boynunda saldırı duruşundadır. Sağa doğru yürüyen kervit (geyik) baş aşağıdır ve kedinin yüzüne doğru bakmaktadır. Alan içinde küçük S ve V şekilli formlar bulunmaktadır.

Şekil2.9: A206-009 Tamamlanmış Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 185)

A206-010 Tam Resmedilmiş Silindir Mührü: Bu sahnede karşı karşıya (çapraz duran) iki çift keçi ve bölünmüş kedigilin bacak ve kuyruğu gösterilmektedir. Bu alan uzun kıvrımlı şekillerle doldurulmuştur. Kedinin tamamı gösterilmese de kıvrımlı ve üç önemli pençe vardır, çiftlerin uçları dalgalı çizgisel forma bölünmüştür. Ayrıca alt ve üst sınırlarda diyagonal taramalarla çift çizgi ile tanımlanmış alan görülmektedir(Şekil 2.10).

Şekil 2.10:A206-010 Tamamlanmış Silindir Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 185)

A206-011 Kare Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu manzarada yürüyen bir çift çıplak insan figürüdür. Onların omuzlarının birinde uzun yatay bir çubuk taşırken diğeri baklava

şeklindeki forma bağlıdır. Bu form daha küçük baklava deseni ile dış hatları çevrelenmiş bir çanta gibi görünmektedir. Her bir insan elinin üzerine yükseltilmiş bir çubuk taşımaktadır ve parmakları ne t bir şekilde tanımlanmıştır. Diğer elleri çantanın içinde sabit durmaktadır. Bu alanda yüzünü sağa dönmüş iki küçük dört ayaklı bulunmaktadır.

Şekil 2.11:A206-011 Kare Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 185)

A206-012 Dairesel Çerçeveye Sahip Tam Resmedilmiş Mühür Baskısı: Bu görüntüde yürüyen iki çıplak insan şekli gösterilmiştir. İkisinin arasında hayvan derisi şeklinde bir formu birlikte tutmaktadırlar. Diğer serbest ellerinde uzun bir nesne tutmaktadırlar. Onların altında üçgen başlı yılan vardır. Başlarının yukarısında ikisinin arasında ikinci bir hayvan derisi vardır.

Şekil 2.12:A206-012 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 186)

A206-013 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu kısmi görüntü A206-012 'ye benzer bir görüntüdür. Alt kısımda sağ tarafta çıplak insan figürü vardır. İnsan figürünün sağ

tarafında 2 dış çizgiyle çevrili oval forma sahiptir (muhtemelen çantadır). Solda küçük bir dört ayaklının yüzü görülmektedir.

Şekil 2.13:A206-013Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 186)

A206-014 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada, solda ayakta duran çıplak bir kadın figürü vardır. Onun kolları dirsekten bükülmüştür ve 3 belirgin parmağa sahiptir. Parmakları, özelliiksiz ve yuvarlak başının seviyesine yükselmiştir. Sol elinde, kızaklı geçit törenindeki (A206-001'inde olduğu gibi) çatala benzer bir araç tutmaktadır. Kadının yanında uzun kıvrımlı kuyruğa sahip dik şekilde ayakta duran bir köpek vardır. Köpeğin arkasında delik ya da dal vardır. Bu alan üç küçük figürle doldurulmuştur (Şekil 1.14).

Şekil 2.14:A206-014Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 187)

A206-015 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Dairesel çerçevesi tamamlanmış mühür baskısıdır. Bu görüntüde ayakta duran çıplak bir insan figürünün kolları dirseğinden bükülmüş ve başı ile aynı seviyede durmaktadır. Figürün sol tarafında tarak

şeklinde bir obje ve sağ tarafında dik olarak duran bir dört ayaklı vardır. Üst tarafında küçük bir V şekli alanı doldurmuştur(Şekil 2.15).

Şekil 2.15:A206-015 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 187)

A206-016 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Merkezinde başını geriye doğru çevirmiş fantastik bir dört ayaklının geniş bir figürü vardır. Bu fantastik hayvanın geniş kıvrımlı boynuzu ve uzun bir kuyruğu vardır. Altında ise baş aşağı duran keçi gibi bir yaratık vardır. Yukarıdaki geniş alanda 3 hayvan vardır; başı geriye dönük bir keçi, kısa kuyruklu boynuzsuz ikinci bir keçi olabilir ve uzun kuyruklu, belirgin pençeli bir kedigil vardır.

Şekil 2.16: A206-016 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 187)

A206-017 Dikdörtgen Çerçevesi Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu sahnede, 3 boynuzlu hayvan mühür kenarında birbiri etrafında aynı yöne doğru yürümektedir. Ön alt tarafta güçlü

boynuzları ile iki yabani koyun, karşısında güçlü boynuzları ve uzun kuyrukları ile fantastik bir dört ayaklı vardır.

Şekil 2.17: A206-017 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 188)

A206-018 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada, 5 hayvan gösterilmektedir. Aşağıda, yüz yüze bakan kuyruksuz ve boynuzsuz dört ayaklılar vardır. Yukarıda kısa kuyruklu ve hafif kıvrımlı iki boynuzu ile büyük bir keçi vardır. Önünde dik şekilde duran küçük bir keçi vardır. Yukarıda ise baş aşağı duran kısa kuyruklu ve iki sivri kulaklı köpek ya da kedi figürü vardır.

Şekil 2.18: A206-018 Dikdörtgen Çerçevesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 188)

A206-019 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu sahnede, birbirine geçmiş 6 tane boynuzlu dört ayaklı vardır. Birincil figürde keçinin iki kıvrımlı boynuzu ve öne doğru eğik kıvrımlı bacakları vardır. Aşağıda belirgin çatallı tek geniş boynuzlu 3 şematik geyik vardır. Arkasında ters duran tek boynuzlu bir geyik ve yukarıda tek belirgin çatallı boynuzu olan ikinci bir geyik vardır.

Şekil 2.19:A206-019 Dairesel Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 189)

A206-020 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu sahnede, iki hayvan baş aşağı şekilde karşı karşıyadır. Yukarıda kıvrılmış durumda kısa kuyruklu ve iki kıvrımlı boynuza sahip bir keçi vardır. Onun aşağısında yaslanmış belirgin pençeli ve uzun kuyruklu bir kedigil yer almaktadır. Alanda iki tane V şekilli form da vardır.

Şekil 2.20:A206-020 Dikdörtgen Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 189)

A206-021 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: İki kedi çapraz şekilde karşı karşıya durmaktadır. Mührün merkezinde, kedilerin bacaklarının ucu birbiri içine geçmiş ve net şekilde belirtilen üç pençesi vardır. Her ikisinin de kuyrukları üzerine kıvrılmıştır.

Şekil 2.21: A206-021 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 189)

A206-022 Tamamlanmış Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı: Bu sahnede, boğa ve aslan karşı karşıya çapraz şekilde durmaktadır. Ortadaki bileşimde bacakları birbiri içine geçmiştir. Yukarıda boğanın arkasında orta uzunlukta kuyruğu olan, tek uzun boynuzu olan, başı geriye dönük, bozulmuş bir keçi resmi bulunmaktadır. Boğanın önünde ise keçiye benzer küçük bir ikinci hayvan vardır. Kedigilin (aslan) arkasında S şeklinde (muhtemelen yılan) yer almaktadır.

Resim 2.22:A206-022 Dairesel Çerçevesel Tamamlanmış Mühür baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 190)

A206-023 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada, kedi(gil)in üç belirgin pençesi vardır,kuyruklu korunamamıştır. Kedi(gil)e çapraz şekilde duran tek kıvrımlı boynuzu sahip keçidir. Her ikisinin de bacakları ortada birleşmiştir. Yukarıda kedigil şematik keçi ile başı geriye dönüktür. Yukarıda ve arkasında geniş boynuzlu kötü korunmuş hayvan şeklidir, keçi olabilir.

Şekil 2.23: A206-023 Dairesel Çerçevesi Kısım Tamamlanmış Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 190)

A206-024 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu sahnede, kedigilin arka üç pençesi belirgin şekilde gösterilmektedir ve kuyruğu yukarı doğru kıvrılmıştır. Çapraz şekilde karşı karşıya duran tek kıvrımlı uzun bir boynuza sahip keçidir. Her ikisinde bacakları ortada birleşmiştir. Bu alanda V şeklinde tek bir şekil vardır.

Şekil 2.24:A206-024 Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 191)

A206-025 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu iki büyük hayvan, muhtemelen köpektir. Çerçevenin yüzeyini dolduran bu iki hayvan çapraz şekilde karşı karşıya dizilmiştir ve karar vermek için sivri burunlara sahiptir. Her iki hayvanın önünde V formunda bir şekil vardır.

Şekil 2.25:A206-025 Dikdörtgen Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 191)

A206-026 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: İki aynı kedi mühür yüzeyinde aynadan yansımış durumda gösterilmiştir. Her birinin dört tane ayağı vardır ve mührün merkezinde neredeyse birbirine dokunmaktadır. Her birinin üzerinde S şeklinde yılan benzer hayvanlar vardır.

Şekil 2.26:A206-026 Kısmi Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 191)

A206-027 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada, bir kedi ve iki kıvrımlı boynuza sahip keçi gösterilmektedir. Mühür yüzeyinde her ikisi de çapraz şekilde durmaktadır. Köpeğin dört ayaklı yaygın bacakları arasında boşluklar yer almaktadır. Bu alanda köpeğin altında ve keçinin yukarısında ince çizgiler bulunmaktadır.

Şekil 2.27:A206-027 Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 192)

A206-028 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinde karşı karşıya çapraz duran iki tane boynuzlu dört ayaklı vardır. Yukarıda yabani koyunun hilal şeklinde ön boynuzları vardır. Boynuzlarının arasında üç çatalı bir nesne (sebze) olabilir. Arkasında dallı bir şekil vardır, önünde ise bir su tavuğu (turna) ve yılan olduğunu düşündüren iki kıvrımlı çizgi vardır. Bir başka dört ayaklı ise belirgin çatalı tek boynuzlu bir geyiktir. Ön bacağı kuvvetli şekilde kıvrılmıştır. Arkasında üçgen başlı bir yılan vardır.

Şekil 2.28:A206-028 Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 192)

A206-029 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada, iki boynuzlu dört ayaklı çapraz karşı karşıya duran hayvanlar gösterilmektedir. Üstte tek çatalı boynuzlu bir geyik vardır. Geyiğin arkasında tarak şeklinde bir nesne vardır. Alttaki, iki kıvrımlı boynuzlu ve farklı bacakları olan bir keçi vardır. Arkasındaki hayvan, esrarengiz formda, hilal şeklinde boynuzları ile üçgen başlı bir yılanıdır. Bu yılanın kuyruğu uzun kıvrımlı bir çizgi ile kombine edilmiştir. Boynuz, bir bütünün parçasını göstermek için referans olarak kullanılmış olabilir.

Şekil 2.29:A206-029 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 191)

A206-030 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: İki boynuzlu ve dört ayaklı çapraz karşı karşıyadır. Üstteki dört ayaklı, iki kıvrımlı boynuzla sahiptir, alttaki hayvan ise karar vermek için kötü korunmuştur, ancak belki çatal boynuzla sahip bir geyiktir. Arasını dolduran bir H şekli vardır. Kenarlarda kıvrımlı çizgi vardır.

Şekil 2.30:A206-030 Kısmi Tamamlanmış Mühür Baskısı

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 193)

A206-031 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinde iki koşan köpek yukarıda ve altındadır. Üstteki köpeğin güçlü kıvrımlı kuyruğu vardır. Altteki köpeğin kuyruğu korunmamıştır. Köpeğin önünde dik ve paralel çizgiler vardır.

Şekil 2.31:A206-031 Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 193)

A206-032 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Biri yukarıda diğeri mühür yüzeyinin üzerinde iki koşan köpek yer almaktadır. Her ikisinin de yüzü sola doğrudur. Her ikisinin de yüzü sola doğrudur. Her ikisinin de sıkıca kıvrımlı kuyruğu ve üç tırnaklı ayakları öne doğru uzanmaktadır. Üstteki köpek daha geniş ve alta doğru geniş şekilde yayılmıştır. Daha küçük olan köpek boşluğun içerisini doldurmaktadır. Yukarıdaki köpeğin üstünde V şeklinde bir form vardır. Aşağıda alttaki köpek kısadır ve onun altındaki üçgen başlı bir yılanıdır.

Resim 2.32:A206-032 Dairesel Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 194)

A206-033 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinde ayna biçiminde iki köpek yer almaktadır. Her biri güçlü kıvrımlı kuyruğa ve ayaklarının ucundan çıkan üç tırnağa sahiptir. İki köpeğin başının arasında H şeklinde bir form ya da çok esrarengiz bir başka dört ayaklı bulunmaktadır. Kuyruklarının arasında kısa bir çizgi vardır.

Şekil 2.33: A206-033 Fiilen Tamamlanmış Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa:194)

A206-034 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Biri altta, diğeri mühür üst yüzeyinde yer alan iki kıvrımlı boynuza sahip yüzü sola dönük iki keçi bulunmaktadır. Alttaki keçi daha geniş ve dört bacaklı olarak belirtilmiştir. Önünde açılı olarak tek uzun boynuzu ile yer alan küçük bir keçidir. İkinci keçi daha küçüktür ve sadece iki bacaklı gösterilmektedir. Arkasında güçlü kıvrımlı uzun bir form vardır. Başlı net şekilde olmasa da yılan olabilir. Ek olarak, burada V formunda iki şekil vardır ve iki küçük kesikle doldurulmuştur.

Şekil 2.34:A206-034 Dairesel Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 195)

A206-035 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Burada iki kıvrımlı boynuza sahip keçinin boyun ve baş kısmı kalmıştır. Önünde küçükbaşlı ikinci boynuzlu hayvan vardır. Arkasında iki V formunda şekil vardır.

Şekil 2.35: A206-035 Kısmi Korunmuş Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 195)

A206-036 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada, bacakları öne doğru uzanan üç tırnaklı, uzun kıvrımlı kuyruğa sahip tek bir köpek vardır. Yukarısında S formunda şekle sahip bir hayvan vardır, muhtemelen başı olmamasına rağmen bir yilandır.

Şekil 2.36: A206-036 Dikdörtgen Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 195)

A206-037 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyine yerleşmiş olan yüzünü sağa dönmüş tek bir köpek figürüdür. Sıkı spiral şeklinde çok uzun kıvrımlı bir kuyruğa sahiptir. Bacaklarının ucunda tırnakları yer almamaktadır.

Şekil 2.37: A206-037 Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 195)

A206-038 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı: Mühür yüzeyine yerleşmiş yüzünü sola dönmüş tek bir köpek figürüdür. Ayaklarının ucunda uzanan, üç tırnaklı bir hayvandır. Yukarı doğru kıvrımlı kuyruğa sahiptir.

Şekil 2.38: A206-038 Kısmi Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 196)

A206-039 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyine yayılmış yüzü sola dönük tek bir köpek figürü vardır. Arkasında kuyruğu yukarı doğru kıvrılmıştır. Ayaklarının ucunda tırnakları gösterilmemiştir.

Şekil 2.39:A206-039 Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 196)

A206-040 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyine yayılmış yüzünü sola dönmüş tek bir köpek figürüdür. Ayaklarının ucunda üç tırnağı ile öne doğru uzanmıştır. Arkasındaki kıvrımlı kuyruğu yukarı doğrudur. Kıvrımlı kuyrukla iç içe geçmiş tek bir kıvrımlı form vardır. Bu form keçi boynuzuna referans olabilir. Aşağıda köpeğin ön ve arka bacakları arasında üçgen başlı bir yılan bulunmaktadır.

Şekil 2.40:A206-040 Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 196)

A206-041 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Yüzünü sola dönmüş iki çatallı boynuza sahip geyiğin tek bir resmi korunmuştur. Hayvanın önündeki tarak şekilli nesne kısmen korunmuştur.

Şekil 2.41:A206-041 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 197)

A206-042 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: İki köpek çapraz şekilde karşı karşıya yer almaktadır. Ayaklarının ucunda uzanan üç pençesi bulunmaktadır. İki hayvanın arasında S formunda bir şekil vardır, muhtemelen yılanıdır. Her iki hayvanın üstünde V formunda şekil vardır.

Şekil 2.42:A206-042 Kısmen Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 197)

A206-043 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Yüzü sola dönük iki kıvrımlı boynuza sahip tek bir keçi vardır. Boynuzlarının üzerinde ve bacaklarının arasında iki kıvrımlı şekille doldurulmuştur.

Şekil 2.43:A206-043 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 197)

A206-044 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu resimde yüzü sağa dönük iki kıvrımlı boynuza sahip tek bir keçidir. Keçinin arkasında yukarıda üstü çatallı kıvrımlı bir çizgi vardır. Muhtemelen bu form sebzedir.

Şekil 2.44:A206-044 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 198)

A206-045 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Korunmuş kısımda iki yılanın vücudunun dolaşık görüntüsü ya da daha az olasılıkla karmaşık bir düğümle bağlı tek bir yılan bulunmaktadır. Alanı dolduran küçük bir V şekli vardır.

Şekil 2.45:A206-045 Kısmi Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 198)

A206-046 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada yüzü sola dönük iki düz boynuza sahip tek bir dört ayaklıdır. Hayvanın altında ve bacaklarının arasında, iki kıvrımlı üçgen başlı karşı karşıya duran yılanlardır. Hayvanın yukarısındaki kısım, iki düz kısa çizgi ile doldurulmuştur.

Şekil 2.46:A206-046 Fiilen Tamamlanmış Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 198)

A206-047 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Yüzü sola dönük iki kıvrımlı boynuza sahip ayakta duran tek bir keçinin görüntüsüdür

Şekil 2.47:A206-047 Kısmi Dairesel Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 198)

A206-048 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Yüzü sola dönük iki kıvrımlı boynuza sahip ayakta duran tek bir keçinin görüntüsüdür.

Şekil 2.48:A206-048 Kısmi Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 199)

A206-049 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Üst alanda sağ ön ayağı bükülmüş, iki kıvrımlı boynuza sahip başı geriye dönük bir keçi gösterilmektedir. Altında oval başlı bir yılan vardır ve keçinin arka bacakları ile yılanın kıvrımlı kuyruğu çakışmıştır.

Şekil 2.49:A206-049 Dikdörtgen Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 199)

A206-050 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Tek kıvrımlı boynuzlu, geniş kulaklı ve kısa kuyruklu yüzünü sağa dönmüş ayakta duran tek bir keçi bulunmaktadır. Dört ayaklarının üstünde mühür kenarını takip eden uzun bir yılan vardır ve hayvanın ağzının altına doğru üçgen başlı yılan dönmüştür.

Şekil 2.50:A206-050 Dairesel Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 199)

A206-051 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Vücudunun arkasındaki kısımda iki geniş çatallı boynuza sahip geyik korunmuştur. Boynuzların arkasında dört tane V formunda şekille doldurulmuştur.

Şekil 2.51:A206-051 Kısmen Korunmuş Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa:200)

A206-052 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinde fantastik dört ayaklı ağırlıktadır ve küçük dört ayaklılarla çevrilmiştir. Bu fantastik yaratık dört ayaklı bir vücuda sahiptir. Kedigilin ayaklarında üç belirgin pençe vardır ve üstte gösterilen iki takım boynuz vardır. İlk takım boynuzlar çatallar taşımaktadır, ikinci takım eşit uzunlukta olmayan kıvrımlı boynuzlardır. Bu yaratığın baş kısmı yukarı doğru dönük olarak görülmektedir. Bu fantastik hayvanın vücudu ortasından delinmiştir. Bacaklar çok değişken (eşitsiz) uzunlukta ve koşar durumda gibi görünmektedir. Altındaki yaratık küçük bir

keçidir ve yukarıdaki boynuzsuz dört ayaklı, kuyruklu bir hayvan vardır (belki bir kedi(gil)dir. Yukarıda yaratığın başında V şeklinde bir form vardır.

Şekil 2.52: A206-052 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 200)

A206-053 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Üst cepheden görüntülenen kıvrımlı boynuzlara sahip yabani koyunun boyun ve baş kısmı görülmektedir. Büyük hayvanın kenarında dik bir şekilde duran kısa boynuzlu küçük bir keçi bulunmaktadır. Altındaki kıvrımlı çizgi bir başka keçinin tek bir boynuzu olabilir.

Şekil 2.53: A206-053 Dikdörtgen Çerçevesel Kısmi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 200)

A206-054 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Birincil form, iki kıvrımlı çıkıntısı olan yarı oval şekildedir. Solda düz bir çizgi, sağda S formunda bir şekil vardır. Muhtemelen dört ayaklı boynuzlunun bozulmuş temsilidir.

Şekil 2.54:A206-054 Kısmi Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 201)

A206-055 Dairesel Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Vücudunun üst kısmı ve korunan baş kısmında yırtıcı bir kuşun genişletilmiş tüylerinin yayılması ile kanatları gösterilmektedir. Başının arkasında V formunda şekil vardır. İki kısımda altta gösterilen çizgisel oval bir form vardır. Onun altında dar uzun başsız bir gövdede ortaya çıkan iki yaygın kanat vardır. Bu baskıların aynı mührü ait olduğu kesin değildir.

Şekil 2.55:A206-055 Kısmi Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 201)

A206-056 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu sahnede sunulan iki yırtıcı kuş, iki köpek ve fantastik bir yaratıktır. Mühür yüzeyindeki yarım dairenin bir kısmında belli açılı gibi görülen (cepheli) çapraz şekilde karşı karşıya duran geniş kanatlara sahip iki yırtıcı kuş görülmektedir. Yukarıda üçgen başlı kıvrımlı bir yılan vardır. Mühür geri kalan diğer yüzeyinde birbirinin aynısı iki dört ayaklı hayvan vardır, büyük ihtimalle yırtıcı kuşlarla dik şekilde yer almaktadır. Onların aşağısında, dört ayaklı, uzun boyunlu ve üçgen

başlı bir yılan görülmektedir.Bu yaratığın kenarında küçük kıvrımlı ve üçgen başlı bir yılan vardır.

Şekil 2.56:A206-056 Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 202)

A206-057 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinde iyice açılmış kanatlara sahip yırtıcı kuş korunmuştur. Üçgen şeklinde bir vücuda ve dört çıkıntısı olan bir kuyruğa sahiptir. Kuşun sağ tarafında vücudunun üst kısmında üçgen başlı bir yılan vardır.

Şekil 2.57:A206-57 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa:202)

A206-058Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinin genişliğinde yılan benzeri fantastik bir yaratık vardır ve S şeklindeki vücut formu modifiye (başkalaşmış) şekildedir. Yılanın vücudunun merkezi, derin bir çizgi ile bölünmüştür ve 5 çift kıvrımlı çıkıntı vardır (bacak olabilir?). Yaratığın baş kısmı üçgen şeklindedir. Yılanın başının yanında kulak çıkıntılı, kısa kuyruklu boynuzsuz dört ayaklı bir hayvan vardır. Bu alanda ayrıca üç tane çizgi vardır, biri düz çizgi, biri V şeklinde, diğeri L şeklindedir.

Şekil 2.58:A206-058 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 202)

A206-059 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyi üzerinde çift düğümle bükülmüş büyük bir yılan görüntüsü vardır. Yılanın vücudu ortasında derin bir çizgi aşağı doğru devam etmektedir.

Şekil 2.59:A206-059 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 203)

A206-060Kısmen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Görüntüden kalan kısımda büyük bir yılanın vücudu tek bir düğümle içerisine doğru bağlanmıştır ve oval üçgen şeklinde başı vardır. İçerisindeki düğümün sol tarafında yarım küresel formda bir şekil vardır.

Şekil 2.60: A206-060 Kısmi Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 203)

A206-061 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinde büyük bir yılan vardır ve vücudu çift düğümle içerisine dolanmıştır.

Şekil 2.61: A206-061 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 203)

A206-062 Kısmen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu görüntüde uzun kuyruklu bir köpek kısmi olarak korunan kısımda gösterilmektedir. Sirtında ise dalgalı vücuda sahip bir yılan vardır. Yılanın üstünde 5 sivri çıkıntı vardır, bu yırtıcı bir kuşla ilişkili bir uzuv olabilir.

Şekil 2.62:A206-062 Kısmi Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 204)

A206-063 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu görüntüde, alttaki kısımda bir köpeğin vücudu gösterilmektedir. Ayakların ucunda 3 tane tırnak çıkıntısı vardır. Kenarda ise yabani koyun hayvanının ön cepheden baş kısmı vardır. Yukarıda 3 kıvrımlı bir form vardır, muhtemelen başka bir hayvanın vücududur.

Şekil 2.63:A206-063 Kısmi Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 204)

A206-064 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada arka arkaya ve biri baş aşağı sıralanmış 2 su tavuğu (turna) gösterilmektedir. Her ikisinin de önünde üçgen başlı ve kıvrımlı vücuda sahip bir yılan vardır.

Şekil 2.64:A206-063 Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 204)

A206-065 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada, birbirinin aynısı iki bölünmüş bacak, bacakların ucunda tırnaklar ve geyiklerin çatallı boynuzları birleştirilerek bir bütün oluşturulmuştur. Her birinin kenarında üçgen başlı bir yılan vardır: Bunlardan biri büyük ve S şeklinde diğeri ise daha küçük ve kıvrımlı bir vücuda sahiptir.

Şekil 2.65:A206-065 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 205)

A206-066 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Geyiğin çatallı boynuzu S şeklinde düzenlenmiş ve bir bütünün parçası olmuştur.

Şekil 2.66:A206-066 Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 205)

A206-067 Kısmen Tamamlanmış Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu bileşimde, kıvrımlı formlar ile çatalı geyik boynuzları kombine edilerek başı ile bir bütün oluşturmaktadır. Çıkıntılar ise muhtemelen bacakların yerine kullanılmaktadır.

Şekil 2.67:A206-067 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 205)

A206-068 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: İki kıvrımlı tarağa benzer formlar mühür kenarını takip etmektedir. Ortadaki birleşik form çatalı geyik boynuzuna bağlı üçgen başlı bir yılan olabilir. Resim anlaşılır nitelikte ancak bir bütüne referans olacak kadar değildir.

Şekil 2.68:A206-068 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 206)

A206-069 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür kenarlarının etrafı sivri, kıvrımlı ve köşeli çıkıntılara sahiptir. Merkezine doğru büyük form ise bacak gibi iki çıkıntıya sahiptir. Karar vermek pek mümkün değildir.

Şekil 2.69:A206-069 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 206)

A206-070 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu tasarım, simetrik olarak düzenlenmiş kıvrımlı çizgileri göstermektedir. Bu resim geometrik bir şekil olabilir ya da yırtıcı bir kuşun kanatları olabilir ancak kesin değildir.

Şekil 2.70:A206-070 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 206)

A206-071 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür yüzeyi, oyma işlemi ile çapraz ve düzensiz desenlerin etrafı doğrusal bir kenar süsü ile çevrilmiştir. Dip kısmında ise küçük dikdörtgen bir form vardır.

Şekil 2.71:A206-071 Dairesel Çerçeve Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 206)

A206-072 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu resimde, şematik hale getirilen dört ayaklılar ve yılanlar bulunmaktadır. Yukarıda yüzünü sola dönmüş dört ayaklı büyük boynuzsuz bir hayvan vardır. Kedi(gil)in bacaklarının ucunda pençeler vardır, fakat kuyruğu tam olarak belirgin değildir. Yukarısında tek düz boynuzsa sahip küçük bir keçi vardır. Kedigilin önünde, yüzünü sağa dönmüş bir başka küçük dört ayaklı vardır ancak başı eksiktir. Altında ise tek düz boynuzsa sahip bir keçi vardır. Arkasında S şeklinde üçgen başlı bir yılan vardır.

Şekil 2.72: A206-072 Kısmi Dairesel Çerçeve Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 207)

A206-073 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinin ortasına hakim olan büyük boynuzsuz ve kuyuksuz dört ayaklı vardır. Arka ayaklarında belirgin 3 pençesi vardır. Yukardan dört ayaklının arkasından saldıran yırtıcı bir kuş vardır. Alan içinde birkaç kıvrımlı form bulunmaktadır.

Şekil 2.73:A206-073 Dairesel Çerçeveli Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 207)

A206-074 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinin merkezi, bir kedigilin vücudu ile kaplıdır. Kedigilin belirgin pençeleri ve kuyruğu vardır. Yukarısında saldıran bir yırtıcı kuş vardır. Kedigil ile yırtıcı kuş arasında kıvrımlı bir form (yılan olabilir) vardır. Kedigilin önünde tanımlanamayan bir form vardır.

Şekil 2.74:A206-074 Dairesel Çerçeveli Kısmi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 208)

A206-075 Kare Çerçeveye Sahip Fiilen Tamamlanmış Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinin merkezinde kuyuksuz ve boynuzsuz bir dört ayaklı, başını geriye çevirerek sağa doğru

yürümektedir. Yukarıda küçük bir dört ayaklı vardır. Altında ise alanı doldurmuş olan küçük birkaç kesik vardır.

Şekil 2.75:A206-075 Kısmi Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 208)

A206-076 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Sağ tarafa doğru yürüyen uzun kuyruklu, dört ayaklı bir hayvan (muhtemelen kedigil) görülmektedir.

Şekil 2.76:A206-076 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 208)

A206-077 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada mühür yüzeyini dolduran dört ayaklılarının her birinin bir parçasından bir araya getirilmiş yeni bir bütün oluşturulmuştur. Yukarıda iki tane çok geniş dairesel boynuzu sahip bir keçi bulunmaktadır. Keçinin altında ve karşısında bir geyiğin çatallı boynuzu bulunmaktadır. Alttaki geyiğin sadece ön bacakları vardır. Kenarda ise tarağa benzer kıvrımlı bir form vardır.

Şekil 2.77:A206-077 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 209)

A206-078 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu sahnede, sola doğru adımlar atan kuyruksuz ve 3 belirgin pençeye sahip fantastik büyük bir hayvan vardır. Yukarıda baş aşağı duran tek kıvrımlı boynuzla sahip bir keçi bulunmaktadır. Büyük yaratığın önünde bir su tavuğu (turna) vardır. Altında ikinci bir şematik turna baş aşağı şekilde durmaktadır. Alanda V şeklinde bir formda vardır.

Şekil 2.78:A206-078 Kısmi Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 209)

A206-079 Dairesel Çerçeveye Sahip Tamamlanmış Mühür Baskısı: Bu manzarada hayvanların savaş sahnesi gösterilmektedir. Solda tipik olmayan belirgin 3 pençeye sahip bir kedigil, tek düz boynuzla sahip bir keçiye dik şekilde saldırılmaktadır. Mühür bordürünün etrafında 3 küçük keçi bulunmaktadır. Merkezde kısa kıvrımlı boynuzla sahip bir başka keçi bulunmaktadır.

Şekil 2.79:A206-079 Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 209)

A206-080 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesiz Mühür Baskısı: Resim net olmadığı için görsel tespit edilememektedir. Kenar mührün üzerindeki kıvrımlı çizgiler bacak olabilir.

Şekil 2.80:A206-080 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak:(Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 210)

A206-081 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesiz Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinin merkezinde sağ tarafa doğru koşan bir köpek vardır. Altında üçgen ve V şeklinde bir form, yukarıda bir çift kıvrımlı boynuz ya da iç içe 2 tane V formu vardır.

Şekil 2.81:A206-081 Dairesel Çerçevesiz Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 210)

A206-082 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Yüzünü sola dönmüş ayakta duran bir çift çatalı boynuzla sahip bir geyik resmi vardır.

Şekil 2.82:A206-082 Kısmi Dairesel Çerçevesiz Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 210)

A206-083 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Sola doğru koşan tek düz boynuzu olan küçük bir keçi bulunmaktadır. Yukarıda ön bacakları olan bir başka hayvan vardır. Alanda küçük bir kesik vardır.

Şekil 2.83: A206-083 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 210)

A206-084 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Yüzünü sola dönmüş, ön ayakları ve kısa başı ile ayakta duran bir dört ayaklı vardır. Hayvanın önünde çift çizgili bir yılanın vücudu olabilir. Altında ise net olmayan bir form vardır, belki de küçük bir dört ayaklının vücududur.

Şekil 2.84:A206-084 Dikdörtgen Çerçveli Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 211)

A206-085 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu tasarımda iki deliğin arasına geometrik sıra ile dizilmiş kalın ve ince çizgiler bulunmaktadır.

Şekil 2.85:A206-085 Kısmi Dairesel Çerçveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 211)

A206-086 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür kenarı boyunca yüzünü sola dönmüş ayakta duran iki kısa kulaklı ve kıvrımlı kuyruğa sahip bir köpek bulunmaktadır. Önünde kedigilin pençesi vardır. Yüzünü sağa dönmüş tek düz boynuzlu bir keçinin başı ve gövdenin çok az bir kısmı görülmektedir.

Şekil 2.86: A206-086 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 182)

A206-087 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Burada yüzünü sola dönmüş ayakta duran tek kıvrımlı boynuzu sahip küçük bir keçi vardır. Önünde bir kedigilin pençesi vardır.

Şekil 2.87: A206-087 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 211)

A206-088 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu mühürde, alanı dolduran sola doğru koşan fantastik bir dört ayaklı, pençeli bir kedigildir. Yaratığın altında ön kısımda yüzünü sola dönmüş küçük bir keçi vardır. Yaratık V şeklinde ve kısa çizgilerle çevrilidir.

Şekil 2.88: A206-088 kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 212)

A206-089 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Tek kıvrımlı boynuza sahip ve yüzünü sağa dönmüş başı ters duran bir keçi vardır. Yukarıda üçgen başlı bir yılan ve iki kıvrımlı form vardır. Keçinin üzerinde kısa bir çizgi yer almaktadır.

Şekil 2.89: A206-089 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 212)

A206-090 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür kenarında boynuzsuz ve kuyruksuz küçük bir dört ayaklı vardır. Önünde hafif kıvrımlı bir çizgi vardır.

Şekil 2.90:A206-090 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa:212)

A206-091 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Yüzünü sağa dönmüş tek kıvrımlı boynuzla sahip bir keçi vardır ve önünde uzun çizgisel bir form vardır.

Şekil 2.91:A206-091 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 212)

A206-092 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Her iki yönden gelen uzun, çıkıntılı ve dalgalı bir çizgi bulunmaktadır. Net olmayan bir görüntüdür.

Şekil 2.92:A206-092 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 213)

A206-093 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu resimdeki görüntü bozulmuştur ve okumak zordur. Bacakları arasında kısa çizgiler bulunmaktadır.

Şekil 2.93:A206-093 Kısmen Korunmuş Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 213)

A206-094 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühürde, tek kıvrımlı boynuzla sahip başı ters duran bir keçi vardır. Yukarıda 3 pençeli ayağa sahip bir kedigilin arka bacağı gösterilmiştir. Aşağıda bir başka dört ayaklının yatay pozisyonundaki arka duruşu görülmektedir.

Şekil 2.94:A206-094 Kısmi Dairesel Çerçeve Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 213)

A206-095 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinin içerisi çapraz desen ile bölünmüştür ve her biri V şeklinde birleşmiş yapılarla doldurulmuştur.

Şekil 2.95:A206-095 Kısmi Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 213)

A206-096 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Burada ayakta duran bir dört ayaklı ve birkaç hayvanın arka kısımları bulunmaktadır. Ayrıca uzun bir çizgi ve birkaç küçük işaret bulunmaktadır.

Şekil 2.96:A206-096 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeve Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 214)

A206-097 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Sağdaki açılarda yer alan iki su tavuğu (turna) yer almaktadır. Gösterilen iki uzun bacak 3. bir turnanın bacağı olabilir. Bu alanda iki kıvrımlı çizgi ve 3 tane çıkıntılı form vardır.

Şekil 2.97: A206-097 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 214)

A206-098 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu kısmi mühürde dört birleşik çemberli geometrik form ya da sarmal bir yılan vardır. Her bir sarmal yılanın dış kısımlarında kısa dikenler ortaya çıkmıştır.

Şekil 2.98:A206-098 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 214)

A206-099 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Burada yüzünü sağa dönmüş, kısa kuyruklu, S şeklinde boynuzlu tek bir ahu(ceylan) çömelmiş durumdadır.

Şekil 2.99:A206-099 Kısmi Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 214)

A206-100 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Burada yüzünü sola dönmüş, az kıvrımlı kuyruğu ve patilerinin ucundaki tırnakları ile ayakta duran bir köpek vardır.

Şekil 2.100:Dikdörtgen Çerçevesi Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 215)

A206-101 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu kısmi görüntü iyi şekilde muhafaza edilememiştir fakat kesin olan fantastik bir yaratık görüntüsüdür. Bu yaratık uzun boyunlu ve ayaklarının ucunda pençeleri vardır. Alanda küçük bir kedigil ve bir başka 3 pençeli bir kedigil bulunmaktadır.

Şekil 2.101: A206-101 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 215)

A206-102 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür: Bu görselde iki dört ayaklı hayvanın kısmi görüntüleri bulunmaktadır. Yukarıdaki kalkık uzun kuyruk, bir dört ayaklı hayvanın arka kısmıdır. Altındaki kıvrımlı boynuzu olan küçük bir keçidir. Önündeki kıvrımlı çizgi boynuz olabilir.

Şekil 2.102: A206-102 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 215)

A206-103 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Dört ayaklı bir hayvanın 3 bacağı korunmuştur ve 3 çıkıntılı bir formun kısmi görüntüsüdür.

Şekil 2.103: A206-103 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Korunmuş Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 215)

A206-104 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmi Korunmuş Mühür: Bir çift kıvrımlı ve düz çizgi bulunmaktadır ve muhtemelen dört ayaklı hayvanın bir parçasıdır.

Şekil 2.104: A206-104 Dikdörtgen Çerçevesi Kısım Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 216)

A206-105 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Kısmen korunmuş olan tek kıvrımlı boynuzu ile başını geriye çevirmiş bir keçinin vücududur. Alan içinde hayvanın vücudunun altında kısa bir çizgi vardır.

Şekil 2.105: A206-105 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 216)

A206-106 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Yüzünü sola dönmüş ayaklarının ucunda üç pençesi olan, hafif kıvrımlı kuyruğu ile bir köpek vardır. Altında tanımlanamayan bir form vardır. Muhtemelen başka bir hayvan daha vardır. Alan içinde tek küçük oval bir yapı vardır.

Şekil 2.106: A206-106 Dairesel Çerçevesi Kısım Korunmuş Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 216)

A206-107 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı: Az kıvrımlı kuyruğu ve 3 pençesi ile bir köpek sağa doğru koşmaktadır. Altında kısmen korunmuş oval bir form vardır.

Şekil 2.107: A206-107 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 216)

A206-108 Tamamlanmış Dairesel Mühür Baskısı: Görüntüde iki fantastik dört ayaklı çapraz şekilde karşı karşıyadır ve tek bir vücudu paylaşarak bir bütün oluşturmaktadır. Her biri tek çatallı boynuza sahip bir geyik ve tek kıvrımlı boynuza sahip bir keçidir.

Şekil 2.108: A206-108 Dairesel Çerçevesi Tamamlanmış Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 217)

A206-109 Kısmen Korunmuş Dairesel Mühür Baskısı: Görüntüdeki büyük bir vücuda sahip fantastik bir kedigildir. Bu kedigilin pençeleri ve 4 tane kalın kılı vardır. Bu kollar boynunun önündeki tüylerin yerine kullanılmış olabilir.

Şekil 2.109: A206-109 Kısmen Korunmuş Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 217)

A206-110 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı: Burada yüzü sola dönük iki ayrı dört ayaklı hayvanın vücutları gösterilmiştir. Öndeki hayvan tek düz boynuza sahip olduğu için keçi olduğu düşünülebilir.

Şekil 2.110: A206-110 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 217)

A206-111 Silindir Mührün Kısmi Görüntüsü: Bu görüntüde resmi kayıtlarda olmayan sola doğru yürüyen 3 sıralı hayvan gösterilmektedir. En büyük hayvanlar ortadaki kayıtlarda bulunmaktadır. Ortadaki dört ayaklı uzun boylu, sivri, kulaklı, boynuzsuz, pençesiz fakat uzun sakallı bir hayvandır. Solda bir dört ayaklının vücudu, altında ise bir başka boynuzsuz

dört ayaklı vardır. Yukarıda bir akrep ve önünde bir başka tam belli olmayan bir dört ayaklı vardır.

Şekil 2.111:A206-111 Kısmi Silindir Mührü Görüntüsü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 218)

A206-112 Kısmen Korunmuş Silindir Mührü: Bu sahnede kötü korunmuş iki resmi kayıt görüntüsü bulunmaktadır. Üstteki görüntü, çok uzun kuyruklu dört ayaklının arka kısmı görülmektedir. Arkasında küçük bir hayvan olabilir. Alttakinde ise yarım çember ile içerisinde küçük bir dört ayaklı kısım korunmuştur. Çemberin önünde üst kısımda bir köpeğin kulakları olabilir.

Şekil 2.112:A206-112 Kısmen Korunmuş Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 218)

A206-113 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı: İki eksik ve iç içe geçmiş formlar bir hayvanın bacakları olabilir.

Şekil 2.113:A206-113 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 218)

A206-114 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Burada yüzünü sola dönmüş, patilerinde tırnakları olmayan, az kıvrımlı kuyruğu olan bir köpek vardır.

Şekil 2.114: A206-114 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 219)

A206-115 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür kenarında kıvrımlı tarak formu bulunmaktadır. Diğer form bir hayvanın organları ya da boynuzu olabilir, fakat teşhis etmek mümkün değildir.

Şekil 2.115:A206-115 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 219)

A206-116 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Burada yüzünü sağa dönmüş tek çatalı boynuzu olan tek bir geyik vardır. Ayaklarının ucunda yükselen geyiğin toynakları bölünmüştür. Önünde V şeklinde bir form vardır.

Şekil 2.116:A206-116 Dikdörtgen Çerçeve Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 219)

A206-117 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Burada baş aşağı duran, ayna yansıması durumundaki kısa kıvrımlı boynuzla sahip iki keçi bulunmaktadır.

Şekil 2.117:A206-117 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 219)

A206-118 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeve Mühür: Yüzü sağa dönük tek çatalı boynuzu ile 5 bacaklı fantastik bir geyik olabilir.

Şekil 2.118:A206-118 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 220)

A206-119 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı: Burada yüzünü sola dönmüş az kıvrımlı kuyruğa sahip bir köpeğin kısmen korunmuş şekli görülmektedir.

Şekil 2.119:A206-119 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 220)

A206-120 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı: Kısmen korunmuş bu görüntüde çatallı toynaklar ve kısa kuyruğa sahip dört ayaklının vücudu gösterilmektedir. Hayvanın arkasında V şeklinde bir form vardır.

Şekil 2.120:A206-120 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 220)

A206-121 Muhtemelen Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı: Kısmen korunan bu görüntüde, 4 çıkıntı düz ve dik çizgilerle çevrilidir. Bu görüntü muhtemelen dört ayaklıdır fakat emin olmak için korunan kısım yeterli değildir.

Şekil 2.121:A206-121 Kısmi Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 220)

A206-122 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Burada daha geniş yoğunlukta iki kıvrımlı çizgi vardır, muhtemelen boynuzlu, dört ayaklı bir hayvanın vücududur. Çizgilerin altındaki kısımda kedigilin pençesidir.

Şekil 2.122:A206-122 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 221)

A206-123 Kısmen Korunmuş Dairesel Mühür Baskısı: İki kedigil çapraz şekilde karşı karşıyadır. Hem ön hem arka pençeleri belirgindir. Üstteki kedigilin önünde V şeklinde bir form vardır.

Şekil 2.123:A206-123 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 221)

A206-124 Dairesel Çerçeveli Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Yüzünü sağa dönmüş duran, belirgin arka pençelere sahip, uzun kuyruğu üzerinde yükselmiş bir kedigildir. Alanda birkaç oval form vardır.

Şekil 2.124:A206-124 Kısmi Dairesel Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 221)

A206-125 Dairesel Çerçeveli Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı: Sağa doğru koşan, iki düz boynuza ve dejanere vücuda sahip bir keçinin görüntüsüdür. Boynuzları ile vücudu arasında tek bir uzun çizgi vardır.

Şekil 2.125:A206-125 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 221)

A206-126 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Görüntüde yılanın vücudu iç içe geçmiştir ve merkezinde derin bir çizgi bulunmaktadır.

Şekil 2.126: Muhtemelen Dairesel Çerçevesi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 222)

A206-127 Kısmi Silindir Mührü: Görüntüde sağa doğru yürüyen bir kedigilin boyun ve vücudunun korunan kısmı açıkça betimlenmiştir. Kedigilin yukarısında içine düğümlenmiş bükümlü yılanın vücut kısmı vardır. Kedigilin bacakları arasında yüzü sola dönmüş kısa kuyruklu ve kısa boynuzlu küçük bir keçi bulunmaktadır.

Şekil 2.127:A206-127 Kısmi Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 222)

5.2. A340 Odasındaki Mühürler

A340-151 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısının Kısmi Görüntüsü: Bu tasarımda gösterilen, yukarıdaki yırtıcı kuşun geniş kanatları ve düz boynuzlu küçük bir keçinin görüntüsüdür.

Şekil 3.1:A340-151 Dairesel Çerçeveveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 222)

A340-152 Fiilen Tamamlanmış Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Mühür yüzeyinde, merkez çizgiden bölünen 4 çift kıvrımlı yayılmış diken vardır. Bu geometrik bir desen ya da sekiz bacaklı bir böceğin yerine soyutlanmıştır.

Şekil 3.2:A340-152 Kısmen Tamamlanmış Dairesel Mühür Baskısı (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 222)

A340-153 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı: Korunan kısımda gözlenen dört ayaklının arka kısmı, muhtemelen uzun kuyruklu bir boynuzlugildir.

Şekil 3.3:A340-153Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 223)

A340-154 = A206-101

A340-155 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısının Kısmi Görüntüsü:

Burada gösterilen, üç pençeli bir kedigilin vücudunun arka kısmıdır.

Şekil 3.4:A340-155 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 223)

A340-156 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı: 3 belirgin pençesi ve eğimli bacakları ile yüzünü sola dönmüş kıvrımlı kuyruğa sahip bir kedigildir. Kedigilin karşı tarafında çapraz durumda sadece pençeleri belirtilen ikinci bir kedigil vardır. Bu iki kedigil bir yılanla ayrılmıştır.

Şekil 3.5:A340-156 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 223)

A340-157 Muhtemelen Tamamlanmış Silindir Mührü Görüntüsü: Silindir mührün tamamlanmış görüntüsü olabilir. Sola doğru yürüyen tek kıvrımlı boynuza sahip iki keçi sıralanmıştır.

Şekil 3.6:A340-157 Tamamlanmış Silindir Mührü Görüntüsü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 223)

A340-158 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı: Bu tasarımda sadece kedigilin önündeki 3 pençesi görülmektedir ve mühür kenarını takip eden bir yılan vardır.

Şekil 3.7:A340-158 Dairesel Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 224)

A340-159 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısının Neredeyse Tamamlanmış Görüntüsü: 2 ahu çapraz şekilde karşı karşıya sıralanmıştır ve bacakları iç içedir. Alanda V şeklinde ve düzensiz formda şekiller vardır.

Şekil 3.8:A340-159 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 224)

A340-160 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısının Kısmi Görüntüsü: Merkezde yüzünü sağa dönmüş alelacele durumdaki figürlerle çevrilidir. Ahunun önünde daha küçük bir kedigil vardır ve alt tarafta düz boynuzlu bir keçi vardır.

Şekil 3.9:A340-160 Kısmi Dairesel Çerçeveli Mühür Görüntüsü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 224)

A340-161 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: İki bacaklı bir hayvan yüzünü sağa dönmüş durumdadır bu muhtemelen bir su tavuğudur. Alanda W şeklinde kancalı bir çizgi vardır.

Şekil 3.10:A340-161 Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 225)

A340-162 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısının Kısmi Görüntüsü: Sağdaki forma doğru yüzünü dönmüş bir turna bulunmaktadır. Üzerinde ise V şeklinde bir kuş vardır.

Şekil 3.11:A340-162 Kısmen Korunmuş Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa:225)

A340-163 = A340-151

A340-164 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Yüzü sola dönük, tek çatallı boynuzu olan bir geyiktir. Hayvanın altında küçük kıvrımlı bir çizgi vardır.

Şekil 3.12:A340-164 Dairesel Çerçevesiz Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 225)

A340-165 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Çift spiral formunda merkezde bulunan 4 çatallı sebze formu vardır. Alanda küçük kıvrımlı bir yılan vardır.

Şekil 3.13:A340-165 Kısmi Dairesel Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 225)

A340- 166 = A206-030

A340-167 Silindir Mühürde Gösterilen Sıralı Hayvanların Kısmi Görüntüsü: Yüzünü sağa dönmüş bir kedigil, tek çatallı boynuza sahip geyiğe doğru yürümektedir. Yüzü sola dönük turna geyiğe doğru bakmaktadır. Alanda V şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.14:A340-167 Kısmi Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 226)

A340-168 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: İki tamamlanamamış dairesel ve birbirine bağlı form vardır. Her biri küçük dört ayaklı ile çevrilmiş olabilir.

Şekil 3.15:A340-168 Dairesel Çerçevesiz Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 226)

A340-169 Silindir Mührün Kısmi Görüntüsü: Bu görselde, iki çatallı boynuzla sahip bir geyik ve çapraz şekilde karşı karşıya duran tek boynuzlu bir keçi vardır.

Şekil 3.16:A340-169 Kısmi Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 226)

A340-170 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısının Tamamlanmış Görüntüsü: Yüzü sola dönük duran 3 bacaklı bir keçidir. Keçinin üzerinde kıvrımlı bir çizgi ve V şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.17:A340-170 Tamamlanmış Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 226)

A340-172 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Yukarıda uzun boyunlu, ayakta duran, yüzünü sağa dönmüş bir ahı vardır ve fantastik bir yaratığın kısmi görüntüsüdür.

Şekil 3.18:A340-172 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 227)

A340-173 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Temel tasarım elementleri tespit edilememiştir. V şeklindeki form alandadır.

Şekil 3.19:A340-173 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 227)

A340-174 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Belli belirsiz S şeklinde boynuzlu bir ahı sağa doğru yaslanmıştır.

Şekil 3.20:A340-174 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 227)

A340-175 Muhtemelen Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu tasarımdaki elementler muhtemelen dört ayaklıdır ancak bunu söyleyecek kadar belirgin değildir. Kenarda 3 çıkıntılı bir şekil vardır.

Şekil 3.21:A340-175 Dikdörtgen Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 227)

A340-176 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Merkezine bir çember çizilmiş ve etrafı spiral bir çizgi ile çevrilmiştir.

Şekil 3.22:A340-176 Dairesel Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 228)

A340-177 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı: Bu görselde, vücudu iç içe geçmiş iki yılanın kısmen korunmuş görüntüsüdür.

Şekil 3.23:A340-177 Muhtemelen Dairesel Çerçeveli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 228)

A340-178 Dairesel Mühür Baskısı: Belirsiz bir dört ayaklının arkası ve bir kedigilin arka bacağının 3 pençesi gösterilmiştir.

Şekil 3.24:A340-178 Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 228)

A340-180 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu tasarımda kısmi korunmuş olan bir dört ayaklının bölünmüş bacağı, kıvrımlı bir çizgi ve spiral şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.25:A340-180 Kısmi Dairesel Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 228)

A340-182 Silindir Mührün Kısmi Görüntüsü: Yüzü sağa dönük ayakta duran 2 turna vardır. İkisinin arasını dolduran V şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.26:A340-182 Kısmi Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 228)

A340-183 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür: Sağ tarafta, her biri açılı çizgilerle doldurulmuş merkezde her bir çeyrek daire vardır.

Şekil 3.27:A340-183 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 229)

A340-184 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısının Kısmi Görüntüsü: Bu belirsiz tasarımda tahminen 2 boynuzlu dört ayaklı bir hayvanın karşı karşıya duran bacakları vardır. İkisinin arasını dolduran W şeklinde yapılarıdır.

Şekil 3.28:A340-184 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 229)

A340-185 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı: Bu görselde, uzun kuyruklu, dört ayaklı bir boynuzlugilin arkası korunmuştur. Bu alanda yukardaki hayvanın arkası belirsiz formdadır.

Şekil 3.29:A340-185 Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 229)

A340-186 Silindir Mührün Kısmi Görüntüsü: Burada 2 ahı sağa doğru dörte bir yüksekliğe çıkararak yürümektedir. Yukarda ve ahunun arasında küçük doğrusal V şeklinde yapı vardır.

Şekil 3.30:A340-186 Kısmi Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 229)

5.3. (A Deposu) A77 Ve A39 Mühürleri

A77-201: Dairesel çerçeveye sahip mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Vücudu iç içe düğümlenmiş üçgen başlı bir yılan vardır.

Şekil 3.31:A77-201Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 230)

A77-202: Silindir mührün kısmi görüntüsüdür. Bu tasarımda 2 çift şahlanan kedigil gösterilmektedir. Bir başka çiftin kuyrukları kıvrılarak birbirine dolaşmıştır, ikinci çiftin vücudu çapraz şekilde öndedir.

Şekil 3.32:A77-202 Silindir Mührün Kısmi Görüntüsü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 230)

A77-203: Belki de dairesel çerçeveye sahip mühür baskısının görüntüsüdür. Bu görüntüyü yorumlamak son derece zordur. Belki de ayakta duran insan figürünün çeşitli hayvanlarla çevrili olarak gösterilmektedir.

Şekil 3.33:A77-203 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı Olabilir

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 230)

A77-204: Dairesel çerçeveye sahip geniş bir mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Merkezde kalın bir çember tasarımı vardır. Etrafında yer alan ise çömelmiş bir kedigil, üçgen başlı bir yılan, cinsel organı kalkık ve bükülmüş dizlerle yüzünü sola dönmüş şekilde ayakta duran bir

erkektir. Dairenin yukarisinda baş aşağı duran bir su tavuğu (turna) vardır. Dairenin alt kısmında belki de baş aşağı duran bir dđrt ayaklı vardır.

Şekil 3.34:A77-204 Dairesel Çerçeveseli Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 231)

A77-205: Dairesel çerçeveye sahip geniş bir mühür baskısıdır. Bu kısmi görüntüde, bir dđrt ayaklı gösterilmektedir, belki de vücudunun şekline bakılırsa yüzünü sağa dönmüş bir ceylan olabilir. Yukarda kalın dalgalı bir form vardır.

Şekil 3.35:A77-205 Kısmi Dairesel Çerçeveseli Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 231)

A77-206:Dairesel ve tamamlanmış mühür baskısıdır. Yüzü sola dönük yırtıcı bir kuş vardır. Yukarda bir başka küçük yırtıcı kuş uçmaktadır. Alanda küçük bir form vardır,bu belki de bir dđrt ayaklıdır.

Şekil 3.36:A77-206 Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 231)

A77-207: Dairesel mühür baskısıdır. Yüzü sola dönük ayakta duran boynuzsuz bir dört ayaklıdır. Yukarda iki bacaklı ikinci bir hayvan daha vardır.

Şekil 3.37:A77-207 Dairesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 232)

A77-208: Dairesel mühür baskısıdır. Mühürde iki tane birbirinden bağımsız bölümün dörtte biri korunmuştur. Burada kıvrımlı kuyruğu olan bir köpek ve 3 pençeli bir ayak vardır.

Şekil 3.38:A77-208 Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 232)

A77-209: Dairesel çerçevesel mühür baskısıdır. Burada yüzünü sola dönmüş bir köpeğin yukarı doğru yükselen kıvrımlı kuyruğu korunmuştur.

Şekil 3.39:A77-209 Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 232)

A77-210: Dairesel çerçevesel mühür baskısıdır. Bu tasarımda öne doğru uzanmış bir kedigilin ön ve arka bacaklarındaki pençeleri vardır. Alanda V şeklinde bir formda vardır.

Şekil 3.40:A77-210 Dairesel Çerçevesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 232)

A77-211: Dairesel mührün az bir kısmı görülmektedir. Görselde 5 tane yayılmış çizgisel desen vardır.

Şekil 3.41:A77-211 Dairesel Çerçevesel Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 233)

A77-212: Dikdörtgen çerçeveye sahip mühür baskısının neredeyse tamamlanmış görüntüsüdür. Tek düğümle bükülmüş üçgen başlı bir yılan gösterilmiştir. Yılanın başının yanında V şeklinde bir form ve diyagonal bir çizgi vardır. Kuyruğun yanındaki ikinci çift küçük hilal şeklinde bir yapıdır.

Şekil 3.42:A77-212 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 233)

A77-213: Belirsiz şekle sahip mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Belirsiz bir dört ayaklı vücut gösterilmiştir. Yukarıda dişli bir form vardır.

Şekil 3.43:A77-213 Belirsiz Şekle Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 233)

A77-214: Silindir mühür baskının neredeyse tamamlanmış görüntüsüdür. Bu tasarımda her iki kenarda iki yüksek boyunlu özdeş küp vardır. Her bir kap U şeklinde bir kanalla desteklenmektedir, muhtemelen bir ağ gibi gösterilmektedir. Kapların arasında kalın bir V şeklinde bir form vardır, belki de küçük bir kaptır.

Şekil 3.44:A77-214 Silindir Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 233)

A77-215: Mühür baskının kısmi görüntüsüdür. Arka kuyruğu yukarı doğru kıvrımlı şekilde yükselen bir köpek figürü vardır. Hayvanın önünde bir nokta vardır.

Şekil 3.45:A77-215 Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 234)

A77-216: Dairesel çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Yüzünü sağa dönmüş bir çift yüksek kıvrımlı boynuzu ile bir keçinin boynuz ve vücudu gösterilmiştir.

Şekil 3.46:A77-216 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 234)

A77-217: Muhtemelen dairesel çerçeveye sahip mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Bu görselde yüzünü sağa dönmüş bir dört ayaklı vardır. Üst alanda ise 3 tane su tavuğu (turna) vardır.

Şekil 3.47:A77-217 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 234)

A77-218: Muhtemelen dairesel çerçeveli mühür baskısıdır. Burada yüzü sağa dönük dört ayaklı bir hayvanın vücudu gösterilmektedir. Altında iki diyagonal çizgi vardır.

Şekil 3.48:A77-218 Muhtemelen Dairesel Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 234)

A77-219: Dairesel çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Bu görseldeki nesnelere belirsizdir fakat dişli kıvrımlı bir form, kıvrımlı bir çizgi ve S şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.49:A77-219 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 235)

A77-220: Dairesel çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Burada bir dört ayaklı gösterilmiştir, yüzü sağa dönük bir kedigil ya da köpek olabilir. Dört ayaklının üzerinde V şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.50:A77-220 Kısmi Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 235)

A77-221: Mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Kalın merkezi çizgilerden oluşan geometrik bir görsel vardır. Bu diyagonal çizgilerden bir kısmı sola doğru bükülmüş diğer taraftaki düz çizgiler ise sağa doğru yayılmıştır.

Şekil 3.51:A77-221 Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 235)

A77-222: Mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Bu görselde sola doğru çömelmiş bir dört ayaklı gösterilmektedir. Üst alanda hilal formunda bir şekil vardır.

Şekil 3.52:A77-222 Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 235)

A77-223: Dairesel mühür baskısıdır. Bu görselde belirsiz türde bir dört ayaklının korunan kısmıdır. Alanda yukarıda 3 çatallı bir sebze formu vardır.

Şekil 3.53:A77-223 Kısmi Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 235)

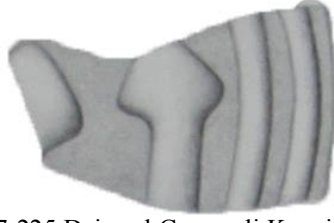
A77-224: Silindir mühür baskısıdır. Bu görselde diyagonal çizgiler ve iç içe zikzak şeritlerden geometrik desenler vardır. Düz çizgilerden bir bordür oluşturulmuştur.

Şekil 3.54:A77-224 Silindir Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 236)

A77-225: Dairesel çerçeveli bir mühür baskısıdır. Bu gösterimde, üçgen başlı bir yılan tasarımı, 2 kıvrımlı çizgi ve ikinci bir üçgen baş vardır.

Şekil 3.55:A77-225 Dairesel Çerçevesi Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 236)

A77-226: Dairesel çerçevesi mühür baskısıdır. Bu görselde yüzünü sağa dönmüş S şeklinde bir çift boynuz vardır. Bu boynuzların bir ceplana ait olduğu düşünülmektedir. Alanda V şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.56:A77-226 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 236)

A77-227: Dairesel çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Bu görselde büyük merkezi noktadan oluşan spiral şeklinde geometrik bir desen vardır.

Şekil 3.57:A77-227 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 236)

A39-228: Dairesel çerçeveye sahip mühür baskısının neredeyse tamamlanmış görüntüsüdür. Bu görselde yüzünü sola dönmüş yükselen tek bir kedigil uzanmıştır.

Şekil 3.58:A39-228 Dairesel Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 236)

A39-229: Neredeyse tamamlanmış dairesel mühür baskısıdır. Bu görselde, yüzünü sola dönmüş tek bir akrep vardır.

Şekil 3.59:A39-229 Neredeyse Tamamlanmış Dairesel Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 237)

A39-230: Dairesel çerçeveli mühür baskısıdır. Sola doğru yürüyen bir keçi ya da ahu, altında ise yüzünü sola dönmüş ikinci bir keçi gösterilmiştir.

Şekil 3.60:A39-230 Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 237)

A39-231: Dikdörtgen çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Sola doğru yürüyen (muhtemelen kedigil) uzun kuyruklu bir dört ayaklı gösterilmiştir. Alanda küçük bir hayvan ve belirsiz bir form vardır.

Şekil 3.61:A39-231 Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 237)

A39-232: Dairesel çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Ön tarafa doğru yaslanmış bir kedigilin başı gösterilmiştir.

Şekil 3.62:A39-233 Kısmi Dairesel Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 237)

A39-233: Mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Bu görselde gözenekli bir form vardır.

Şekil 3.63:A39-233 Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 237)

A39-234: Silindir (?) mührün kısmi tamamlanmış görüntüsüdür. Bu görselde geometrik desenlerden yapılmış zikzaklar, diyagonal çizgiler ve merkezinde keskin bir kare vardır.

Şekil 3.64:A39-234 Kısmi Silindir Mührü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 238)

A39-235: Belirsiz çerçeveli mühür baskısıdır. Bu okunaksız tasarımda, yırtıcı bir kuşun tüylerine benzer ince bir form vardır.

Şekil 3.65:A39-235 Belirsiz Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III,

5.4. A430 Mühürleri

A430-253:Dikdörtgen çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Bu görselde sağa doğru uzanmış bir dört ayaklı gösterilmektedir. Yukarda ikinci bir uzanmış dört ayaklının arka bacağı vardır.

Şekil 3.66:A430-253 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 238)

A430-254:Belki de dairesel çerçeveye sahip mühür baskısının kısmen korunmuş şeklidir. Bu görselde boynuzlu bir dört ayaklının başı ve vücudunun üst kısmı korunmuştur. Bu dört ayaklı belki de bir geyiktir. Arkasında kıvrımlı formda bir hayvan vardır.

Şekil 3.67:A430-254 Muhtemelen Dairesel Çerçeveye Sahip Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 238)

A430-255:Dairesel çerçeveli mühür baskısıdır. Bu görselde, çatallı boynuzu olan bir geyik ve kıvrımlı boynuzu olan bir keçi çapraz şekilde tek bir vücudu paylaşarak bir bütün oluşturmuştur.

Şekil 3.68:A430-255 Dairesel Çerçeveli Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 238)

A430-256:Silindir mührün kısmen korunmuş görüntüsüdür. Bu görselde bir yılanın vücudu sıkı ve karmaşık şekilde iç içe geçirilerek bir dokuma oluşturulmuştur.

Şekil 3.69:A430-256 Kısmen Korunmuş Silindir Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 239)

A430-257 = A77-214

A430-258: Silindir mührün kısmen korunmuş görüntüsüdür. Büyük bir boynuzlugil sola doğru yürümektedir. Üstü ve altı ise küçük keçilerle çevrilidir. Alanda küçük soyut bir form da vardır.

Şekil 3.70:A430-258 Kısmen Korunmuş Silindir Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 239)

A430-259:Mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Görselde, parçalar halinde korunan kısımda dört pençeli bir kedigil ve küçük tek boynuzlu bir keçi vardır.

Şekil 3.71:A430-259 Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 239)

A430-260:Mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Bu tasarımda korunan kısımda bölünmüş toynaklara sahip iki dört ayaklının vücut, boyun ve bacakları vardır. Altında ise ters duran bir kedigilin pençesi vardır.

Şekil 3.72:A430-260 Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 240)

A430-261:Mühür baskısının kısmi görüntüsüdür. Bu görselde, korunan kısımda yüzünü sola dönmüş bir keçinin boynu ve güçlü, kıvrımlı bir çift boynuzu vardır. Altında kısmen korunmuş olan boynuzlu bir köpek figürüdür.

Şekil 3.73:A430-261 Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 240)

A430-262:Kısmen korunmuş mühür baskısıdır. Parçalar halindeki bu görselde, korunan kısımda yüzü sola dönük bir dört ayaklı vardır. Yukarda ise bir başka dört ayaklı olabilir.

Şekil 3.74:A430-262 Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 240)

A430-263:Kısmen korunmuş mühürdür. Parçalar halindeki şeklin birkaç ortak merkezli, kıvrımlı çizgisi korunmuştur.

Şekil 3.75:A430-263 Kısmen Korunmuş Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 240)

A430-264:Dikdörtgen çerçeveye sahip mühür baskısıdır. Merkezde dikey bir çizgi ve kenarlarında 4 diyagonal çizgi bulunmaktadır.

Şekil 3.76:A430-264 Dikdörtgen Çerçeveye Sahip Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 241)

A430-265:Kısmen korunmuş olan bir mühürdür. Bu görsel parçalar halindedir fakat belki de korunan kısımdaki dört ayaklının arkasıdır. Yukarısında ise V şeklinde bir form vardır.

Şekil 3.77:A430-265 Kısmen Korunmuş Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 241)

A430-266:Dairesel çerçevesel mühür baskısıdır. Bu tamamlanamamış görseldeki tahminen 2 kıvrımlı hayvan bacağı ve yukarı kalkık bir kuyruk olabilir. Arkasındaki kıvrımlı çizginin ucu çatal formundadır.

Şekil 3.78:A430-266 Dairesel Çerçevesel Kısmen Korunmuş Mühür

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 241)

A430-267:Dairesel çerçevesel mühür baskısıdır. Bu şekilde çeyrek zikzakların kesişmesi ile geometrik bir desen oluşmuştur.

Şekil 3.79:A430-267 Dairesel Çerçevesel Kısmi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 241)

5.5.A434 Mühürleri

A434-250: Büyük dikdörtgen çerçevesel mühür baskısının tamamlanmış görüntüsüdür. Yan yana duran iki büyük yılan figürü iç içe geçerek 8 şeklini almıştır. Karşılıklı ve özdeş şekildedir.

Şekil 3.80:A434-250 Büyük Dikdörtgen Çerçevesi Mühür Baskısı

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 242)

A434-251:Silindir mührün kısmi görüntüsüdür. Yüzü sola dönük ayakta duran bir dört ayaklıdır. Dört ayaklının önünde 4 dairesel delikli halka vardır.

Şekil 3.81:A434-251 Silindir Mührün Kısmi Görüntüsü

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 242)

6.ARSLANTEPE'DE KULLANILAN HALATLAR VE TEKSTİL MALZEMELERİ

Arslantepe'de kullanılan kretuların arka yüzeyinde, yok olmuş olmasına rağmen tekstil malzemelerinin şaşırtıcı ayrıntıları ve baskı izleri gözlemlenmiştir. Bu tekstil malzemeleri, kapların kapatılması ve idari uygulamalar amacıyla kullanılmıştır. Baskı izleri, M.Ö 4. Milenyumun sonundaki el sanatları ve uygulamalarının yeniden yapılandırılması ve

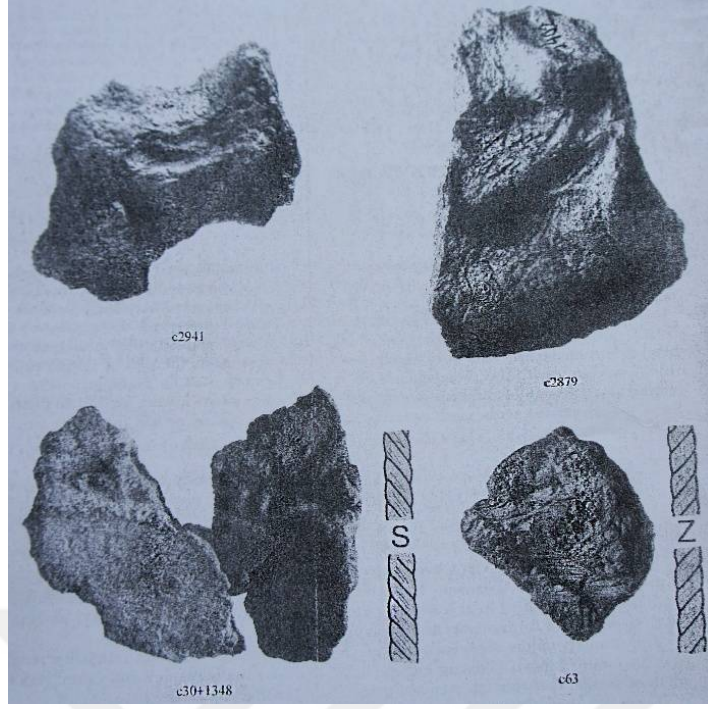
anlaşılmasına çok fazla katkıda bulunmuştur. Ayrıca, torbalar, çanaklar, hasır sepetler ve kapların her birinin üzerine uygulanmış olan kretulaların üzerinde bu materyallerin baskı izleri, bu baskıların hangi malzemelerden yapıldığı ve şekli korunmuştur. Örnek olarak; kumaş örgüsü, deri, sepet örgüsü hatta ahşap izi. Hatta kapların kapatılış şekli ya da kapların bağlanışı için kullanılan çeşitli yöntemler bile bellidir. Bu materyal izlerinde, halatların farklı boyutları, daha fazla ya da daha az bükümlü olması, şeritlerin geniş pürüzsüz yüzeyleri, kare şeklinde kumaş ya da deri bağcıklar ya da az sıklıkla görülen dairesel enine kesitler vardır.

6.1.Halat Takımları

6.1.1.Bükümlü Halatlar

Bükümlü halatlar, Arslantepe’de bulunan çeşitli kapların bağlanmasında kullanılan şüphesiz en ticari elementtir. A206 bölgesindeki kazı alanında, en az 418 kretulada bükümlü halat baskı izi tespit edilmiştir. Buradaki toplam 833 kretulanın yaklaşık %50.1’inde bazı halat takımlarının izleri görülebilmektedir (Şekil 4.1).

Yaklaşık 331 kretula üzerindeki ölçümde, halatların çapı 1.5 mm ile 9 mm arasında değişen büyük bir değişkenliğe sahiptir. En ticari halat çapı, 3mm ve 7 mm arasında uzanır, çok az bir kısmı bunlardan daha küçüktür. Daha da az sayıda olanlar daha geniştir. Burada kapatmada kullanılan kaplar ile halatlar arasında net bir ilişki vardır. O ve P türünde olduğu gibi, kamaş(sazlık) ya da saman (hasır) kapaklarda sadece 1.5 mm ve 3 mm arasında ve daha küçük çaplarda halatlar kullanılmıştır. Nadiren çanak gibi kaplar ya da daha nadir olarak torbaların güvenliği için kullanılan halatlar da incedir. Bununla birlikte, 3.5-4 mm çapına sahip halatlar kamaş kapakların güvenliği için nadir olarak kullanılmıştır. 7 mm’den daha büyük çaptaki bükümlü halatlar sadece torbaların ağzını kapatmak için kullanılırken, seramik kaplar için neredeyse hiç kullanılmamıştır. Bazen torbaların ağzını bağlamak için yıpratılmış (ezilmiş) (muhtemelen kenevir) bitki liflerinden yapılmış, gevşek, hafif bükümlü çok geniş çapta (12 mm çapında) şeritler kullanılmıştır.

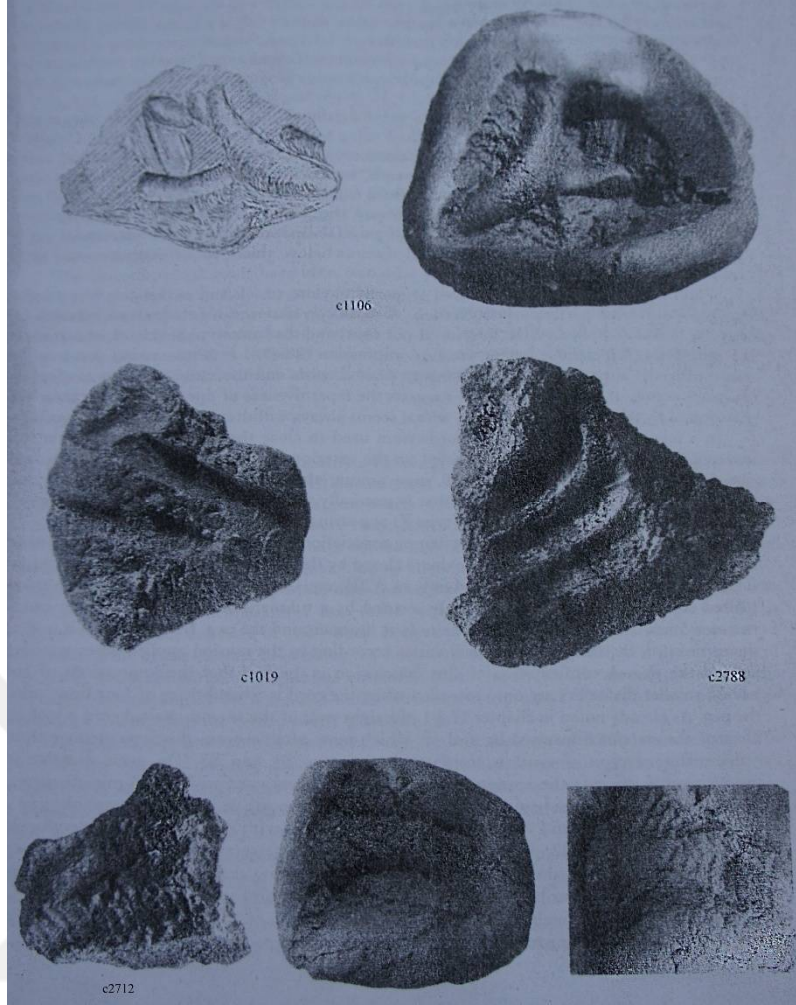
Şekil 4.1:A206'daki bükümlü halatlar

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter V, Sayfa: 382)

Arslantepe'de tanımlanan tüm kapatma türlerinde, çeşitli kapların üzerinde kullanılan ve 3 mm ile 7 mm arasındaki çaplara sahip bükümlü halatlar en ticari halatlardır. Analizi detaylandırırsak, kapların türleri ve bağlanma şekilleri ile halatların çapı arasında bazı geniş korelasyonlar kurmak mümkündür. Örneğin; F türündeki çanaklarda kullanılan 2 mm ile 6 mm çapındaki oldukça ince halatlar, çanak üzerindeki kretulanın baskısını taşıyabilmektedir. Ama çoğunlukla deri ya da kumaşla kapatılmış kapların güvenliği için 2 mm ile 4 mm kullanılmıştır. Bu şeritler, kavanoz formundaki yapıların ağzının hemen etrafına ya da boyun çevresine bir ya da iki kez sarılmıştır, sadece istisna olarak sarım üç ya da kez tekrarlanmıştır. Hem B1 hem C türlerindeki torbaların mühürlenmesi için kullanılan kretulalarda 4 mm ve 9 mm arasındaki çaplarda bükümlü halatların baskısı görülmektedir. Bunlar çanaklar üzerinde kullanılan şeritlerden daha geniştir. Torbaların dış kısmına uygulanan kretulalar, şeritlerin torbaların boyununun etrafına genellikle bir ya da üç kez sarıldığını göstermektedir. Sadece bazı durumlarda halatların sarımı dört ya da beş kez uygulanabilir.

Tamamlanmamış kretulaların birçoğunda, kapların güvenlik için kapatılma yöntemleri ve halatların genel desenlerine karar vermek mümkündür. Genel uygulamalarda kapların etrafı sadece birkaç kez çözümlü şeritleri ile sarılırken, düğümle sabitlemeksizin kapatılır. Bu model, kapanış işlemlerinde hız ihtiyacını ifade eder. Bu istikrarlı uygulama, bize iyi kurulmuş ve kabul edilmiş bir uygulamayı takip ettiklerini göstermektedir. Bu kelimeler bize ekonomik işlemleri yapan kişinin iyi kurulmuş bir prosedürü izleyerek bunu yaptığını göstermektedir. Memurlar genellikle 10 silindir mühür baskısına sahip kretulaları S2 kapı kazığına uygulamıştır. Kapı kazığını geniş tübüler halatlar kapalı tutmaktadır. Fakat çanakları kapatmak için kullanılan mühür baskısı ile resmi olarak kullanılan 10 mühür baskısı aynı olduğu zaman, daima 4-6 mm çapında Z-bükümlü aynı büküme sahip halat kullanılır. Sadece tek bir durumda daha ince, S-bükümlü 2mm çapında halat kullanılır. D1 türündeki çanakların güvenli kapatılması için daima 6-7 mm çapında bükümlü halatlar 14 mühür için kullanılır. Diğer bir durumda, torbaların ağzına kapatılmış 22 işaretli mühür için keçi tüyünden yapılmış 4-6 mm çapında halat kullanılmıştır.

Bazı mühürler, tüm kap çeşitlerinin üzerindeki kretulalara baskı yapmak için aynı kullanıldığı durumda farklı halat türleri ile bağlanmıştır. Kretula üzerindeki 28 mühür baskısının çanaklara, torbalara ve kapı kazıklarına uygulandıktan sonra tüm halat türleri kapatılmasına yardım etmektedir. Böylece Arslantepe’de bulunan bu yapılar, bunları kullanan kişilerin farklı aktiviteler ve muhtemelen büyük miktardaki malların yönetimi ya da kontrolü için yapıldığını göstermektedir

Şekil 4.2: A206'daki Düz örgülü şeritler (yukarıda) ve kumaş şeritleri (aşağıda)

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa:383)

Tanımlanabilir baskılar olduğu zaman, halatların bükümünün gerçek yönü kretula üzerindeki baskıda ayna etkisi ile görülebilir. Kretula üzerindeki baskı Z yönünde ise, halatın gerçek yönü S'dir. Aksi durumda S yönünde baskı görünüyorsa halatın gerçek yönü Z'dir. Bu halatların eğim yönü sadece 92 kretula üzerinde yüksek derece güvenli olarak gözlemlenmiştir. Bu kretulaların 62'si S-bükümlü, 30 tanesi Z-bükümlüdür.

Arslantepe'de kretulalar üzerindeki halat baskılarının çoğunluğu onların ince liflerden yapıldığını göstermektedir. Bu lifler, saç kalınlığında keçi, koyun ya da diğer hayvanların tüyü olabilir ya da bir keten lifidir. Roger Matthews (ROGER MATTHEWS 1993:37) tarafından yapılan gözlemlerle ilişkili olarak, S-bükümlü halatlar ağırlıklı olarak keten lifi, Z-bükümlü olanlar ise keçi tüyünden iplikler olabilir.

6.1.2.Düz Örgülü Halatlar

Düz örgülü halatlar çok tuhaf türdeki halat takımlarıdır (Resim 4.2). Perdeler için kullanılan modern iplere çok benzer yapıdadırlar. Bu tür halatlar özünde, çok yakın ve sıkı iplerle oluşturulmuştur. Bu ipler muhtemelen sıkı bir ağ içerisine sarılmış olan yündür. Kretula üzerinde çıkan baskı izinde, bu tübüler halatların baskısını ayırt etmek çok kolaydır çünkü halatlarda atkı izi nadiren görülür ve büküm yoktur. Nadiren, çok uzatılmış ve gevşek bükümlü ipler görülebilir (Resim 3.2: c1106'dak gibi), fakat halatın üretim tekniğinden ziyade kullanımına bağlı bir burulma olabilir. Düz örgülü halat çalışması A206 kazı alanında sarayın depo odalarında bulunan kretulalar üzerinde keşfedilirken, diğer içeriklerde nadiren ortaya çıkmıştır.

Halatların çapı 5 ile 13 mm arasında değişir, fakat çoğunluğu 5 ile 10 mm arasındadır. Halatların çok bir kısmı 10 mm'den daha kalındır. Bu halatlar, Arslantepe'de belirlenen tüm kap türlerinde daima kapatmak için kullanılmaktadır. Fakat bu halat takımları arasındaki bazı bileşimler, spesifik mühürler ve belirli kapatma türleri için önerilmektedir. Örneğin, B2 türünde mühürlenmiş 19 torbanın dokuzunda düz örgülü halat takımı kullanılmıştır. Özellikle, 24 mühür dikkat çekicidir. Bu mühürler kazık ile kapatıldığı zaman, daima aynı halat ile uyumlu bulunmuştur. 7-10 mm çapındaki halat, kazığın etrafına üç kez sarılmıştır. Bu düz örgülü halatlar özellikle C türünde (kretula torbaların dış kısmına uygulanmıştır) gösterilmiştir: 85 kretulanın 20'sinde bu halat türünün baskı izleri görülmektedir.

Saray içindeki bazı resmi çalışmalarda, torbaların açılmasında güvenlik için daima aynı halat kullanıldığı görülmektedir. Örneğin; C türündeki kapların güvenliği için resmi 28 mühürde 7-10 mm geniş halat kullanılmış ve açılan torbaların etrafı iki ile dört kez bağlanmıştır.

Arslantepe'de saraydaki kapılar (özellikle spesifik kapıların kazık sistemi ile kapatılmasında) ve düz örgülü halatlar arasında güçlü bir ilişki olduğu görülüyor. Gerçi, A206'da belirlenen sadece 3 kapı türü (S1, S2, S3) her zaman düz örgülü halatlarla ilişkilidir. S2 kapı kazığında farklı olarak 5-13 mm arasında değişebilen çapta tübüler forma sahip halat kullanılarak kilitlenmiştir. Halat kazığın etrafına bir ile dört kez sarılmıştır. S1 ve S3 kilit kazıklarında ise farklı türde halatlar kullanılmıştır. S1 kazığı üzerindeki bazı kretula izlerinde 7-9 mm çapında silindirik dokuma halat kullanılırken, diğerlerinde daha küçük çapta (4-6 mm) S-bükümlü halatlar kullanılmıştır.

6.1.3.Kumaş Şeritler

Kumaş şeritler terimine göre biz yassı şeritli, dikdörtgen bölüm içinde sıkı bir şekilde dokunmuş kumaşları belirledik. Bu kumaş şeritleri, A206'daki en geniş yerde 119 kretula üzerinde kullanıldığı belgelenmiştir. Hatta A340 depo odasında ve daha küçük kazı alanında bu şeritler bulunmuştur.

A206'da belirlenen bu şeritler 8 ve 18 mm arasındaki genişliğe sahiptir, fakat bunların çoğunun genişliği 11.6 mm'dir. İstisnai bir durumda şeritlerin izleri o kadar derindir ki 3 mm kalınlığa kadar kaydetmek mümkündür. Bir başka durumda ise şeritlerin kenarları net bir şekilde görülür (c614'da şerit baskısı 15 mm genişlikte). Kumaş şeridin en net olduğu baskı izinden biri Şekil 4.2: c2712 'deki gibidir. Çözgünün sol izleri çok ince ve sıkı şekilde dokunmuş ipliklerden oluştuğunu göstermektedir. Bu kalınlık tek bir iplikte 1.5-2 mm ve ipliklerin sayımında her biri için 4-6 cm'dir.

A206'daki mühürler ile şerit türleri arasında ilginç bir bağlantı vardır. Bu kumaş şeritler farklı türdeki kapların kapatılması için kullanılmıştır: özellikle torbalar ve bazı vazo görünümlü yapılar için. Fakat en sık kullanıldığı yer, dişli anahtarla kapatılan kapı kilitleridir. Ayrıca geniş kapların güvenliği, kapı kazıkları ya da Arslantepe'de bulunan çeşitli kapaklar için asla kullanılmamıştır. Bu geniş kumaş şeritleri 8 ile 15 mm arasında değişir ve torbaların üzerini kapatmak için kullanılır fakat genellikle 9-12 mm arasında, nadir olarak 6-8 mm ve sadece iki şerit ölçümünde 17-18 mm genişliktedir. Kumaş şeritleri, belirlenen 15 kretula (D1 türünde 12, F türünde 3) dışında kapların ağzının güvenliği için ticari olarak kullanılmaz.

6.1.4.Deri Şeritler

Deri şeritleri kumaş şeritlerinden ayırt etmek mümkün değildir. Düz şerit izine sahip deri şeritler, dokuma şeritlerin görüntüsüne çok benzerdir. Ayrıca, deri ile kumaşın kil üzerinde bıraktığı baskı izi çoğunlukla ayırt edilemez. Her bir kil topağı her zaman saf değildir, bazen içerisinde yoğun kalıntılar bulunabilir. Bununla birlikte, eğer defalarca kez kumaş şeridi kullanılmışsa atkıdaki baskı izinin okunabilirliği kaybolmuştur. Bu yüzden örneklerin çoğunda, eğer düz halattan yapılmışsa kumaş ya da deri olduğunu söylememiz her zaman mümkün değildir.

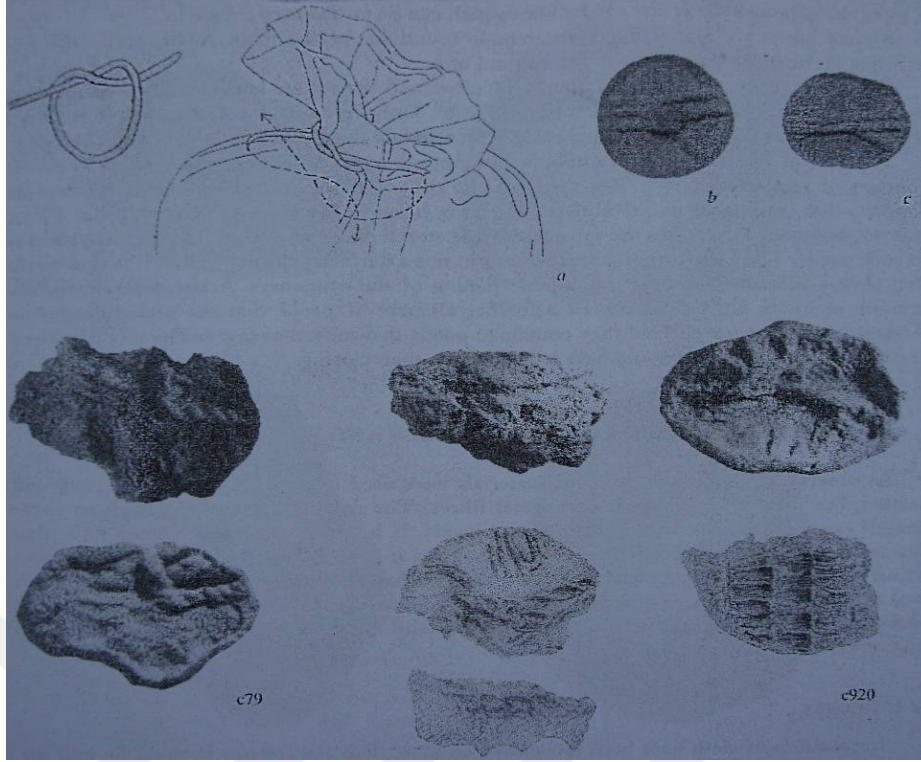
Kumaş şeritleri olarak, deri bağcıklar öncelikle A206'da torbaları kapatmak için kullanılmıştır. Gerçi biz torbaları kapatmada kullanılan deri bağcıklar için 13 güvenli bağlantı önerebiliriz. B1 türünde, torbaların içine uygulanan kretulalar için deri bağcıklar

kullanılmıştır. Bu bağcıklar ortalama 12-17 mm genişlik ve tek bir durumda 1.5 mm kalınlıktadır (c300).

Bazen bazı çanaklar, B2 ve C türündeki diğer torbaları kapatmak için deri şeritler kullanılmaktadır.

6.1.5.Düğüm ve Diğer Kapatma Sistemleri

Bu kompleks kretulalar diğerlerinden farklı olarak A206 bölgesinin çeşitli yönlerinde A77 bölümünde bulunmaktadır. Özellikle deri bağcıklar ve kapların etrafını birçok kez saran halatlar A206'da asla bulunmamıştır. Bu düğüm izleri, farklı kapların daha güvenli bir şekilde kapatılması için istenen ve sıklıkla kullanılan bir yöntemle içerdeki malların korunmasını amaçlayan bir işlemi göstermektedir. A77'de 100 kretuladan daha fazlasında düğümlü halatların altı baskı izi belirlenmiştir. Bunlardan ikisi a10 ve a46'da halatların iki ucu üst üste getirilerek basit bir düğüm izi oluşturulmuştur (Şekil4.3: c).Torbanın etrafına sarılan halatın bir ucunu yerde tutmak için basitçe içinden geçirilmektedir. En basit düğümü elde edebilmek için ipi torbanın etrafına iki kez sarıp üst üste geçirerek elde etmek mümkündür. Bu yüzden, halatların kilitleme sistemleri karmaşık değildir ve kare düğüm çok basitçe(ASHLEY 1960 (1993): 14 ve 220) çözülebildiği için büyük bir fayda sağlar. Bu kolay gevşetilen kare düğümler ya da birbiri içinden geçirilmiş halatlar gerçek güvenli düğüm içeriğinde bulunmamaktadır. Kare düğümlerin ya da katlı halatların nadir olması, muhtemelen işlemlerin kısa sürelerde gerçekleştiğini ve depolanan malların bütünlüğünü belgelemek veya bu mallara yetkisiz erişimi engellemek için bir düğümün gerekli olmadığını düşündürmektedir. Kare düğüm ne sıkıdır ne de hermetik bir kapatma şeklidir, daha ziyade kretula bulunan kapların dolandırıcılıkla açılmasına karşı her zaman teminat altına alınan bir işlemdir. Son bir gözlem sunulacak olursa; düğümlerin çok çok az olması, Arslantepe'de bulunan kapalı ve mühürlü nesnelere veya malların bir yerden bir yere taşınmadığının kanıtı olduğunu göstermektedir. Eğer uzak mesafelere gidecek olan mallar içerseydi, kapanışlarına kesinlikle daha fazla dikkat edilmiş olurdu.

Şekil 4.3: Kretula üzerindeki düğüm baskıları ve diğer kapatma sistemleri. **a:** şematik sunumda a torbasını kapatmak için yarım düğüm ve kare düğüm kullanılmıştır. **b:** kare düğüm üzerine mum uygulanıp modern baskı yapılmıştır. **c:** üst üste getirilmiş halatların üzerine mum ile baskı yapılmıştır.

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 389)

6.2.Torbaların Yapımı Ve Çanakların Kapatılması İçin Kullanılan Materyaller

Çanakların ağzını kapatmak çoğunlukla kumaş, deri ve bitkisel liflerden yapılmış kapaklar gibi çeşitli materyaller kullanılmıştır. Bu çanakları kapatmak için kullanılan farklı materyaller ile depolanan malların içeriği arasında ilişki olabilir. Örnek olarak(ZETTLER 1989: 374); sıvı tutulan kaplar için deri kullanılmaktadır ve bu deri nispeten su geçirgenliğini ve hızlı buharlaşmayı önlemektedir. Tahıl gibi katı maddeleri depolamak için deri yerine kumaş kullanımı daha uygundur ve kumaş kullanımı daha fazla hava değişimine izin verir. Farklı malzemelerin tanınması seramik kaplarda depolanan malların türünü kesin şekilde anlamamıza yardımcı olabilir.

6.2.1.Kumaş

Kumaşların baskı izleri, A206'daki 160'dan fazla kretula üzerinde belirlenmiştir. Birkaç atkı izi çıplak gözle görülebilir, fakat birçoğu büyüteç (10x) ya da mikroskop (stereo mikroskop) yardımıyla incelenebilir.

Çanakların ağzını kapatmak için kullanılan kumaşların atkı izi 80 kretuladan daha azında belli belirsiz görülebilir. 68 kretula üzerinde bez ayağı dokuma olduğu belirlenmiştir. Bez ayağı, en basit tekstil konstrüksiyonudur. Bez ayağı dokuma (Şekil 4.4)'da atkı iplikleri çözgü ipliklerinin altından ve üzerinden geçerek oluşur. Birçok durumda dikkat edilmesi gereken; ipliklerin tek tek eğildiği ve atkı içerisinde geçirildiği belirlenmiştir. Atkılarının ve çözgülerinin eğilme şekli, iplik numaralarını oluşturmaktadır, eğirme işlemi onların dayanıklılığını arttırmak için yapılmaktadır (c2712, c1448).

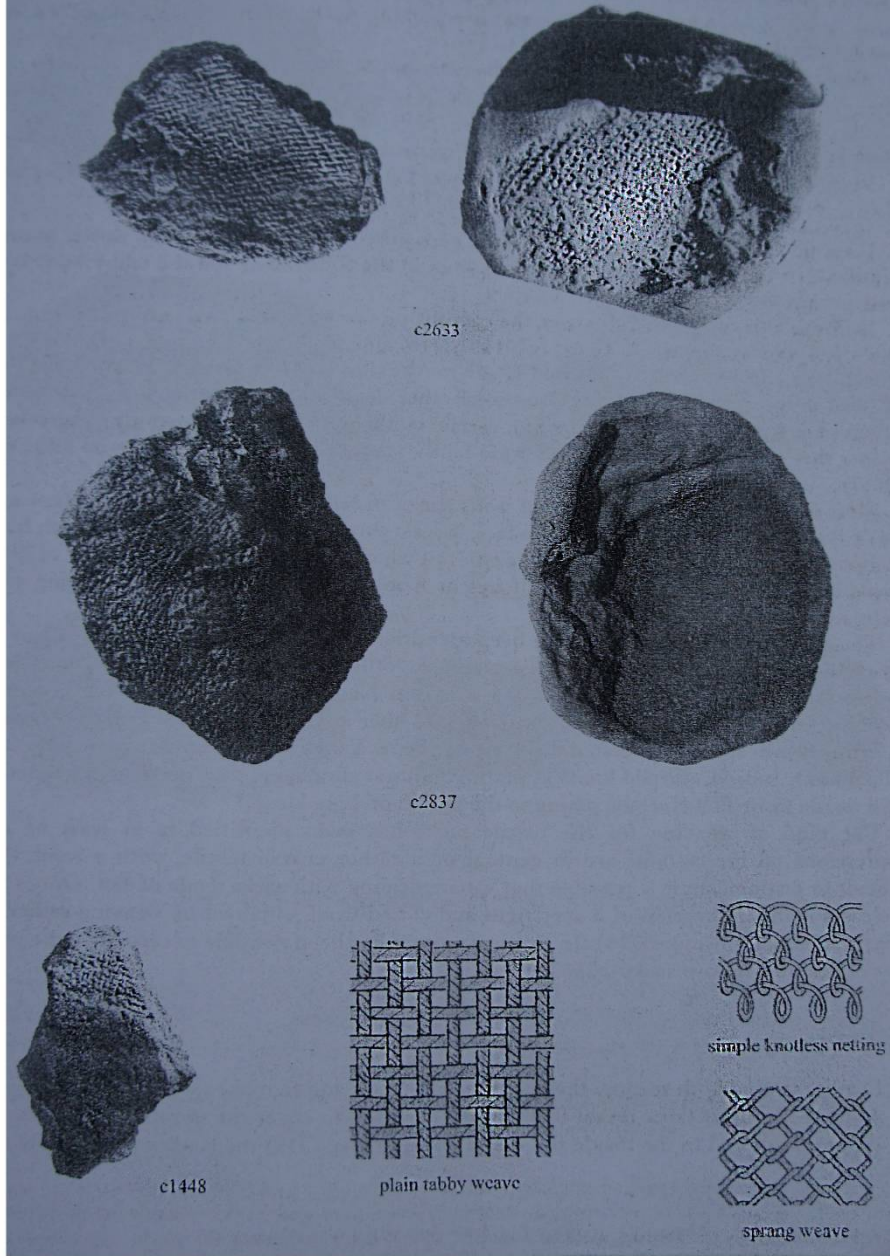
Bunlardan bazılarını kısaca açıklamak ve değerlendirmek gerekirse;

-c2633:S-bükümlü iplik çeşidi, 1 cm'de çözgü de 11 iplik ve atkı da 9 iplik. Keten (?) (Şekil 4.4: c2633)

-c2712:S-bükümlü iplik, 1 cm'de çözgüde 12 iplik, atkıda 8 iplik. Keten(?)

-c2837:tek S-bükümlü iplik, 1 cm'de çözgüde 12 iplik, atkıda 8 iplik. Oldukça geniş aralıklı ve çok hafiftir, gazlı beze benzer. Muhtemelen keten (Şekil 4.4: c2837).

Şimdiye kadar ki belirtilenler sadece S-bükümlü eğirme ve dokuma materyali olarak da ketendir. Gerçi, S yönünde eğirme olduğu zaman keten daha stabildir ve keten(WILD 1988: 29 ve 41) dokumanın en normal yolu da bez ayağı dokumadır.

Şekil 4.4:Kretula Üzerindeki Kumaş Baskıları

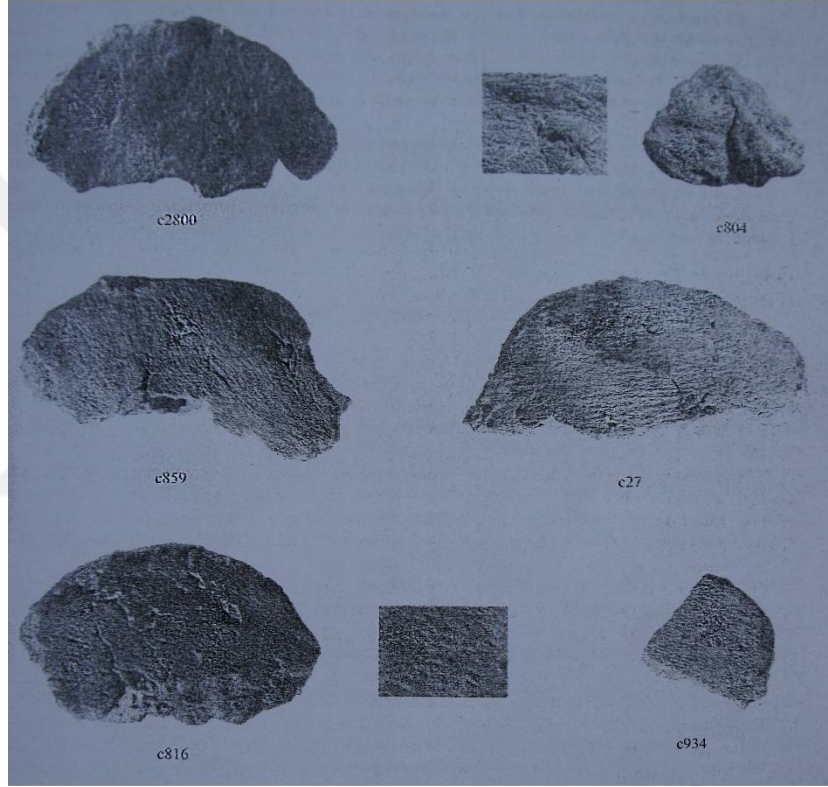
Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 391)

Çanakların ağzını kapatmak için çeşitli kumaşlar kullanılmıştır. Bazen yukarıda belirtildiği gibi hafif aralıklı, geniş ve gazlı beze benzer yapıdadırlar.

Büyük ihtimalle, 4. Milenyumun sonunda Arslantepe’de farklı atkılarla dokunmuş kumaşlar bulunmaktadır. Burada en az 3 farklı basit ve düğümsüz kumaş baskısı izi görülmektedir: c941, c1279, c2903. Bu düğümsüz basit örgü şekli bir her bir satırdaki zincir ya da dönen iplerin oluşturduğu düğümlerle oluşturulmuştur. Ajurlu dokuma kumaş c988’de gösterilmektedir.

6.2.2. Deri

Deri, hem torba yapmak hem de açılmış çanakları kapatmak için kullanılmaktadır. En az 57 baskı izinde, çanakların ağzını kapatmak için kullanılan deriler ortaya çıkmıştır. D1 türünde olduğu gibi, çanakların dışına deri sıkıca gerildiği zaman içerisine kretula uygulanır. Çanakların ağzındaki derinin gergin olması ve sıkıca yapışmasını sağlamak için derinin ıslatıldığı ya da nemlendirildiğini hayal edebiliriz. İstisnai durumlarda D1 türünde çanakların ağzını kapatmak için deri kullanıldığı zaman, muhtemelen çanakların içine bırakılan tereyağ ya da peynir gibi ürünlerde iç bükey bir sıra görülmektedir.

Şekil4.5:A206'daki kretula üzerindeki baskı izleri

Kaynak: (Missione Archeologica Italiana nell'Anatolia Orientale Arslantepe Volume V, Chapter III, Sayfa: 393)

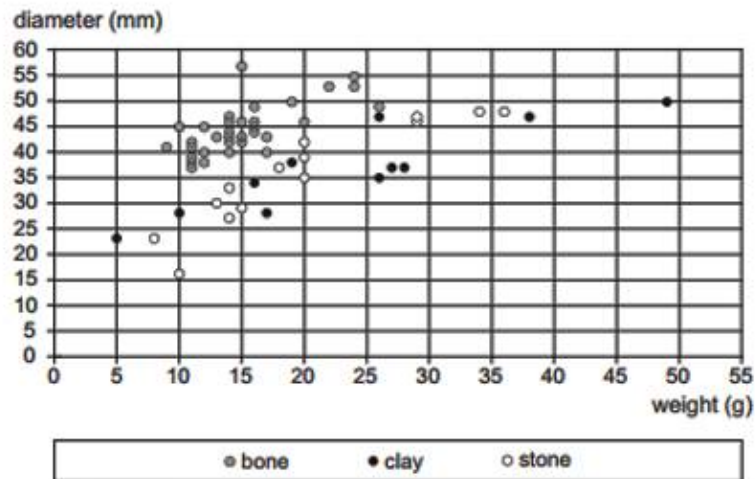
Deri izlenimi, bazen o kadar açıktır ki, güneş yanığına ilişkin detaylar da görünür durumdadır. Hayvan derisi her zaman büyük bir özenle işlenmez, aslında bazı baskılarda tıraş edilmemiş saç görülebilir (Şekil 4.5: c2800, c804, c859). Hem çanakları kapatmak için kullanılan deri hem de bazı deri torbalar için c130 ve c2892 örneğinde olduğu gibi bu durum söz konusudur.

6.3. Arslantepe Bölgesi M.Ö. 4000 ile 2000 Arasındaki Kumaş Baskıları ve Tekstil Araçları

Arslantepe bölgesi, ekonomik merkezi prosesler ve güçlü bağlantılar ile Doğu Anadolu kültürünün kurulduğu yerlerden biridir. Orta Bronz Çağı ile Geç Kalkolitik dönemde geniş çapta araştırma yapılmıştır. Bu uzun sıralı dönemde, Arslantepe’de 300’den fazla tekstil aracı kaydedilmiştir. Elbette bu tekstil araçları, 4. üretim ortasından 2. Milenyumun ilk çeyreğine kadar ki tüm üretimi istatistiksel olarak temsil etmemektedir. Geç kalkolitik- Bronz çağı tekstil teknolojisi ve zaman içindeki Arslantepe’deki gelişmeler incelenmekte, eğirme ve dokuma için tekstil araçları sistematik olarak gözden geçirilmektedir (Paléorient, vol. 35.1, p. 5-29. CNRS ÉDITIONS 2009).

6.3.1. Arslantepe: Eğirme Araçları ve Teknikleri

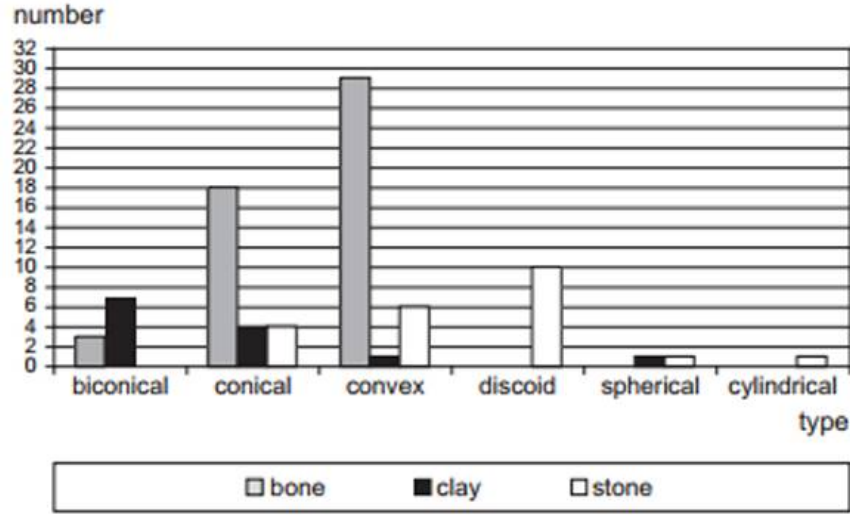
Arslantepe’de 88 eğirme milinden 74’ü katmanlı tabakalardan ortaya çıkarılmıştır. Eğirme millerinin çoğu kemikten yapılmıştır ancak bölgede kil, taş ve metalden yapılmış iğ milleri de bulunmuştur. Ağırlık ve çap açısından daha homojen bir grup oluşturmaları nedeniyle, kemik iğneleri, taş ve kilden yapılmış iğnelerin ağızları belirgin olarak farklıdır (Şekil 1). Kemik millerin çapı, taş ya da kil miller ile karşılaştırıldığında, kemik millerin çap ile ilişkisi daha fazladır. Fonksiyonel olarak açıklamak gerekirse, geniş çapa sahip miller, özellikle bitkisel liflerden yapılmış sert ipliklerin eğirilmesi için çok uygundur ve bu yüzden doğal olarak iplik eğiriciler büyük çapa sahip kemik başlarından yapılmış milleri tercih edilmektedir (Paléorient, vol. 35.1, p. 5-29. CNRS ÉDITIONS 2009).

Şekil 5.1: Eğirme mili malzemesi ile ağırlık/çap arasındaki ilişki

Kaynak: http://www.persee.fr/docAsPDF/paleo_0153-9345_2009_num_35_1_5275.pdf

Mil helezonlarının temel şekilleri küresel, dış bükey, konik ve bikoniktir. Bununla birlikte kemikten yapılmış iğ milleri, fiziksel özelliklerinden dolayı genelde konveks veya konik şekildedir. Kilden yapılmış iğ milleri çoğunlukla bikonik veya konik iken taş millerin kıvrımları sıklıkla dış bükey şekle sahiptir. Dolayısıyla şekil ile malzeme açıkça ilişkiliyken, iğ halkalarının şekli ve ağırlık/çap arasında herhangi bir ilişki yoktur(Şekil 2).

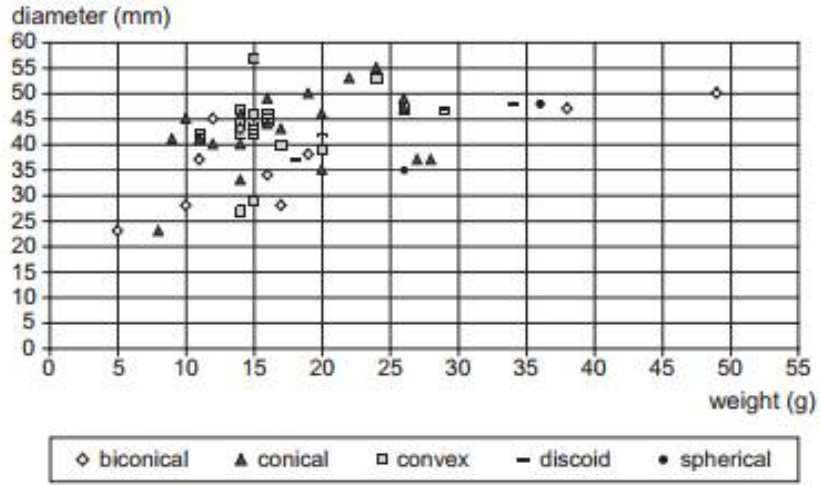
Şekil 5.2: Eğirme mili türleri ile materyal arasındaki ilişki (Sadece kenik, taş ve kil içeren malzemeleri içermektedir)

Kaynak: http://www.persee.fr/docAsPDF/paleo_0153-9345_2009_num_35_1_5275.pdf

Şekil 3'te görüleceği gibi, konik, bikonik, dış bükey, diskoid ve küresel şekiller çok çeşitli ağırlık ve çaplarla ilişkilendirilmiştir. Ağırlık ve çap iplik kalitesini tanımlayan iki işlevsel parametredir. Bu iğ millerinin şekillerinin (bikonik, dış bükey, diskoid ve küresel) gelenek, lezzet veya imalat kolaylığı gibi fonksiyonel olmayan parametrelerin bir sonucu olduğunu göstermektedir. Öncelikle lif kalitesi, ağırlığı ve ipliğe büküm etkisini verecek milin çapı, eğirme denemelerini doğrular niteliktedir. Eğer ince bir iplik eğrilecekse cm başına çok az lif düşecektir. Bu iplikler ağır eğirme milleri ile döndürülürse, iplik eğirme milinin ağırlığından dolayı kopacaktır. Eğer kalın bükümlü iplik yapılacaksa çok fazla lif kullanılmaktadır. Bu lifler hafif bir eğirme mili üzerinde döndürülürse iğ zorlukla ipi döndürecek ve iplik dokumada kullanılacak kadar güçlü olmayacaktır. Daha deneyimli bir iplikçilik ve eğirme için, ince ipliklerde daha hafif bir mil; daha kalın iplikler için ise daha ağır bir mil³ üretmek elverişlidir. Bir iplik ince, kalın, sert bükümlü veya gevşek bükümlü olarak tanımlanabilir.

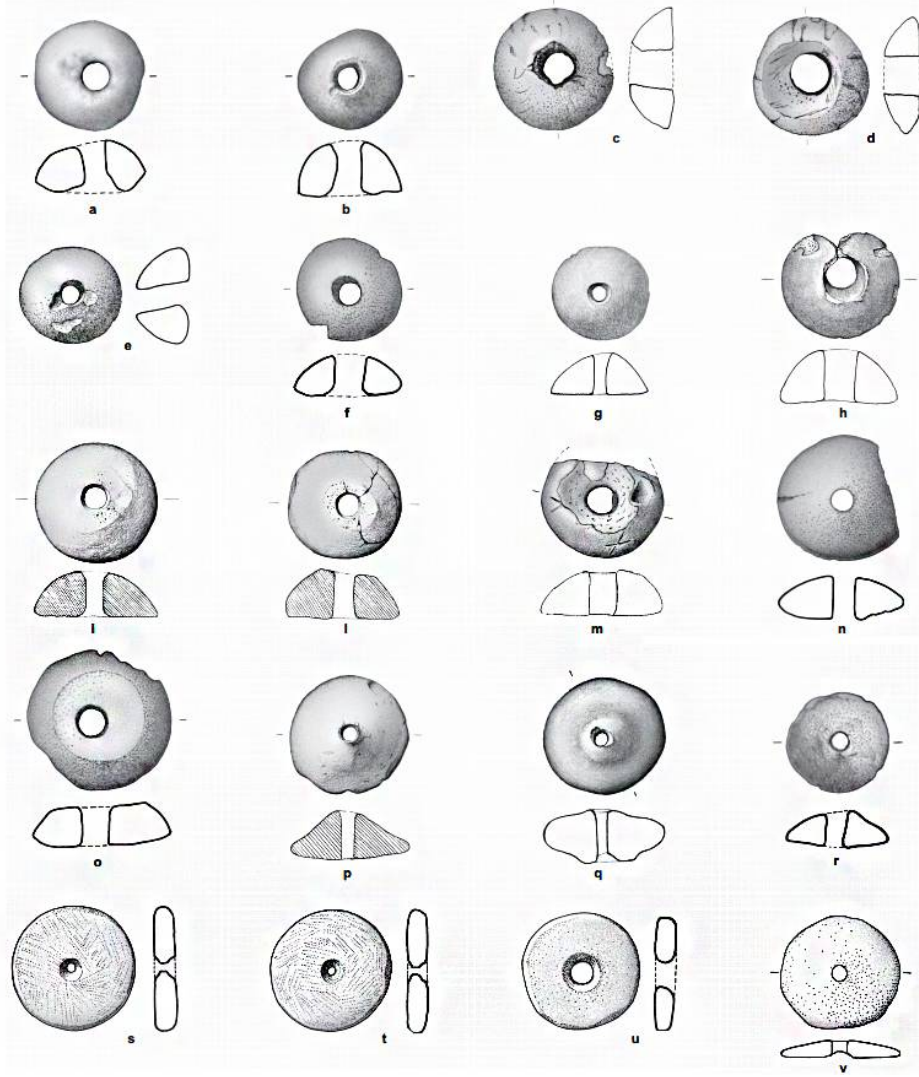
İplikçilik testleri, iğ milinin ağırlığı ve çapı arasında ilişki olduğunu ve büküm açısına etkisini göstermektedir.

Çözgü ağırlıklı bir dokuma tezgahında çözgü olarak farklı iplik kalınlıkları kullanıldığında farklı gerginlikte ağırlıklar gereklidir. Arslantepe’de yer alan eğirme milleri gözden geçirildiğinde, iplik eğiricilerin ince, kalın, sert bükümlü ve gevşek bükümlü birçok farklı iplik çeşidinin olduğunu göstermektedir (Şekil 3).

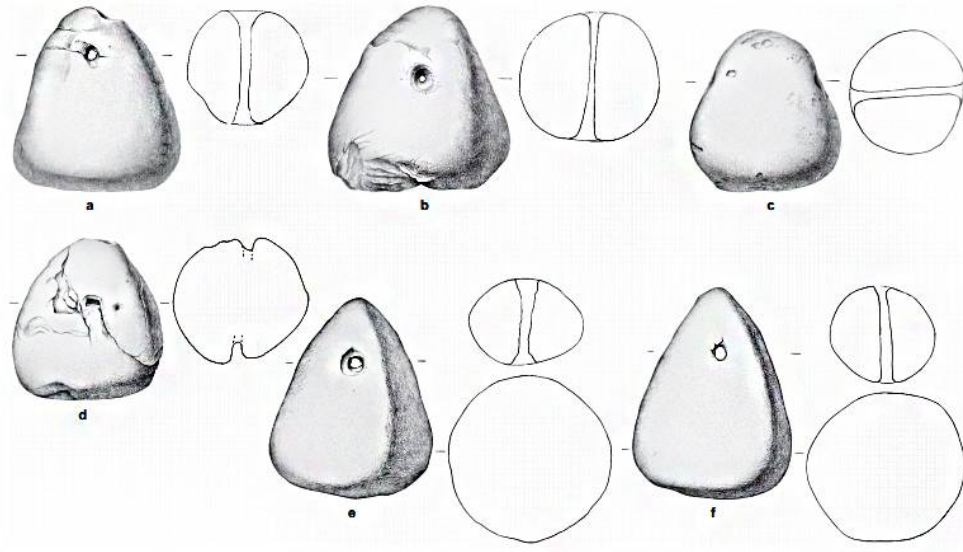
Şekil 5.3: Eğirme mil türü ve ağırlık/çap arasındaki ilişki

Kaynak: http://www.persee.fr/docAsPDF/paleo_0153-9345_2009_num_35_1_5275.pdf

Şekil 5.4: a-o Arslantepe'deki VII dönemi kemik eğirme milleri; p-qVII dönemi kil eğirme milleri; rArslantepe VI A dönemi kil eğirme mili; s-uVII dönemi taş eğirme mili; v VI A dönemi taş eğirme mili,

Kaynak: Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

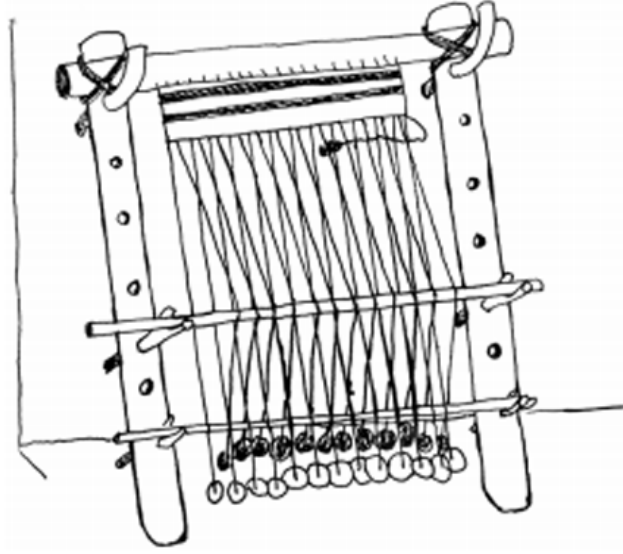

Şekil 5.5: a-d VII dönemindeki yarı küresel dokuma tezgahı ağırlığı; e-f VI A dönemindeki konik dokuma tezgahı ağırlıkları

Kaynak: Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

6.3.2. Arslantepe Dokuma Araçları ve Teknikleri

Arslantepe bronz çağında çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahı kullanılmıştır (Şekil 5). Toplam 117 dokuma tezgahı kaydedildi ve bunların 114'ü katmanlı tabakalardan gelmektedir. Dokuma tezgahı ağırlıkları pişmiş ya da pişmemiş kilden ve taştan yapılmıştır. Pişmemiş kilden yapılmış ağırlıkların çoğunluğu yarı küresel bir şekle sahipken, genel olarak dokuma tezgahı ağırlıkları pişmiş kilden yapılmakta ve konik ya da diskoit eliptik şekle sahiptir. Ağırlık ve kalınlık, çözümlü ağırlıklı tezgahlarda, tezgah ağırlığı ile dokunabilecek olası kumaş türlerini belirleyen iki işlevsel parametredir.

Şekil 5.6: Çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahı

Kaynak: Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

Şekil 5.7: Dokuma tezgahı ve ağırlıklar

Kaynak: http://ctr.hum.ku.dk/tools/toolsreports/Technical_Textiles_Tools_Report_Arslantepe.pdf

6.3.3. Arslantepe VI A (M.Ö. 3350-3000) Döneminde Tekstil Üretimi

Arslantepe yerleşim bölgesi (geç kalkolitik dönem VI), önemli bir saray kompleksi ile karakterize edilmektedir. Sarayda bulunan yüzlerce el yapımı çark, seri üretim konik kaseler ve binlerce kretula; merkezileştirilmiş bir ekonomik yönetimi ve yeniden dağıtım(FRANGIPANE and PALMIERI, 1983; FRANGIPANE, 1993, 1997 and 2007)sistemine dayanan çok yönlü bir yapı olduğunu göstermektedir. Bu dönemde, hayvancılığa doğru daha özel bir eğilim ve önemli bir ekonomik kayma yaşanmıştır (BÖKÖNYI, 19839) M.Ö. 4000 yılının sonuna kadar hayvancılık ekonomisinin temel biçimi koyun ve keçi yetiştiriciliği idi. Bu olgu büyük olasılıkla keçilerin daha kolay harekete geçirilmesi ve kontrol edilmesine olanak sağlayan, daha merkezi bir hayvan yetiştirme yönetimi ile ilgilidir. Aynı zamanda tekstil üretiminin uzmanlaşmış sektörleri tarafından giyimde üretilebilecek yünün artmasına tanıklık edebilmektedir.

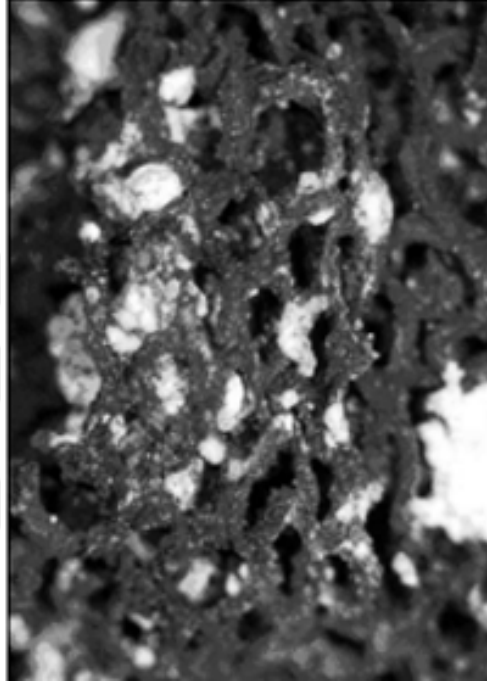
Şimdiye kadar sarayda çok az tekstil aracı bulunmuştur. Bununla birlikte, dokuma tezgahı ağırlıkları, eğirme milleri, kemik iğneler ve tığ gibi tekstil araçları saray kompleksinin kuzey ve kuzey batısının üst terasındaki ayrı binalardan gelmektedir.

Odalar içinde muhtemelen günlük ev ile ilgili aktiviteler için kullanılan pişmiş kilden yapılmış 18 dokuma tezgahı ağırlığı bulunmuştur. 17 tane konik şekilli dokuma ağırlığının gramajı 624-828 gram arasında değişen şekilde standartlaştırılmıştır. Kalınlık değişimi 77-95 mm arasında ve ortalama 84 mm'dir²⁵. Hesaplamalar bu tezgah ağırlıklarının 30 g'lık bir çözgü gerilimi ile iyi çalıştığını göstermektedir. 17 tezgah ağırlığı muhtemelen aynı tezgah ayarında kullanılmıştır.

6.3.3.1. Tekstil

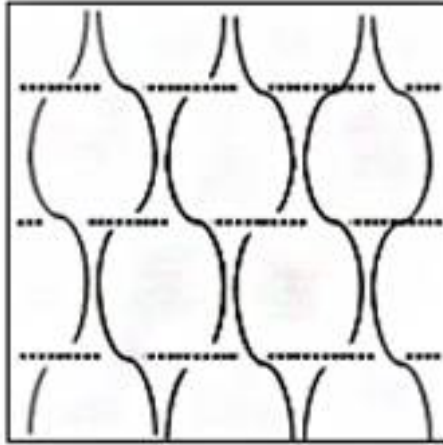
A.Rast-Eicher ve S. Möller-Wiering tarafından 9 görüntü analiz edilmiştir. Hepsi son derece gerçekçi bir kumaşın katmanlarından oluşmaktadır (Şekil 16). Bazı kesitler açık kahverengi renkte, diğerleri daha koyu renktedir. Materyal bitkisel lif demeti gibi görünmektedir fakat fiilen lif olduğu tam olarak tanımlanamamıştır. Yüzey sık sık sıva ile örtülmüş ya da bozulmuştur. Bu durum iplikleri ve tekstil tabakalarını görmeyi zorlaştırır. Arslantepe Sarayı'nda farklı dönemler içerisinde bulunan tekstil yapıları ve araçları kategorize edilirse; M.Ö. 3350-3000 periyodu VI A dönemi, M.Ö. 3000-2750 periyodu VI B olarak incelenmektedir. Bu farklı periyotlardaki tekstil yapıları incelendiğinde; B sisteminde bezayağı dokumayı oldukça düz iplikler oluştururken, diğer A sisteminde düzenli şekilde dalgalı ipliklerle oluşturulan dokumada, yuvarlak desenler görülmektedir (Şekil 17). Ölçümler 25 kat büyütülerek sadece kısa mesafelerinaşırı derecede büyütülmesi ile elde edilmiştir. En

geniş görüntü A sisteminde yaklaşık 1,3 mm'lik mesafede 5 iplik sayılmıştır. Bu da cm başına 38 ipliğe karşılık gelmektedir. B sistemi, 2,78 mm mesafede 5 iplik sayılmıştır ve bu da cm başına iplik 18 iplik hesabı vermektedir. A sistemindeki ipliklerin kalınlığı yaklaşık 0,084 mm, B sisteminde yaklaşık 0,114 mm olarak ölçülmüştür. Fakat orijinal kalınlık biraz daha fazla olmuş olabilir. İplikler hafif S- bükümlüdür. Diğer görüntülerdeki ölçümlerde benzer sonuçlar vermiştir. Sonuç olarak bu tekstil malzemesi cm² başına 18 ile 38 iplikten oluşmuş ve son derece ince yapıdadır. Bunlar ya atkı yüzü ya da çözgü yüzüdür.

Şekil 5.8: Mikroskobik kumaş numunesi

Kaynak: Photo: S. MÖLLER-WIERING

Şekil 5.9: Kıvrımlı dokuma zinciri görüntüsü

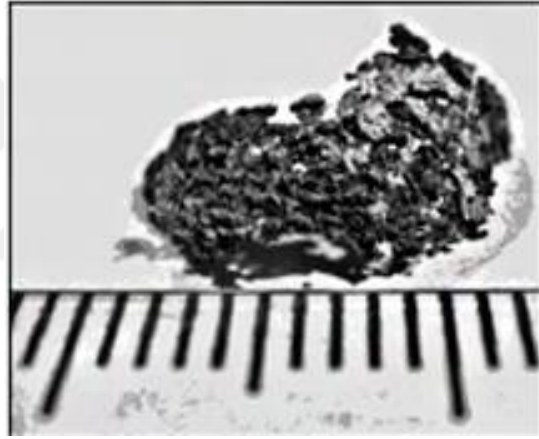
Kaynak: Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

6.3.3.1.1. Sıvalı Tekstile Numuneleri

18 görüntü incelenmiştir. En geniş görüntünün ölçümü 1.7*1.5 cm olarak hesaplanmıştır. Birçoğu elyaf benzeri materyal gibi görünmektedir fakat tekstil yapıları olup olmadığı belirlenememiştir (Analiz S. Möller-Wiering).

6.3.3.1.2. Oksitlenmiş Metal Kasede Tekstil Numuneleri

Maksimum 2.7*0.6 cm boyutlarında birkaç dokuma incelenmiştir. Lif materyali belirlenememiştir (Şekil 18). Parçalar metal kap içine yapışmıştır. Hafif grimsi kahverengi renkte bezayağı ince bir kumaştır. Dokumacı her iki iplik sistemi için yaklaşık 0.3 mm kalınlığında S-bükümlü iplik kullanmıştır. Dengelenmiş iplik sayısı 3 mm ya da daha az bir mesafe üzerinden ölçülmüştür, cm başına hem çözgü hem atkı içinde 16-17 iplik hesaplanmıştır.

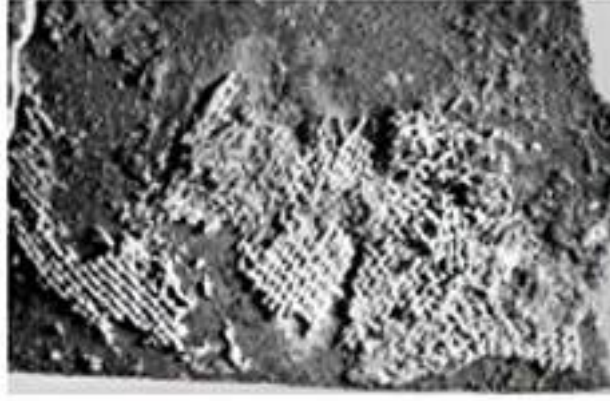
Şekil 5.10: Eğik açılı numune görüntüsü

Kaynak: Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

6.3.3.1.3. Metal Kase Üzerinde Tekstil Parçaları

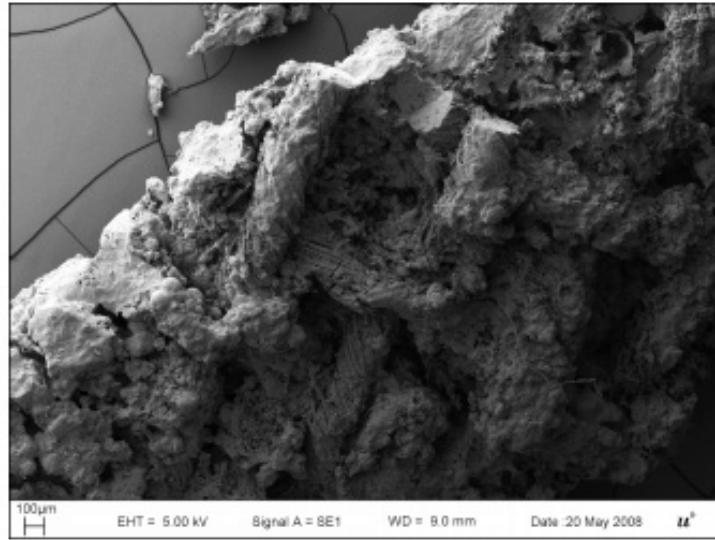
Bu tekstil mineralize bir haldedir. Bu örnek; çok ince S-bükümlü ipliklerin 100 mikron çapında son derece ince olduğunu göstermektedir (Şekil 19). İplikler kesinlikle eğrilmiştir ve katlı değildir. Bir yöne doğru gevşek bükümlüdür bu yüzden atkı ipi olabilir. Her iki yöndeki iplikler (atkı ve çözgü) oldukça ince yapılmış hayvan lifidir ve 10 mikron çapındadır (Şekil 20). Ölçeklenen lif yüzeyinin deseni koyun ya da keçi yününden elde edilen bir lif olduğunu göstermektedir. Ölçümler çok kalın olmadığı için lifler muhtemelen keçi yünüdür (Şekil 21). Ayrıca koyun yünü elyafı çok incelmeye eğilimli olduğundan tüm lifleri kapsamaktadır, bu yüzden kesikli ölçekler tekrar bu lifin keçi yünü olduğunun bir göstergesidir. İplikler eğrildiğinden ve katlanamadığından liflerin belirli bir uzunluğa sahip olması gerekmektedir.

Kısa lifleri çözgü iplikleri için, kaliteli bir şekilde dolaştırmaksızın eğirmek ve dokuma içinde yeterince güçlü tutmak zor olacaktır. Sonuç olarak keçi yünü lifinden yapılmış kumaşlar son derece iyi bir kalitededir ve bu yüzden Yakın Doğu tekstilinde en eski liflerden birinin hayvan lifi olduğunu doğrular niteliktedir (Analiz A. Rast-Eicher, Archeotex, Spring 2008).

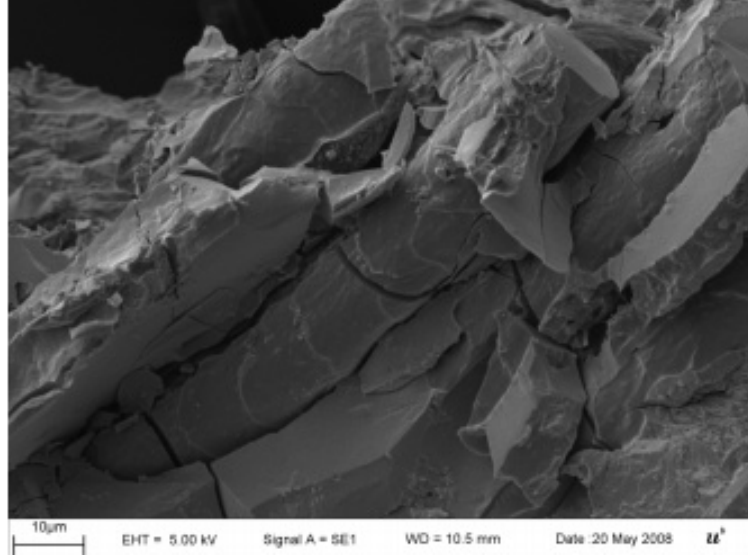
Şekil 5.11: Arslantepe VI B1 Kraliyet mezarındaki hükümdar üzerindeki tekstil görüntüsü

Kaynak: Photo: R. CECCACCI. Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

Şekil 5.12: Hayvan lifinin 10 mikron çapındaki mikroskopik görüntüsü

Kaynak: Photo: A. RAST-EICHER. Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

Şekil 5.13:Ölçeklenmiş hayvan lifi numunesinin mikroskopik görüntüsü (muhtemelen keçi yünüdür)

Kaynak: Photo: A. RAST-EICHER. Archive of the Italian Archaeological Mission in Eastern Anatolia – Sapienza University of Rome

6.3.4. Arslantepe Tekstil Üretimi 2000 Yıllık Sonuçlar

Arslantepe’de tekstil araçlarının analizinde; aynı odada ya da bölgede dokuma tezgahı ağırlıkları ve eğirme millerinin asla birarada bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Ek olarak; bitkisel ya da hayvansal liflerin toplandığı, işlendiği, yıkandığı, eğildiği ya da dokunduğu yere ilişkin uygun atölye alanlarına dair kanıt bulunmamaktadır. İplikçilik ve dokuma faaliyetlerinin ev faaliyetleri içinde yer aldığı görülmektedir. Tekstil faaliyetleri ve saray çevresindeki merkezi yönetim arasında sağlam bir bağlantı yoktur. Bununla birlikte Arslantepe’nin tüm periyotları ve dönemleri içinde tekstil araçlarının kalitesi ve üretim çeşitliliği, yüksek düzeyde iplik ve dokuma teknolojilerinin olduğunu, nitelikli iplikçi ve dokumacıların bulunduğunu işaret etmektedir.

6.3.4.1. Eğirme Teknolojisi

Sunulan analizlerde; toplam 88 eğirme milinin olduğu ve bunların 74’ünün katmanlı tabakalardan geldiğini göstermektedir. Eğirme milleri her katmanda ve dönemde farklı adetlerde bulunmuştur. VII’den V A’ya kadar tüm dönemler içinde ana eğirme milleri, istisnalar hariç hane halkı içerisinde türetilmiştir . VII periyodunda; hane halkı ya da diğer içerik ve çukurlarda eğirme araçları içeriğinde, eğirme milleri, ağırlık ve çap arasında önemli bir değişiklik yoktur. VI A döneminden itibaren, hane halkı araçlarındaki eğirme milleri 10-20 g ağırlığındaki oranlarda yoğunlaşırken, çukurlar ya da diğer içeriklerdeki millerin daha

büyük ağırlık dağılımında olduğu keşfedilmiştir. Sonuç olarak eğirme milleri VI A döneminde saray bölgesinde çok az bulunurken, aynı döneme ait yerleşim bölgelerinde bulunan diğer miller ile arasında önemli bir farklılık yoktur. VI A döneminden başlayarak, eğirme milleri yapmak için kullanılan malzeme çok az değişmiştir. VI B2 periyodu boyunca taş, kemik ve kilden yapılmış eğirme millerinin kullanımının eşit oranda bir paya sahip olduğu gözlenmiştir. Periyotlardaki harfler, dönemler ve bulgular açısından kategorize edilen arkeolojik veriler için kullanılmıştır.

6.3.4.2. Dokuma Teknolojilerinin Gelişimi

VII periyodunda Arslantepe'deki dokumacılar, 5-6 çözümlü ipliği ve aynı sayıda atkı ipliği (bezayağı) ile veya daha fazla atkı ipliği (atkı yüzü kumaş) ile kumaş üretmiştir. 30 gram gergin çözümlü ipliği, en azından o dönem için tezgah ağırlığını korumada en uygun tür gibi görünmektedir. VI A döneminde, ev halkındaki dokuma tezgahı ağırlıkları yaklaşık 6 iplik/cm² ile benzer kumaş üretiminin evde de devam ettiğini göstermektedir.

Arslantepe'deki iplikçiler ve dokumacılar yetenekli zanaatkarlardı. İpliğin nasıl eğileceğini, nasıl dokuma yapılacağını ve belirli nitelikleri üretmek için hangi araçları kullanacaklarını biliyorlardı. Tekstil araçlarının ve faunal analizlerin kombine çalışması umut verici bir perspektif ve potansiyel taşımaktadır. 4000 yıllık tekstil üretiminde, hayvansal liflerin üretimi ve lif değişimlerinin daha kesin şekilde tanımlanmasını sağlamaktadır. Buna ek olarak, tekstil araçlarının analizi, belirli bir toplumda hayvancılığın doğasına ve rolüne ışık tutmak, bitkisel ve hayvansal liflerin ve tekstil kalıntılarının bulunup bulunmadığını değerlendirmek için yararlı bir yöntem oluşturmaktadır. Dolayısıyla Arslantepe'deki VI A ve VI B2 zamanlarındaki hayvan elyaflarına erişim ve artan koyun/keçi yetiştiriciliği, daha yumuşak özelliklere sahip hayvansal liflere cevap verebilmek için eğirme araçlarında değişiklik olduğunu göstermektedir. Tekstil, tekstil araçları çalışmalarının metodolojilerini doğrulamak için mükemmel bir fırsattır, hem dokuma tekniklerine hem de elyaf malzemesine ilişkin bilgi vermektedir. Arslantepe'de "Kraliyet Mezarı" üzerinde yürütülen analizde, korunmuş tekstil parçaları gözlenmiştir. M.Ö. 3000-2900 (Keçi liflerinin kullanımı RYDER, 1993) yıllarında tarihlenen keçi yünü muhtemelen dünyanın en eski tekstil araçlarından birini ortaya çıkarmaktadır. Sadece 4000 yılının ortalarında Nahal Mishmar Mağarası'nda hayvansal liflerden yapılmış ilk tekstil ürünü örneğine rastlanmıştır. Tekstil analizi, mevcut tekstil teknolojilerinin karmaşıklığına da işaret etmektedir ve varsayımsal teknik dokuma tezgahı kurulum hesaplarından çok daha ileri düzeyde olduklarını göstermektedir. Erken Bronz

başlangıcında bölgedeki tekstil teknolojilerinin karmaşıklığını ve teknik becerinin ilerlediğini göstermektedir.

7.ARSLANTEPE BÖLGESİNDEN ÇIKARILAN MÜHÜRLERİN DENİM KUMAŞA UYGULANMASI

7.1.Arslantepo Bulgularından Esinlenilerek Kumaş Geliştirme Aşamaları

7.1.1.Kullanılan İplikler

7.1.1.1 Pamuk İpliği

Pamuk lifi doğal selüloz esaslı bir lif türüdür. Kimyasal bileşiminde hemiselüloz, pektin, mum, yağ, vaks gibi maddeler içerir. Ham halde doğal sarımtırak bir renkte olup hidrofily özelliğe sahip bir bitkidir. Pamuğun toplanması ve işlenmesi sürecinde birçok farklı aşamalardan geçirilerek iplik haline getirilir. Pamuk temizlik aşamasında harman-hallaç, tarak, cer gibi makinelerden geçirilerek son aşamada pamuğun uzun veya kısa ştapele sahip olması ve kalite verimliliğine bağlı olarak ‘penye ipliği’ ve ‘karde ipliği’ olarak ayrılır.

Hazırlamış olduğumuz bu çalışmada; Penye ipliği, karde ipliği ve şantuklu iplik kullandık.

7.1.1.1.1. Penye İpliği

Uzun ve ince pamuk elyaflarının penye dairesinden (tarama) geçirilerek, uzun ştapel iplikçiliğinde eğrilmesiyle oluşan kaliteli pamuk ipliğidir. Kısa elyaflardan arındırıldığı için ince, düzgün ve yumuşak tutumlu iplikler elde edilmektedir. Temiz, homojen ve mukavemeti daha fazladır. Bu ipliklerden dokunmuş kumaşlar parlak ve yumuşak bir tuşeye sahiptir.

7.1.1.1.2. Karde İpliği

Bu iplikler, penye ipliklerine göre daha kısa pamuk elyafından üretilmiş, tarama işlemi yapılmamış pamuk ipliğidir. Penye ipliklere göre daha pürüzlü ve mat bir yüzeye sahiptir. Daha kalın, gevşek ve tüylü bir yapıya sahip iplikler olduğu için blue-jean, ev tekstili ve kalın dış giyim için uygundur.

7.1.1.1.3.Şantuklu İplikler

Ring ve Open-End iplik eğirme sistemlerinde kontrollü olarak üretilen efektli ipliklerdir. Şantuklu iplik, program kontrolü ile düz ipliğin yapısında oluşturulan kalınlık değişiklikleri olarak adlandırılır. Normal düz ipliğin iç yapısında, lif kompozisyonunda ve renginde sapma içerir. Bu iplikler, tesadüfi ve periyodik olarak dağılan düzgünsüzlükleri bünyesinde bulundurur.

7.1.1.2 Yün İpliği

Hayvanlardan elde edilen protein esaslı liflerden yapılmış iplik türüdür. Esas yapısı keratindir. Kamgarn ve Ştrayhgarn olarak ikiye ayrılır. Bu çalışmamızda, her iki iplik türünü de, Arslantepe ile ilgili bulgularda yün ve benzeri malzemeler kullanıldığı için, özellikle yünlü kumaşlardan takım elbise, palto ve indigo pamuklu iplik/yün iplik karışımı birçok ürün tasarladık.

7.1.1.2.1 Kamgarn İpliği

Uzun ve ince yün elyaflarının taranmasıyla ve daha sonra eğrilmesiyle elde edilen kaliteli yün ipliğidir. Bu ipliklerin oluşum parkuru ştrayhgarna göre daha uzundur. Mukavemeti iyi ve düzgünsüzlüğü çok azdır. İnce yün iplikler bu yolla elde edilir. Prensip olarak, pamuktaki penye ipliklerine benzerler. Daha düzgün yüzeyli kumaşlar elde edilir. Doku ve desen daha belirgindir. Takım elbise ve dış giyime uygundur.

7.1.1.2.2 Ştrayhgarn İpliği

Kısa lif oranı yüksek, taranmamış yün elyaflarının işlenmesi ile elde edilir. Kamgarn ipliklere göre daha kısa bir üretim parkuru vardır. Kamgarna göre düşük mukavemetli ve hacimli bir yapıya sahiptir. Yüzeyi daha pürüzlü ve tüylüdür. Kumaşlarda doku yapısı pek belli olmaz ancak şardon gibi işlemlere elverişli ve dayanıklıdır. Palto, manto gibi dış giyim ürünlerine elverişlidir.

7.1.1.3 Keten İpliği

Keten bitkisinin saplarından elde edilen keten elyafından üretilen ipliklerdir. Kısa ştapelli ve uzun ştapelli olarak iki kısma ayrılırlar. Kısa ştapelli keten iplikler kaba ve kalın olmalarına karşın uzun ştapelli iplikler ince ve hassastır. Kısa ştapelli iplikler hacimli bir yüzeye sahip olup düzensizlikler vardır. Mukavemeti pamuğun 2-3 katıdır. Keten lifinin üzerindeki reçine, life sert ve düz bir yapı kazandırır. Genellikle yazlık giysilerde, çanta, hasır, ayakkabı, halat gibi malzemelerin yapımında kullanılır. Keten lifi Arslantepe bulgularında da sepet, halat yapımında ve diğer işlerde kullanıldığı düşünüldüğü için çalışmamızda keten, keten-pamuk, karışımı dokumaları kullandık.

7.1.1.4 Jüt İpliği

Tropik bölgelerde yetişen lifli bir bitkidir. Tekstil lifi elde etmek için yetiştirilir. Jüt bitkisi, işlendikten sonra bile doğal parlaklığını korumaktadır. Toplanan jüt bitkisi havasız ortamda su içinde bırakılarak kabuklarının çürüyüp açılması sağlanır. Jüt lifinin üretimi çürütme yöntemi ile yapılır. Lif demetleri gövdeden elle soyularak ayrılır. Çıkarılan lifler serilerek kurutulur. Sonraki işlemler diğer bitkilerde olduğu gibi makinelerde işlenerek temizlenir ve lifler bobinlere ip olarak sarılır. Jüt lifi incedir ve esnekliği azdır. Dayanıklılığı keten ve kenevirde daha düşüktür. Çuval, ip, sicim, sepet, örtü gibi ürünlerin yapımında kullanılır.

7.1.2 Kullanılan Dokuma Çeşitleri

7.1.2.1 Armürlü Dokumalar

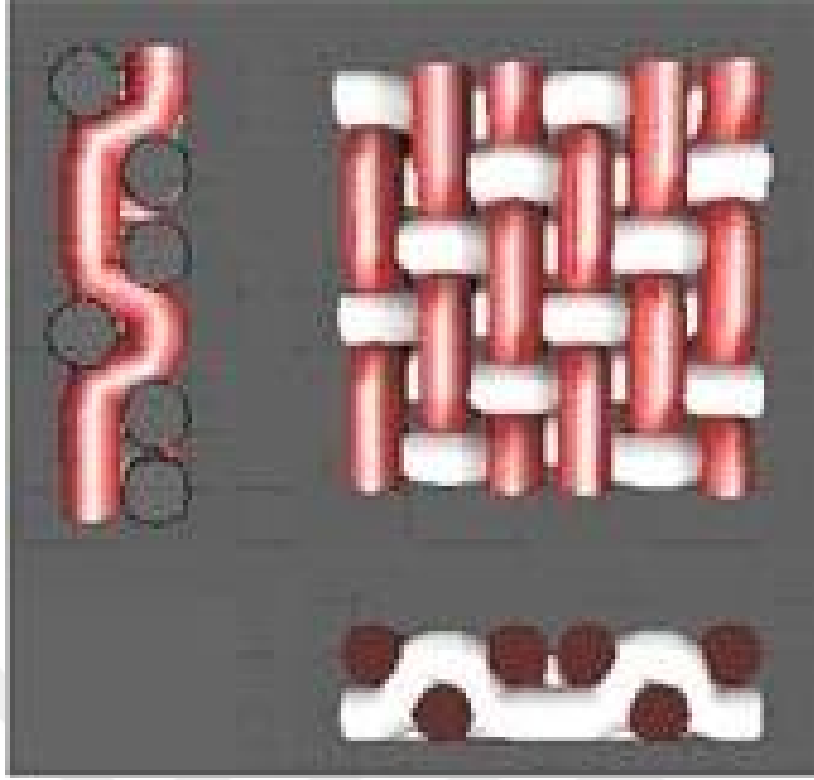
7.1.2.1.1 Armürü Dokumalarda Örgü Çeşitleri

Armür, dokuma makinelerinde ağızlık oluşturmak için kullanılan, bu amaçla çerçevelerin hareketlerini sağlayan ağızlık açma tertibatlarından birisidir.

Armürlü dokuma makinelerinde desenlendirme çeşidi ve motiflerin büyüklüğü çerçeve sayısı ile sınırlıdır. Armürlü dokuma makinelerinde çerçeve adedi genel olarak en fazla 32 dir. Ancak özel durumlarda 48 çerçeve ile de çalışılabilmektedir. Armürlü tezgahlarda temel dokumalar ve türevleri dokunabilmektedir.

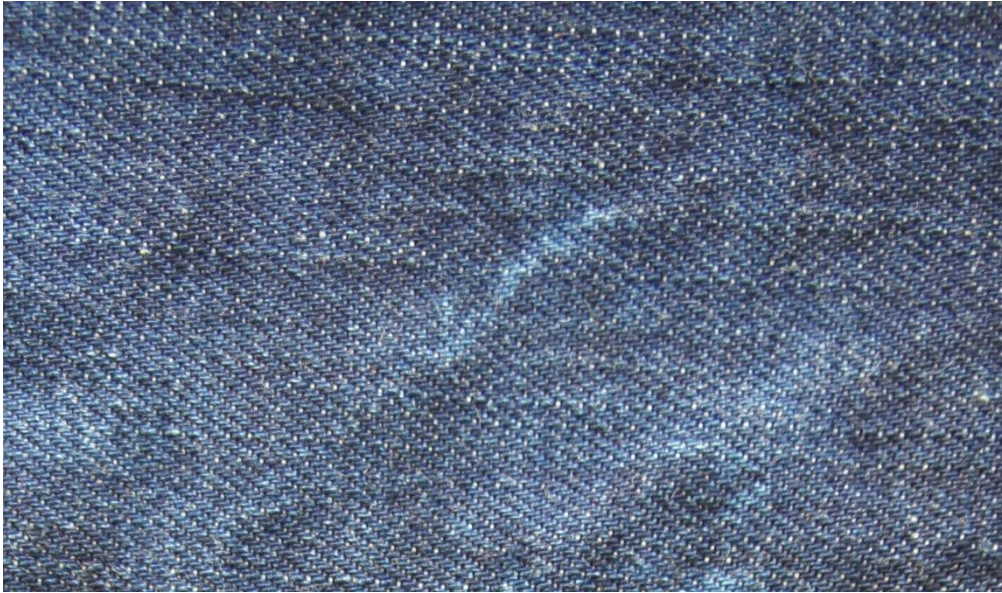
7.1.2.1.1.1 Dimi Örgü Yapısı

En küçük birim raporu 3 atkı ve 3 çözüden oluşan dimi örgüler, bez ayağından sonra gelen ikinci önemli örgülerdir. En belirgin özelliği atkı ve çözgü atlamalarının diyagonal çizgiler oluşturmasıdır (Güngör B. (2005). Diyagonaller soldan sağa yönlü ise Z-dimi, sağdan sola yönlü ise S-dimi olarak adlandırılır. En küçük birim raporu 2/1 olarak D harfi ile ifade edilir. Dimi örgüler bez ayağına göre daha fazla iplik ve gevşek dokunabilmektedir. Bir yüzünde Z-dimi görüntü oluşurken diğer yüzünde S-dimi görünüşe sahip olan örgülerdir (Şekil 1.2). Bu örgü yapılarında da farklı türevler oluşturulabilmektedir; sivri uçlu dimi, çapraz dimi, kesik dimi, yılan(dalgalı) dimi, dik yassı dimi, gölgeli dimi, süslemeli (fantezi) dimi gibi. Bu çalışmada; 3/1, 2/1 Z dimi, fantezi dimi ve diğer türevlerden oluşan örgü yapıları kullanılmıştır, ayrıca denimde daha çok dimi örgüler tercih edilmektedir.

Şekil 6.1:Dimi örgünün enine kesiti ve örgü yapısı 2/1 Z Dimi

Kaynak:https://dokumatasarim.blogspot.com.tr/2008_12_01_archive.html (Özkendirci, 2008)
Erişim Tarihi: 20/05/2017

Şekil 6.2: Denim dokuma S Dimi
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.3: İndigo iplik/ Yün iplik karışımı denim dokuma S Dimi
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.4: Denim Yıkama Z Dimi
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

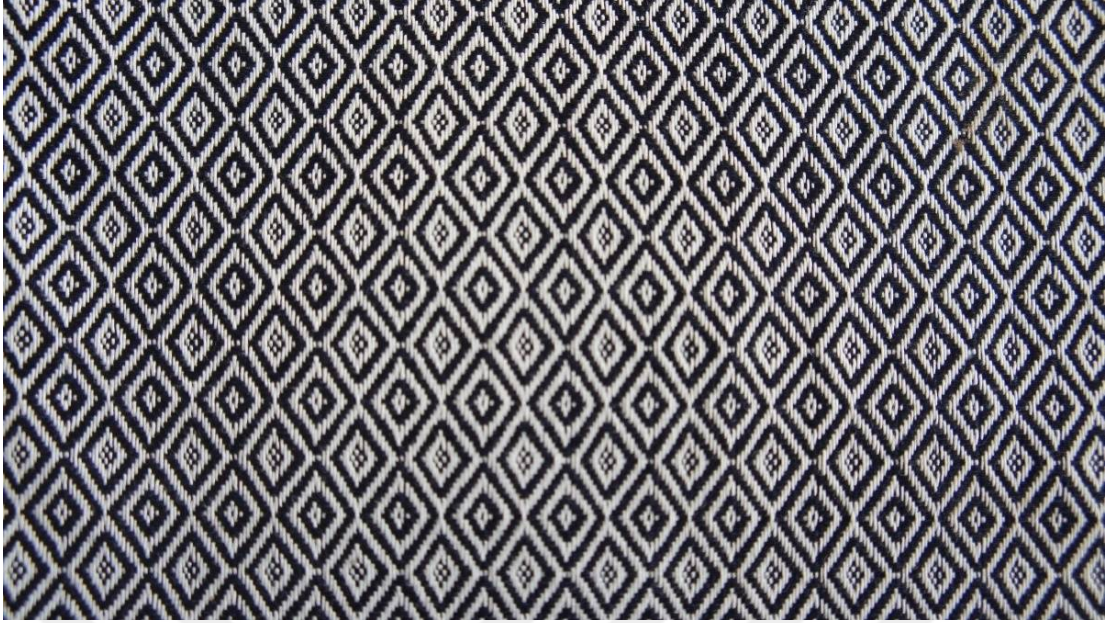
7.1.2.1.2 Fantezi Örgüler

Şekil 6.5: Arslantepe desenlerinden esinlenerek oluşturulmuş denim dokuma
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.6: Höyük duvarlarında bulunan baklava desenlerinden oluşturulmuş denim kumaş
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.7:Denim ipliklerle oluşturulmuş baklava desenleri
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

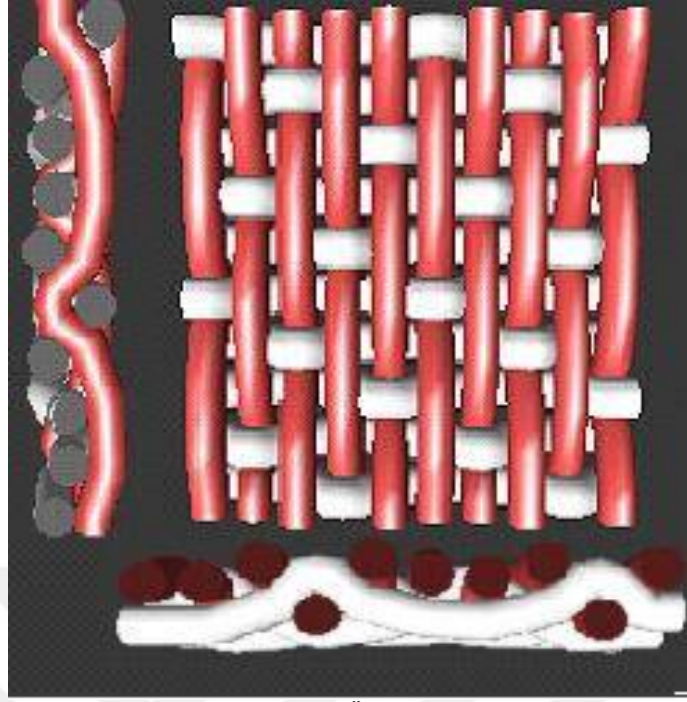
Şekil 6.8: Denim iplikler ve karışım iplikler ile oluşturulmuş desen
Özçekim: (Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.9: Höyükteki ve mühürlerdeki şekillerden esinlenilerek oluşturulmuş fantezi denim kumaş
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.2.1.1.3 Saten Örgü Yapısı

Saten denilince düz, pürüzsüz, yumuşak dökümlü, parlak ve bu karaktere uygun ipliklerle dokunmuş kumaşlar akla gelmektedir. Saten örgünün diğer temel örgülerden farkı, örgü raporundaki bağlantıların birbirine hiç dokunmadan dağıtılmış olmasıdır.(AK N. 2006) Örgü içindeki bağlantıların birbirine hiç dokunmadan dağıtılabilmesi için en az 5 değişik harekete ihtiyaç vardır. Bu yüzden en küçük birim rapor 5 atkı ve 5 çözgüden oluşur. Saten örgüler tek taraflıdır. Yani kumaşın bir yüzü parlak ise diğer yüzü mattır. Saten örgüler S harfi ile sembolize edilirler (Şekil 1.3). Saten örgü türevleri; karışık saten, gölgeli saten, kuvvetlendirilmiş satendir. Bu çalışmada biz 5’li ve 8’li saten dokumalar kullandık.

Şekil 6.10:Saten Örgü Yapısı 4/1 S

Kaynak:https://dokumatasarim.blogspot.com.tr/2008_12_01_archive.html (Özkendirci, 2008)
Erişim Tarihi: 20/05/2017

Şekil 6.11: Üzeri Baskılı Saten Denim
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.12: Kükürt BoyalıSaten Dokuma
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.2.2. Jakarlı Dokumalar

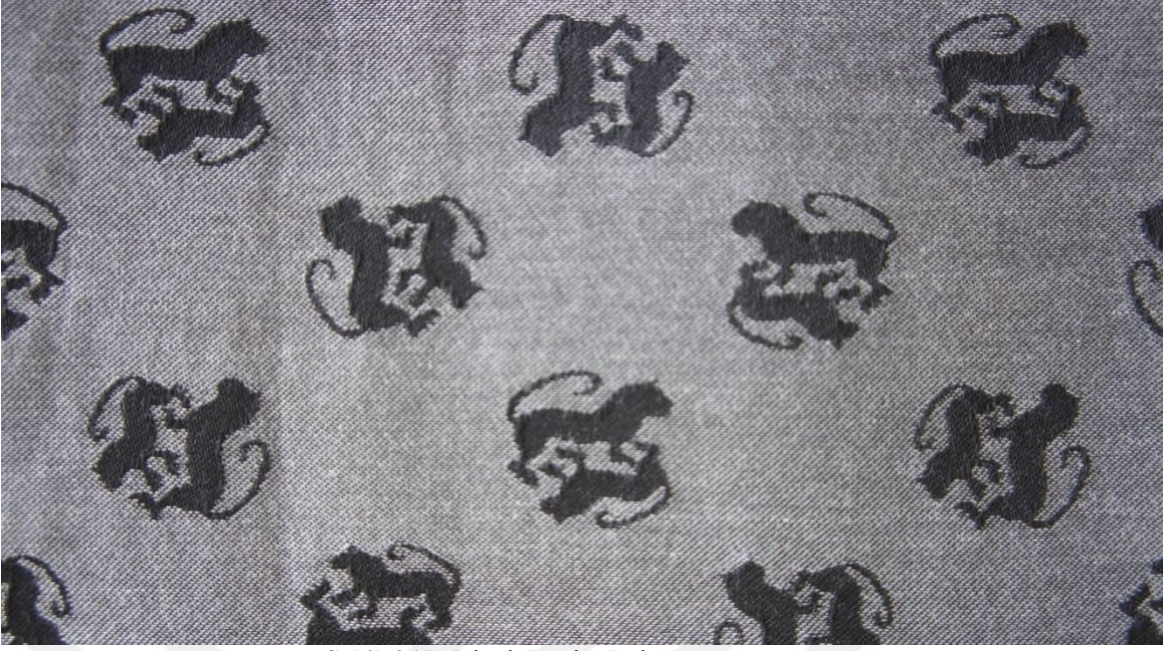
Ağızlık açma sistemleri içinde en üst seviyeyi jakarlı ağızlık açma makineleri temsil etmektedir. Bu makinelerde en karmaşık desenler, resimler veya manzaralar dokunabilmektedir. Bu geniş desenleme imkânı, sistemin çok fazla sayıda çözgü ipliğine ayrı olarak hareket verebilmesinden kaynaklanmaktadır. Jakar sistemi, diğer sistemlere oranla değişik bir yapı gösterir. Dokuma tezgâhının üzerine dikey olarak kurulan bir ağızlık açma aparatına sahiptir. Jakar makinesi bir seri iğne (desen okuyan ve makineyi programlayan) bir seri platinden (maylonlar aracılığı ile ağızlık açılmasını sağlayan) oluşmuş bir sistemdir. Bu sistemi sınırlayan çerçeve olmadığı için iğne ve platinler aracılığı ile sınırsız desenler elde edilebilmektedir. Bu çalışmada, jakarlı makinelerde astarlar ve dış giyim için Arslantepe mühürlerinden bazılarının görüntüsü kumaşa aktarılmıştır.

Şekil 6.13: Arslantepe mührü, jakarlı tezgahta indigo iplikle dokunmuştur.
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.14: Arslantepe mührü, jakarlı tezgahta indigo iplikle dokunmuştur.
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.15: Jakarlı Denim Dokuma
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/ 2017)

Şekil 6.16: Mühürlerde bulunan boynuzlu hayvan figürlerinden esinlenilerek oluşturulan dokuma
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.17: Mühürlerden esinlenilerek oluşturulmuş dokuma
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/ 2017)

7.1.3 Denim Kumaşların Terbiye İşlemleri

Denim giysi üretiminde kullanılan kumaşlar genellikle % 100 pamukludur. Son yıllarda % 65 polyester, % 35 pamuk karışımı gibi kumaşlar da denenmektedir. Denim kumaşının en belirgin özelliği, çözümlü ipliklerinin indigo boyalı, atkı ipliklerinin ise doğal renginde yani beyaz olmasıdır. Çeşitli ağırlıklarda yapılabilen jean kumaşlar genellikle 3/1 veya 2/1 çözümlü dimisi örgüde mavi, lacivert, siyah vb. renklerde boyanmış çözümlü ve beyaz atkı iplikleri ile dokunurlar.

7.1.3.1. İpliklerin İndigo İle Boyanması

7.1.3.1.2 İndigo

İndigo; orijinal olarak tropik iklimlerde (özellikle Hindistan ve Çin' de) yaygın şekilde bulunan "Indigofera tinctoria " bitkisinin yapraklarından indigo mavisi denilen boyanın elde edildiği ağaç-ağaççıktır.

Antik çağda Keltler ve Germenler tarafından kullanılan ise (İsatis Tinctoria) denilen çivit otudur. Bu çivit, Avrupa'nın birçok bölgesinde nemli ya da killi topraklarda yetişen ve turpgillerden olan bir bitkidir. Asıl renk veren madde (indigotin), esas olarak yapraklarda bulunur(Pastoureau, M. (2000)). Doğu Hint Adaları'ndaki ve Ortadoğu'daki indigo ağacı ise (indigofera tinctoria), yüksekliği iki metreyi geçmeyen çalılar şeklinde yetişir. Boyarmaddesi (indigotin), çivit otundaki boyarmaddeden daha güçlüdür. Bu ağacın boyarmaddesi,

dokumanın liflerine iyice işlemlerini sağlamak için mordanlama işlemi gerektirmez. Dokumayı indigo teknesine batırıp çıkarmak, sonra açık havaya sermek yeterli olacaktır.

İndigo (*Indigofera tinctoria*) ile boyama, bu ağacın yetiştiği bölgelerde neolitik çağdan beri bilinmektedir. Bu bitki, 1230'lu yıllardan beri, çuhacıların ve boyacıların artan talebini karşılamak amacıyla, önce yapraklar toplanıp ezme makinelerinde ezilir ve iki ya da üç hafta mayalanmaya bırakılarak homojen bir hamur elde edilir. Sonra bu hamurlardan yarım ayak olan kabuklar ya da küspeler oluşturulur. Güvenli bir yerde eleklerin üzerinde kurumaya bırakılır. Kurduğu zaman bu kabukları boyaya dönüştüren çivit ustasıdır.

Ancak 19. yüzyılda yapay boyaların kullanımı, boyacılıkta kullanılan bitkilerin, özellikle indigonun tarım ve ticaretini geriletir. Alman kimyager A. Von Baeyer , 1878'de indigotinin bir sentetik kimyasal yöntemini bulur ve 12 yıl sonra da Heuman tarafından geliştirilir.

7.1.3.1.3.İndigo İle Boyama Aşamaları

Çözgü Hazırlama: Denim kumaş üretimi için yukarıda bahsedildiği gibi, penye ya da karde ipliklerden biri seçilerek yapılmaktadır. Çözgü hazırlama aşaması ise denim üretiminin en önemli bölümüdür. Çözgü hazırlama işlemlerinde öncelikle halat sarma işlemi sonra sırasıyla, çözgü ipliğinin boyanması, halat açma ve haşılama işlemleri sonrasında çözgü iplikleri dokumaya hazır hale gelmektedir.

Halat Sarma: Halat sarma işlemi, çözgü ipliklerinin indigo boyaya girmeden önce yapılan bir hazırlık işlemidir. Halat sarma işleminde bobinler cağığa dizilerek bobine karşılık gelen uçlar iplik gözünden geçirilir. İplik tansiyonundan geçirilir. Halat haline getirilen iplikler, cağıktan sağılıp taraktan geçirilerek halat levendine sarılır.

Halat Boyama: Halatların boyanması için kullanılan indigo küp boyarmaddedir.İndigo boyarmaddeleri suda çözünmezler(Başer, İ. ve İnanıcı. Y.(1990)). Selüloz elyafına karşı afinitesi yoktur. Boyama yapmak için bazik ortamda indirgenerek suda çözünür hale getirilirler. Suda çözünür haldeki, erimiş boyaya leyko formu denir. Bu aşamada boyarmadde life karşı substantivite de kazanmaktadır. Boyama işlemi tamamlandıktan sonra indirgenmiş olan boyarmadde molekülü, hava oksijeni veya bir yükseltgeyici madde ile yükseltgenerek tekrar suda çözünmez hale getirilir. Makinedeki bu reaksiyon sonrası boya ve kalıntılar yıkama teknelerinde yıkanır ve nötralizasyon ve kurutma işlemi ile son bulur. Bu şekilde yüksek yıkama haslıkları elde edilmektedir.

Halat Açma: Çözgü iplikleri haşıla halat halinde değilde tek tek girer. Bu yüzden haşıla hazırlık olarak halat açma işlemi yapılır. Hazırlanan halatlar çözgü levendine açılmak üzere halat açma bölümüne gelir. Halat uçları çapraz adı verilen bir sistemle makine önündeki taraklara birebir şekilde yerleştirilir. Kovalardaki halatlar makineye belirli bir uzaklıkta bulunan silindirlerden geçirilir. Bu işlemin amacı, boyama işleminde çok fazla silindirden geçmiş ve doğal olarak birbirine karışmış olan ipliklerin paralelliğini sağlamaktır. Halat açma bölümünde kopuk ve eksik uçlar tamamlanır. Haşıl makinesine kopuksuz ve düzgün bir çözgü levendi hazırlanır.

Haşıllama: Boyanmış olan çözgü leventlerinin dokumaya hazır hale gelmesi için haşıl maddesi ile kaplama işlemidir. Haşıl ipliğin yüzeyini film gibi kaplayarak ipliğe mukavemet kazandırır.

Dokuma: Bu aşamadan sonraki dokuma bölümünde oluşturulan türler yukarıda bahsedilmiştir.

7.1.3.1. Denim Kumaşların Terbiye İşlemleri

Arslantepe kumaşları hazırlanırken farklı yıkama teknikleri kullanılmıştır.

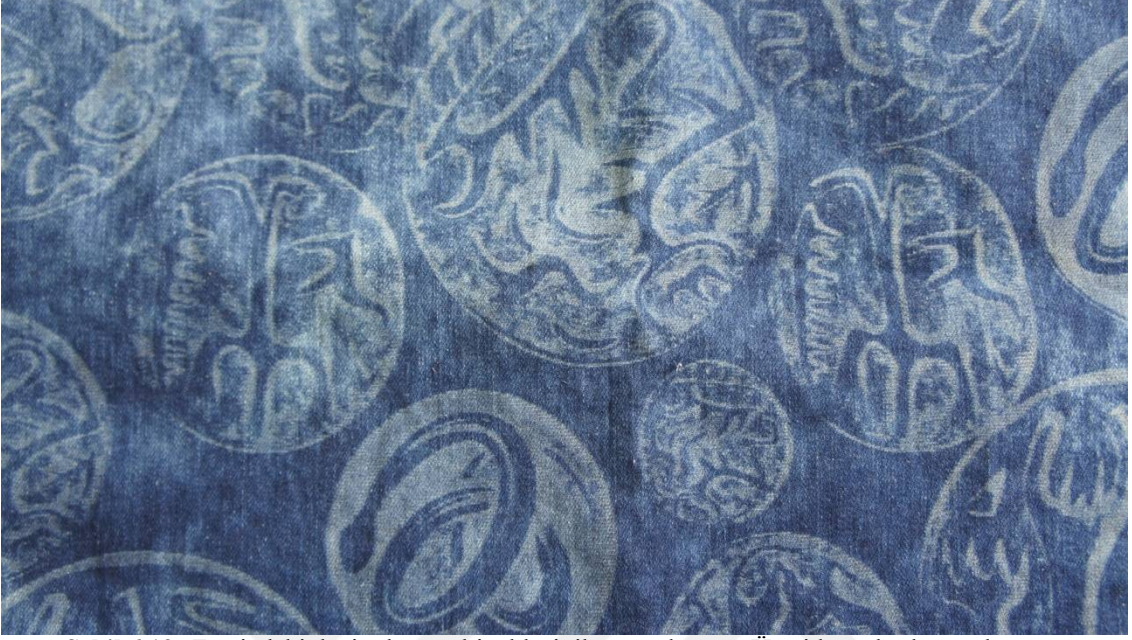
7.1.3.1.1. Ağartma İşlemi

Ağartma işlemi, kumaşın renginin açılması amacıyla yapılan, kimyasal bir işlemidir. Redüksiyon (indirgenme) veya oksidasyon (yükseltgenme) reaksiyonları ile yapılabilir. Özellikle sodyum hipoklorit ile muamele edilmiş bezler yıkama makinelerinde kumaş ya da dikilmiş ürünle yıkandığı zaman farklı efektler oluşturur (Özdemir, D (2006)).

Şekil 6.18: Sodyum hipoklorit ile muamele edilmiş havlu bezler makinede susuz olarak denim kumaşla çarpıtılır. Kumaş üzerine rotasyon baskı yapılmıştır.

Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.19: Zemindeki denim kumaş hipoklorit ile ağartılmıştır. Üzeri lazer baskı yapılmıştır.

Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.3.1.2.Batik Yıkama

Denim mamullerin değişik şekillerde katlanıp bağlanması ve bu şekilde yıkanması, ağartılması veya boyanması sonucunda elde edilen mamul üzerinde katlama şekline bağlı olarak oluşan, homojen ve standartlığı olmayan bir efekt türüdür. Batik desenlendirme ile sınırsız sayıda görünüm alternatifinde denim mamul eldesi mümkün olmaktadır.

Şekil 6.20: Elle yapılan permanganat yıkamalı denim kumaş
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.21: permanganat ile yapılan elde yıkama (batik tekniği)
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.22: Permanganat kimyasalı ile elde batık tekniği ile yapılmış denim kumaştır. Üzerine rotasyon baskı yapılmıştır

Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.23:permanganat ile yapılmış batık yıkama

Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.4.Denim Kumaşlara Uygulanan Baskı Teknikleri

Arslantepo Höyüğü'nde yapılan kazı çalışmaları sonucu, duvarlarda bulunan desenlerin renkleri, şekilleri ve çıkarılan mühürlerden esinlenilerek kumaşlara farklı desen ve baskılar uygulanmıştır.

7.1.4.1.Aşındırma Baskı

Aşınabilen boyarmaddeler ile boyanmış kumaşlar üzerine yapılan bir baskı türüdür. Zemin renginin bozuşturularak aşındırılması, boyarmadde cinsine bağlı olarak indirgen, nötr veya alkali ortamda yapılmaktadır. Denim kumaşın zemin rengi bu işlemde bozuşturularak başka bir boyarmaddenin rengi basılmaktadır.

Şekil 6.24: İndigo/Yün karışımı denim kumaş üzerine aşındırma baskı
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.4.2.Rotasyon Baskı

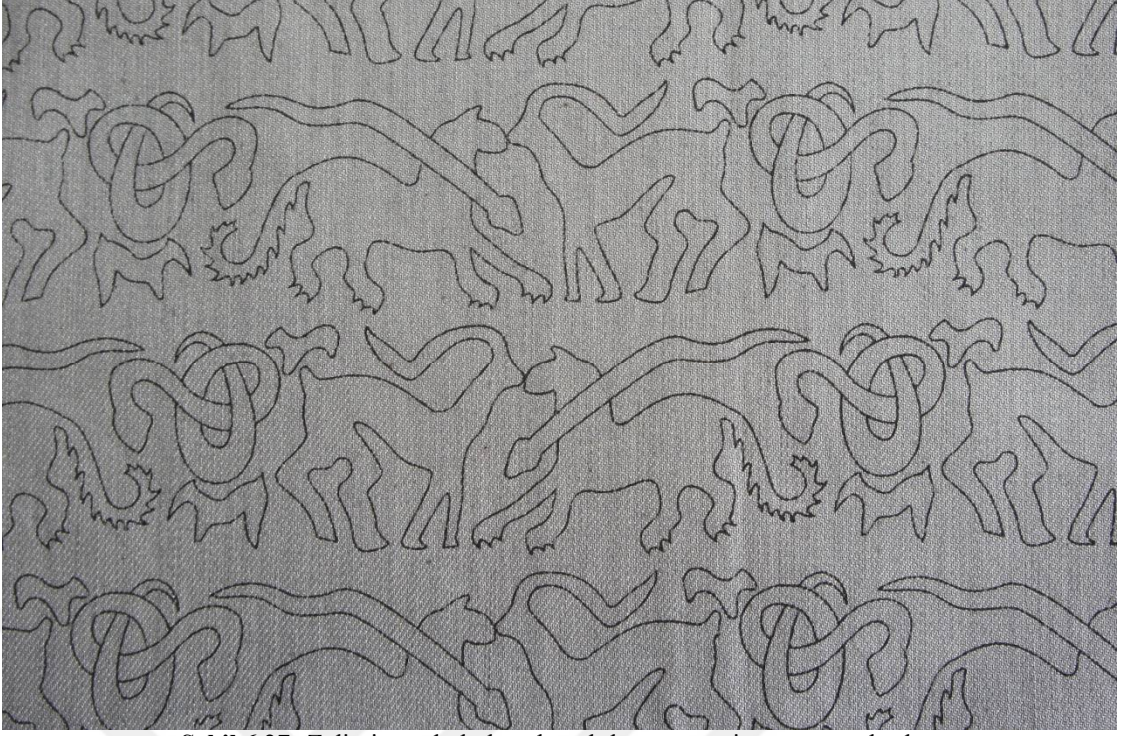
Bu teknikle basılacak olan denim kumaş, geniş bir kauçuk bant üzerinde sürekli olarak dönen baskı silindirinin altından geçer. Bu işlem sırasında baskı patı, bir pompa ile şablon içine verilmekte ve rakleler yardımıyla şablonlardaki deliklerden kumaşa aktarılmaktadır. Bu işlemde, baskı şablonları üzerine çeşitli yöntemlerle aktarılmış olan desenler gözenekler oluşturur. Sadece desen oluşturulmuş alanlar gözenekli olduğu için kumaşa deseni bu gözenekler aktarmaktadır. Rakle ise kumaşa bu patın aktarılmasını sağlar. Desen oluşturulmuş kumaşlar daha sonra desenin kumaşa fiksesi için temassız konveksiyonel kurutma işleminden geçirilir.

Şekil 6.25: Kükürt boyalı kumaş üzerine rotasyon baskı yapılmıştır. Silindir mühürdeki çarpışma sahnesidir. **Özçekim:** Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.26: Z dimi örgülü denim kumaş üzerine rotasyon baskı **Özçekim:**(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

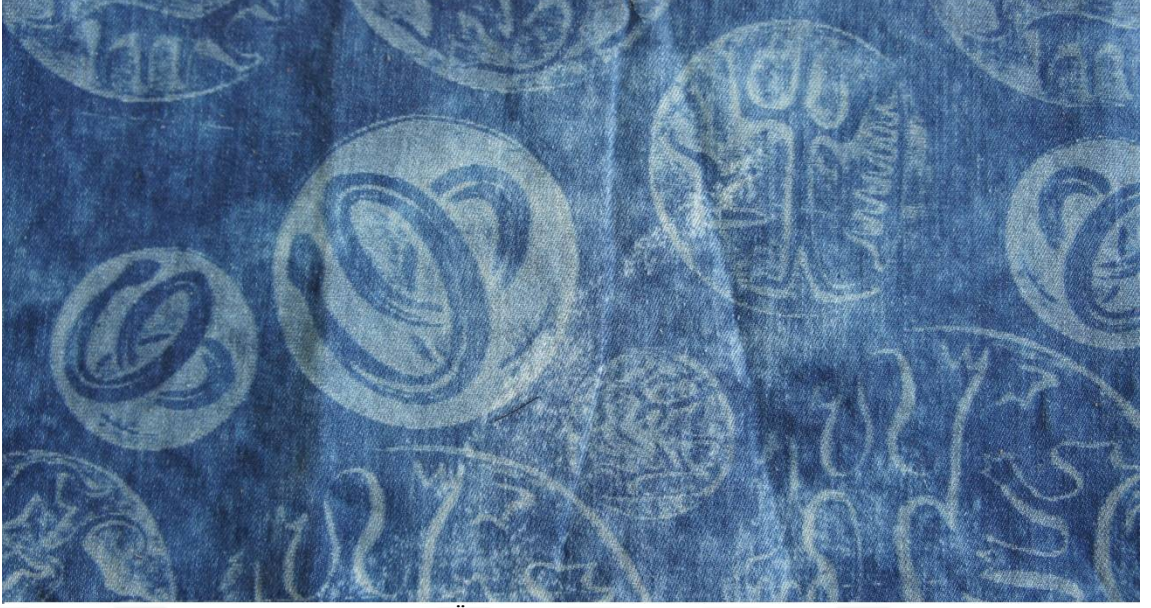
Şekil 6.27: Z dimi örgülü kükürt boyalı kumaş üzerine rotasyon baskı
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.28: Denim Kumaş Üzerine Rotasyon Baskı
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.4.3.Lazer Baskı

Bu baskı sistemi, şablonsuz bir baskı türüdür. Tekniğin esası, bilgisayarda baskı desenleri oluşturularak, lazerle kumaşın yakılarak desenin oluşturulmasıdır. Bu teknikle, dijital bilgiler (resimler, fotoğraflar) kumaş üzerine baskı yapılabilmektedir.

Şekil 6.29: Yıkamalı Denim Kumaş Üzerine Arslantepe mühürlerinin lazer baskısı
Özçekim: (Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.30: Silindir Mühürdeki Çarpışma Sahnesi Lazer Baskı Tekniği ile Kumaşa Aktarılmıştır
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.31: Arslantepe saray yapısında bulunan çanakların ve diğer yapıların oda içindeki orjinal durumlarının yeniden yapılandırılmış görüntüsü dijital baskı yöntemi ile kumaşa uygulanmıştır
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.4.4.Flok Baskı

Bu baskı çeşidinde, bir veya daha fazla rotasyon şablonu ile (1-7 mm) mikron büyüklüğündeki kesik elyaf, kumaş üzerine aktarılabilir. Kesik elyaf, kumaş üzerine elektrostatik güçle püskürtülür. İşlem, önce desenin boyarmadde ya da pigment yerine yapıştırıcı ile basılması ve daha sonra liflerle temas ettirilmesinden ibarettir. Burada lifler, sadece yapıştırıcı olan bölgelerde tutunacak, olmayan kısımlardaki elyaf ise mekanik olarak uzaklaşacaktır.

Floklama; kumaş yüzeyinde kadifemsi, suni deri ve özel görünümlü tekstil yüzeylerini oluşturmak için kullanılan bir tekniktir. Kumaşlarda en çok kullanılan flok lifi 1 mm'dir. Bu süreçte lifler elektriksel bir iletken görevi görmelidir.

Şekil 6.32: Yıkama yapılmış kumaş üzerine Flok Baskı
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.33: Yıkamalı denim kumaş üzerine etnik flok baskı
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.34: Kükürt Boyalı Kumaş Üzerine Silindir Mühür Görüntüsünün Baskısı
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.35: Kükürt Boyalı kumaş üzeri Flok baskı
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.5. Denim Kumaşta Laminasyon

Çalışmamızda bu tekniği kullanarak pamuklu denim kumaş üzerine gözenekli ve baskılı başka bir kumaş lamine edilmiştir. Laminasyon işleminde amaç, farklı kullanım ve fonksiyon özelliklerine göre iki malzemenin bir araya getirilerek yeni özelliklere sahip kullanıma uygun bir ürün oluşturmaktır. Bu çalışmada yapıştırıcı sıvı bir malzeme eriyik halinde, kumaş yüzeyine uygulanmış ve gözenekli diğer kumaş ile birleştirilmiştir.

Şekil 6.36: Üstteki gözenekli yapıdaki baskı digital baskıdır. Zemin denim kumaştır. İki yüzey birleştirilip yeni bir yüzey oluşturulmuştur

Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz,24/05/ 2017).

7.1.6.Denim Kumaşlara Uygulanan Nakışlar

Hazırlanan kumaşlara sargı nakış tekniği ve eva nakış tekniği ile nakış yapılmıştır.

7.1.6.1.Sargı Nakış Tekniği

Şekil 6.37: Ebruli iplik ile dokunmuş kumaş üzerine yapılmış sargı nakış tekniği
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.38: Yıkamalı denim kumaş üzerine mühür resimleri sargı nakış tekniği ile uygulanmıştır
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.39: Aşındırma baskı uygulanmış denim kumaş üzerine sargı nakış tekniği ile dairesel mühür uygulanmıştır

Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

7.1.6.2. Eva Nakış Tekniği

Kumaşın arka yüzeyine elyaf konularak nakış yapılan yerin kumaş yüzeyinden daha yukarıda kabarık bir görüntü oluşturulması sağlanır.

Şekil 6.40: Batık yıkama tekniği ile yıkanmış siyah gabardin kumaş üzerine eva nakış tekniği ile dairesel mühürler uygulanmıştır. **Özçekim:**(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.41: Ağartma işlemi yapılmış denim kumaş üzerine dairesel mühürler eva nakış tekniği ile uygulanmıştır. **Özçekim:** Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 6.42: Ağartma işlemi yapılmış denim kumaş üzerine eva nakış tekniği dairesel mühür uygulanmıştır. **Özçekim:** (Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

8. ARSLANTEPE DEFİLESİ İÇİN DİKİLEN DENİM ve DERİ ÜRÜNLER

Şekil 7.1: Eva tekniği uygulanmış dairesel mühürlü deri elbise
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.2: Flok baskılı, yıkamalı denim kumaş üzerine deri uygulaması
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.3: Kapitoneli Deri pantolon (bayan) ve kükürt boyalı kumaş üzerine uygulanmış deri kapitone, nervür ve jakron (erkek).

Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.4: Eva tekniği uygulanmış deri uzun palto
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.5: Eva tekniği ile silindir mühür ve kapitone uygulanmış deri kaftan
zekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.6: Etnik desenli denim kumaştan dikilmiş takım elbise
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.7: Ebruli iplik ile dokunmuş etnik ceket
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.8: Batik yıkama yapılmış kumaştan dikilmiş tasarım ceket
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.9: Etnik desenli flok baskılı kumaştan yapılmış tasarım ceket, batik yıkama yapılmış etek
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 7.10: Taş yıkama yapılmış denimin arka yüzeyine rotasyon ile kaplama yapılmıştır(sol). Taş yıkama yapılmış koyu mavi denimin arka yüzeyinde yün kullanılarak dikilmiştir (orta).İki farklı yıkamalı ve rotasyon baskılı kumaştan dikilmiş pantolon (sağ).

Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

8.1. Aksesuarlar

Şekil 8.1: Arslantepe Defilesi için kullanılan gümüş aksesuarlar
Özçekim: (Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 8.2: Arslantepe Defilesi için hazırlanan takılar
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 8.3: Yıkamalı ve lazer baskılı denim kumaş ile deri bir arada kullanılarak tasarlanan ayakkabılar
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

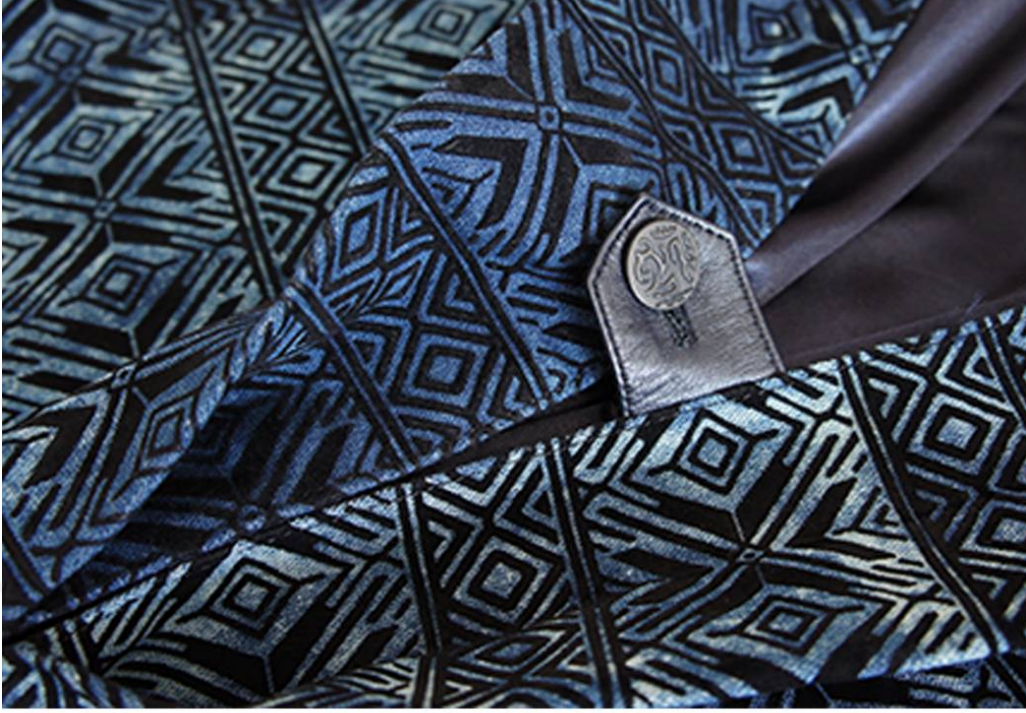
Şekil 8.4: Yıkamalı denim kumaş (üstte) ve etnik desenli denim kumaştan yapılmış (altta) ayakkabılar
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 8.5: Flok baskılı kumaştan yapılmış deri ayakkabılar
Özçekim: Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 8.6: Etnik desenli denim kumaş ve deri kullanılarak tasarlanmış çarık formunda ayakkabılar
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 8.7:Dikilen ürünlerde kullanılan düğme ve etiketlerdeki Arslantepe mühürleri
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 8.8: Dikilen ürünlerde kullanılan elcik, düğme ve jakron üzerindeki mühür detayları
Özçekim:(Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

Şekil 8.9: Dikilen ceketler içine uygulanan astar, etiket ve yıkama talimatında Arslantepe mühür detayları. Özçekim: (Ahmet Giray Yılmaz, 24/05/2017)

8.2. Arslantepe Höyüğü'ndeki Mühürlerden Esinlenerek Hazırlanan Defile Görüntüleri

Şekil 9.1: Etnik denim kumaşı ve paltosu ile güçlü tabakaları simgeleyen kombine, boynuzlar mühürlerdeki boynuzlu hayvanlardan esinlenerek yapılmıştır.

Kaynak: http://www.kadinvekadın.net/galeri/malatya_da_tarih_kokulu_ahmet_giray_defilesi#8
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Arslantepe Defilesi, Malatya'da Silahtar Mustafa Paşa Kervan Sarayı'nda yapıldı. Bu tarihi doku defileye uygun olarak hazırlandı ve birçok davetlinin katılımı ile gerçekleşti. Defile koreografisi, müziği, saç ve makyajı tarihsel dokularla ve esintilerle hazırlandı.

Şekil 9.2: Jakarlı denim ve dijital baskılı denimden yapılmış ürünler, mühürlerdeki boynuzlu hayvanların çarpışma sahnesini ele almaktadır.

Kaynak:http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.3: O dönem içerisinde bu bölgede uzun formlu giysiler tercih edildiği için, etek formlu yapılar, uzun yıkamalı parçalar deri ile birlikte kombinlenerek hazırlanmıştır.

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.4:Arslantepe’de sosyal sınıf farklılıkları zamanla çekişmeye sebep olur ve g gösteri başlar. Koreografi ve kıyafetler bunu anlatmaktadır.

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.5:Arslantepe’de yerleşik düzenle beraber hayvancılığın gelişimi, bunları kontrol eden çalışanları meydana getirmiştir. Bu yüzden kepenek tarzında kolsuz lazer baskılı denim ürün dikilmiştir.

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.6:Denim ve deri ile birlikte dikilmiş uzun gömlek ve etek

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.7:Küplerin, çanakların ağızını kapatmak için kullanılan halat iplerden yola çıkılarak, yandan bağlamalı kruvaze ceket ve etek dikilmiştir. Altında yine aynı kumaştan pantolon kullanılmıştır.

Kaynak:http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.8:Segilenen denim ürünler

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.9:Uzun elbiseler ve deri ürünler

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.10: Etnik desenli etek ve pantolon

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.11: Deri uzun palto ve deri pantolon

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.12:Güç gösterisi ve iki farklı renkte dokunmuş etnik takım

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

Şekil 9.13:Mühür baskıları ile hazırlanmış deri ürünler ve çarık şeklindeki deri ayakkabılar

Kaynak: http://www.flashabermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html
Erişim Tarihi: 30/05/2017

9.SONUÇ

Arslantepe Höyüğü'nden çıkarılan eserler arasında en çok dikkat çeken baskı yapılmış kil malzemelerdir. Kretula, bulla ve oyuklu içi boş kil topları olarak nitelediğimiz toprak yapılar farklı fonksiyonlar ve görevler için kullanılmaktaydı. Kullanım yerine göre saf kilden, saman veya diğer plastik malzemeler karıştırılmış çamurdan yapılmaktadır. Bulunan bu mühürler, idari yapı içinde taşınacak malların teslim anına kadar bozulmaması ve taahhütü, gıda ve diğer ürünlerin garantiye alınması, işçi ve esnafın ödüllendirilmesi gibi aşamalarda aktif olarak kullanılmış, ön yazın belgesi olma özelliği taşıyan yapılardır. Çalışan işçi ve esnafın emeğinin karşılığını gıda olarak temin ettikleri için, bu gıdaların hazırlanması ve teslim anına kadar bozulmaması için odalarda ağızları farklı şekillerde kapatılıp kil mühürler uygulanarak muhafaza edilmiştir. Her birey için hazırlanan mühür ve baskı izi farklı idi, bu da memurlar tarafından karışıklığın önlenmesini sağlıyordu. Çanak/çömlek gibi kaplarda hazırlanan ürün farklı şekillerde bağlanıp kil mühürle kapatıldıktan sonra sahibine verilince kayıttan düşürülmekteydi. Böylece sayımda gelen/giden malların kaydını tutabiliyorlardı. Mühürler, depolama alanlarındaki ürünler ve bunların saklandığı odaların kapı kilitleri üzerinde de kullanılıyordu. Böylece izinsiz giriş veya karışıklığın önüne geçilmekteydi. Her malzeme için farklı kap ve farklı kapatma türü/kapaklar ve farklı mühür uygulamaları mevcuttur. Kullanılan kil mühürler silindir, dairesel ve dikdörtgen şekle sahiptir. Mühürler üzerinde birçok hayvan figürü baskısı mevcuttur. Özellikle arslan figürü, geyik, boğa, ceylan, koyun, keçi, tavuk, yılan, kuş, kedi ve köpek figürleri tekrarlı olarak kullanılmıştır. Her bir bireyi için farklı mühür kullanıldığından hayvan figürlerinin şekli yer yer deforme edilmiş ve farklı kombinasyonlarda baskılar yapılmıştır.

Mühürlerin bu denli fazlalığı, şekli ve aktif kullanımı o dönemi yeniden yorumlamamıza imkan sağlamıştır. Etkin olarak her safhada var olan işlevsel mühürler, tez kapsamında denim kumaşla birlikte yorumlanmıştır. Denim kumaşların yapım aşamasında mühürlerin şekli, yapısı referans alınarak farklı indigo ipliklerle farklı dokuma türevleri oluşturulmuştur. İndigo ipliklerle yapılan jakarlı dokumalarda mühürler birebir uygulanmıştır. Dokunan denim kumaşlar farklı baskı ve nakış teknikleri kullanılarak mühürler denime aktarılmıştır. Dönemin ruhuna ve izlerine uygun olarak tasarımlar yapılmış ve bu denim kumaşlardan ürünler dikilmiştir. Hazırlanan Arslantepe Koleksiyonu'ndan Malatya Silahtar Mustafa Paşa Kervansarayı'nda defile yapılmıştır. Böylece Arslantepe Höyüğü eserleri tekstil aracılığı ile yeniden yorumlanmış, bölgenin herkes tarafından bilinmesi, medeniyetin

anlaşılması ve tarihi değeri bilincinin oluşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca hazırlanan defile ile reklam ve tanıtımının artması turistik faaliyetler açısından da gelişime katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

Kitaplar

Andersson E., Laurito R., Möller-Wiering S., Nosch M.-L., Rast-Eicher A., Frangipane M. (2009). : Arslantepe, Malatya (Turkey): Textiles, Tools and Imprints of Fabrics from the Forth to the Second Millennium BCE, *Paléorient* 35/1, 5-30.

Frangipane M., Ferioli P., Fiandra E., Laurito R., Pitmann H. (2007). ; *Missione Archeologica Italiana nell' Anatolia Orientale ARSLANTEPE vol. V* :Universita di Roma "La Sapienza", di Science Storiche Archeologiche e Antropologiche dell'Antichita

Frangipane M., Andersson E., Laurito R., Möller-Wiering S., Nosch M.-L., Rast-Eicher A. (2009). Arslantepe, Malatya (Turkey): Textiles, Tools and Imprints of Fabrics from the Forth to the Second Millennium BCE, *Paléorient* 35/1, 5-30.

Güngör B. (2005). Dokuma tekniği ve sanatı (2.cilt) baskı içinde (261-290). İzmir: Punto Yayıncılık

Laurito R. (2012): Changes in Textile Production at Arslantepe during the 4th and 3rd Millennium BCE, *Origini* 34, 317-328.

Laurito R., Lemorini C., Perilli A. (2014). Making Textiles at Arslantepe in the 4th and 3rd Millennia BCE. Archaeological Data and Experimental Archaeology, in: C. Breniquet et C. Michel (eds), *Wool Economy in the Ancient Near East and the Aegean: From the Beginnings of Sheep Husbandry to Institutional Textile Industry*, Nanterre, 151-168

Laurito R. (2012): Changes in Textile Production at Arslantepe during the 4th and 3rd Millennium BCE, *Origini* 34, 317-328.

Laurito R. (2010). Textile Tools and Textile Production. The Archaeological Evidence of Weaving at Arslantepe, in: M. Frangipane (ed.), *Economic Centralisation in Formative States in the Near East: Archaeological Data and the Reconstruction of Economic Systems. The Case of Arslantepe-Malatya between the 4th and 3rd Millennium BC*, Rome, 275-285.

Pactoureaux, M. (2000). *Mavi Bir Rengin Tarihi*. İ.M. Uysal (Çev.). 2013: Can Yayınları

Rothman M. (2002)Storage in Ancient Complex Societies: Administration, Organization, and Control

Yazarsız Alıntı

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Malatya

T.A.Y- Türkiye Arkeolojik Yerleşimleri : Arslantepe Höyüğü

İnternet

Elektronik Yayınlar

Ak, N (2006) Çukurova Üniversitesi *Belirli Doku Konstrüksiyonlarının Kumaş Performans Özelliklerine Etkisi* Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi : Adana: Fen Bilimleri Enstitüsü

Başer, İ., ve İnancıcı, Y., (1990). Boyarmadde Kimyası İstanbul; Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Birimi Matbaası

Özdemir, D (2006) Ege Üniversitesi *Denim Mamullerinin Ağartılmasında Kullanılan Sodyumhipoklorit Ve Potasyumpermanganat Yöntemlerine Alternatif Yöntemlerin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir:Fen Bilimleri Enstitüsü

İnternet Kataloğu

http://www.flashbermalatya.com/inx/haber-38004-Batiyi_Kiskandiracak_Tarihi_Defile.html

https://dokumatasarim.blogspot.com.tr/2008_12_01_archive.html (Özkendirici, 2008)

http://www.kadinvekadin.net/galeri/malatya_da_tarih_kokulu_ahmet_giray_defilesi#8

http://ctr.hum.ku.dk/tools/toolsreports/Technical_Textiles_Tools_Report_Arslantepe.pdf

<http://www.malatyakulturturizm.gov.tr/TR,58312/aslantepe.html>

<https://tekstilsayfasi.blogspot.com.tr>

<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/275328>

ÖZGEÇMİŞ

Ahmet Giray YILMAZ, 1981 yılında doğdu. İlk ve orta öğrenimini Malatya'da tamamladı. 2012 yılında İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü'nden mezun oldu. Öğrencilik döneminden itibaren çalışmaya başlayan Ahmet Giray YILMAZ, 2010 yılından beri Çalık Denim'de Arge tasarımcısı olarak görev yapmaktadır

Turnitin Originality Report

ahmet giray yılmaz yüksek lisans tez by Ahmet Giray Yılmaz

From merve ilbak tahmaz (tekstil ve moda)

- Processed on 30-May-2017 11:58 EEST
- ID: 820181165
- Word Count: 30036

Similarity Index

3%

Similarity by Source

Internet Sources:

3%

Publications:

0%

Student Papers:

0%

Uygundur.
Yrd. Doç. Dr.
Söhret Aktepe

sources:

- 1 < 1% match (Internet from 31-Oct-2016)
<http://www.derstekstil.name.tr/component/k2/itemlist/user/133-faik.html>
- 2 < 1% match (Internet from 03-Jun-2015)
<http://www.muhtendisforum.net/index.php?action=profile;area=showposts;u=37>
- 3 < 1% match (Internet from 17-Jun-2013)
<http://www.forum.bbs.tr/tekstil-bolumu/7085-denim-kumasin-genel-ozellikleri.html>
- 4 < 1% match (student papers from 25-May-2015)
[Submitted to TechKnowledge Turkey on 2015-05-25](#)
- 5 < 1% match (Internet from 07-Jun-2016)
<http://kutuphane.pamukkale.edu.tr/katalog/0058113.pdf>
- 6 < 1% match (Internet from 11-Jul-2016)
<http://www.derstekstil.name.tr/dokuma-hazirlik/hasil-makinesi/11-dokuma-operatorlugu.html>
- 7 < 1% match (Internet from 03-Oct-2011)
http://cygm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/giyim/moduller/erkek_jean_pantolon_uretimi.pdf
- 8 < 1% match (Internet from 27-Jun-2016)
<http://www.genelbilge.com/emprime-isletmesinde-is-akisi-nasildir.html/>
- 9 < 1% match (Internet from 25-May-2016)
<http://aves.erciyes.edu.tr/ImageOfByte.aspx?Resim=8&SSNO=3&USER=2153>
- 10 < 1% match (Internet from 09-Oct-2015)

<http://www.yenimakale.com/santuk-kalinliklarinin-iplik-mukavemetine-etkisi.html>

- 11 < 1% match (Internet from 16-Feb-2016)
http://www.tegim.com/egitim/attachments/315_Desenlendirme%20Parametreleri.doc
- 12 < 1% match (student papers from 25-May-2015)
[Submitted to TechKnowledge Turkey on 2015-05-25](#)
- 13 < 1% match (Internet from 08-May-2017)
<http://www.tekstildershanesi.com.tr>
- 14 < 1% match (Internet from 07-Jun-2013)
<http://www.malatyakultur.gov.tr/belge/1-93743/arslantepo-acik-hava-muzesi-acildi.html>
- 15 < 1% match (Internet from 02-Jul-2014)
<http://kadirbolukbasi.wordpress.com/iplik/>
- 16 < 1% match (Internet from 01-Jun-2016)
<http://www.felicita.com.tr/iplik-cesitleri/>
- 17 < 1% match (Internet from 30-Aug-2015)
<http://www.tekstildershanesi.com.tr/?sec=haber&id=2076&title=armur-makinelerindeki-program-%C3%A2%E2%82%AC%E2%80%9C-kilit-mekanizmalarinin-incelemesi-ve-tasarimi>
- 18 < 1% match (student papers from 20-May-2015)
[Submitted to TechKnowledge Turkey on 2015-05-20](#)
- 19 < 1% match (Internet from 31-Oct-2014)
<http://ucuzt-shirtimat.com/sayfa/flok-baski-teknik-bilgi.html>
- 20 < 1% match (student papers from 30-Dec-2015)
[Submitted to TechKnowledge Turkey on 2015-12-30](#)
- 21 < 1% match (Internet from 13-Oct-2005)
<http://www.apronet.hu/lista.php?alrovat=579>
- 22 < 1% match (Internet from 17-Jul-2013)
<http://library.cu.edu.tr/tezler/7850.pdf>
- 23 < 1% match (student papers from 23-Feb-2017)
Class: emre
Assignment:
Paper ID: [774949189](#)
- 24 < 1% match (publications)
["Autonomous Driving", Springer Nature, 2016](#)

paper text:

18 **T.C. HALIÇ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEKSTİL VE
MODA TASARIMI ANA BİLİM DALI**

ANTİK DÖNEM (M.Ö. 3500-3000) MALATYA DESENLERİNİN BASKI VE JAKARLI DOKUMALARLA DENİM
KUMAŞINA UYGULANMASI YÜKSEK LİSANS TEZİ / YÜKSEK LİSANS DÖNEM PROJESİ Hazırlayan
Ahmet Giray YILMAZ

23 **Danışmanı Yrd. Doç. Dr. Şöhret Aktepe İstanbul-2017**

4 **T.C. HALIÇ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

.....**Anabilim/Anasanat Dalı** **Programı Tezli**

Yüksek Lisans öğrencisi
tarafından hazırlanan

“.....”

.....” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak
kabul edilmiştir. Sınav Tarihi : .../.../201.. (Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı
ve Kurumu) : İmzası : Jüri Üyesi:

Danışman:.....Üniv.**ASD/ABD Öğr.Üyesi**

..... **Jüri Üyesi:**

.....**Üniv. ASD/ ABD Öğr.**

Üyesi **Jüri Üyesi:**

.....**Üniv. ASD/ ABD Öğr.**

Üyesi **Jüri Üyesi:**

.....**Üniv. ASD/ ABD Öğr.**

Üyesi (Yedek) **Jüri Üyesi:**

.....**Üniv. ASD/ ABD Öğr.**

Üyesi (Yedek)

..... ÖNSÖZ Moda, oluşum tarihi bilinmemesine rağmen uzun bir geçmişi olan ve kitleleri etkileyen sosyolojik bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Bu olgu, çeşitli nesnelerin fonksiyonları ile beraber, “giysi” üzerinden yayılım göstermiş ve bu tezde de antik dönemin sosyal sürecini anlamamızda yardımcı olması için giysi çerçevesinde ele alınmıştır. Toplumsal etkileşim, büroksinin doğuşu, çeşitli sosyal statülerin oluşumu beraberinde giysilerde de bu olguların değişim göstermesini sağlamıştır. Bu sebeple, bu tezde antik dönem giysilerinin anlaşılması ve günümüz giysi dokuma teknikleri ile anlaşılmasına yardımcı olması için çalışılmıştır. Tezin hazırlanmasında akademik desteğinden dolayı Sayın Şöhret AKTEPE'ye, Arslantepe Höyüğü'ndeki kazı çalışmaları ve mühürlerle ilgili bilgi veren Prof. Dr. Marcella FRANGIPANE'ye, dokuma çalışmalarını yapmamda verdiği destekten dolayı Çalık Denim Fabrika Direktörü Serhat KARADUMAN'a, defile organizasyonunun hazırlanmasında yardımcı olan Turan GÜRKAN'a, her zaman yanımda olan, tezin hazırlık sürecinde vermiş olduğu her türlü destek ve çalışma için kıymetli eşim Kübra YILMAZ'a ve destekleri için aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Malatya, 2017 Ahmet Giray YILMAZ
İÇİNDEKİLER Sayfa No. ŞEKİLLER LİSTESİ.....

SA

21 IV, V, VI, VII, VIII, XI, X, XII, XIII

22 ÖZET.....)

ABSTRACT.....XIII

1. GİRİŞ

1.2.

KRETULA(TOPRAK YAPILAR) VE YAPILARIN KULLANIM VE FONKSİYONLARI	2 2.1.
Kretula (Toprak Mühürler).....	4 2.1.1.
Malların İç Dağıtım ve Yönetimi İçin Toprak Mühürlerin Kullanılması	6 2.1.2.
Taşınan Mallara Bağlanmış Toprak Mühürler.....	6 2.1.3.
Belgelerle İlgili Toprak Mühürler.....	7 2.2. Sert
Oval (Yumurta) Şeklindeki Toprak Yapılar	7 2.2.1.
Asılabilen Oval ya da Armut Şeklindeki Toprak Yapılar.....	7 2.2.2. Sert
Oval Toprak Yapılar	9 2.3. Delikli
Küresel Bullalar.....	11
3.ARSLANTEPE YAPILARININ GENEL ÖZELLİKLERİ.....	13 4.
MÜHÜRLÜ NESNELER, KAPATICILAR VE MÜHÜR UYGULANMIŞ KRETULALARIN BOZULMASI, İDARİ MATERYALLERİN İLK VE SON PROSEDÜR AŞAMALARI	15 4.1. A206 Deposundaki Katmanlarda Tanımlanan Mühürlü Nesnelere Ve Arslantepe'deki Mühür İşlemleri.. 15 4.1.1. Kil Topakları:
A.....	17 4.1.2. Mühürlü Nesnelere
Türleri.....	18 4.1.2.1 Kapların Üzerindeki
Toprak Yapılar, Torbalar	19 4.1.2.1.1. B1) Torbaların Ağzının
İçindeki Toprak Yapılar.....	19 4.1.2.1.2. B2) Kazık (Ağaç Mandal) ile
Kapatılmış Torbaların Ağzının İçindeki Kretulalar.....	20 4.1.2.1.3. C) Torbanın Dışındaki Toprak
Mühürler.....	22
4.1.2.2. Çanaklar.....	24 4.1.2.2.1
D1) Çanakların Ağzının İçindeki Toprak Yapılar.....	24 4.1.2.2.2. D2)
Çanakların Ağzını Tamamen Kapatılan Tıkaç veya Tapa Türündeki Toprak Yapılar.....	26 4.1.2.2.3 E)
Küplerin Dış Boynuna Uygulanan Kretulalar.....	28 4.1.2.2.4. F)
Vazonun Dışındaki Kretula Uygulamaları.....	28 4.1.2.2.5. G)
Çanakların İç Kısmı ile Kapağı Arasında Yer Alan Kretulalar.....	29 4.1.2.2.6 I) Ahşap
Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	30 4.1.2.2.7 L) Kumaş (Bez)
Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	30 4.1.2.2.8. M) Küçük Merceksel
Toprak Yapılar (Kretulalar).....	30 4.1.2.3. Hasır, Sepet ya da Hasır
Kapaklar Üzerine Uygulanan Toprak Yapılar.....	31 4.1.2.3.1. N) Bordürlerle Hasır
Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	31 4.1.2.3.2. O) Hasır Kapaklar
Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	32 4.1.2.3.3. O1) Hasır Kapakların
Üzerine Uygulanan Küçük Merceksel Bir Yüzü Düz Diğer Yüzü Dış Bükey Olan Toprak Yapılar.....	32 4.1.2.3.4. P)
Hasırdan Yapılmış Kapaklar Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	34 4.1.2.3.5. R) Lifi
Otlar, Geniş Yapraklar ya da Kıvrımlı Kamışlardan Yapılmış Kapakların Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	35 4.1.2.4
Kapıları Kapatmak İçin Kullanılan Kretulalar.....	36 4.1.2.4.1 S)
Kapıları Kapatmada Kullanılan Sürgüler (Mandal).....	36 4.1.2.4.1.1 S1)
Küçük Sürgülere Uygulanan Toprak Yapılar.....	38 4.1.2.4.1.2 S2) Boş
Kısmi Çentikli Poligonol Sürgü (Kazık) Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	39 4.1.2.4.1.3 S3) Geniş
Sürgülerin Üzerine Uygulanan Kretulalar.....	41 4.1.2.4.2 T) Kilitli Kapatılan

Kapıların Üzerindeki Kretulalar.....	41 5.A206, A340, A77, A39, A430 ve A434'TE TANIMLANAN MÜHÜR
UYGULAMALARI.....	49 5.1.A206
Mühürleri.....	49
5.2.A430'daki Mühürler	106
5.3. (A Deposu) A77 Ve A39 Mühürleri.....	116
5.4. A430 Mühürleri	127
5.5. A434 Mühürleri	132
6.ARSLANTEPE'DE KULLANILAN HALATLAR VE TEKSTİL MALZEMELERİ	133
6.1.Halat Takımları (İpler)	133
6.1.1.Bükümlü Halatlar.....	133
6.1.2. Düz Örgülü Halatlar.....	137
6.1.3.Kumaş Şeritler	137
6.1.4.Deri Şeritler	138
6.1.5.Düğümler ve Diğer Kapatma Sistemleri	139
6.2.Torbaların Yapımı Ve Çanakların Kapatılması İçin Kullanılan Materyaller	140
6.2.1. Kumaş	140 II
6.2.2. Deri	143 7.
ARSLANTEPE BÖLGESİNDEN ÇIKARILAN MÜHÜRLERİN DENİM KUMAŞA UYGULANMASI .	144
7.1.Arslantep Bulgularından Esinlenilerek Kumaş Geliştirme Aşamaları.....	144
7.1.1.Kullanılan İplikler.....	144
7.1.1.1 Pamuk İpliği.....	144
7.1.1.1.1. Penye İpliği.....	144 7.1.1.1.2.
Karde İpliği.....	144 7.1.1.1.3. Şantuklu
İplikler.....	144 7.1.1.2 Yün
İpliği.....	145 7.1.1.2.1 Kamgam
İpliği.....	145 7.1.1.2.2 Ştrayhgam
İpliği.....	145 7.1.1.3 Keten
İpliği.....	145 7.1.1.4 Jüt İpliği
.....	146 7.1.2 Kullanılan Dokuma
Çeşitleri	146 7.1.2 Kullanılan Dokuma
Çeşitleri.....	146 7.1.2.1 Armürlü
Dokumalar.....	146 7.1.2.1.1 Armürü
Dokumalarda Örgü Çeşitleri.....	146 7.1.2.1.1.1 Dimi Örgü
Yapısı.....	146 7.1.2.1.1.2 Fantezi
Örgüler.....	149 7.1.2.1.1.3 Saten Örgü
Yapısı.....	151 7.1.2.2. Jakarlı
Dokumalar.....	153 7.1.3 Denim Kumaşların
Terbiye İşlemleri.....	156 7.1.3.1. İpliklerin İndigo İle
Boyanması.....	156 7.1.3.1.1 İndigo
Bitkisi.....	156 7.1.3.2.İndigo İle Boyama
Aşamaları.....	157 7.1.3.3.Denim Kumaşların Terbiye
İşlemleri.....	158 7.1.3.3.1.Ağartma
İşlemi.....	158 7.1.3.3.2.Batik
Yıkama.....	159 7.1.4.Denim Kumaşlara
Uygulanan Baskı Teknikleri	161 7.1.4.1.Aşındırma
Baskı.....	161 7.1.4.2.Rotasyon
Baskı.....	162 7.1.4.3.Lazer
Baskı.....	164 7.1.4.4.Flok
Baskı.....	166 7.1.5. Denim Kumaşta
Laminasyon.....	169 7.1.6.Denim Kumaşlara
Uygulanan Nakışlar.....	170 7.1.6.1.Sargı Nakış
Tekniği.....	170 7.1.6.2. Eva Nakış